

Jaarverantwoording Gemeente Almelo 2023

Vastgesteld door de raad op 18 juni 2024
Registratienummer (INT-92060)

Voorwoord

De Jaarverantwoording 2023 geeft u inzicht in de inspanningen en resultaten van het jaar 2023. In 2023 zijn op het gebied van stedelijke ontwikkeling flinke stappen gezet. De woningbouwplanning en programmering 2021 t/m 2030 is vastgesteld, de ontwikkelvisie Almelo Centraal is opgesteld met daaruit volgend de startnotities voor Westerdok en Achter de Molen. Verder zijn de startnotities voor de gebiedsvisies Leemslagen, Aalanderveld, Bornerbroek en Aadorp vastgesteld. Ook zijn er concrete plannen voor de bouw van woningen in de Rumerslanden, op de locatie van het Erasmus bij het huidige Sportpark en in Parkbuurt. Voor de locatie 't Hag (Huize Alexandra) is opdracht gegeven een plan uit te werken. Verder hebben we met de aankoop van het Hofkeshuis belangrijk erfgoed kunnen bewaren voor onze stad.

Samen met Hengelo, Enschede en de provincie Overijssel is gewerkt aan een Regionale Stedelijke Investeringsagenda en door de drie grote Twentse Steden is onderzocht of we gezamenlijk energiearmoede kunnen verminderen.

In juli 2023 is de Perspectiefnota 2024-2027 vastgesteld. Met het vaststellen van de Perspectiefnota zijn ook de visies en strategische doelstellingen van de programma's economie en arbeidsmarkt, klimaat en milieu, sociaal en vitaal, stedelijke ontwikkeling, zorg en veiligheid en het plan leefbare wijken en dorpen vastgesteld. De eerste resultaten hiervan zijn zichtbaar geworden.

Ook zijn de wijk- en dorpsopgaven geschreven, waarin per wijk en dorp is opgenomen welke thema's er spelen en wat we er de komende jaren gaan doen. In de wijk De Riet hebben we met partners een start gemaakt met het leeflab. Via het leeflab willen we in de periode 2024-2026 de veerkracht van onze inwoners versterken. Ook is de Aanpak Voorkomen Escalatie doorontwikkeld en verder uitgerold en is de arbeidsmarktstrategie vastgesteld. Tot slot hebben we in 2023 via de bouwadviseurs, energiecoaches en energiefixers aan onze inwoners praktische hulp en ondersteuning geboden bij het verduurzamen van huizen.

De jaarverantwoording laat een gerealiseerd resultaat zien van 18,26 miljoen euro positief. Het positieve rekeningresultaat wordt voor 8,50 miljoen euro veroorzaakt door incidentele baten en lasten. Het saldo van de structurele baten en lasten is derhalve 9,76 miljoen. Er wordt een bedrag van 1,18 miljoen euro aan resultaatbestemming ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

We kijken terug op een geslaagd 2023. In de wetenschap dat er de komende jaren nog de nodige ambities en financiële uitdagingen voor ons liggen. We blijven doorbouwen op het fundament dat we hebben gelegd in de afgelopen jaren. We willen een stad zijn voor iedereen, met kansen en ontwikkelingsmogelijkheden voor alle inwoners.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
De secretaris, de burgemeester,

J.H. Dijkstra M.M. van 't Veld

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	4
1 Algemeen	6
1.1 Samenvatting	6
1.2 Resultaat	9
2 Programmaverantwoording	13
2.1 Programmaplan	13
2.2 Basisbegroting	72
3 Paragrafen	108
3.1 Paragraaf Lokale heffingen	108
3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	111
3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	118
3.4 Paragraaf Financiering	126
3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	130
3.6 Paragraaf Verbonden partijen	146
3.7 Paragraaf Grondbeleid	157
3.8 Paragraaf Dienstverlening	167
3.9 Paragraaf Wet open overheid	173
3.10 Paragraaf Majeure projecten	186
4 Jaarrekening	189
4.1 Balans	189
4.2 Baten en lasten	214
4.3 Sisa en Ontwikkelagende Netwerkstad Twente	224
4.3.1 Sisa	224
4.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen	263
4.5 Rechtmatigheidsverantwoording	265
5 Bijlagen	267
5.1 Kredietenverslag	267
5.2 Wijzigingen in gedelegeerde en gemandateerde bevoegdheden	289
5.3 Controleverklaring	290

Inleiding

In deze jaarverantwoording wordt verantwoording afgelegd over de doelen en beleidsprestaties zoals vastgelegd in de programmabegroting 2023.

Door het vaststellen van deze jaarverantwoording neemt de gemeenteraad kennis van de wijze waarop wij de gestelde doelen hebben gerealiseerd. De raad wordt gevraagd een expliciet besluit te nemen over:

- vaststelling van de jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening);
- de financiële resultaten per hoofdtaakveld in de basisbegroting;
- het gerealiseerd resultaat;
- de resultaatbestemming.

De jaarverantwoording bestaat uit twee onderdelen, het [jaarverslag](#) en de [jaarrekening](#).

Jaarverslag (deel A)

Het jaarverslag betreft de beleidsinhoudelijke verantwoording en bestaat uit twee onderdelen; een programmaverantwoording en de paragrafen. In de programmaverantwoording rapporteren we over de geformuleerde kernresultaten zoals deze in de begroting 2023 staan opgenomen. De programmaresultaten worden daarbij toegelicht aan de hand van indicatoren. Hierbij wordt opgemerkt dat niet alle indicatoren eind 2023 reeds beschikbaar zijn en er in algemene zin met enige terughoudendheid moet worden omgegaan met de interpretatie van indicatoren. Immers, niet alles wat we bereiken kan worden gemeten en niet alles wat gemeten wordt zegt iets over wat er is bereikt. De indicatoren kunnen uiteraard wel dienen als aanknopingspunt voor het gesprek over de te bereiken doelen, de hiertoe geleverde prestaties en de daarbij behorende middeleninzet.

De paragrafen geven enerzijds een dwarsdoorsnede van de jaarrekening, anderzijds betreft het onderwerpen waaraan politieke of financiële risico's zijn verbonden.

Jaarrekening (deel B)

De jaarrekening bevat de financiële verantwoording over 2023 en bestaat uit de balans en uit het overzicht van baten en lasten. De balans geeft inzicht in de financiële vermogenspositie per einde 2023 van de gemeente Almelo en de mutaties die zich hierin hebben voorgedaan. Het overzicht van baten en lasten geeft een verantwoording over de middelen die besteed zijn om de gestelde doelen te realiseren. Het overzicht van baten en lasten vormt tezamen met de balans de basis van het college voor de rechtmatigheidsverantwoording en voor de accountant voor de controle op de getrouwheid van de jaarrekening. Afwijkingen ten opzichte van de begroting die groter zijn dan 150.000 euro worden toegelicht in de basisbegroting (en niet in het overzicht van baten en lasten).

Wijzigingen ten opzichte van de jaarverantwoording 2022

Ten opzichte van het vorige verslagleggingsjaar is een wettelijke wijziging doorgevoerd in de rechtmatigheidsverantwoording.

- Het college legt verantwoording af aan de raad over de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen.
- De accountant rapporteert aan de raad over het getrouwe beeld van de jaarverantwoording en van de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

In eerdere jaren werd door de accountant over de rechtmatigheid en de getrouwheid gerapporteerd.

A. Jaarverslag

Gemeente Almelo

2023

1 Algemeen

1.1 Samenvatting

Deze jaarverantwoording geeft inzicht in de beleidsmatige en financiële resultaten van de gemeente Almelo over het jaar 2023.

Algemeen financieel beeld

De financiële jaarverantwoording over 2023 laat een voordelig saldo van 2,44 miljoen euro zien ten opzichte van de begroting na wijziging. Gedurende het jaar heeft de raad reeds besluiten genomen die optellen tot een begroot resultaat van 15,82 miljoen euro voordelig.

Het saldo van de baten en lasten is derhalve 18,26 miljoen euro over het begrotingsjaar 2023.

Resultaat	Begroting N/V na wijziging		Realisatie N/V 2023		Verschil N/V	
Lasten	385.663	N	343.914	N	-41.749	V
Baten	-396.288	V	-368.506	V	27.783	N
Saldo baten en lasten	-10.625	V	-24.592	V	-13.967	V
Stortingen reserves	24.478	N	24.101	N	-377	V
Onttrekkingen reserves	-29.669	V	-17.765	V	11.904	N
Saldo mutatie reserves	-5.191	V	6.336	N	11.527	N
Resultaat 2023	-15.816	V	-18.256	V	-2.440	V

Programma Stedelijke Ontwikkeling

In 2023 ontwikkelden we de Regionale Stedelijke Investeringsagenda. Dit is een gezamenlijk bod van de gemeente Almelo, gemeente Hengelo, gemeente Enschede en de provincie Overijssel. Het is onderdeel van het bod aan het Rijk als onderdeel van de Nota Ruimte. Met ons bod laten we zien dat we een significante bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de ambities van het rijk. Samen met de provincie nam gemeente Almelo deel aan de Provada 2023, waarbij we met belangrijke partners in de stedelijke ontwikkeling ideeën en kennis uitwisselden. Ook richtten we het Platform Stedelijke Ontwikkeling op. In dit netwerk delen we kennis en werken we samen met makelaars, woningbouwcorporaties, marktpartijen en de provincie. Tot slot belegden we 2023 de regionale samenwerking en afstemming van provincie, gemeenten en corporatie in de ambtelijke en bestuurlijke overleggen 'Wonen Twente'.

Programma Zorg en Veiligheid

In 2023 is de Aanpak Voorkomen Escalatie doorontwikkeld en verder ingevoerd, zowel intern in de gemeentelijke organisatie (vooral Uitvoering Sociaal) als extern (bij zorgaanbieders en partijen in de veiligheidsketen). De Wijk GGD'er is van start gegaan en er is een intensieve samenwerking ontstaan met het bemoeizorg team, politie en andere partijen zoals woningcorporaties, huisartsen, Veilig Thuis Twente en zorgaanbieders. Ook voerden we het verkennend onderzoek naar risico-jongeren uit. Dit onderzoek geeft een beeld van de risicofactoren, de wijken waar de risico's het hoogst zijn, de hotspots als het gaat om jongerenoverlast, factoren die van invloed zijn op de contacten tussen jongeren en de vormen van criminaliteit waar jongeren betrokken zijn. De pilot Huis van Herstel is na aanvankelijke beëindiging, door een succesvolle lobby onzerzijds, toch verlengd tot 2025 door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Daarmee stelt zij de partijen en zichzelf in staat om te zien of een aanpak als het Huis van Herstel leidt tot lagere recidive-cijfers. Tot slot startte in de wijk Kerkelanden (in september 2023) 'Halt in de Wijk', met een wekelijks spreekuur in Wijkcentrum Eninver. Thema's als weerbaarheid en groepsdruk zijn onderwerp van gesprek.

Programma Economie en Arbeidsmarkt

In 2023 stelden we in intensieve samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties een nieuwe visie op onze economische koers en bijbehorende ruimtebehoefte op. De nieuwe visie wordt in 2024 vastgesteld. Ook stelden we de lokale arbeidsmarktstrategie vast. Met deze arbeidsmarktstrategie willen we alle inwoners perspectief bieden op een baan en gaan we jongeren met interesse voor werken in de techniek, zorg en logistiek stimuleren door te gaan. Verder werkten we het afgelopen jaar aan het versterken van de waterbeleving en de vrijetijdseconomie. Met onze partners stelden we een actieprogramma op dat de komende jaren ten uitvoer wordt gebracht. Daarnaast maakten we met de regio en provincie afspraken over de programmering van bedrijventerreinen en is er op het Bedrijvenpark Twente een poging gedaan om te komen tot een bedrijveninvesteringszone. Dit is helaas niet gelukt, in 2024 proberen we dit opnieuw.

Programma Klimaat en Milieu

Diverse huishoudens maakten gebruik van onze ondersteuning bij het verduurzamen: de energiecoaches adviseerden 76 woningeigenaren, 208 huishoudens gaan na contact met de bouwadviseur verduurzamingsmaatregelen uitvoeren en bij 377 huishoudens brachten de Energiefixers energiebesparende maatregelen aan. Verder actualiseerden we de verordening woningverduurzaming en -verbetering en verhoogden we het revolverende bedrag met 5 miljoen euro. Niet alleen inwoners, maar ook bedrijven zijn aan het verduurzamen: 25 bedrijven maakten gebruik van begeleiding voor het plaatsen van zonnepanelen op dak en op bedrijventerrein Bornsestraat en in een deel van Aalderinkshoek lopen onderzoeken om met restwarmte een lokaal warmtenet op te zetten. In 2023 kende het Rijk 2,7 miljoen euro toe vanuit de SPUK Lokale aanpak isolatie. Voor de besteding van de toegekende middelen werken we aan een isolatiesubsidie voor inwoners. Om de opgave voor de windenergie te realiseren is in samenwerking met Tubbergen, Twenterand en de provincie het ontwikkelkader bestuurlijk bekrachtigd. Hierin zijn de energieopgave, technische uitgangspunten, financieel zeggenschap en participatie verankerd. Verder is in de wijk Windmolenbroek een buurtteam opgericht. Het buurtteam sprak met inwoners en stakeholders om uit te zoeken welke mogelijkheden inwoners zien om hun huis aardgasvrij-ready te maken. Het buurt/wijkplan is in 2024 opgeleverd. Tot slot startten we in 2023 met een pilotproject onder begeleiding van Stichting Pioneering om samen met acht andere overheidsorganisaties te werken aan een zo circulair mogelijk project.

Programma Sociaal en Vitaal

Om de veerkracht van onze inwoners te versterken zetten we samen met Stichting ErWelzijn, Saxion Hogeschool en provincie Overijssel een leeflab in de wijk de Riet op. In de laatste maanden van 2023 vond de kwartiermakersfase plaats. Ook maakten we samen met de Coalitie KomErbij Almelo een meerjaren actieplan tegen eenzaamheid. Vanuit de SPUK GÁLA gelden voegden we een regisseur en een projectleider toe aan deze coalitie. Dit leidde al tot vele initiatieven: 10 ontmoetings(mid)dagen, 3 geluismomenten waarbij onze inwoners andere "eenzame inwoners" betrokken en een nieuwe algemene voorziening: de ontmoetingsplaats op begraafplaats 't Groenedael. We voerden vanuit de preventieagenda de bestaande projecten "Leefstijlmakelaar" en "Scheiden zonder schade" verder uit en experimenteerden met nieuwe initiatieven. We voegden bewegen toe aan de wijkkamers en gaven invulling aan onze opgave voor valpreventie onder ouderen. Ook breidden we de rijke schooldag voor de basisschool fors uit (in uren, doelgroep, aanbod en kwaliteit) en voor het voortgezet onderwijs troffen we voorbereidingen om vanaf januari 2024 op 4 scholen te kunnen starten met een rijke schoolmiddag. Naast dat een aantal meerjarige ontwikkelingen in gang is gezet voor het Jonge Kind (overeenstemming over de richting voor het doorontwikkelen van het kindcentrum en het via 2 onderzoeken in beeld krijgen van de beste manier waarop we effect kunnen behalen met onze middelen voor onderwijsachterstandenbeleid) zorgden we ook voor de uitbreiding van een bibliotheek op elke basisschool. Tot slot vulden we op alle peuteropvanglocaties boekenbakken met prentenboeken roulerend in het thema waarmee zij aan de slag zijn.

Plan Leefbare Wijken en Dorpen

Voor alle 10 wijken en 2 dorpen zijn wijk- en dorpsopgaven geschreven. In de wijk- en dorpsopgaven staat per wijk en dorp welke thema's er spelen en wat we er de komende jaren gaan doen. Bij het schrijven betrokken we maatschappelijke partners, wijk- en dorpsraden en we bevroegen inwoners op een bij de wijk/het dorp passende manier. In 2023 ondersteunden we 115 bewonersinitiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid in de wijken en dorpen. Verder stelden we de visie op gemeentelijke wijkaccommodaties vast en startten we met de vervolgonderzoeken die nodig zijn om de visie uit te voeren. Bovendien werkten we aan de aanpak van onderop, samen met andere (maatschappelijke) partners in de wijk. In de Boomplaats (Ossenkoppelerhoek) doen we dit bijvoorbeeld met de ABCD-methode (Asset Based Community Development). Tot slot ontwikkelden we, samen met gemeente Enschede en Hengelo, het wijkkompas door. Het wijkkompas geeft in één oogopslag weer hoe een wijk er voor staat. Met indicatoren en een urgentiescore per wijk of buurt hebben we een instrument in handen om te sturen op de ontwikkeling van onze wijken. De ontwikkeling van het wijkkompas zal naar verwachting in 2024 worden afgerond.

1.2 Resultaat

1.2.1 Samenvatting

- Het gerealiseerde resultaat is 18,26 miljoen euro voordelig.
- Het positieve rekeningresultaat wordt voor ongeveer 8,50 miljoen euro veroorzaakt door incidentele baten en lasten. Na correctie voor de incidentele baten en lasten resteert een structureel rekeningresultaat van 9,76 miljoen euro voordelig.

1.2.2 Gerealiseerd resultaat

Onderstaande tabel geeft inzicht in het gerealiseerd resultaat. Het gerealiseerde resultaat bestaat uit het saldo van baten en lasten en saldo van de reserve mutaties.

Resultaat	Begroting na wijziging	N/V	Realisatie 2023	N/V	Verschil	N/V
Lasten	385.663	N	343.914	N	-41.749	V
Baten	-396.288	V	-368.506	V	27.783	N
Saldo baten en lasten	-10.625	V	-24.592	V	-13.967	V
Stortingen reserves	24.478	N	24.101	N	-377	V
Onttrekkingen reserves	-29.669	V	-17.765	V	11.904	N
Saldo mutatie reserves	-5.191	V	6.336	N	11.527	N
Resultaat 2023	-15.816	V	-18.256	V	-2.440	V

Bedragen x 1.000 euro

Begroting na wijziging

Het begrote resultaat van de begroting na wijziging bedraagt 15,816 miljoen euro positief. Het begrote resultaat is als volgt opgebouwd:

Verloopoverzicht begrotingssaldo 2023	Begrotingssaldo	N/V
Primitieve begroting 2023	-365	V
Wijzigingen vóór voorjaarsrapportage	261	N
Voorjaarsrapportage 2023	-4.997	V
Aankoop Hofkeshuis	810	N
Najaarsrapportage 2023	-2.430	V
Benoeming burgemeester	80	N
Slotrapportage 2023	-9.175	V
Begroting na wijziging	-15.816	V

Bedragen x 1.000 euro

Resultaat 2023

Het gerealiseerde resultaat 2023 is 18,26 miljoen euro voordelig. Dit resultaat bestaat uit twee delen:

- het saldo van gerealiseerde baten en lasten exclusief mutatie reserves is 24,59 miljoen euro voordelig.
Ten opzichte van de begroting na wijziging bedraagt dit saldo 13,97 miljoen euro positief.
- het saldo van de gerealiseerde reserve mutaties is 6,34 miljoen euro nadelig. Ten opzichte van de begroting na wijziging is dit saldo 11,53 miljoen euro nadelig.

Saldo van baten en lasten

De belangrijkste verklaringen voor het voordeel van 13,97 miljoen euro op het saldo van baten en lasten ten opzichte van de begroting na wijziging:

- Van de in 2023 van het Rijk ontvangen middelen voor opvang vluchtelingen maken voor 2,1 miljoen euro onderdeel uit van het resultaat. Deze middelen vallen vrij in het resultaat.
- Van de middelen voor uitvoering klimaatakkoord resteert een bedrag van 641.000 euro.
- Vanuit de decembercirculaire is een bedrag van 355.000 euro ontvangen voor energietoeslag en voor de invoering van de omgevingswet een bedrag van 185.000 euro.
- Bij de Jeugdwet, Wmo, Beschermd wonen en Maatschappelijk opvang is per saldo een nadeel van 2,2 miljoen euro ten opzichte van de begroting.
- Bij de uitvoering van de Inkomensregelingen, Wsw, beschut werken en arbeidsparticipatie is per saldo een voordeel van 1,3 miljoen euro ten opzichte van de begroting.
- Op het taakveld 8.3. Wonen en bouwen is een voordeel van bijna 800.000 euro door o.a. hogere legesopbrengsten en lagere uitgaven aan de Regionale uitvoeringsagenda.
- Een voordeel van ongeveer 2,5 miljoen euro bij de verkoop van gronden en vastgoed.
- De meerjarige incidentele projecten resulteren in een groot voordeel van ongeveer 8,5 miljoen euro ten opzichte van de begroting. Bij deze meerjarige incidentele projecten kan het jaar van begroten namelijk afwijken van het jaar van realisatie. Gedurende de looptijd van het project zijn er elk jaar voor- of nadelen op het project die over de looptijd per saldo nul zijn.

Saldo reservemutaties

Het saldo van de reservemutaties laat een nadeel zien ten opzichte van de begroting na wijziging van 11,5 miljoen euro. Dit nadeel is opgebouwd uit een lagere storting van 377.000 euro en lagere onttrekkingen dan begroot van 11,9 miljoen euro.

De lagere storting van 377.000 euro komt voort uit de regionale afspraak dat het financiële voordeel bij beschermd wonen wordt gestort in de bestemmingsreserve Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO en BW).

De reserveonttrekkingen zijn 11,9 miljoen euro lager dan begroot. Dit komt met name doordat er minder kosten zijn gemaakt voor meerjarige incidentele projecten van 8.49 miljoen euro. Bij deze meerjarige incidentele projecten kan het jaar van begroten namelijk afwijken van het jaar van realisatie. Gedurende de looptijd van het project zijn er elk jaar voor- of nadelen op het project die over de looptijd per saldo nul zijn. Verder is er minder onttrokken aan de bestemmingsreserve centrumgemeentetaken beschermd wonen en maatschappelijke opvang van 3,3 miljoen euro. Deels vanwege een begrote (maar niet gerealiseerde) vrijval van niet bestede middelen over 2023 van 2 miljoen euro. Deze afrekening over boekjaar 2023 vindt in 2024 plaats. En deels door een te hoge inschatting van begrote lasten.

Structureel rekeningresultaat

Het gerealiseerde resultaat van het saldo van baten en lasten is 18,26 miljoen euro voordelig. Hiervan komt een saldo van 8,50 miljoen euro vanuit de incidentele baten en lasten en een saldo van 9,76 miljoen euro vanuit structurele baten en lasten (zie paragraaf 4.2.2. Incidentele baten en lasten).

1.2.3 Resultaatbestemmingen

In onderstaande tabel staan de resultaatbestemmingen waarvoor bij deze jaarverantwoording instemming wordt gevraagd. Via de slotrapportage 2023 is reeds een bedrag van 1,2 miljoen euro overgeheveld naar 2024.

Te bestemmen resultaat	Bedrag
Resultaat jaarrekening 2023	-18.256
Totaal te bestemmen resultaat	-18.256

Bedragen x 1.000 euro

Resultaatbestemming	Omschrijving	Bedrag
Project uitvoering klimaat akkoord	Dotatie aan reserve overlopende werken en in 2024 een ophoging van de lasten op hoofdtaakveld Volksgezondheid en milieu	641
Decembercirculaire 2023 - Energietoeslag	Dotaties aan reserve overlopende werken en in 2024 een ophoging van de lasten op hoofdtaakveld Sociaal domein	185
Decembercirculaire 2023 - Invoering omgevingswet	Dotatie aan reserve overlopende werken en in 2024 een ophoging van de lasten op hoofdtaakveld Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	355
Bestemmingsreserve Stadsontwikkeling	Dotatie aan bestemmingsreserve Stadsontwikkeling	10.000
Bestemmingsreserve Sociaal domein	Dotatie aan bestemmingsreserve Sociaal domein	7.000
Algemene reserve	Dotatie aan de algemene reserve	75
Totaal resultaatbestemming		18.256

Bedragen x 1.000 euro

Overheveling uitvoeringsbudget klimaat, 641.000 euro

In het landelijke coalitieakkoord zijn voor de jaren 2023 tot en met 2030 uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid gereserveerd voor gemeenten.

Voorgesteld wordt om het restant van het genoemde uitvoeringsbudget over te hevelen naar 2024 en toe te voegen aan het project klimaatakkoord uitvoeren zodat er voldoende middelen aanwezig zijn om de uitvoeringsagenda in 2024 de boost te geven die verwacht wordt.

Decembercirculaire 2023 Energietoeslag, 185.000 euro

Bij de slotrapportage is rekening gehouden met een rijksbijdrage van 5,465 miljoen euro. Dit bedrag is bij de slotrapportage toegevoegd aan de reserve overlopende werken.

Bij de decembercirculaire hebben wij daadwerkelijk voor jaarschijf 2023 een bedrag van 5,65 miljoen euro ontvangen. Daarom wordt voorgesteld om het verschil, afgerond 185.000 euro, tevens toe te voegen aan de reserve overlopende werken.

Decembercirculaire 2023 Invoering omgevingswet, 355.000 euro

Een bedrag van 355.000 euro via de bestemmingsreserve overlopende werken over te hevelen naar 2024, in verband met het niet meer in 2023 aan kunnen wenden van diverse bij de decembercirculaire 2023 verkregen middelen.

Bestemmingsreserve stadsontwikkeling, 10 miljoen euro.

Stedelijke ontwikkeling is een van de speerpunten om de stad aantrekkelijker te maken. Per 31 december 2023 bedraagt deze bestemmingsreserve 20,2 miljoen euro. Via besluiten is in 2023 ca. 4,5 miljoen euro belegd. Daarnaast zullen er in diverse deelgebieden tekorten gaan ontstaan vanwege de onrendabele toppen. Daar zijn subsidies vanuit de Woningbouwimpuls voor toegekend, maar die vergen ook een bijdrage van de gemeente. Voorgesteld wordt om van het jaarrekeningresultaat 2023 10 miljoen euro te storten in deze bestemmingsreserve, waardoor deze toegroeit naar 30,2 miljoen euro.

Bestemmingsreserve Sociaal domein, 7 miljoen euro.

Een bedrag van 7 miljoen euro toe te voegen aan de bestemmingsreserve sociaal domein.

Bij de perspectiefnota 2024 en begroting 2024 is aangegeven dat bij de uitwerking van de zoekrichtingen de focus voor besparingsmogelijkheden binnen het sociaal domein ligt. Besparingsmaatregelen in het sociaal domein zullen vaak meerdere jaren nodig hebben om maximaal effect te sorteren. Daarnaast zullen voor de implementatie van maatregelen vaak incidentele uitgaven nodig zijn. Derhalve stellen wij voor om 7 miljoen euro te storten in de reserve sociaal domein. Per 31 december 2023 bedraagt deze reserve 4 miljoen euro. Dit betekent dat de reserve toeneemt naar 11 miljoen euro.

Het verbreden van het doel van de bestemmingsreserve sociaal domein

Conform de "nota reserves en voorzieningen 2022" kan de bestemmingsreserve sociaal domein aangewend worden om incidentele tekorten binnen de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdwet af te dekken. Bij de perspectiefnota 2024 en de begroting 2024 is aangegeven dat bij de uitwerking van de zoekrichting de focus voor besparingsmogelijkheden binnen het sociaal domein ligt. Om de besparingen mogelijk te maken zijn incidentele uitgaven in het sociaal domein noodzakelijk. Daarom wordt voorgesteld om het doel van de bestemmingsreserve sociaal domein te verbreden naar het aanwenden voor noodzakelijke uitgaven binnen de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdwet.

Algemene reserve, 75.000 euro.

Het restant van het gerealiseerd resultaat wordt gestort in de algemene reserve en maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen dat dient ter dekking van risico's.

2 Programmaverantwoording

2.1 Programmaplan

In het programmaplan wordt verantwoording afgelegd over de doelen en beleidsprestaties zoals vastgelegd in de programmabegroting 2023.

2.1.1 Programma Stedelijke ontwikkeling

2.1.1.1 Meerjarige programmaopgaven

2.1.1.1.1 Kwalitatieve aantrekkelijke stad

Strategisch doel:

Het realiseren van een grotere onderscheidende en gevarieerde woningvoorraad voor onze huidige en toekomstige inwoners.

De basis voor de realisatie van netto 3.400-4.100 woningen is het unieke groenblauwe profiel en de rijke historie. Daarbij is het van belang een grotere onderscheidende en gevarieerde woningvoorraad en bedrijvenlocaties voor onze huidige en nieuwe inwoners en bedrijven te krijgen. Essentieel daarbij is een evenwichtigere verdeling van sociale huurwoningen en woonvoorzieningen over de gemeente en (sub)regio te realiseren. Hiermee versterken we onze regionale functie en bouwen we verder aan onze toekomst als aantrekkelijke stad voor (toekomstige) inwoners, bedrijven en bezoekers.

Wat hebben we in 2023 bereikt?

Komen tot regionale afspraken verdeling sociale huur

Door ambtelijke inzet heeft Almelo ervoor gezorgd dat er 30% sociale huur is opgenomen in de Woondeal Twente. Het opstellen van een regionale woonzorgvisie is gestart in de lijn. Bij het opstellen van deze regionale woonzorgvisie zijn diverse partners, zoals gemeenten, woningcorporaties en zorgorganisaties betrokken. De regionale woonzorgvisie is bijna gereed voor besluitvorming en zal naar verwachting in de eerste helft van 2024 vastgesteld worden.

Provinciale afspraken maken over realisatie van 3.400-4.100 nieuwbouwwoningen

Vanuit de ambities uit de regionale woonagenda Twente, de uitvoeringsagenda Stadsontwikkeling (2021) en de ruimtelijke vertaling van onze ambities op het gebied van wonen en werken in de ruimtelijk-programmatische visie, zijn onze belangrijkste toekomstige ontwikkelgebieden bepaald. Bij het komen tot deze visiedocumenten is steeds nauwe afstemming geweest met de provincie. In een vervolg zal verdere concretisering nodig zijn van al onze nieuwe ontwikkelingen (nieuwe woonlocaties en prioritaire gebieden) en zal hierover ook het gesprek met de provincie gevoerd moeten worden.

2.1.1.1.2 Netwerken en positioneren

Strategisch doel:

Het realiseren van een steviger netwerk en positie binnen het ruimtelijk domein.

Het bouwen aan een stad met een duidelijker en meer onderscheidend profiel.

Almelo heeft een uniek profiel door een sterke groenblauwe structuur. De vier groene longen (noord, oost, zuid, west) zijn dragers voor de stad. Het gebruik van de groenblauwe structuur, citymarketing en lobby zijn belangrijke onderleggers voor stedelijke ontwikkeling. Hierbij is samenwerking met stakeholders in de (binnen)stad, het Rijk, de provincie en andere gemeenten van essentieel belang. We zetten daarom in op een steviger netwerk met onze strategische partners binnen het ruimtelijk domein en bouwen met hen aan een

stad waar het realiseren van een duidelijker en meer onderscheidend profiel hand in hand gaan met realiseren van de grote woningbouwopgave de komende jaren.

Wat hebben we in 2023 bereikt?

Profilering Almelo als woon- en werkstad

In 2023 is een basis gelegd en uitvoering gegeven aan de doorontwikkeling van een organisatiestructuur rondom stedelijke ontwikkelingen. Er ligt een uitvoeringsagenda die de basis vormt voor het aanpakken van complexe gebiedsontwikkelingen. Ook wordt samenwerking gezocht met bijvoorbeeld leefbare wijken.

Lobby netwerkpartners en oprichten platform stedelijke ontwikkeling

Op 6 april 2023 was de oprichting van het platform stedelijke ontwikkeling. Hier bouwen we aan een netwerk van actieve partijen in onze stad rondom stedelijke ontwikkeling. Een netwerk waar onder andere gemeente, makelaars, corporaties, marktpartijen en provincie elkaar ontmoeten, kennis delen en waar mogelijk samenwerken. Een mooie start van een lang en gefundeerde samenwerking met verschillende partijen in onze stad met als doel de versnelling van de woningbouw en het vergroten van de trots op Almelo.

Wisseling van de wacht

Dit jaar was ook het jaar waarin de programmamanager Stedelijke Ontwikkeling in juli het programma verliet. In oktober startte de nieuwe programmamanager Stedelijke Ontwikkeling. Hierdoor heeft het programma tussen juli en oktober (grotendeels) stilgelegen. In de tussentijd is wel geïnvesteerd in de samenwerking met de gemeente Hengelo, gemeente Enschede en de provincie Overijssel. Dit heeft geresulteerd in een Regionale Stedelijke Investeringsagenda (RSIA). Dit is een gezamenlijk aanbod van de gemeente Almelo, gemeente Hengelo, gemeente Enschede en de provincie Overijssel. Het is een onderdeel van het provinciale bod aan het Rijk als onderdeel van de Nota Ruimte. Met ons bod laten we zien dat we een significante bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de ambities van het Rijk.

2.1.1.1.3 Kennis en professionalisering

Strategisch doel:

Het doorontwikkelen van de gemeente Almelo tot een professionelere en klantgerichte organisatie rondom stedelijke ontwikkeling.

In 2023 is de eenheid Stedelijke Ontwikkeling opgericht en is er een stevige organisatie neergezet. Met als doel een nog steviger, professionelere en daarmee klantgerichte organisatie rondom stedelijke ontwikkeling waar onze partners in de stad graag mee samenwerken en onze medewerkers met plezier voor werken.

Wat hebben we in 2023 bereikt?

Oprichting eenheid Stedelijke Ontwikkeling

Een van de pijlers van het Coalitieakkoord Almelo 2022-2026 “Bouwen aan kansen voor iedereen” is de ambitie om stevige stappen te zetten in Stedelijke Ontwikkeling. De Woonvisie 2030, de Regionale Woonagenda, de ambitie de binnenstad te versterken, de grootstedelijke herontwikkeling van de Spoorzone, de voorgenomen investering in de leefbaarheid van bestaande wijken, de transformatie van bestaande bedrijventerreinen en de toevoeging van nieuwe werklocaties en het realiseren van woningbouw op ontwikkellocaties in en om de stad zijn vertaald in een uitvoeringsagenda stadsontwikkeling. De uitvoeringsagenda Stadsontwikkeling (Stedelijke Ontwikkeling) bevat een sturingsmethodiek om vanuit de opgaven voor de leefomgeving keuzes te maken voor wijk-, gebieds- en locatieontwikkeling.

In 2023 is de eenheid Stedelijke Ontwikkeling opgezet en operationeel. Stedelijke Ontwikkeling is daarbij geen doel op zich maar een middel om grotere en bredere ambities in te vullen. Stip aan de horizon is daarbij het

bouwen aan een toekomstbestendige Stad Almelo, waar het goed wonen, werken, verblijven en recreëren is en die van betekenis is voor de hele regio.

Dit vanuit de constatering dat er de afgelopen jaren al veel in beweging is gezet maar de Stedelijke ontwikkeling daarbij de afgelopen jaren te gefragmenteerd, teveel op plotniveau en op basis van individuele (markt)initiatieven heeft plaatsgevonden.

Werkend maken en realisatie van de ambitie vraagt dus om samenhang maar ook professionaliteit, een bredere blik, focus en sturing en visie voor de lang(er)e termijn. Reden waarom er door het college van B&W en de directie van de gemeente Almelo de opdracht is geformuleerd voor de inrichting van een eenheid Stedelijke Ontwikkeling die gericht en met daadkracht de gewenste realisatiekracht moet gaan ontwikkelen om invulling te geven aan deze langere termijn ambitie.

Binnen de opgerichte eenheid Stedelijke Ontwikkeling wordt ingezet op Gebiedsgerichte sturing, een gezamenlijke en professionele aanpak van Gebiedsontwikkeling en projectmatig werken vanuit een stapsgewijze en gefaseerde ontwikkeling vanuit de focus op de lang(er)e termijn.

De eenheid Stedelijke Ontwikkeling acteert als regisseur van ruimtelijke ambitie van de stad Almelo. Dat zal zij doen vanuit maatwerk, waarbij de rol in het grondbeleid kan variëren. Realiseren van de ambitie vraagt om een intensief samenspel met ontwikkelaars, bouwers en andere marktpartijen, woningcorporaties, particulieren, overheidsorganen en andere stakeholders. De rol van de gemeente is daarbij uniek omdat zij als enige regie op het geheel kan nemen en daarnaast een dubbelrol heeft binnen haar private en publieke rol. De rolinvulling van de gemeente is dus alles bepalend voor het slagen van de integrale ontwikkeling op de lang(er)e termijn.

Koers houden op bestuurlijk en ambtelijk niveau vanuit de wetenschap dat bij het investeren in stedelijke ambitie de kosten voor de baat uit gaan.

Belangrijk is daarbij het besef dat het uiteindelijke succes van de eenheid in elk geval bepaald wordt door het vasthouden aan een consistente lijn en het niet verliezen in de waan van de dag en vanuit het besef dat ontwikkelen van zowel organisatie als stad tijd kost.

Ontwikkelen Almelo aanpak gebiedsontwikkeling

Binnen de prioritaire ontwikkelingen Binnenstad en Spoorzone zijn de processtappen nader uitgewerkt en op elkaar afgestemd. Daarmee is de basis gelegd voor een uniforme Almelo aanpak gebiedsontwikkeling.

Doorontwikkeling opdrachtgever- en opdrachtnemerschap Stedelijke Ontwikkeling

Er is gestart met Projectmatig Werken. De activiteiten die voortvloeien uit de opgaven zijn ondergebracht in diverse projecten en ontwikkelingen. Er is gebouwd aan een professionele en efficiënte organisatie.

2.1.1.2 Wat heeft het gekost?

Programma Stedelijke ontwikkeling	Beschikbaar	Werkelijk
Jaar 2023	400	44
Jaar 2024	400	-
Jaar 2025	400	-
Jaar 2026	400	-
Totaal	1.600	44

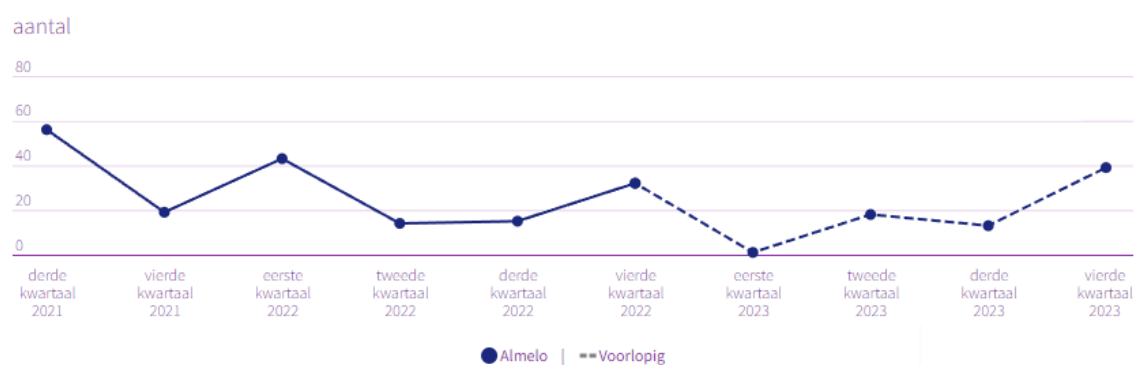
Bedragen x 1.000 euro

Programmamiddelen

Voor het uitvoeren van het programma Stedelijke ontwikkeling is jaarlijks 400.000 euro beschikbaar. De incidentele programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2023-2026 plaatsvinden. Door de wisseling van de wacht heeft het programma (gedeeltelijk) stilgelegen. Hierdoor is er minder budget uitgegeven dan de beschikbare 400.000 euro.

2.1.1.3 Indicatoren

Afgegeven bouwvergunningen

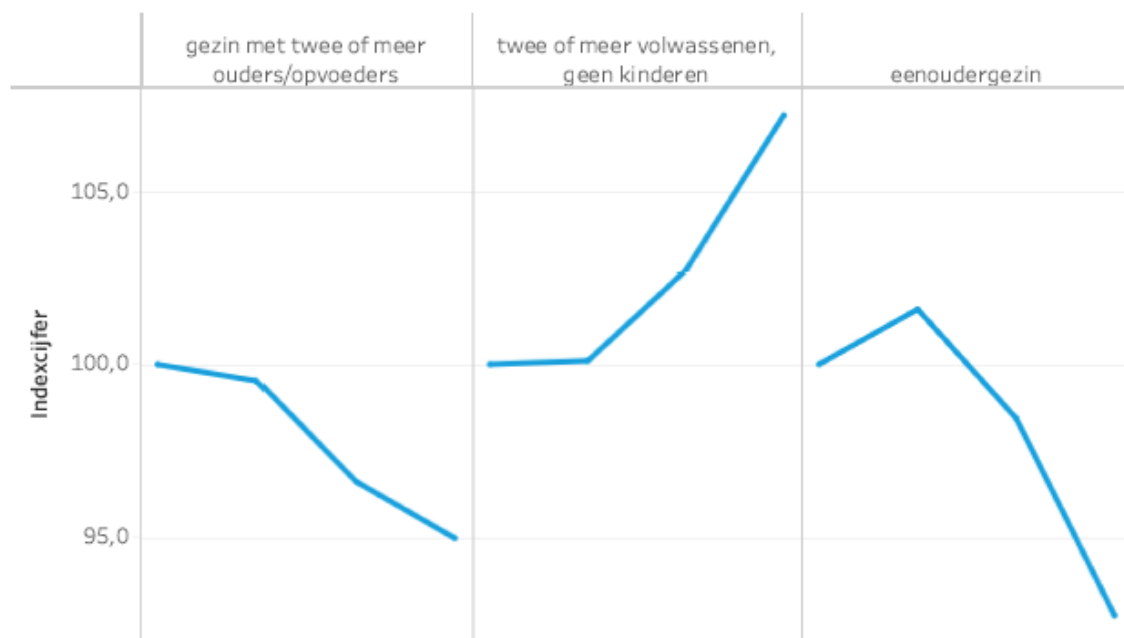
CBS | 3e kwartaal 2021 - 4e kwartaal 2023

Woningen naar eigendom

Syswov | 2022

Ontwikkeling aantal huishoudens in Almelo naar type, 2020 - 2023

Legenda

■ Almelo

Aantal huishoudens in Almelo naar type, 2020 - 2023

		2020	2021	2022	2023
Almelo	gezin met twee of meer ouders/opvoeders	8.887	8.845	8.587	8.443
	twee of meer volwassenen, geen kinderen	9.667	9.677	9.929	10.360
	eenoudergezin	2.518	2.558	2.479	2.336
	alleenstaand	11.140	11.565	11.842	11.792
	Totaal	32.212	32.645	32.837	32.931

Bron: Kennispunt Twente

2.1.2 Programma Sociaal en Vitaal

2.1.2.1 Meerjarige programmaopgaven

2.1.2.1.1 Mentaal veerkrachtige inwoners

Op 1 januari is het programma Sociaal en Vitaal opgestart. De eerste maanden van 2023 is hard gewerkt aan de verdere uitwerking van het programmaplan en de 3 lijnen binnen het programma en aan het samenstellen van het programmateam om uitvoering te kunnen geven aan de plannen.

Het programmateam heeft in 2023 een aantal mooie stappen gezet, samen met zowel onze interne als onze externe partners, ter realisatie van de drie strategische doelen.

Strategisch doel 1:

Onze kwetsbare inwoners redden zich beter met minder hulp van de overheid en ze zijn mentaal weerbaarder en veerkrachtiger.

Het aantal mensen met psychische problemen in Nederland stijgt en daarmee stijgt ook het aantal in Almelo. Meer zorg is niet de oplossing: de zorg wordt onbetaalbaar en er zullen in de toekomst te weinig professionals zijn om de zorg te leveren.

Dit betekent dat het anders moet. Er moet meer geïnvesteerd worden in het voorkomen van zorg (preventie) en in het versterken van de mentale weerbaarheid en veerkracht van het individu, de wijk en de stad.

Dit kunnen we alleen samen. Samen met inwoners en partners in de stad, maar ook in de regio. In 2023 hebben we enorm geïnvesteerd in deze samenwerking.

Wat hebben we in 2023 bereikt?

- **Ecosysteem mentale Gezondheid - ondersteuning psychisch kwetsbaren**

In Almelo werken we aan een *ecosysteem mentale gezondheid*. We ontwikkelen een andere manier van (samen)werken en een betere verbinding tussen het sociaal- en (geestelijke) gezondheidsdomein. Naast de formele ggz-behandelingen is in het ecosysteem mentale gezondheid veel meer plaats voor (online) zelfhulp, informele zorg en ervaringsdeskundigheid. Al deze vormen van ondersteuning hangen met elkaar samen en beïnvloeden elkaar. Net als een ecosysteem in de natuur, waarin alle organismen met elkaar verbonden zijn. Mentaal gezond worden en blijven zien we als een gedeelde verantwoordelijkheid van inwoners en professionals. Hiermee worden inwoners van Almelo beter, anders en eerder geholpen als ze psychisch vastlopen.

We doen dit samen met inwoners en organisaties als Dimence, Menzis, FEA, Mens door Mens, Avedan en Tactus. Een regiegroep is gevormd met vertegenwoordiging vanuit bovenstaande organisaties. Het is een coalitie waarin wij als gemeente een gelijkwaardige partner zijn. De deelnemers van deze coalitie hebben hun commitment gegeven op een gezamenlijke bestuursopdracht. Om de onafhankelijkheid zoveel mogelijk te waarborgen is de projectleiding onder gebracht bij de Twentse koers. De werving van projectleiders heeft twee projectleiders opgeleverd die samen 1 fte invullen. Deze projectleiders worden gefinancierd door de Twentse koers vanuit IZA gelden. De projectleiders zijn gestart met ingang van 1 april 2024.

- **Leeflab - Toerusten wijken op psychisch kwetsbare burelen**

In de wijk de Riet zijn we, betaald vanuit de SPUK GALA middelen, gestart met het Leeflab. Vanuit de 3 sturingsprincipes lijn, wijk en programma werken we in 3 jaar gezamenlijk in deze wijk aan het versterken van veerkracht van de inwoners. Dit doen we met de aanwezige professionals en inwoners in de wijk aan de hand van life-events. We voeren dit project uit in samenwerking met Stichting ErWelzijn, Saxion Hogeschool en provincie Overijssel. De kwartiermakersfase heeft in Q4 van 2023 plaatsgevonden. Hierdoor is een goed beeld ontstaan van wat er al in de wijk gebeurt en zijn er ideeën over wat er nodig is. Samen met Saxion is een goede start gemaakt met het ontwikkelen van een methode om op verschillende niveaus te meten wat de effecten zijn van onze interventies.

Het leeflab is actiegericht. Door te doen gaan we ontdekken hoe we deze wijk o.a. gaan toerusten voor wat betreft de omgang met psychisch kwetsbare burens. In 2023 zijn we gestart met het oriënteren op geschikte interventies. Een interventie is trainingen “Eerste hulp bij psychische problemen” aan te bieden. Hierover zijn al oriënterende gesprekken gevoerd. Deze trainingen zijn nuttig om inwoners te leren hoe ze met psychisch kwetsbare buurtgenoten kunnen omgaan. Vanuit het programma Sociaal en Vitaal pakken we dit op met het Programma Zorg en Veiligheid om enerzijds mensen te leren hoe ze in gesprek kunnen met inwoners die het mogelijk lastig hebben om escalatie te voorkomen (AVE 0-1-2) en anderzijds willen we inwoners trainen wat te doen als de situatie al ernstiger is (AVE 3-4). Het AVE-model staat voor Aanpak Voorkomen Escalatie. Daarnaast voeren we oriënterende gesprekken met 113 zelfmoordpreventie. Zij kunnen ons helpen met een evidence based methodiek om aandacht te besteden aan suïcide en daarmee het mogelijk voorkomen ervan.

- **Inzet ervaringsdeskundigheid (waakvlamzorg en wachtlijst)**

In 2023 heeft Mens door Mens de opdracht gekregen door te ontwikkelen tot een zelfregiecentrum, waar ruimte is voor ontmoeting, activiteiten, ervaringsdeskundigheid, herstelondersteuning en kwartier maken. Gericht op ondersteuning van mensen met een GGZ- en/of verslavingsachtergrond. Hierin zijn grote stappen gezet. Mens door Mens is in 2023 een zelfstandige stichting geworden. De nieuwe stichting Mens door Mens is partner in de coalitie die gestart is met in gezamenlijkheid ontwikkelen van een nieuw ecosysteem mentale gezondheid omdat ervaringsdeskundigheid en herstel en zelfregiecentra een belangrijke rol gaan spelen in dit nieuwe ecosysteem. De programma's Sociaal en Vitaal en Zorg en Veiligheid liggen hier in elkaars verlengde. Voor wat betreft mensen met mentale problemen wordt dan ook nadrukkelijk de samenwerking opgezocht.

Daarnaast hebben we ons in 2023 voorbereid op een extra project op het gebied van ervaringsdeskundigheid. Een opgeleide (familie)-ervaringsdeskundige gaat naast haar werk als intaker in de toegang van het Sociaal Domein haar ervaring en expertise als opgeleide (familie)-ervaringsdeskundige inzetten als aanvulling op het bestaande aanbod binnen het wijkteam. Hierbij maken we gebruik van de ervaring met (familie)- ervaringsdeskundigen binnen andere organisaties in de stad, zoals o.a. Tactus, Dimence en Mens door Mens.

- **Onderzoeken Kwetsbare Almeloërs en digitaal beschikbaar maken van inzichten**

Om kwetsbare inwoners van Almelo in beeld te krijgen en met de juiste informatie toegepast beleid te ontwikkelen hebben we in samenwerking met het Kennispunt naar data, gegevens en informatie gezocht vanuit onze organisatie en ketenpartners. Voor de volgende fase, de visualisatie, sluiten we aan bij het Wijkkompas Almelo, hét startpunt voor informatie over Almelo. In het gebruik van de data houden we rekening met wetgeving op het gebied van privacy en de kwetsbaarheid van de inwoners. Het wijkkompas is een platform waarmee het gesprek gestart wordt over de wijken in Almelo (en in de toekomst vergelijken met Enschede en Hengelo) op basis van een urgentiescore.

- **Onderzoek tijdige ondersteuning mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) en psychische kwetsbaarheid**

Er zijn oriënterende gesprekken gevoerd met verschillende organisaties die ruime ervaring hebben met deze doelgroep. De informatie die hieruit opgehaald is zal, samen met een onderzoek dat eind februari 2024 is afgerond in het kader van een afstudeeropdracht HBO Social work, in 2024 tot concrete vervolgstappen leiden.

- **Ecosysteem mentale gezondheid jeugd**

In 2023 heeft het programma zich nog niet specifiek gericht op een ecosysteem mentale gezondheid voor de jeugd. Begin 2024 is een start gemaakt om daar verder invulling aan te geven.

- **Actieplan eenzaamheidsbestrijding samen met KomErbij Almelo**

Samen met de Coalitie KomErbij Almelo is een meerjaren actieplan gemaakt dat begin 2023 is vastgesteld. De focus van het actieplan ligt op: bewustwording bij onze inwoners, zowel volwassenen als jongeren. Maar ook bewustwording bij de professionals; het signaleren van eenzaamheid, het handelingsperspectief kennen en daar naar kunnen handelen. En als derde lijn het beter bereiken en helpen van onze inwoners

die zich eenzaam voelen. De SPUK GALA gelden hebben het mogelijk gemaakt om extra in te zetten op de strijd tegen de eenzaamheid. Zo zijn er een regisseur en een projectleider toegevoegd aan de coalitie. Qua activiteiten is veelvuldig gecommuniceerd via social media, via Radio KomErbij, bij de lokale omroep en op informatiemarkten om onze inwoners bewust te maken van eenzaamheid en de activiteiten en ontmoetingsmogelijkheden om bij aan te sluiten. Verder zijn 10 ontmoetings(mid)dagen georganiseerd van wandelingen tot paaslunch en bingo. En is er gezorgd voor 3 zogenaamde geluksmomenten waarbij onze inwoners andere "eenzame inwoners" moesten betrekken. Denk hierbij aan het delen van paaseitjes met elkaar en het weggeven van bloemen en herdenkingslichtjes.

Tenslotte is ook een nieuwe algemene voorziening toegevoegd aan ons aanbod: de ontmoetingsplaats op begraafplaats 't Groenedael. Dit omdat eenzaamheid vaak een oorzaak vindt in een life-event, zoals het overlijden van een naaste. In navolging van een succesvol initiatief in de gemeente Kampen, dat tot goede resultaten heeft geleid, is in september gestart met een ontmoetingsplek op de begraafplaats 't Groenedael, vooralsnog voor twee dagdelen in de week.

- **Doorontwikkeling aanbod wijkkamers**

Samen met de lijn Uitvoering Sociaal is een plan ontwikkeld voor doorontwikkeling van de wijkkamers. Hierdoor kunnen we de maatwerkoplossing OMD1 voor (nagenoeg alle) inwoners vervangen door de algemene voorziening wijkkamers. Naast dat dit veel meer flexibiliteit voor de inwoners oplevert, levert dit ook een financieel voordeel op. De doorontwikkeling is overgedragen aan de lijn, die de uitvoering implementeert.

- **Doorontwikkeling activiteiten thuiswonende mensen met dementie**

In navolging van het onderzoek dat in 2022 heeft plaatsgevonden naar de omvang en de behoeftes van de doelgroep thuiswonende mensen met dementie in Almelo is in augustus 2023 een subsidieaanvraag ingediend bij ZonMW. De aanvraag betrof 3 pilotprojecten die zich richten op verlichting van de mantelzorgers van mensen met dementie en de mensen met dementie die een migratie-achtergrond hebben. In december is deze subsidie door ZonMW toegekend. De activiteiten starten in 2024 en zullen door partners uit het Netwerk Dementie Almelo worden uitgevoerd.

Om onze inwoners bewuster te maken van dementie en hoe daarmee om te gaan is een communicatieplan opgesteld en is de uitvoering ervan gestart.

2.1.2.1.2 Gezond en vitaal

Strategisch doel 2:

Onze inwoners zijn zich bewuster van de noodzaak om gezond en vitaal te leven.

We willen meer gezonde jaren voor Almeloërs. Bewegen draagt bij aan een langer en gezonder leven, onder meer door verminderde kansen op obesitas, diabetes en hart- en vaatziekten. Naast deze fysieke effecten hebben sport en bewegen ook mentale effecten. Zo zitten mensen vaak lekkerder in hun vel en is er meer geloof in eigen kunnen na het bewegen, zodat ze volop kunnen participeren in de maatschappij. Daarom richten we ons erop dat onze inwoners zich positief gezond voelen. Dat betekent dat ze goed voor zichzelf kunnen zorgen, mentaal weerbaar zijn, vertrouwen hebben in de toekomst, genieten van hun leven. En dat ze meedoen aan de samenleving en zich gezond en fit voelen.

Wat hebben we in 2023 bereikt?

- **We werken vanuit een integraal gezondheidsplan**

Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft de gemeente de opdracht om te werken aan een integraal gezondheidsplan. In het licht van de komende vergrijzing en ontgroening, gevoegd bij een zorgsector die nu al zwaar onder druk staat en nauwelijks kan voldoen aan de vraag van de bevolking, is het hard nodig dat er gewerkt wordt aan preventieve gezondheid en het terugdringen van de gezondheidsverschillen. Dit kan alleen maar effectief zijn als gezondheid benaderd wordt als het resultaat van de onderliggende factoren. Er is daarom een integraal plan van aanpak opgesteld. Het plan is gericht op 13 verschillende onderdelen waarvoor de middelen vanuit de brede SPUK worden ingezet. De

uitvoering hiervan is in 2023 van start gegaan. De raad zal, conform de motie "Zicht op de inzet en resultaten van tijdelijke financiële middelen", een afzonderlijke rapportage ontvangen over de activiteiten en inzet van de middelen.

- **Voortzetten en uitbreiden preventieagenda op thema's gezondheid en vitaliteit**

In 2023 zijn de projecten Leefstijlmakelaar en Scheiden zonder schade (businesscase echtscheidingen) verder uitgevoerd. In de projectperiode is er door het Pact Scheiden zonder schade veel bereikt: er is een pact gesmeed met meer dan 20 deelnemende partijen. Medewerkers van verschillende organisaties zijn samen getraind op nieuwe methodieken om de ondersteuning van kinderen en hun opvoeders in een scheidingssituatie passend en accuraat te laten zijn. Er is een digitaal loket (www.goeduitelkaaralmelo.nl) ingericht, waar mensen terecht kunnen met hun vragen en zorgen. Via het loket wordt informatie verstrekt en worden webinars verzorgd. Er is via de sociale media een informatiecampaagne gestart. Het bereik van de campagne is groot gebleken: zo hebben ruim 28.000 mensen de eerste advertentie gezien. De leefstijlmakelaar is steeds meer een vast onderdeel geworden van laagdrempelige voorzieningen die in de wijk beschikbaar zijn voor mensen die behoefte hebben aan een verbetering van leefstijl. Ze organiseert hiertoe wandelingen in de buurt en is actief als nazorg voor deelnemers van Gecombineerde Leefstijl Interventie-groepen en is betrokken bij de wijkkamers. Het aantal individuele begeleidingstrajecten is verhoogd tot 90 personen in 2023, waar dat in 2022 nog 54 was.

In 2023 is met meerdere nieuwe initiatieven verder geëxperimenteerd en zijn nieuwe allianties en projecten opgezet, zoals de gezondheidsapotheek, Klup gezond, ontwikkeling jongerenkookclub (uitvoering m.n. in 2024). De wijkkamer is verrijkt met beweegactiviteiten, de Schelfhorst heeft een motoriekroute gekregen, waar onder meer een groep inwoners die nauwelijks de deur uit komt, samen met een fysiotherapeut wekelijks gebruik van maakt. In dit jaar is ook een vergaande samenwerking met het Fysiocollectief Almelo van start gegaan om gezamenlijk een goede basis te leggen voor de valpreventie onder ouderen in Almelo.

Met het sportakkoord II is nog sterker dan voorheen de verbinding tussen sport en gezondheid gelegd. Met de uitbreiding van de ruimte binnen de brede regeling combinatiefunctionarissen gezondheid, sport en cultuur is er meer flexibele capaciteit beschikbaar voor het stimuleren van sport- en bewegen door volwassenen en ouderen.

Of wij of onze partners bezig zijn met de uitvoering van de aanpak van leefbare wijken en dorpen, de inrichting van de verrijkte schooldag of de uitvoering van onze plannen in de openbare ruimte, we merken dat de bevordering van gezondheid in brede zin hierbij steeds meer een rol speelt. Op deze manier geven wij in Almelo steeds meer invulling aan de opdracht om te werken aan het terugdringen van gezondheidsverschillen met inzet van vele beleidsterreinen.

- **Voortzetting project Zorg en technologie**

In de Schelfhorst loopt het project eHealth. Dit project borduurt voort op het Topfit-citizenscience-project in deze wijk. In 2023 is aansluiting gezocht met de Twentse Zorgacademie. Door deze verbinding worden zorg (Wmo) en welzijn meer aan elkaar verbonden. Samen met een aantal coaches wordt verkend hoe elektronische en interactieve voorzieningen kunnen bijdragen aan het langer en prettig zelfstandig blijven wonen.

- **Communicatie over vitaal en gezond leven**

Via onze projecten en onze partners communiceren we breed over vitaal en gezond leven. Een voorbeeld hiervan is JOGG (jongeren op gezond gewicht) waarmee in en rondom de school regelmatig aandacht is voor gezondheid. Bij sport-, buurt- en wijk evenementen krijgen gezondheid en bewegen ruim aandacht.

In de zomer van 2023 is de Gezond en Actief – krant huis aan huis in Almelo bezorgd. Daarnaast hebben we er voor gezorgd dat een flyer over valpreventie huis aan huis wordt bezorgd.

2.1.2.1.3 Kansengelijkheid jeugd

Strategisch doel 3:

Onze 0-23 jarige Almeloërs groeien gezonder en vitaler op en ze ontwikkelen hun talenten beter.

Leerlingen met lager opgeleide ouders halen, ondanks gelijke cognitieve capaciteiten, op een lager niveau een diploma dan hun leeftijdsgenoten met hoog opgeleide ouders. Als gemeente Almelo hechten we grote waarde aan het creëren van gelijke kansen voor alle kinderen en jongeren in de stad. Kinderen hebben meer kansen om hun mogelijkheden te ontwikkelen als school, opvang, wijkvoorzieningen en thuis daar actief op gericht zijn. Samenwerking tussen die leefsfieren en soepele overgangen tussen de verschillende voorzieningen die kinderen in hun ontwikkeling doorlopen, dragen aan die kansen bij.

Onderwijsongelijkheid blijkt een hardnekkig en complex probleem. Dit komt mede doordat kansengelijkheid niet wordt veroorzaakt door één enkele factor. Kansenongelijkheid zit geworteld in de maatschappij, in verschillende onderliggende mechanismen in de leefwerelden van kinderen en jongeren. Het zit in 'het systeem', de wijk en de sociale omgeving van leerlingen.

Het onderwijs kan deze ongelijkheid niet volledig compenseren. Voor meer gelijke kansen zijn ook andere partijen aan zet. Goede samenwerkingsstructuren met ketenpartners en doorlopende lijnen van welzijn en zorg zijn onmisbaar om als één van de spelers in een groter systeem bij te dragen aan het bereiken van ons doel.

Wat hebben we in 2023 bereikt?

- **De ketenaanpak is uitgebreid met een samenwerkingsstructuur rondom kinderen in de leeftijd 12-18 jaar**

Omdat we zien dat er extra aandacht nodig is voor de leeftijdsgroep 12-18 jarigen (stijging in indicatief maatwerk vanaf 12 jaar, lagere deelname aan sport en cultuuractiviteiten en verhoogde kans om betrokken te raken bij criminaliteit) is een samenwerkingsstructuur voor het voortgezet onderwijs en aanverwante partijen opgezet. Dit netwerk heeft gezamenlijk doelen met elkaar geformuleerd en werkt deze doelen met een werkgroep verder uit in de benodigde acties. De rijke schooldag binnen het voortgezet onderwijs is de actie waarmee deze werkgroep is gestart. In 2023 zijn de voorbereidingen afgerond om hiermee op Het Alma college, Het Zone College, het Praktijkonderwijs en de Internationale Schakelklas vanaf januari 2024 te kunnen beginnen. De keuze voor deze 4 scholen is samen met het netwerk gemaakt. Het praktijkonderwijs en de Internationale Schakelklas bleken hiervoor in aanmerking te komen via de rijkssubsidie School en omgeving. De andere 2 scholen betalen we uit gemeentelijke middelen.

De ketenaanpak voor de jonge jeugd bestaat al een aantal jaren onder de aanpak Het Jonge Kind. Beide overlegvormen worden bij elkaar gebracht om ook op de thema's die gaan over de doorgaande lijn van het basis- naar het voortgezet onderwijs afspraken met elkaar te kunnen maken. Een van deze thema's is het bevorderen van kansengelijkheid in de doorgang van basis- naar voortgezet onderwijs. Dit is genoemd als onderwerp voor 2023, maar zijn we nog niet aan toegekomen.

- **Forse uitbreiding van het naschools aanbod binnen het project school en omgeving basisschool**

Met het project school en omgeving dragen we met de lokale coalitie, bestaande uit het onderwijs, welzijn, kinderopvang en gemeente, bij aan deze verbinding door bij te dragen aan de ontwikkeling van kinderen. Met behulp van de landelijke subsidie voor school en omgeving, is een wekelijks aanbod gerealiseerd gedurende schoolweken (uitbreiding in uren) op en in de nabijheid van 8 basisscholen, is het aanbod ook voor de groepen 1 en 2 toegankelijk gemaakt (uitbreiding in doelgroep) en is het aanbod uitgebreid met activiteiten vanuit de bibliotheek en Heracles (uitbreiding aanbod). De activiteiten zijn aangesloten bij de wensen vanuit de verschillende deelnemende scholen (verbeteren van de kwaliteit). De BSO is geïntegreerd in de aanpak door het laten deelnemen van de BSO-kinderen als ook het aanbod op de BSO locaties te organiseren (uitbreiden in doelgroep).

Binnen het project zet het Rijk in op lerende netwerken, bestaande uit inspiratiebijeenkomsten,

vragenuurtjes en kennissessies. Wij brengen onze lokale ervaringen hier actief in en trekken lering uit de inbreng van ervaringen die elders in Nederland worden opgedaan.

- **Doorontwikkeling kindcentrum**

De stuurgroep Het Jonge Kind heeft zomer 2023 de visie op kindcentra vastgesteld. In de uitwerking wordt intensief met elkaar samengewerkt. De samenwerking betreft onderwijs, welzijn, buitenschoolse opvang en kinderopvang (en dus ook voorschoolse educatie). De partners werken intensief samen aan de toekomst van het kind. Hierbij sluiten extra partners aan en werken naar behoefte ook samen. Te denken valt aan bijvoorbeeld Avedan of de bibliotheek. Ook organisaties die zich met educatie bezighouden, bijvoorbeeld op het gebied van natuur en milieu, sport en bewegen, kunst en cultuur, burgerschap, wetenschap en techniek kunnen hier deel van uit maken. De structuur van integrale kindcentra op wijkniveau (en niet stadsdeelniveau) is losgelaten. Een kindcentrum bestaat minimaal uit 1 school en 1 kinderopvangpartner en vormt een geheel met de partijen die rondom deze locatie met elkaar samenwerken. De consequenties van deze keuze worden verder uitgewerkt door de werkgroep Het Jonge Kind.

- **Ontwikkelplan Het jonge kind**

Vanuit de praktijk en in de stuurgroep Het jonge kind (HJK) kwamen signalen dat steeds meer jonge kinderen in Almelo een achterstand hebben en dat deze achterstanden toenemen. In maart 2023 is een ontwikkelplan door de werkgroep het jonge kind opgeleverd met als doel om kinderen en hun ouders te ondersteunen in hun ontwikkeling. Zodat elk kind de kans krijgt om zijn talenten te ontwikkelen en op te groeien in een kansrijke omgeving.

De gemeente heeft in 2022 twee onderzoeken laten uitvoeren naar de uitvoering van het huidige OnderwijsAchterstandenBeleid (OAB) in Almelo. Het adviesbureau Oberon schetst de zwaardere uitdaging voor het onderwijs en de peuteropvang in Almelo door een grotere doelgroep dan landelijk (22% t.o.v. 15%). Ook in de armoedecijfers zien we dat Almelo een zwaardere populatie kent (toename in 2019 van 10% t.o.v. landelijk 8%).

In het tweede adviesrapport 'Zorgondersteuning Voorschoolse Educatie (VE)' geeft Innovatie nul13 adviezen over de knelpunten en ondersteuningsbehoeften in de peuteropvang. Bij dit onderzoek naar de toename van zorgzwaarte binnen de peuteropvang is gekeken naar de ervaren knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen.

De werkgroep Het jonge kind heeft de aanbevelingen uit beide rapporten vertaald naar een Ontwikkelplan Het Jonge Kind 2023-2026 en werkt aan de implementatie van de aanbevelingen. Met een van de aanbevelingen op het thema ouderbetrokkenheid is in 2023 een pilot gestart voor het VVE ouderprogramma. Binnen deze pilot wordt maatwerk uitgevoerd op de locaties st. Egbertus/ POV Arendsboerweg, Step/POV J. van Campenstraat, Zegge/ POV Apollolaan. Per wijk maakt een team van IKC-coördinator/IB-voorschool/IB-basisschool/VVE thuis medewerker een ouderanalyse. Vanuit de ouderanalyse wordt gekeken aan welk maatwerk behoefte is. De focus van de pilot is: wat heeft de ouder nodig om het kind in de taalontwikkeling te ondersteunen.

- **Op elke basisschool een bibliotheek stimuleert kinderen tot lezen, boekenbakken wekken de nieuwsgierigheid bij peuters op de peuteropvang**

Sinds medio 2023 heeft elke basisschool in Almelo een bibliotheek op school. Met de Bibliotheek op school slaan onderwijs, bibliotheek en gemeente de handen ineen en komt er dagelijks aandacht voor leesplezier op school en thuis. Een aantal basisscholen heeft de mogelijkheid gekregen om de boeken uit te lenen vanuit de bibliotheek op school. We willen kinderen en jongeren stimuleren om meer te lezen. Bibliotheek Almelo helpt met de inzet van deskundige leesconsulenten, inspirerende boeken en een goede digitale lees- en leeromgeving op basisscholen om dit te bereiken. Alle peuteropvanglocaties hebben boekenbakken gevuld met prentenboeken roulend in het thema waarmee zij aan de slag zijn.

- **Verlenging inzet activiteiten (waaronder het huiskamerproject voortgezet onderwijs) Nationaal Programma Onderwijs**

De gemeente Almelo heeft Avedan voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023

gesubsidieerd voor het wegwerken van onderwijsachterstanden veroorzaakt door Covid 19. Het college heeft in 2023 besloten deze inzet te verlengen tot het einde van het schooljaar 2023 – 2024. Met het verlengen van deze inzet kunnen we de tijd nemen om gezamenlijk te verkennen welke inzet we op welke wijze kunnen bestendigen in het licht van de hervormingsagenda jeugd.

- **Kinderen in armoede**

Een nieuwe winterjas of schoenen kopen voor kinderen is niet voor elke ouder of verzorger vanzelfsprekend. Zeker in deze tijd waarin veel kosten stijgen. Met dit in ogenschouw zijn vanuit oude Klijnsfamiddelen via het jeugdfonds en de coaches financiën 1.122 fashioncheques uitgereikt aan gezinnen met kinderen. Deze bijdrage voorzorg in een behoefte, het aantal uit te reiken cheques was snel uitgeput.

- **Krachten intern bundelen, door inzet op preventie en innovatie te verbinden aan de opgaven vanuit de hervormingsagenda jeugd**

De hervormingsagenda jeugd moet leiden tot het verbeteren van kwaliteit en passende en tijdige zorg voor kinderen en gezinnen en het op lange termijn betaalbaar houden van het stelsel. De beweging die hierin genoemd wordt is dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor vrij toegankelijke basisvoorzieningen voor lichtere jeugdhulpvragen, die mogelijk nu nog onder het geïndiceerde aanbod vallen.

In oktober heeft een heisessie jeugd plaatsgevonden waarbij collega's die zich bezighouden met dit thema vanuit de gezamenlijke missie: "Onze jeugd groeit gezond, veilig en kansrijk op" hebben gekeken naar trends en ontwikkelingen en de opgaven waar we voor staan.

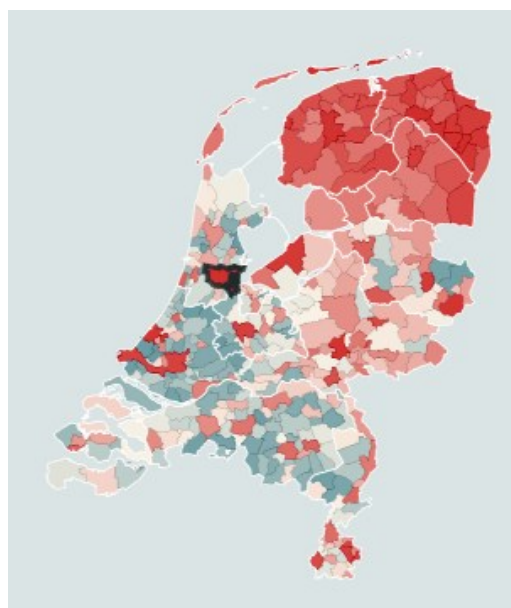
De nadere uitwerking van het vrij toegankelijk aanbod wordt vanuit het programma Sociaal en Vitaal in

afstemming met de lijn uitgewerkt naar een actieplan voor Almelo. Hierbij kan gedacht worden aan het ontwikkelen van nieuw algemeen aanbod, zoals algemeen aanbod voor opvoedondersteuning. In 2023 is een onderzoek naar de wijze waarop de informele, voorliggende en professionele opvoedondersteuning in Almelo is georganiseerd afgerond. De resultaten en aanbevelingen uit dit onderzoek worden meegenomen in dit actieplan.

- **Verkennen van de samenwerking op gelijke kansen met de drie Twentse steden**

Binnen Twente kennen ook de steden Enschede en Hengelo een vergelijkbaar beeld waar het gaat om de kansenongelijkheid. Er vindt een inhoudelijke verkenning plaats om de krachten tussen deze drie steden te bundelen.

Vanuit deze inhoudelijke verkenningen bekijken we wat wij van het Rijk nodig hebben om dit duurzaam te kunnen doen en de wijze waarop we dit landelijk voor het voetlicht zouden kunnen krijgen.

Kaart: Kansengelijkheid persoonlijk inkomen

De mate waarin het persoonlijk inkomen op 28-jarige leeftijd afhangt van het inkomen van je ouders.

- rood – grote afhankelijkheid (=kansengelijkheid)
- groen – kleine afhankelijkheid (=kansengelijkheid)

NB. gemiddeldes per gemeente, onafhankelijk van aantal inwoners

2.1.2.2 Wat heeft het gekost?

Programma Sociaal en vitaal	Beschikbaar	Werkelijk
Jaar 2023	400	142
Jaar 2024	400	
Jaar 2025	400	
Jaar 2026	400	
Totaal	1.600	142

Bedragen x 1.000 euro

Programmamiddelen

Voor het uitvoeren van het programma Sociaal en Vitaal is jaarlijks 400.000 euro beschikbaar. De incidentele programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. Voor het programma is een meerjarig incidenteel project ingesteld. Dit betekent dat de totale programmamiddelen over de periode 2023-2026 beschikbaar zijn gesteld en de werkelijke uitnutting van deze middelen tot en met 2026 kan plaatsvinden.

In 2023 hebben we niet de volledige 400.000 euro uitgegeven. Reden hiervoor is tweeledig:

- we hebben even de tijd nodig gehad om een nieuw programmateam te vormen;
- we hebben de beschikking gekregen over veel extra middelen, waaruit we een aantal zaken konden betalen maar die tevens ook beslag legden op een deel van de beschikbare capaciteit.

Overige middelen

Naast de programmamiddelen is er voor Sociaal en Vitaal een bedrag van 1 miljoen euro structureel per jaar beschikbaar. In 2023 is hiervan 384.000 euro uitgegeven, waarvan 284.000 euro aan structurele activiteiten. Tevens hebben we in 2023 de beschikking gehad over OAB-middelen, NPO-middelen en een ZONMW-subsidie. Onze partners hebben subsidies ontvangen voor de School en omgeving basisschool en voortgezet onderwijs en voor ecosysteem mentale gezondheid.

Tenslotte hebben we SPUK GALA middelen ontvangen. De raad zal, conform de motie "Zicht op de inzet en resultaten van tijdelijke financiële middelen" een afzonderlijke rapportage ontvangen over de activiteiten en inzet van deze middelen.

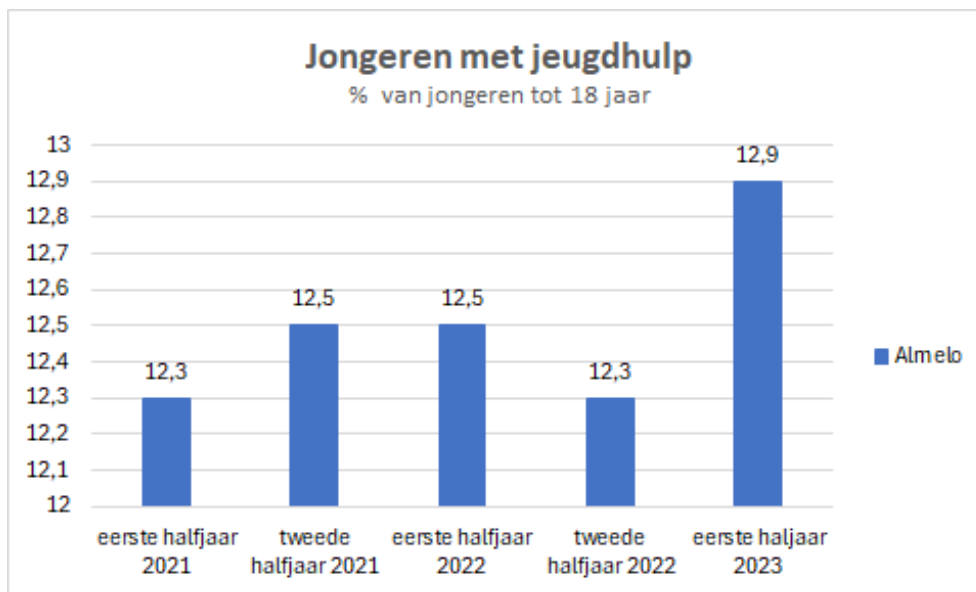
2.1.2.3 Indicatoren

Strategisch doel 1:

In 2026 hebben we een beter werkend ecosysteem waardoor onze kwetsbare inwoners zich beter redden met minder hulp van de overheid en mentaal weerbaarder en veerkrachtiger zijn.

Trends

De cijfers in figuur 1 geven per half jaar - weliswaar met een vertraging van een jaar - weer hoe groot het percentage jongeren is dat jeugdhulp gebruikt. In de eerste helft van 2023 was dit 12,9%. Het is onze ambitie om in 2026 een dalende trend in gang gezet te hebben.

Figuur 1 Jongeren met jeugdhulp

Voor de andere tabellen: Strength and Difficulties Questionnaire (=SDQ) - score kinderen en jeugd, veerkracht volwassenen en ervaren regie en percentage eenzaamheid volwassen en jeugd zijn nog geen nieuwe onderzoeken beschikbaar, zoals reeds in de perspectiefnota aangegeven. Deze kunnen dan ook niet worden weergegeven.

Operationele cijfers

	Startwaarde 2022	2023	Bron
1.Aantal deelnemers algemene voorzieningen	836	986	Mensdoormens, Avedan
2.Aantal deelnemers ontmoetingsplaatsen	10240	16322	KomErbij, Avedan

1] betreft de voorzieningen Mens door mens, persoonlijke coach, bemoeizorg en schoolmaatschappelijk werk

2] betreft deelnemers aan de ontmoetingsdagen van KomErbij, Never2beAlone, wijkkamers

Het totaal aantal deelnemers aan de algemene voorzieningen en ontmoetingsplaatsen is toegenomen met 56%. Dit is mede te danken aan een toename van deelnemers bij Mens doorMens, meer wijkkamers en de nieuwe ontmoetingsplek op de begraafplaats.

Rijkere verantwoording

Mens door Mens

Vrouw, Manuela, 36 jaar

Op welke manier heb jij Mensdoormens (MDM) gevonden: omdat ik Chantal persoonlijk kende, Chantal heeft mij uitgenodigd bij de opening van Mensdoormens

Wat haal jij bij Mensdoormens: de cursussen, weer meedoen in de groep, angst overwinnen om in een groep te gaan, gezonde keuzes, zelfwaardering, vriendschap, gesprekken met Sandra, bewust worden van keuzes die je maakt.

Wat breng jij bij MDM: eigen ervaring waar ik anderen mee kan helpen, ik geef training, ik help een collega vrijwilliger met het bijspijkeren van haar computervaardigheden, leuke gesprekken met mensen die bij MDM komen, ik draag mijn steentje bij in het huishouden van MDM. Ik ga straks helpen bij het uitschrijven van werkprocessen bij MDM.

Vangnet: De gesprekken met Sandra hebben mij heel erg geholpen in mijn persoonlijk functioneren waardoor ik ook makkelijker contact kon maken met andere mensen. In een moeilijke situatie met mijn ex ervaar ik steun bij 2 mensen bij MDM, hiervoor kon ik mijn verhaal eigenlijk niet kwijt bij andere mensen omdat zij zich niet op deze manier om mij bekommerden. Ondanks dat ik het heel moeilijk vond in het begin om de stap te maken naar MDM ben ik blij dat ik toch de stap gemaakt heb. Ik ben weer wat vrolijker, dat betekent echt veel voor mij. Voor ik bij MDM kwam zat ik er namelijk best wel doorheen dat het eigenlijk allemaal niet meer hoefde voor mij.

Voor ik bij Mensdoormens kwam had ik helemaal geen mensen om mij heen. En omdat ik geen netwerk/vangnet had hebben mijn kinderen er eigenlijk ook last van. Ik probeer er altijd wel iets moois van te maken maar met de feestdagen waren wij alleen. Ze missen op deze manier ook een hoop gezelligheid. Ik hoop dat het komende feestdagen anders gaat, bij MDM zie ik meer mensen die alleen zijn, misschien kunnen we samen iets doen.

Netwerk: Ik was best boos en toen heb ik met Anna gesproken en Anna stuurde mij later nog een berichtje om te vragen hoe het met mij ging, Janneke en Sandra doen dat ook, dat geeft mij het gevoel dat er iemand is die zich om mij bekommert en dat ik gezien en gehoord word. Ik weet nog met de rechtszaak dat er eigenlijk geen mensen zijn die met mij mee gaan en ik was eigenlijk verbaasd dat Janneke met mij mee ging. Zo sta ik er niet alleen voor en ook fijn om te merken dat er nog zulke mensen bestaan.

Het netwerk hiervoor kon ik wel aangeven dat ik een probleem had maar 3 uur later of de volgende dag of de volgende week stond ik nog steeds met hetzelfde probleem.

Tot je recht komen: Voor mijn gevoel zijn er doorgroei mogelijkheden bij MDM, eerst als deelnemer, dan als co-trainer, nu als trainer. En ik ga straks weer naar school voor mijn certificaat ervaringsdeskundige. Op persoonlijk vlak leer ik heel veel en leer ik mijn angsten te overwinnen. Tijdens de cursussen heb ik ook weer gesprekken met andere mensen en hoop ik dat ik anderen ook weer help.

Hoe was dit voordat je bij Mensdoormens kwam: Toen was mijn enige recht het aanrecht. Ik zat alleen maar thuis en zorgde voor de kinderen. Ik kwam alleen buiten voor boodschappen of de kinderen.

Groei: Het eerste wat ik leerde bij MDM was de drempel over te komen en mij te mengen in een groep om vervolgens ook mee te praten. Wanneer ik mijzelf vergelijk met een jaar geleden dan ben ik nu anders dan een jaar geleden. Ik ben op persoonlijk vlak gegroeid en de persoonlijke groei is voor mij eigenlijk ook het belangrijkste. Voordat ik bij MDM kwam stond mijn groei stil. Iemand gaf mij laatst terug dat ik nu van binnenuit straal vergeleken bij een jaar geleden.

Zelfregie: Het helpt vooral in het oefenen. Het oefenen van basisvaardigheden. Manuela begint te lachen, ik vraag haar waarom ze lacht. Ze geeft aan dat zij zich schaamt dat ze eigenlijk vaardigheden mist in het dagelijks leven die voor anderen eigenlijk heel normaal zijn. Zij geeft aan dat zij het fijn vindt dat er bij MDM een veilige plek is om te oefenen en dat zij dit niet in de supermarkt hoeft te doen. "Het is heel mooi dat ik bij MDM als bang klein muisje binnen mocht komen en dat er niemand oordeelt, of je nu een goede of slechte dag hebt.

Voordat ik bij MDM kwam deed ik alleen de noodzakelijke dingen voor de kinderen en dacht ik nooit aan mijzelf. Nu ik bij MDM kom maak ik meer keuzes voor mijzelf."

Herstel: Het is nu meer zo dat ikzelf meer op de voorgrond ben dan mijn problemen. Nu ik erover kan praten zorgt dit ervoor dat mijn problemen naar de achtergrond verdwijnen.

Voor ik bij MDM kwam kon ik nooit ergens over praten en daarom bleven de problemen op de voorgrond. Ik heb nu andere bezigheden waardoor mijn focus is verplaatst en de problemen ook meer op de achtergrond zijn gekomen.

Ontmoetingsplek begraafplaats 't Groenedael

De bezoekers op de begraafplaats herkennen elkaars verhaal, de eenzaamheid en het verdriet. Alleenwonende bezoekers vinden het fijn om hun verhaal en hun verdriet te kunnen delen met lotgenoten, die begrijpen het beter.

“Het gemis blijft maar het is fijn dat ik er met iemand over kan praten die dat gevoel kent.”

“Fijn dat ik het verdriet kan delen, ook als is het lang geleden, blij dat ik er nog over praten kan.”

“Nadat ik het bloemetje op het graf van mijn man heb gelegd, kan ik mijn emoties en gevoelens bij de mensen kwijt anders neem ik het mee..”

“Ik heb in elk geval een luisterend oor, ik kan mijn verhaal hier kwijt en voel me niet meer zo eenzaam.”

“Hier kan ik mijn verhaal kwijt, de mensen op de begraafplaats hebben hetzelfde (verlies) meegemaakt..”

“Het is een veilige vertrouwde plek, ze luisteren naar je. Niet van: daar heb je haar weer..”

Schoolmaatschappelijk werk

Schoolmaatschappelijk werk wordt ingezet op de voorschool, op alle basisscholen en binnen het voortgezet onderwijs. Het schoolmaatschappelijk werk is er voor de leerlingen, ouders en de school. Bij School Maatschappelijk Werk (SMW) kunnen ouders en leerkrachten terecht als ze zien dat een leerling niet zo goed voor zichzelf opkomt, moeite heeft om vrienden te maken of zich op school niet goed kan concentreren door problemen thuis.

De Schoolmaatschappelijk werker is al verbonden aan de school. Hij of zij gaat in gesprek met ouders of school om samen te bekijken waar de problemen liggen en welke stappen gezet kunnen worden om tot een oplossing te komen.

- In het jaar 2023 heeft Avedan 419 leerlingen/ouders ondersteund. Door de NPO middelen is extra inzet van SMW in Almelo. Voordeel hiervan is dat ze meer aanwezig zijn binnen de scholen, beter zichtbaar zijn en sneller gevonden worden. De inzet heeft ervoor gezorgd dat 2 keer zoveel leerlingen/ouders geholpen zijn.
- Op alle scholen wordt nauw samengewerkt met IB-ers en schoolondersteuners en wordt aangesloten bij overleggen. SMW-ers worden aangesloten bij de SOT's (Schoolondersteuningsteams) en de HIA's (Handelingsgericht Integraal Arrangeren) in de scholen. De SMW-ers zijn betrokken geweest bij 64 HIA's.
- Leerkrachten en ouders geven aan dat kinderen/jongeren beter in hun vel zitten en sociaal vaardiger worden.
- Doorverwijzingen naar geïndiceerde zorg kunnen worden voorkomen, doordat kinderen handvatten geboden worden die zij nodig hebben bij hun sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Vanuit het SMW worden ook groepsbijeenkomsten aangeboden. Zo zijn er 2 Sociale vaardigheidstrainingen gegeven binnen Almelo. Ook op aangeven van de school worden dergelijke trainingen verzorgd. Ook worden On the Road trainingen gegeven voor groep 8 om de overgang naar de middelbare school te vergemakkelijken. Leren in een kleine groep werkt goed: het is veilig, je bent

met lotgenoten, kinderen maken makkelijker contact met elkaar, trekken met elkaar op en leren van elkaar.

- Indien nodig wordt ondersteuning binnen voorliggende voorzieningen geadviseerd.
- De SMW-ers zijn geschoold en het vakmanschap wordt steeds verder vergroot. Dit jaar door een training Kids Skills (methodisch werken).

Reacties van leerlingen:

'Ik wil jou bedanken omdat je zo goed naar me luistert. Je bent lief'.

Tekst bij cadeautje van een leerling/ouders (7 jaar)

'Jij hebt altijd in mij geloofd. Dat was belangrijk voor mij. Wil je op de diploma-uitreiking komen?'

Leerling voortgezet onderwijs tegen Schoolmaatschappelijk werker.

Strategisch doel 2:

Onze inwoners zijn zich bewuster van de noodzaak om gezond en vitaal te leven.

Trends

Zoals in de perspectiefnota 2024 aangegeven komen voor de trends slechts op een beperkt aantal momenten nieuwe gegevens beschikbaar. Daarom kunnen we er in deze jaarverantwoording geen nieuwe informatie over geven.

Operationele cijfers

	Startwaarde		
	2022	2023	Bron
Aantal deelnemers sportspektakel, IKC actief, ouder- en kindgym en leefstijlbevorderende activiteiten ¹	1296	1474	Sportbedrijf, Avedan en de Klup

1] betreft o.a. de leefstijlmakelaar, Klup Gezond, Game eet en match en Fief worden en fief blijven

Het aantal deelnemers aan leefstijlbevorderende activiteiten is gestegen met 14%.

Rijkere verantwoording

FestivAlmelo

In 2023 hebben maar liefst 6.620 kinderen deelgenomen aan FestivAlmelo. Een toename van meer dan 2.000 deelnemers ten opzicht van 2022. De stijging is met name te verklaren omdat FestivAlmelo is uitgebreid naar zowel de herfstvakantie en de kerstvakantie, en bij de deelnemende scholen aan "school en omgeving". Favoriete activiteiten zijn sport (voetbal), koken en tekenen.

Scheiden zonder schade

Eind 2023 zijn we gestart met een online campagne voor Scheiden zonder schade. De campagne voorziet duidelijk in een behoefte: de eerste twee advertenties van de campagne hebben maar liefst een bereik gehad van 28.194 voor "Scheiden doe je niet alleen" en 17.389 voor "Scheiden kan ook simpel". Op social media gaan we al richting de 500 volgers.

Villapinedo

Najaar 2023 konden we door een nieuwe samenwerking met Villapinedo aan onze volwassen inwoners een gratis online cursus aanbieden over waar je voor je kind rekening mee moet houden als je gaat scheiden. En

voor onze kinderen konden we een vrijwillige buddy aanbieden. In een paar maanden tijd hebben al 27 ouders online trainingen gevolgd en hebben 9 kinderen zich aangemeld voor een buddy.

Game, Eet & Match - Senioren ontdekken bewegen en games

Voor de 60-plussers zet De Klup Twente onder meer haar eigen gamecentrum FUN-IE-FIT in. Ze biedt daar twee activiteiten: Fief worden en fief blijven en Game, Eet & Match. Fief worden is een *wekelijks* uurtje actief gamen om aan de conditie te blijven werken. De activiteit is geschikt voor iedereen: senioren met een heel matige conditie tot heel vitale deelnemers.

Game, Eet en Match dient twee doelen: het biedt senioren de kans om *een keer per maand* te komen gamen, maar ook om nieuwe leeftijdgenoten te leren kennen. Daarom begint GEM met een gezellige ontvangst met koffie en lekkers, daarna gaat iedereen gamen en aansluitend krijgen de deelnemers een heerlijke, warme driegangenlunch. Elke maand doen inmiddels dik in de 70 senioren in 6 groepen mee aan Game, Eet & Match. Een stijging van 40% t.o.v. het afgelopen jaar. De leeftijden lopen uiteen van 65 tot en met 93 jaar.

Soms is de start aarzelend en moeten deelnemers even wennen, maar heel vaak luidt het oordeel: 'Ik had niet gedacht dat het zo leuk zou zijn'. Deelnemster Truus Klein Nagelvoort van het eerste uur geniet nog steeds met volle teugen: 'Ik heb hier altijd het gevoel dat ik jarig ben.'

Fysiek gamen blijkt voor senioren dé perfecte manier van bewegen. Dat constateerde ook 'hersenprofessor' Erik Scherder na een bezoek aan het FUN-IE-FIT. De games op grote schermen kunnen door iedereen worden beoefend, hoe broos iemand ook is of hoe slecht ter been ook. Een game past z'n tempo aan de speler aan. De fitte gamer kan flink bewegen en stevig trainen, de voorzichtige deelnemer kan het op zijn of haar tempo en verrast zichzelf soms over wat hij of zij nog kan. Maar iedereen kan meedoen met bijvoorbeeld het skiën, tennissen, boksen, bowlen, doodle jumpen en al die andere games. Bovendien is het een vrolijke boel tijdens het gamen: de schaterlachen rollen veelvuldig door de zaal. Over het bedienen van de games hoeven deelnemers zich niet druk te maken, dat doen gamecoaches voor ze. Voor mensen in een rolstoel is er inmiddels ook een mooie oplossing: zij kunnen gamen vanuit hun stoel op de beleef tafel òf kunnen ervaren wat allemaal mogelijk is met de VR bril.

Strategisch doel 3:

Onze 0-23 jarige Almeloërs groeien gezonder en vitaler op en ze ontwikkelen hun talenten beter.

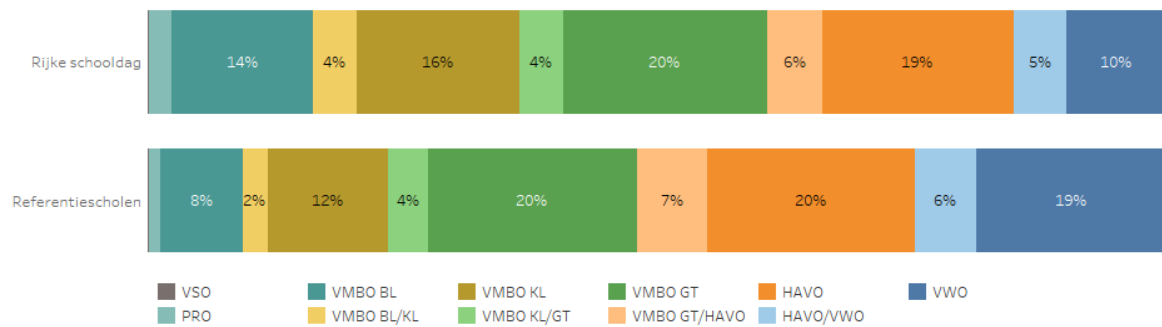
Trends

Ondanks dat we, vanwege het feit dat we pas net volop begonnen zijn met de Rijke schooldag, nog geen effect kunnen hebben bereikt op het leiden tot beter passende schooladviezen vanuit het basisonderwijs, geven we deze toch weer.

De tabel laat het schooladvies zien van de deelnemende scholen ten opzichte van het schooladvies van de overige scholen in Almelo.

Met als ambitie om de verschillen in schooladviezen tussen de deelnemende scholen aan School en Omgeving (de Rijke Schooldag) en de overige scholen in Almelo te verkleinen (de percentages tussen de twee balken zouden dan meer met elkaar overeen moeten gaan komen). Nu zien we nog dat op de scholen die deelnemen aan de rijke schooldag veel meer verwezen wordt naar VMBO BL, VMBO BL/KL en VMBO KL en veel minder verwezen wordt naar het VWO.

Schooladviezen Rijke schooldag scholen (2022/2023)

Figuur 2. Schooladviezen Rijke Schooldag scholen (2022/2023)

Operationele cijfers

	Startwaarde (2021/2022)	2022/2023	Bron
Aantal deelnemers School en Omgeving	751	2.617	Avedan

Rijkere verantwoording

School en omgeving

Samen met de lokale coalitie dragen we bij aan de ontwikkeling van kinderen. Bekijk het filmpje van de [Rijke Schooldag op OBS De Step](#).

Twée leerlingen uit groep 6 van basisschool Step!:

“Ik wist niet dat De Rijke schooldag zoouou leuk is!”

“Koken is nog leuker, omdat je zelf iets maakt en opeet!”

“De theaterlessen zijn superleuk en grappig!”

“Bij handvaardigheid leer je van alles!”

“Ik wist niet dat Mad Science zo leuk zou zijn. Maar nu ik mee heb gedaan, weet ik dat het superleuk is.”

“Ik vind de Rijke Schooldag een feestje!”

“Op school leren we veel, maar met de Rijke Schooldag nog meer en is het leuk!”

Bieb op school

“Bijna 30 peutergroepen Almelse kinderopvang ontvangen collectie van 60 boeken

Eigen bibliotheek bij kinderopvang bevordert leesplezier bij peuters

In Almelo krijgen 29 peutergroepen in de kinderopvang een boekencollectie van 60 kinderboeken. “Hiermee geven we samen met de bibliotheek een belangrijke impuls aan het voorleesplezier bij peuters”, geeft wethouder Eugène van Mierlo aan. Vandaag werd de eerste collectie met de bibliotheekbakfiets afgeleverd bij peuteropvang De Verfdoo aan de Jacob van Campenstraat. Daar las de wethouder samen met pedagogisch medewerkers voor uit De rommelige reus.”

2.1.3 Programma Zorg en Veiligheid

2.1.3.1 Meerjarige programmaopgaven

2.1.3.1.1 Inwoners en Veiligheid

Het programma Zorg en Veiligheid werkt aan een drietal strategische doelen met daaraan gerelateerde activiteiten, vanuit de overkoepelende visie: 'Onze inwoners leven in een veilige samenleving en zijn daarin weerbaar en veerkrachtig'.

In deze jaarverantwoording gebruiken we per strategisch doel een persona om te reflecteren op de inspanningen van 2023.

De persona's zijn opgesteld aan de hand van een analyse van de bestaande (AVE 3 en 4) casuïstiek. Binnen deze persona's komen (een combinatie van) verschillende problematieken naar voren, denk aan dakloosheid, schulden, verslaving, huiselijk geweld, (jeugd)criminaliteit en onbegrepen gedrag. Aan de hand van de ontwikkelingen die de persona doormaakt, kan men met interne en externe betrokkenen het gesprek aangaan over de voortgang en beoogde impact van het programma.

Strategisch doel 1:

Meer veilige situaties op persoons-, omgevings- en samenlevingsniveau bij kwetsbare inwoners.

Om het eerste strategisch doel te bereiken, wordt ingezet op het verminderen van incidenten door kwetsbare inwoners en het verminderen van overlast door kwetsbare inwoners. In 2023 zijn hiervoor onderstaande inspanningen verricht.

Actieplan

Vanuit het programma is het 'Actieplan aanpak Personen Onbegrepen Gedrag' opgesteld. Dit actieplan richt zicht op concrete inspanningen die bijdragen aan de sluitende aanpak voor personen met onbegrepen gedrag in Almelo. Voor de komende jaren zijn dat de volgende activiteiten en inspanningen:

- **Optimaliseren AVE:** Belangrijk binnen Zorg en Veiligheid is het tijdig kunnen opschalen bij escalerende situaties en daarna met vertrouwen kunnen afschalen. Voor wat betreft de optimalisatie

AVE richten we ons op (1) het tijdig opschalen en zo snel als mogelijk afschalen en (2) het leveren van maatwerk.

- **Vroegtijdig signaleren:** het realiseren van een vroegsignaleringsnetwerk waarin we borgen dat er tijdig wordt ingegrepen als er escalatie dreigt. Tevens zorgt het ervoor dat verschillende betrokkenen op verschillende momenten vinger aan de pols kunnen houden als dat nodig is.
- **Inbreng van mensen met onbegrepen gedrag en hun omgeving:** de inbreng van mensen met onbegrepen gedrag en hun omgeving krijgt een belangrijke positie bij het bepalen van een persoonsgerichte en effectieve aanpak. O.a. onder de noemer van integrale cliëntondersteuning en met inzet van ervaringsdeskundigheid.
- **Onderzoek samenlevingsperspectief zorg en veiligheid:** de samenleving heeft last van incidenten rond zorg en veiligheid, maar heeft hierin ook een verantwoordelijkheid. We hebben aandacht voor de directe omgeving (buren) en andere gezinsleden en voor signalering in de wijken.
- **Voortzetten pilot Wijk GGD en actieonderzoek:** In pilot van de wijk-GGD'er voeren we een actieonderzoek naar de effectiviteit van deze inzet. Vraag daarbij is in hoeverre de inzet van een wijk GGD'er een noodzakelijke en effectieve aanvulling is op de inzet vanuit de wijkteams, bemoeizorg en het meldpunt Zorgwekkend Gedrag.

Optimalisatie Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE)

In 2023 is de focus geweest om AVE in onze organisatie in te bedden en het verbeteren en intensiveren van de samenwerking tussen medewerkers in het sociaal domein en in het veiligheidsdomein. Zodat iedereen bij het op- en afschalen van casuïstiek dezelfde taal spreekt. In dat kader is eind 2023 een netwerkbijeenkomst georganiseerd met interne en externe partners. Deze bijeenkomst had als thema Samenwerking met AVE en AVE en Straf. De bijeenkomst is samen met de politie en het zorg- en veiligheidshuis georganiseerd.

Daarnaast is er gestart met het opleiden van onze eigen medewerkers in casus- en procesregie van de AVE. Wijkcoaches jeugd en gezin/volwassenen, zorgcoaches, intakepersoneel, coaches spoed en procesmanagers hebben deze 2-daagse training gevolgd. Verder worden nog 6 medewerkers opgeleid tot AVE trainer. Hiermee kan er een borging plaats vinden van de kennis rondom de AVE. Op deze wijze ontstaat er een continuïteit in het bieden van trainingen aan nieuwe medewerkers en het organiseren van opfrustrainingen. Verder is er gewerkt aan het handboek AVE. Deze vervangt de huidige AVE Nota.

Pilot Wijk GGD

De pilot Wijk GGD is in april 2023 gestart. De Wijk GGD'er werkt als aanvulling op het wijkteam en is gespecialiseerd in outreachend werken. Zo bepaalt de Wijk GGD'er in een vroeg stadium samen met (zorg)ketenpartners welke aanpak en zorg iemand nodig heeft.

De eerste maand is er voornamelijk ingezet op het netwerken. Voornaamste doel was zorgen dat de wijk GGD'er bekendheid krijgt in Almelo bij onze partners en interne collega's. Er is een intensieve samenwerking ontstaan tussen het bemoeizorg team, politie en wijk GGD'er. Daarnaast is er ook samenwerking met de woningbouw, huisartsen, VTT en andere zorgverleners. De wijk GGD'er heeft het netwerk van zowel voorliggende als 1^e en 2^e lijn helder in beeld. Voor 2024 is het speerpunt om de contacten te versterken om (nog meer) outreachend te werken en snel inzetbaar te zijn.

Inzet ervaringsdeskundigheid

Kwetsbare inwoners en hun omgeving voelen zich vaak onbegrepen en vinden het lastig om de weg te vinden in de zoektocht naar hulp en ondersteuning.

Daarom zetten we ervaringsdeskundigen in en werken we aan het verbeteren van de cliëntondersteuning voor mensen met psychische problemen.

In alle projecten wordt de inzet van ervaringsdeskundigheid geborgd. Verder werkt de gemeente nauw samen met zelfregiecentrum 'Mens door Mens' bij het organiseren van een netwerk van ervaringsdeskundigen in Almelo. Daarnaast krijgt ervaringsdeskundigheid regionaal ook specifieke aandacht in alle themagroepen en projecten.

Onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO)

Onafhankelijke cliëntondersteuning is een dienst die inwoners helpt bij het begrijpen en uitoefenen van hun rechten, met name in complexe systemen zoals gezondheidszorg of sociale zekerheid. OCO is neutraal en handelt in het belang van de cliënt.

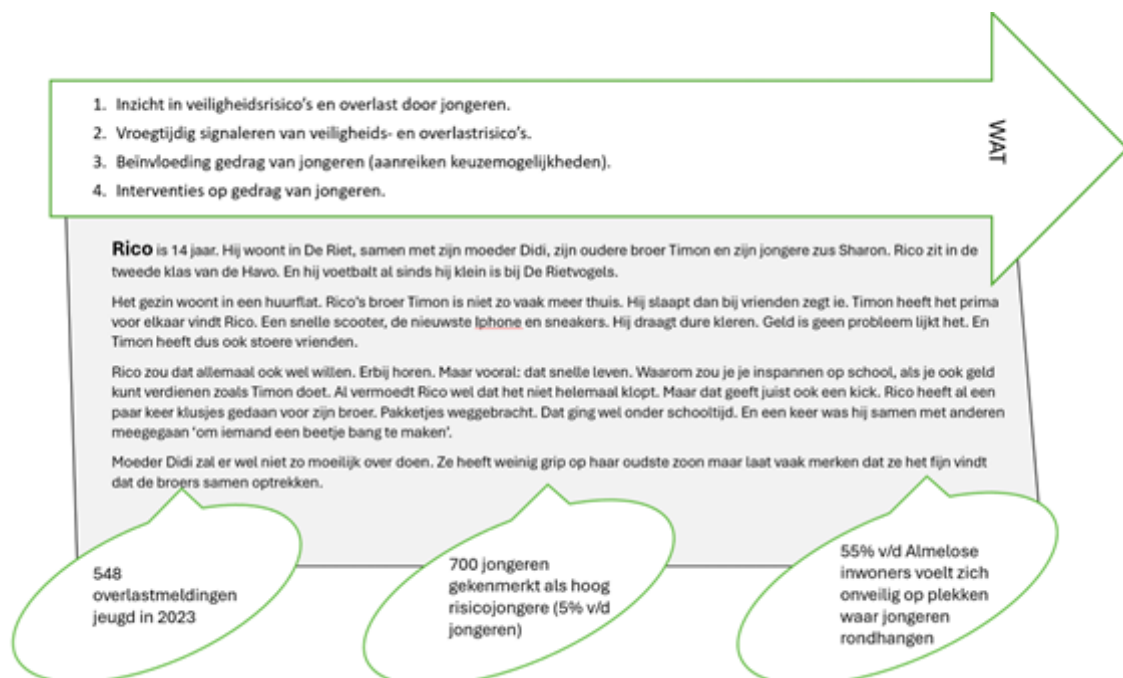
Vanuit de Wmo is de gemeente verantwoordelijk en is OCO geregeld binnen Almelo Sociaal. Vanuit de Wlz is dit geregeld vanuit het Zorgkantoor. Er bestaat echter een deel van de Wmo doelgroep die te maken heeft met multi- of triple-problematiek. Deze inwoners kunnen geen aanspraak maken op de OCO vanuit het zorgkantoor, maar kunnen met hun complexe hulpvraag ook niet terecht bij Almelo Sociaal. Zij dreigen tussen wal en schip te vallen.

Momenteel is gemeente Almelo aangesloten bij de werkgroep regionale doorzettingsmacht, waar de project onafhankelijke cliëntondersteuning onderdeel van is. In de werkgroep wordt een cliëntreis uitgewerkt en uitvraag gedaan bij partners. De cliëntreis gaat ons helpen om te oefenen met cliëntsituaties en om inzichtelijk te krijgen waar de stakeholders spaak lopen, waar de knelpunten liggen en waar we verbeteringen in kunnen maken bij het bieden van de OCO. Zo werken we aan een betere beschikbaarheid van de onafhankelijke cliëntondersteuning voor de complexe GGZ doelgroep.

2.1.3.1.2 Jeugd en veiligheid

Strategisch doel 2:

Meer veilige omgeving voor jongeren, waarin zij in staat zijn om eigen keuzes te maken om op het rechte pad te blijven.

Om het tweede strategisch doel te bereiken, wordt ingezet op het verminderen van onveilige situaties veroorzaakt door jongeren, het verminderen van overlast door jongeren en het verminderen van het aantal

jongeren dat richting criminaliteit afglijdt. De persona Rico helpt bij het geven van meer duiding over de aard en omvang van de problematiek bij dit strategisch doel en welke interventies ingezet kunnen worden. In 2023 zijn hiervoor onderstaande inspanningen verricht.

Halt in de wijk

Het doel van Halt in de Wijk is om halt-interventies nog laagdrempeliger in te zetten, nog zichtbaarder te zijn voor de buurt en nog beter bereikbaar te zijn voor partners.

Halt in de Wijk is in september 2023 van start gegaan in de wijk Kerkelanden, met een wekelijks spreekuur in wijkcentrum Eninver. De reden dat voor deze buurt is gekozen is de komst van het Alma College.

In de periode september tot december 2023 is vooral geïnvesteerd in de bekendheid van Halt in de Wijk bij buurt en partners. Uiteindelijk moet dat in 2024 gaan leiden tot verwijzingen van jongeren naar het spreekuur van Halt. Halt gaat in gesprek met de jongeren over wat er is gebeurd en de gevolgen daarvan. Daarbij wordt aandacht besteed aan hoe het in de toekomst anders kan. Thema's als weerbaarheid en groepsdruk maken hier onderdeel van uit. Onderdeel kan zijn het excuses aanbieden aan gedupeerden of het uitvoeren van een opdracht in de buurt. Het doel is uiteindelijk dat er minder overlast wordt veroorzaakt door jongeren in de omgeving van het Alma College en het weerbaar maken van jongeren zodat het risico op afglijden naar criminaliteit wordt verkleind. Inmiddels zijn de eerste jongeren verwezen naar het spreekuur en zijn de eerste gesprekken met jongeren gevoerd.

Uitvoeren fenomenenonderzoek - het vooronderzoek van Bureau Beke

In 2023 heeft de gemeente Almelo aan Bureau Beke opdracht gegeven om een verkennend onderzoek te laten uitvoeren. Het verkennend onderzoek geeft inzicht in de kwetsbare jongeren in Almelo. Zo geeft het een beeld van de risicofactoren en de wijken waar de risico's het hoogst zijn. Daarnaast geeft het onderzoek inzicht in de hotspots als het gaat om jongerenoverlast, factoren die van invloed zijn op de contacten tussen jongeren en de vormen van criminaliteit waar jongeren betrokken zijn. Deze informatie, in combinatie met de aanbevelingen, helpt ons om te komen tot een gerichte sluitende aanpak om kwetsbare jongeren weerbaar(der) te maken en de risico's te verkleinen dat jongeren afglijden richting criminaliteit. De resultaten van dit onderzoek zijn gepresenteerd tijdens een netwerkbijeenkomst Jeugd en Veiligheid. Bij deze bijeenkomst waren de directe partners aanwezig, zoals politie en jongerenwerk.

Naar aanleiding van dit uitgevoerde onderzoek bestaat de behoefte om, aansluitend op dit verkennende onderzoek, een verdiepend onderzoek uit te voeren. In dit verdiepende onderzoek zal specifiek het criminele jeugdnetwerk (door middel van) een analyse centraal komen te staan. Aan de hand van deze toekomstige resultaten kan (nog) gerichter worden gestuurd op o.a. de persoonsgerichte- en (waar nodig) groepsaanpak. Dit draagt bij aan een concreter beeld en een (nog) stevigere aanpak om jeugdcriminaliteit in een zo preventief mogelijk stadium tegen te gaan.

Vroegsignalering Jeugd

In juni 2023 heeft de vroegsignalering een projectstatus gekregen, zodat er geëxperimenteerd kan worden met de vorm van het overleg, aanscherpen van het beoogde doel en of het een blijvend middel is om preventief te kunnen signaleren. Zodat de samenwerkende partijen een sluitend net kunnen spannen rond de jongere en zijn omgeving om afglijden te voorkomen. Almelo werkt hierin samen met de regionale werkgroep vanuit de Veiligheidsregio Twente – Platform IVZ. Zij streven er naar om in alle Twentse gemeenten een vroegsignaleringsoverleg voor jeugd (0 t/m 23 jaar) te implementeren. In samenwerking met de Veiligheidsregio Twente worden er werkwijzen voor de Triage Vroegsignalering Jeugd, samenwerkingsconvenant en aanmeldingscriteria opgeleverd.

Daarbij ontvangen wij ondersteuning vanuit het ministerie Justitie en Veiligheid en van het Platform Sociaal Domein.

(Seksuele) (straat)intimidatie

In 2023 is het nieuwe plan van aanpak seksuele intimidatie door het college vastgesteld. Dit plan loopt tot en met 2026. Het doel van het plan is om de veiligheid en daardoor de veiligheidsgevoelens van (jonge) vrouwen en de LHBTIQ+ gemeenschap te verbeteren in Almelo. In de aankomende jaren wordt er uitvoering gegeven aan het plan van aanpak. In 2023 hebben we de al eerder gedraaide Ben je oké? campagne uitgebreid met lokale ambassadeurs. Lokale ambassadeurs dragen de positieve norm uit. Ook droegen diverse horeca gelegenheden en sportverenigingen de campagne uit. Tevens is er in 2023 aandacht gegeven aan Orange the World (OTW). OTW is een wereldwijde campagne waarbij aandacht wordt gevraagd voor geweld tegen vrouwen en meisjes. Daarnaast heeft er veel samenwerking plaatsgevonden tussen de politie en de gemeente. De politie heeft o.a. vaker de sextortion escaperoom ingezet en voorgelicht over sexting. Daarnaast hebben Saxion studenten op het Alma college onderzoek gedaan naar de ervaringen van (online) seksuele intimidatie. Ook hebben we het thema onder de aandacht gebracht bij scholen.

Ook zijn door Vizeer Oost een dag lang omstander interventies uitgevoerd. Er werden in het centrum door acteurs situaties van intimidatie nagebootst en vervolgens werd er met omstanders in gesprek gegaan over hoe zij wel/niet ingrepen en wat zij in het vervolg kunnen doen in zo'n situatie.

Ten slotte zijn dit jaar jongerenwerkers getraind door GGD Twente. In deze training leerden zij seksualiteit, wensen en grenzen bespreekbaar te maken met jongeren. De gemeente Almelo is voor de aanpak aangesloten bij het programma Veilige Steden dat geïnitieerd is door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het ministerie ondersteunt de gemeente Almelo beleidsmatig en financieel.

Digitale veiligheid

In 2022 is er een start gemaakt met de aanpak van digitale veiligheid. In 2023 is de aanpak voortgezet. Digitale veiligheid is een relatief nieuw beleidsthema en als speerpunt opgenomen in het Integraal veiligheidsbeleid.

Met de aanpak beogen we het zelf beschermend gedrag van inwoners en ondernemers te verhogen. In 2023 lag de focus binnen de aanpak vooral op jongeren en ouderen. In de uitvoering van onze aanpak wordt er nauw samengewerkt met de politie en overige ketenpartners.

Er zijn diverse acties uitgevoerd in 2023, zoals: social media campagnes, Halt lessen voor jongeren, Mobiel Media Lab, escaperooms m.b.t. sextortion en online sexting, HackShield en deelname regionale expertgroep. De escaperoom bus is in december 2023 ingezet op het Erasmus PRO (Praktijkonderwijs) Almelo. Hier hebben naar schatting 40 leerlingen aan deelgenomen. Ook Avedan heeft de bus geleend om met 10 leerlingen het spel in de escaperoom te spelen.

Het Mobiel Media Lab is in april bij scholen langs geweest. Er werd voorlichting gegeven over sexting en in escaperooms over ondermijning. Hier hebben naar schatting 100-120 leerlingen aan mee gedaan.

De YouChoose-campagne

In 2023 heeft de gemeente Almelo een praktische invulling gegeven aan het actieplan 'Wapens en Jongeren' door het opstarten van de You Choose campagne. In deze bewustwordings-/ontmoedigingscampagne maakt de gemeente zich sterk voor gedragsverandering. Dit houdt in dat wij de gevolgen van specifiek wapenbezit en -gebruik onder jongeren inzichtelijk maken en jongeren tegelijkertijd een alternatief bieden gericht op talentontwikkeling. Soapbox heeft als jongerencommunicatie bureau ervaring in het ontwikkelen en uitvoeren van een dergelijke campagne. De voorbereidingen voor de Kickoff van de campagne zijn voor een groot deel al getroffen. Bij deze voorbereiding is een enquête uitgevoerd onder jongeren om hun visie en behoefte te betrekken. Zo zijn drie ambassadeurs aangesloten bij de campagne, waaronder een voetballer van Heracles. Ook zijn de fotografiedagen inmiddels afgerond. Verder is er gewerkt aan de content voor de sociale media kanalen (denk aan een Almelse YouChoose website, Instagrampagina en een eigen TikTok-kanaal). Naast een *online* campagne, zal er ook een *offline* campagne plaatsvinden. Zo worden er verschillende activiteiten ingezet en inzichtelijk gemaakt in een 'activiteitenkalender'. Deze activiteiten richten zich op de talentontwikkeling van jongeren. Onder de leus "Choose skills, not knives" wordt de campagne in nauwe samenwerking met onder andere Avedan Jongerenwerk, de politie, de (jeugd)boa's en de ambassadeurs

uitgevoerd. Op deze manier wordt de campagne breed gedragen én integraal uitgevoerd. Het jaar 2023 is het voorbereidingsjaar geweest. Begin 2024 vindt er een Kickoff plaats, waarna de campagne live gaat.

Menukaart jeugd en veiligheid

Een belangrijke doelstelling uit ons programma is het inzetten op preventie en vroegsignalering. Het doel is om door middel van vroegsignalering in te grijpen voordat jongeren afglijden richting de criminaliteit. Daarnaast is uit gesprekken met VO-scholen in Almelo gebleken dat zij de behoefte hebben aan overzicht op het gebied van aanbod van voorlichtingen en workshops. Om aan deze behoeften te voldoen is er een menukaart preventiemethoden opgesteld. De menukaart is ontwikkeld om scholen te ondersteunen bij het maken van weloverwogen keuzes t.a.v. de inzet van preventiemethoden.

De menukaart is het resultaat van zorgvuldige analyse en ontwikkeling, waarbij verschillende veiligheidsthema's, risicofactoren en preventiemethodes zijn onderzocht. Hierbij is specifieke aandacht besteed aan veiligheidsthema's die relevant zijn voor voortgezet onderwijscholen.

De resultaten zijn gepresenteerd op een overzichtelijke en duidelijke menukaart. Het doel is dat de menukaart het voor de scholen makkelijk maakt om te filteren op hun wensen en behoeftes. Ook wil de gemeente de scholen door middel van de menukaart motiveren om (nog meer) in te zetten op de verschillende veiligheidsthema's.

Op de menukaart wordt er onderscheid gemaakt per thema. De thema's zijn:

1. Polarisatie & radicalisering
2. Digitale veiligheid
3. Mensenhandel
4. Middelengebruik
5. Seksuele intimidatie / seksuele gezondheid

Bedoeling is in 2024 de menukaart te implementeren bij de scholen in Almelo.

Met behulp van preventiemethoden willen we dat jongeren betere keuzes maken in hun leven, er minder grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt en leraren eerder signalen (van bijv. radicalisering) kunnen herkennen en kunnen duiden.

2.1.3.1.3 Partners en Veiligheid

Strategisch doel 3:

Partners in het zorg- en veiligheidsdomein handelen meer vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Om het derde strategisch doel te bereiken, wordt ingezet op een soepele samenwerking tussen partijen die soms in complexe casuïstiek tegenover elkaar (lijken te) staan. Zodat partijen bereid zijn om als het nodig is voor de veiligheid van inwoners en hun omgeving een stap extra te zetten. Ook wordt ingezet op het vergroten van het vertrouwen dat inwoners, naasten en buurten hebben in de betrokken instanties, over wat ze wel en niet kunnen verwachten. In 2023 zijn hiervoor onderstaande inspanningen verricht.

Bestuurlijke opdracht domeinoverstijgende samenwerking Menzis en gemeenten

Gemeenten en zorgverzekeraars hebben hun eigen wettelijke verantwoordelijkheden en verplichtingen om zorg en ondersteuning te realiseren voor mensen met een ondersteuningsbehoefte door psychische klachten en/of meervoudige problematiek. Dit speelt met name op het snijvlak van diverse wetgeving (Zvw, Wmo, Wlz) en diverse problematiek. Inwoners met een (licht) verstandelijke beperking en/of psychiatrische stoornis mogelijk gecombineerd met gedragsproblemen en/of verslavingsproblematiek hebben verschillende ingangen tot zorg en ondersteuning. Hierdoor is het regelmatig zoeken naar de juiste samenwerking en verantwoordelijkheden. Dit kan er toe leiden dat kwetsbare inwoners tussen wal en schip vallen, waardoor zij in een onveilige situatie blijven of terechtkomen. Gemeenten en zorgverzekeraar/zorgkantoor hebben dan ook de morele plicht om gezamenlijk te zoeken naar de juiste zorg of ondersteuning. Daarom is er in 2023 een bestuurlijke samenwerking opgestart tussen de gemeenten Enschede, Hengelo en Almelo en Menzis. Afspraak is dat zij op strategisch, beleidsmatig en uitvoerend niveau gaan zorgen voor een sluitende keten tussen Wmo, Zvw en Wlz.

Vorbereiding Platform Zorg en Veiligheid

Almelo kent relatief casuïstiek met zorg en veiligheidsrisico's: gemiddeld volgen we bijna 200 dossiers. Dat is een flinke maatschappelijke opgave, waar een gemeente of een GGZ-instelling of een woningcorporatie of de politie niet alleen voor kan staan. Maar waarin iedere partij dat wel vaak zo voelt. Daarom gaan we hierover

met alle partijen het gesprek aan over wat ons gezamenlijk te doen staat. Zodat inwoners niet in onveilige situaties terechtkomen en tussen wal en schip vallen. In december 2023 is het plan van aanpak opgesteld om deze gezamenlijke aanpak voor een sluitende keten met de partijen vorm te geven. Te starten met een bestuurlijke werkconferentie in februari 2024.

Regionale samenwerkingsstructuur Zorg, Veiligheid & Straf

Het samenwerkingsverband Zorg, Veiligheid en Straf kent een actiegerichte aanpak in vijf themagroepen die zich richten op een specifiek aandachtsgebied: onbegrepen gedrag, ex detentie, jeugd, mensenhandel en huiselijk geweld & kindermishandeling.

Eén van de opdrachten van de samenwerkingsstructuur ZVS is om regionaal de doorontwikkeling van lokale werkwijzen voor op- en afschalen van casuïstiek op het snijvlak van zorg en veiligheid te stimuleren. Dit sluit naadloos aan op de doorontwikkeling en optimalisering van het opschalingsmodel AVE in Almelo. Het helpt partijen om dezelfde taal en werkwijzen te hanteren bij het zoeken naar passende zorg en ondersteuning bij de (onveilige) situaties. Het resultaat is dat partijen dezelfde taal spreken en handelen vanuit gezamenlijke afspraken (bijvoorbeeld over de regie in een casus). Hierdoor handelen zij meer vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Deze partijen zijn vaak regionaal georganiseerd en werken lokaal ook in Almelo. De regionale doorontwikkeling van AVE versterkt daarmee de kracht van het lokale op- en afschalingsmodel. Dat zal uiteindelijk leiden tot meer passende zorg en ondersteuning voor kwetsbare inwoners in Almelo.

Domeinoverstijgende samenwerking zorg en veiligheid

De gemeente Almelo heeft, samen met de partijen die zich in Twente bezighouden met zorg- en veiligheidsvraagstukken, een aanvraag gedaan in het Rijksprogramma 'Grip op onbegrip, domeinoverstijgende samenwerking zorg en veiligheid'. De subsidie-aanvraag van 1,1 miljoen euro is in het voorjaar van 2023 voorbereid door de Themagroep Onbegrepen gedrag, in de zomer uitgewerkt door medewerkers vanuit de partijen en in oktober ingediend. Resultaat was een eensgezinde samenwerking en drie concrete projecten tussen alle partners op het gebied van Z&V in Twente. De projecten zijn: opvolging van de zorgmeldingen van de politie, uitbreiding streettriage en invulling geven aan wederkerigheid (terugkeer in de samenleving) bij gedwongen zorg. De steden Almelo en Enschede namen hierin het voortouw en partners hebben de projecten onderschreven. Daarmee nemen zij gezamenlijke verantwoordelijkheid en overstijgen zij hun organisatiebelang om de maatschappelijke opgaven op het gebied van zorg en veiligheid aan te pakken.

Pilot Huis van Herstel

De pilot Huis van Herstel is een netwerksamenwerking tussen de Dienst Justitiële Inrichtingen van het ministerie van Justitie & Veiligheid, de Twentse gemeenten en de drie reclasseringsorganisaties. Doel is om gedetineerden met zorgvragen in de laatste maanden van de detentie hierin te ondersteunen en voor te bereiden op een 'zachte landing' bij terugkeer in de samenleving.

In juni 2023 wilde de minister van Justitie de pilot voortijdig beëindigen. Mede door de lobby van de gemeenten Almelo en Enschede is dit voorkomen en heeft de Tweede Kamer de minister gevraagd te onderzoeken of en hoe de pilot tot en met 2025 kon worden voortgezet. Na intensieve onderhandelingen waarbij de gemeenten Enschede en Almelo op verschillende niveaus waren betrokken heeft het ministerie in november 2023 besloten om de pilot te financieren tot en met 2025 (zie [Kamerbrief - 24587, nr. 905](#)). In de resterende periode gaan de gemeenten de resultaten van de pilot intensief monitoren zodat zij medio 2025 kunnen besluiten over een structurele borging van het Huis van Herstel Twente.

In het Huis van Herstel nemen partijen hun gezamenlijke verantwoordelijkheid om gedetineerden met zorgbehoefte en veiligheidsrisico's de passende zorg en ondersteuning te geven. Tevens is de verwachting dat het zorgt voor minder criminaliteit en de veiligheidsbeleving van de inwoners van Almelo verbeterd.

De resultaten van het experiment Huis van Herstel met het ministerie van Justitie en de reclassering zijn vanwege de lage aantallen in 2023 nog niet in harde cijfers uit drukken. Wel laten de deelnemers zien wat het effect is van hun verblijf in het Huis van Herstel. De meesten herstellen het contact met gezin en ouders en vinden een baan en een woning. Voordat ze uitstromen naar de gemeente. Hoewel een enkeling terugvalt wegens gedrag (meestal drugsgebruik), zien de begeleiders in het Huis van Herstel en de gemeenten vooral mannen die hun leven weer oppakken. Dat is de belangrijkste voorwaarde voor het voorkomen van recidive.

Project regionale doorzettingsmacht

De gemeente Almelo draait samen met de gemeente Enschede, de politie, Tactus verslavingszorg, Mediant en Dimence, Twentse Zorgcentra, Menzis en zelfregiecentrum Ixta Noa mee in het project 'Regionale doorzettingsmacht en integrale cliëntondersteuning'. Eind 2023 is het overzicht van overlegtafels voor complexe GGZ-problematiek opgeleverd. Partijen weten elkaar daardoor beter te vinden. Tevens zijn afspraken voor een bestuurlijke escalatiemogelijkheid gemaakt. Daarmee is er een sluitende keten voor die situaties waarin partijen er lokaal en aan de tafels niet uitkomen. In de praktijk moet dit leiden tot minder situaties waar kwetsbare inwoners tussen wal en schip dreigen te vallen.

In 2023 is tevens de cliëntondersteuning voor complexe casuïstiek nader onderzocht. Daarmee verbinden de partijen de regionale doorzettingsmacht aan de inzet van integrale cliëntondersteuning (ICO). Het onderzoek heeft inzicht gegeven in de wijze waarop de ICO is georganiseerd in Twente, in de hiaten en in de wensen van de partijen. Afgesproken is dat de partijen in een vervolgopdracht gaan werken aan een sluitende aanpak van ICO voor inwoners met complexe GGZ-problematiek en veiligheidsrisico's. Zodat deze inwoners in het woud aan regelgeving en organisaties adequate ondersteuning krijgen. Ervaringsdeskundigen participeren in deze opdracht en bewaken het inwonersperspectief.

Convenant uitwisseling informatiedeling (AVE)

De partijen die samenwerken aan zorg en veiligheid zijn gehouden aan wetgeving over gegevensdeling over inwoners. Om passende zorg en ondersteuning te kunnen bieden is die gegevensdeling vaak noodzakelijk. Daarover dienen zij afspraken te maken in een convenant. In 2023 is er een inventarisatie gedaan op de overlegstructuren binnen de gemeente Almelo. Op basis van deze informatie en de AVE wordt er een nieuw convenant geschreven. Deze vervangt het vorige convenant (het zogeheten convenant zorg, armoede en veiligheid, CZAV). Op basis van het convenant van de vroegsignalering, wordt het convenant AVE geschreven. Daarvoor is tevens de komst van de Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) van belang. Deze wet treedt naar verwachting 1 juli 2024 in werking en maakt gegevensdeling bij meervoudige problematiek, die ook vaak speelt bij kwetsbare inwoners met veiligheidsrisico's, mogelijk.

2.1.3.2 Wat heeft het gekost?

Programma Zorg en veiligheid	Beschikbaar	Werkelijk
Jaar 2023	380	40
Jaar 2024	400	-
Jaar 2025	400	-
Jaar 2026	400	-
Totaal	1.580	40

Bedragen x 1.000 euro

Programmamiddelen

Voor het uitvoeren van het programma Zorg en veiligheid is jaarlijks 400.000 euro beschikbaar. De incidentele programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2023-2026 plaatsvinden. Voor het programma is een meerjarig incidenteel project ingesteld. Dit

betekent dat de totale programmamiddelen over de periode 2023-2026 beschikbaar zijn gesteld en de werkelijke uitnutting van deze middelen tot 2026 kan plaatsvinden.

In 2023 is 20.000 euro vanuit het programma overgeheveld naar het project actieplan digitale veiligheid 2022-2025. Daarnaast is in 2023 40.000 euro uitgegeven aan de verschillende activiteiten. De reden is dat veel inzet vanuit het programma in 2023 zat in voorbereidende werkzaamheden of in lopende projecten. De opvolging van die werkzaamheden en aflopende projecten zorgen in 2024 voor kosten en daarmee een beroep op de overgebleven middelen.

Overige middelen

Pilot Wijk-GGD'er

In 2023 is gestart met een pilot van drie jaar voor de Wijk-GGD'er. Dit als aanvulling op het wijkteam en bemoeizorg. De Wijk-GGD'er is een sociaal verpleegkundige die gespecialiseerd is in outreachend werken en het vroegtijdig signaleren en verwijzen van mensen met psychische problematiek. Dat houdt in dat contact gezocht wordt met inwoners zonder dat zij zelf een hulpvraag hebben geformuleerd. Hiervoor is jaarlijks 175.000 euro beschikbaar voor de pilot tot en met 2025.

Kwartiermaker Grip op Onbegrip

In 2023 hebben we een subsidie ontvangen van ZonMW voor een kwartiermaker Grip op Onbegrip ten bedrage van 19.682 euro. De kwartiermaker had de opdracht een subsidieaanvraag op te stellen voor domeinoverstijgend samenwerken in hotspots en veiligheidsregio's. In oktober 2023 heeft de gemeente Enschede deze subsidieaanvraag namens de partijen, waaronder Almelo, ingediend bij ZonMW.

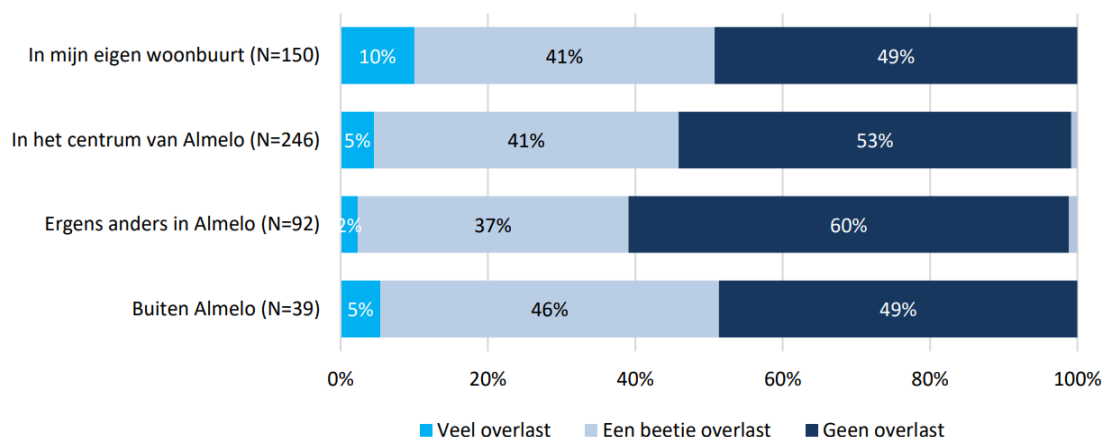
2.1.3.3 Indicatoren

Strategisch doel 1: Inwoners en Veiligheid

Ervaren overlast door personen met verward gedrag

Kennispunt Twente heeft in 2023 een onderzoek uitgevoerd naar de Leefbaarheid en veiligheid in Almelo. Voor dit onderzoek is het Almelo Panel ingezet. In dit onderzoek is ook gekeken naar overlast door personen met verward gedrag. Ongeveer 26% van de mensen geeft aan dat zij weleens personen met verward gedrag in hun woonbuurt zijn tegengekomen. 43% van de respondenten geeft aan een persoon met verward gedrag in het centrum van Almelo tegen te zijn gekomen. Van deze groep is in onderstaande figuur te zien dat ongeveer 17% veel overlast ervaart van de personen met verward gedrag in Almelo.

Figuur 1. Ervaren overlast door personen met verward gedrag

Bron: Kennispunt Twente - Leefbaarheid en veiligheid in Almelo

Inzet van de wijk GGD

In onderstaande tabel is te zien hoeveel casussen de Wijk GGD in de periode april t/m december 2023 heeft opgepakt. Van de 71 casussen, zijn 35 casussen afgesloten.

Tabel 1 Casuïstiek WijkGGD

Aantal casuïstiek (april t/m dec 2023)	Aantal
Totaal	71
- Casus afgesloten met zorgopvolging voorliggende- of geïndiceerde zorg	35
- Casus zonder oplossing gestopt omdat mensen zelf zijn “verdwenen” na huuropzegging of verhuizing.	9
- Vinger-aan-de-pols contact: <i>Deze zijn weggezet, maar zijn zorgwekkend of de behandeling loopt nog niet zoals gewenst. Of de situatie blijft kwetsbaar: af en toe contact is gunstig om terugval of te voorkomen of verergering vroegtijdig te signaleren en bespreekbaar te maken met cliënt, omgeving, wijkcoach of procesmanager.</i>	
- Nog actieve betrokkenheid	17
Overig	
Adviesgesprekken; met o.a. wijkcoaches, woningbouw, politie.	60+

De Wijk GGD-er staat ook in verbinding met het meldpunt zorgwekkend gedrag. Het aantal meldingen bij dit meldpunt is van 62 in de eerste helft van 2023 gestegen naar 192 in de tweede helft van het jaar. Deze stijging is al een aantal jaren zichtbaar. Meerdere factoren dragen bij aan de stijging van het aantal meldingen bij het meldpunt. Door de inzet van de Wijk GGD-er wordt gekeken of de lokale zorgstructuur zodanig versterkt kan worden, zodat deze meldingen vroegtijdig opgepakt worden voordat escalatie van overlast of veiligheid ontstaat.

Eerste inventarisatie AVE 3 en 4 casuïstiek

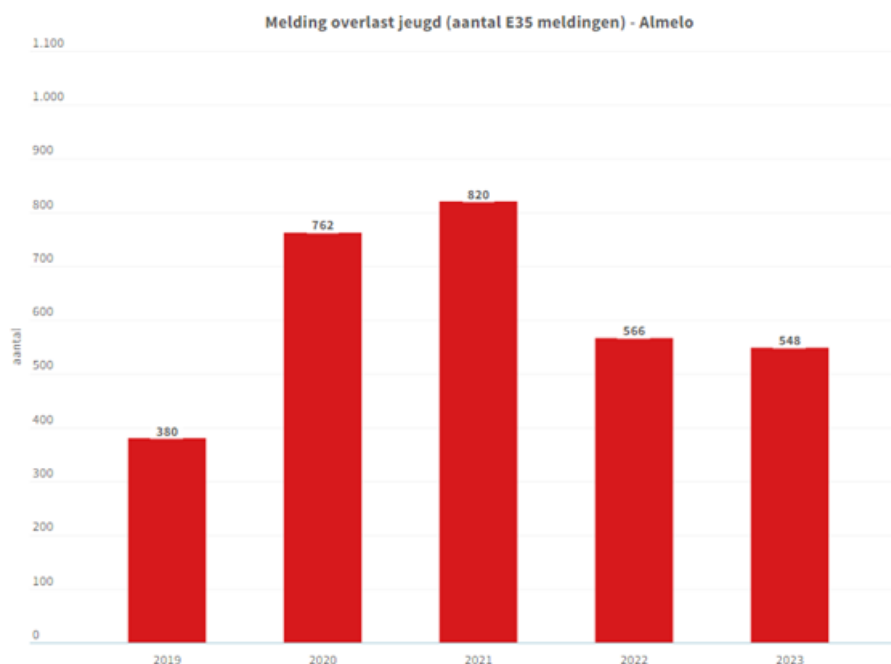
Ten tijde van schrijven van deze jaarverantwoording zijn er 194 lopende zaken bij procesmanagement, die zich in AVE 3 bevinden. Daarvan zijn 44 zaken geplaatst op de TOPX. Dit is een lijst van veelplegers en personen die regelmatig in aanraking komen met justitie.

Strategisch doel 2: Jeugd en Veiligheid

Aantal E35 meldingen

In onderstaande grafiek is te zien hoe de meldingen van jeugdoverlast zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld.

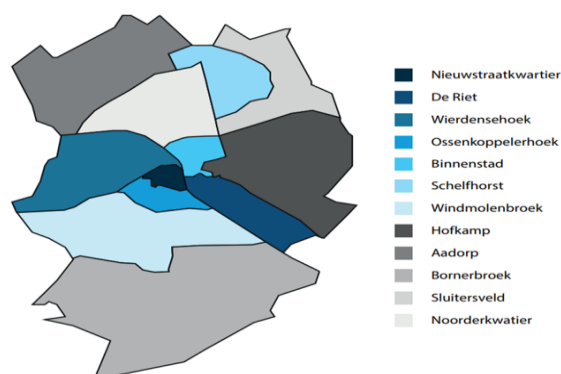
Figuur 2 Melding overlast jeugd

Bron: Politie

Te zien is dat het aantal meldingen niet onder het niveau van voor corona ligt. Om meer in te zoomen op de aard en omvang van deze meldingen, is het fenomenenonderzoek 'risico-jongeren' uitgevoerd. Daarin is inzichtelijk gemaakt in welke wijken een aanpak wenselijk is. Zie figuur hieronder:

Figuur 2 – wijkindeling van de gemeente Almelo en de top-wijken (in blauw) waarop een aanpak vereist is

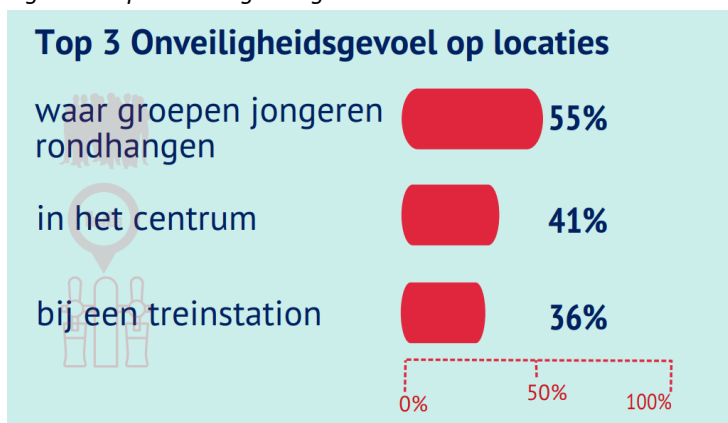
Bron: Eindrapport Beke onderzoek

De binnenstad en delen van de Schelfhorst, de Wierdensehoek en De Riet komen ook in de politiemeldingen over jeugdoverlast naar voren. Het verdiepende onderzoek naar risico-jongeren zal meer inzicht geven in de aard en omvang van de risico's.

Gevoel van onveiligheid door jongeren

In het onderzoek Leefbaarheid en veiligheid in Almelo 2023 is ook gekeken naar ervaren overlast en gevoelens van onveiligheid door jongeren. Hierin is naar voren gekomen dat 55% van de respondenten een gevoel van onveiligheid ervaart op locaties waar jongeren rondhangen. Zie onderstaande figuur.

Figuur 4 Top 3 Onveiligheidsgevoel

Bron: Kennispunt Twente - Leefbaarheid en veiligheid in Almelo

Jongeren gekenmerkt als hoog risicojongere

Een op de twintig Almelse jongeren loopt een verhoogd risico om in de drugscriminaliteit te belanden. Met dit percentage scoort Almelo ongeveer gelijk met het landelijk gemiddelde (5%) en boven het provinciale gemiddelde (4,2%). Voor Enschede en Hengelo – twee nabijgelegen en vergelijkbare gemeenten – is het percentage jonge aanwas hoger dan in de gemeente Almelo (respectievelijk 5,9% en 5,8%).

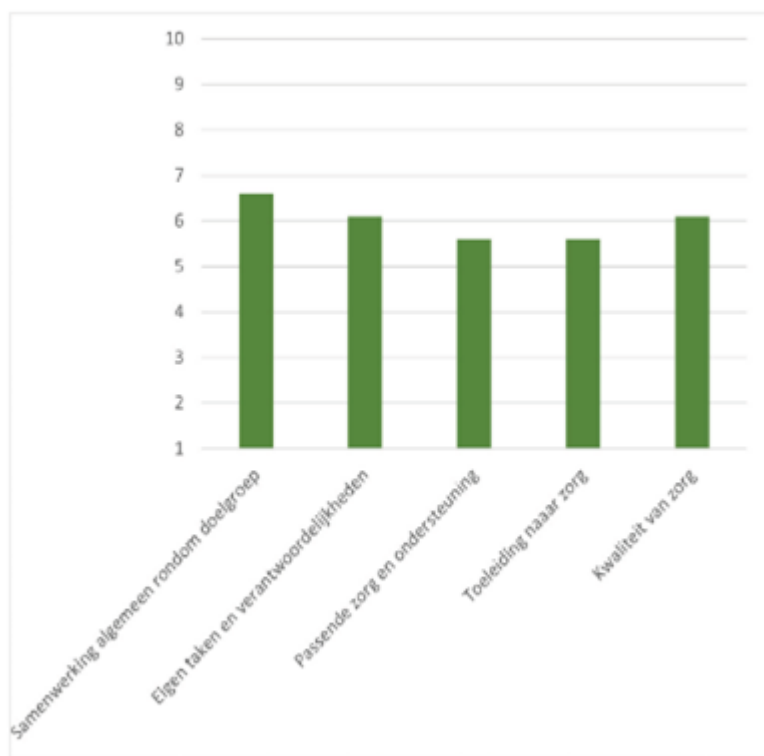
Strategisch doel 3: Partners en Veiligheid

Samenwerking WijkGGD

Tegelijkertijd met de pilot Wijk GGD voert het lectoraat Social Work van het Saxion een onderzoek uit naar de inzet van de Wijk GGD. Binnen dit onderzoek is een aantal stakeholders geïdentificeerd die binnen de Almeloze zorgstructuur samenwerken met de Wijk GGD. Om zicht te krijgen op de huidige samenwerking is een 0-meting gehouden tijdens een stakeholderoverleg in 2023. Hiervoor is een vragenlijst ingevuld door 10 partners: Avedan (1x), Sint Joseph (1x), Politie (1x), Gemeente (2x), Huisarts (1x), GGD (2x), Beter Wonen (1x), Dimence (1x). Deze partners hebben een rapportcijfer gegeven aan een aantal voorgelegde thema's (zie grafiek). De vraag was telkens: In hoeverre bent u tevreden over onderstaande thema's wat betreft de zorg en ondersteuning van mensen met verward gedrag in de gemeente Almelo?

De scores liggen tussen 5,6 en 6,6 hetgeen betekent dat de huidige situatie een krappe voldoende krijgt.

Figuur 5 Rapportcijfers thema's

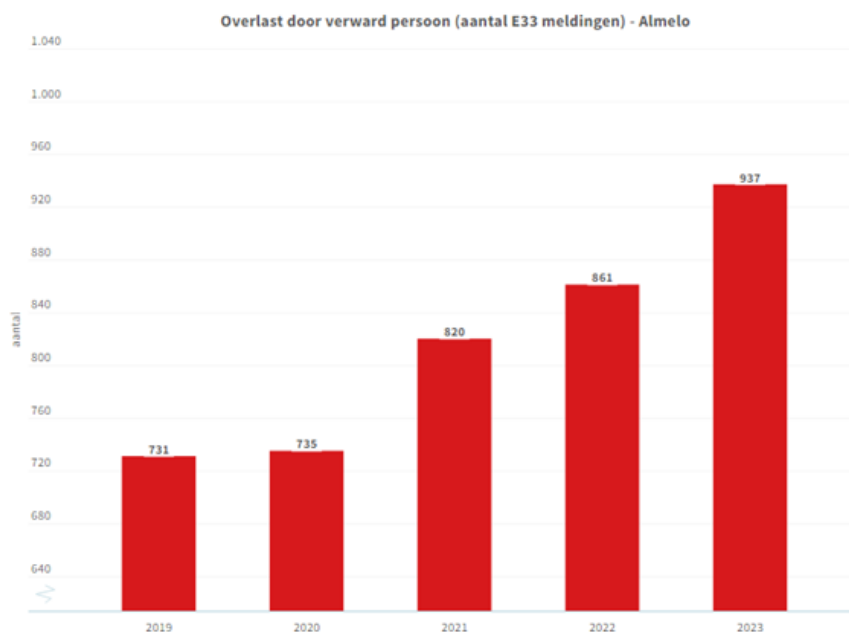
Bron: Saxion - 0-meting
Wijk GGD

De samenwerking kan dus beter. Dit is het derde strategische doel van het programma. De inspanningen zijn gericht op het organiseren van meer gezamenlijke inzet van de partijen voor inwoners met veiligheidsrisico's.

Netwerkbijeenkomsten

In 2023 hebben drie netwerkbijeenkomsten plaatsgevonden. Twee waren in het kader van de AVE en één voor de samenwerking jeugd en veiligheid. Deze bijeenkomsten zijn erop gericht om de samenwerking tussen partners te versterken als het gaat om het bieden van de juiste zorg en ondersteuning aan kwetsbare inwoners en jeugd die een veiligheidsrisico vormen. Het spreken van dezelfde taal en het werken aan de juiste interventies is daarbij cruciaal. Vooral omdat de overlast door personen met verward gedrag steeds toeneemt. Dat is ook te zien in onderstaande grafiek.

Figuur 6 Aantal melding van overlast door personen met verward gedrag

Bron: Politie

De geconstateerde stijging in het aantal meldingen ondersteunt de dringende noodzaak tot een adequate verwerking en opvolging van deze meldingen. Het regionale Meldpunt onbegrepen gedrag zorgt voor die verwerking. In de domeinoverstijgende samenwerking in veiligheidsregio Twente werken de partijen aan een verbetering van de opvolging van de meldingen. De subsidie vanuit het Actieprogramma Grip op Onbegrip geeft de partijen, waaronder de gemeenten, daarvoor een stevige impuls.

Recidive Huis van Herstel

In Nederland recidiveert 47% binnen twee jaar na vrijlating en 27,1% belandt binnen twee jaar weer in de cel. Binnen zes jaar na vrijlating is ruim 70% van de ex-gedetineerden opnieuw veroordeeld en bijna 50% opnieuw opgesloten. Binnen het Huis van Herstel ligt het recidive-percentages vooralsnog op een veelbelovende 17%. Vooralsnog, omdat er nog te weinig deelnemers zijn uitgestroomd om van harde cijfers en een trend te kunnen spreken. De resterende twee jaar van de pilot moeten hierin een beter inzicht geven.

2.1.4 Programma Economie en arbeidsmarkt

2.1.4.1 Meerjarige programmaopgaven

Algemeen

Onze economie en arbeidsmarkt zijn belangrijke pijlers voor onze welvaart. We willen een stad in balans zijn. Voor deze opgave zet het programma Economie en Arbeidsmarkt zich in. Afgelopen jaar hebben we met een klein team gewerkt aan een aantal nieuwe plannen die bijdragen aan de sterke en veerkrachtige economie die we willen zijn. Hierbij wordt nauw samengewerkt met onze lokale partners, Twentse gemeenten en de provincie. De uitvoering van deze plannen doen we samen met de collega's uit de uitvoeringseenheden en andere programma's. De opgave strekt zich uit over een groot aantal jaren, waarbij we bij de uitvoering van de programmadoelen ons richten op de periode 2022 – 2026.

2.1.4.1.1 Almelo, banenmotor in een krachtige Twentse economie

Strategisch doel:

Almelo heeft een herkenbaarder en sterker economisch profiel en draagt in toenemende mate bij aan de groene, technologische topregio Twente.

Wat hebben we bereikt

Almelo is in Twente de stad met het procentueel grootste aandeel hightech banen (15,3% 2022) en levert een essentiële bijdrage aan de groene technologische topregio Twente. Dit beeld wordt ook in Twente en daarbuiten steeds meer (h)erkend. We zijn zichtbaar in de uitwerking van de regiodeal en de investeringsagenda met onze collega steden in Twente. Daar investeren we in. Het is wel zaak hieraan te blijven werken. Onze (nog vast te stellen) economisch-ruimtelijke visie zal met het gekozen profiel – de stad waar we het bedenken en maken – onze positie verder versterken. En ook de intensieve samenwerking met onze buursteden Hengelo en Enschede helpt hierbij.

Wat hebben we gedaan

1. Vertaling van de economisch-ruimtelijke visie naar een uitvoeringsagenda.
We hebben in 2023 gewerkt aan een economisch ruimtelijk visie (raadsbehandeling april 2024). Deze ERV schetst de economisch ruimtelijke structuur van Almelo en benadrukt welke inspanningen nodig zijn voor een gezond economisch klimaat voor zowel de inwoners als bedrijven. De visie is tot stand gekomen via een intensief participatietraject. Op basis van de visie wordt een uitvoeringsagenda opgesteld.
2. Ontwikkelen van fiches/projectvoorstellen/lobbydossiers.
We hebben meegewerkt aan de uitwerking van de regiodeal. Vanuit Almelo is specifiek ingezet op de thema's bedrijventerreinen en talent. Ook onze partners, zoals Ontdek Hightech Almelo, verbinden we aan de opgaven en beschikbare middelen vanuit de regiodeal. Er zijn enkele aanvragen ingediend, over de toekenning van middelen is nog geen uitsluit.

2.1.4.1.2 Almelo biedt ruimte voor ondernemerschap en bedrijvigheid

Strategisch doel:

Almelo heeft een sterker ondernemersklimaat.

Wat hebben we bereikt

Almelo kent een sterk bedrijfsleven vooral in de hightech/maak industrie en de logistiek/handel. Het is belangrijk dat ons MKB zich doorontwikkelt en dat we nieuwe, innovatieve spelers aan ons binden. De

schaarste aan beschikbare grond om uit te breiden of nieuw te bouwen is continu een belangrijk aandachtsgebied. We werken samen met de regio volop aan de ontwikkeling van het XL Businesspark 2 voor grootschalige technologische bedrijvigheid. Daarnaast hebben we een economisch-ruimtelijke visie opgesteld om ook voor de kleinere, lokale vraag naar ruimte een goede invulling te zoeken, deels via uitbreiding en deels via inbreiding.

Ons doel is om gezien en beleefd te worden als een ondernemersvriendelijke stad. In onze dienstverlening zien we veel goede zaken, zoals bijvoorbeeld het faciliteren van enkele mooie initiatieven via de intaketafel die bijdragen aan de economische versterking van Almelo. Maar er zijn ook thema's die onder druk staan, zoals discussies omtrent beleidskaders inzake de horeca.

Wat hebben we gedaan

1. *Vaststellen en uitwerken nieuwe programmeringsafspraken.*

De Twentse gemeenten en de provincie Overijssel maken sinds 2017 programmeringsafspraken voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Met als doel de regionale economische ambities te realiseren in combinatie met een zorgvuldig en duurzaam gebruik van de beschikbare ruimte in de regio. Wij hebben met de Provincie Overijssel en de overige 13 Twentse gemeenten de regionale programmeringsafspraken 2023 tot en met 2026 opgesteld. De gemeenteraad is via een raadsbrief dd. 25 april 2023/ [RAAD-2307628](#) over de afspraken geïnformeerd.

Deze afspraken hebben betrekking op de invulling door gemeenten van de regionale en lokale behoefte aan bedrijventerreinen. Met focus op kwaliteit en verduurzaming.

2. *Verkennen kansen op revitalisering/verduurzaming bedrijventerreinen.*

Het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen kent vele aandachtsgebieden, bijvoorbeeld digitale infrastructuur, circulariteit en ruimte. Meer concreet en actueel is de energietransitie. Op bedrijventerrein Turfkade/Dollegoor ondersteunt de gemeente samen met provincie en ondernemers het initiatief om de energievoorziening te verduurzamen.

3. *Aanjagen samenwerking/BIZ vorming.*

We streven naar meer- en professionelere samenwerking tussen de bedrijven op de bedrijventerreinen. Een hogere organisatiegraad draagt bij aan het versterken van het ondernemersklimaat van Almelo.

In 2023 hebben we geprobeerd om op Bedrijvenpark Twente, Bedrijvenpark Twente Noord en het Wendelgoor een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) tot stand te brengen. In eerste instantie is dit niet gelukt. Na de draagvlakmeting hebben we de resultaten geanalyseerd met ondernemers en gesprekken gevoerd met degenen die tegen hebben gestemd. Deze analyse heeft geleid tot het besluit om in 2024 het BIZ-plan aan te passen en opnieuw een poging te wagen om een BIZ te realiseren.

4. *Doorontwikkeling van de dienstverlening met brede inzet van de interne organisatie.*

In 2023 is vanuit het ondernemersloket sterk ingezet op contact met ondernemers. De accountmanagers hebben ruim 500 bedrijven bezocht. Daarnaast zijn er met het college nog eens 40 ondernemers bezocht. Met het bezoeken van 105 netwerkbijeenkomsten zijn eveneens diverse contacten gelegd met bedrijven. Met de starterspakketten zijn 750 startende ondernemers bereikt. Voor verbetering van de dienstverlening zijn organisatiebreed verbetertrajecten voorbereid. In 2024 wordt gestart met het traject klantreis KCC om het klantcontact procesmatig klantgericht in te richten. Dit moet resulteren in een betere klantbeleving.

5. *Uitvoeren van een marketing en communicatieplan Ondernemersloket.*

In 2023 zijn de reguliere communicatieactiviteiten zoals de nieuwsbrief (1.500 ontvangers), social media posts en netwerkbijeenkomsten gecontinueerd. Medio 2023 is de marketeer voor het Ondernemersloket gestart. In samenwerking met city marketing is een marketingcommunicatieplan ontwikkeld waarbij we aandacht hebben voor het ondernemende profiel van de stad Almelo.

6. *Organiseren van netwerkbijeenkomsten.*

In 2023 hebben wij 2 goed bezochte netwerkbijeenkomsten georganiseerd, waarbij ondernemers onderling verbinding hebben gemaakt en het contact met de gemeente versterkt is. Bij het organiseren is bewust gekozen voor de samenwerking met externe partners (Novel-T en ROC B2B). De met Novel-T georganiseerde bijeenkomst met als thema innovatie is een geslaagd voorbeeld van de kracht van samenwerking. Resultaat is dat een aantal ondernemers een vervolgtraject met Novel-T is gestart, waarmee zij hun eigen bedrijf kunnen versterken. Naast de themagerichte bijeenkomsten hebben wij op diverse manieren ondernemers ontmoet, zoals het bezoeken van IKT-bijeenkomsten, lidmaatschap van de Heracles businessclub en de op bedrijven gerichte bijeenkomsten in het kader van de Economische Ruimtelijke Visie.

2.1.4.1.3 Almelo bindt en boeit talent op alle niveaus

Strategisch doel:

**Werkenden in Almelo ontwikkelen zich om daarmee goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt.
Een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.**

Wat hebben we bereikt

Werkenden in Almelo maken een voortdurende ontwikkeling door. De werkloosheid is historisch laag en we zien een opgaande lijn van het opleidingsniveau. Via het Twents fonds voor Vakmanschap is sprake van voortdurende bijscholingsmogelijkheden. Met de ondersteuning van diverse initiatieven om mensen te interesseren voor techniek en zorg. De ontwikkeling van werkenden is een doorlopende ambitie die we met onze lokale arbeidsmarktstrategie verder versterken.

Het tekort op de arbeidsmarkt vormt nog steeds een grote opgave, veroorzaakt door onder meer de vergrijzing.

We hebben een strategie ontwikkeld voor het realiseren van een betere match op de arbeidsmarkt. Met de strategie brengen we focus aan op waar we als stad naar toe willen. Het helpt ons in de nabije toekomst voor het verder concretiseren van de opgaven op de arbeidsmarkt. Uiteindelijk profiteren ondernemers en inwoners.

Wat hebben we gedaan

1. *Het uitrollen van Leven Lang Ontwikkelen (LLO – aanpak) in Almelo.*

Een belangrijk onderdeel om werkenden te stimuleren en inzetbaar te houden op de arbeidsmarkt zijn onze activiteiten in het kader van Leven Lang Ontwikkelen (LLO). Het is een concept, waar op regionaal niveau wordt samengewerkt met gemeenten en diverse instanties op gebied van arbeidsmarkt en onderwijs. LLO maakt deel uit van onze arbeidsmarktstrategie. Een belangrijk instrument is het Twents Fonds voor Vakmanschap. Het fonds biedt middelen voor werkenden, ZZP'ers en werkzoekenden tot en met mbo-niveau 4 die zich willen om-, her- of bijscholen. Het fonds richt zich op de sectoren in Twente die belangrijk zijn: techniek, energietransitie, ICT en zorg. Verder zijn we als gemeente Almelo aangesloten bij de ontwikkeling van het Regionaal Werkcentrum (RWC). Bij het Regionaal Werkcentrum kunnen werkgevers, werkenden en werkzoekenden met al hun arbeidsmarkt gerelateerde vragen terecht.

2. *Het doorontwikkelen van het Twents Fonds voor Vakmanschap.*

Het fonds is een onderdeel van het Leven Lang Ontwikkelen. Ondernemers, overheid en onderwijs maken het met Twents Fonds voor Vakmanschap mogelijk om vakmanschap blijvend te ontwikkelen. In Almelo is 85 keer gebruik gemaakt van de scholingscheques van het Twents Fonds voor Vakmanschap. Een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar.

3. *Het faciliteren van initiatieven die bijdragen aan een betere match op de arbeidsmarkt in hightech/techniek en logistiek.*

Het is belangrijk om de instroom in de technische opleidingen te verhogen. Daarom werken we mee aan verschillende initiatieven. We zijn partner in de Hettrix, een unieke samenwerking tussen Heracles Almelo, een aantal gemeenten, het regionale (tech) bedrijfsleven en Twentse onderwijsinstellingen. De gezamenlijke missie is om technische talenten te binden, boeien en behouden voor Almelo en de regio. Naast inhoudelijke sessies voorafgaand aan de wedstrijden werken deze partners in een viertal werkgroepen op de thema's duurzaamheid, talent, trots en positieve gezondheid.

We faciliteren het programma Ontdek Hightech Almelo. Zij verzorgen technieklessen aan basisscholen en events gericht op het voortgezet onderwijs. Afgelopen jaar was er ook de Hightech Colleetour. Een op maat gemaakt event gericht op technische studenten van ROC Twente, Saxion Hogeschool en Universiteit Twente. Georganiseerd in Enschede met aftrap door de Burgemeester van Almelo en aangekleed met een plenaire sessie door Sander Schimmelpenninck. In deze setting konden studenten op inhoud kennis maken met onze Almelo'se hightech bedrijven.

Andere initiatieven waaraan we onze medewerking het afgelopen jaar hebben verleend zijn Techniek Tastbaar, de Week van de Technologie en de Week van de Logistiek.

4. *Ontwikkelen arbeidsmarktstrategie.*

De lokale arbeidsmarktstrategie bevat drie pijlers en is op 12 december 2023 bestuurlijk vastgesteld.

Pijler 1: Perspectief bieden voor alle inwoners op de arbeidsmarkt.

Pijler 2: Stimuleren van technisch, zorg- en logistiek talent

Pijler 3: Behouden en aantrekken van (internationaal) talent

2.1.4.1.4 Almelo unieke beleving door het water en het groen

Strategisch doel:

Meer bezoekers en inwoners ervaren en waarderen het groen en blauw in Almelo.

Wat hebben we bereikt

Sinds enkele decennia heeft Almelo zich ten doel gesteld om het water in de gemeente meer ruimte te bieden. Dit streven heeft geresulteerd in de ontwikkeling van strategische kaders, visies en beleidsdocumenten op verschillende gebieden, waarin ambitieuze doelstellingen met betrekking tot water zijn opgenomen.

In 2023 heeft het college het actieprogramma 'Water en Vrije Tijd' in Almelo vastgesteld. Het hoofddoel van dit actieprogramma is om het bestaande water, zowel binnen de stad als in de aansluiting met het omliggende buitengebied, zowel letterlijk als figuurlijk levendiger te maken en het een prominente plaats te geven in de beleving van de stad.

Wat hebben we gedaan

1. *We werken aan het (meer) bevaarbaar maken van het water in Almelo.*

Deze ambitie is onderdeel van de ontwikkelvisie spoorzone Almelo – Almelo Centraal. In het ontwikkelgebied Westerdok is in het stadsproject Kanaalpark aandacht voor het uitwerken van het bevaarbaar maken van het Almelo Nordhorn-kanaal ter hoogte van de Sluiskade Zuid en Brugstraat.

2. *We maken een plan voor versterking van de waterbeleving en vrijetijdseconomie.*

Het actieprogramma 'Water en Vrije Tijd' streeft naar duidelijke keuzes en identificeert specifieke projecten waar de komende jaren de nadruk op zal liggen. Het is een gezamenlijk initiatief dat niet alleen door de gemeente wordt uitgevoerd, maar ook in samenwerking met diverse partners, zoals Stichting Almelo Promotie, ondernemers, culturele en maatschappelijke instellingen, het Waterschap Vechtstromen en de Provincie Overijssel. In 2024 wordt de start gemaakt met de eerste projecten.

2.1.4.2 Wat heeft het gekost?

Programma Economie en arbeidsmarkt	Beschikbaar	Werkelijk
Jaar 2023	475	205
Jaar 2024	400	
Jaar 2025	400	
Jaar 2026	400	
Totaal	1.675	205

Bedragen x 1.000 euro

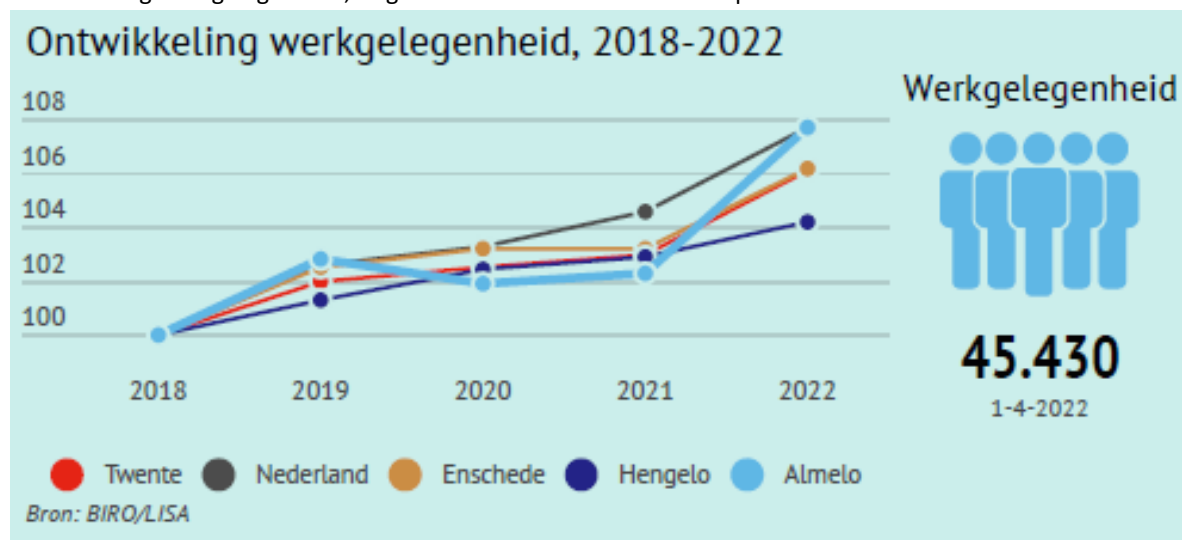
Programmamiddelen

De uitgaven hadden betrekking op het opstellen van de economisch-ruimtelijke visie, de arbeidsmarktstrategie en het actieplan Almelo Waterstad. Daarnaast hebben we een aantal initiatieven gefaciliteerd met betrekking tot talent en techniek zoals de Hettrix (het innovatieplatform Heracles), Ontdek Hightech Almelo, week van de technologie).

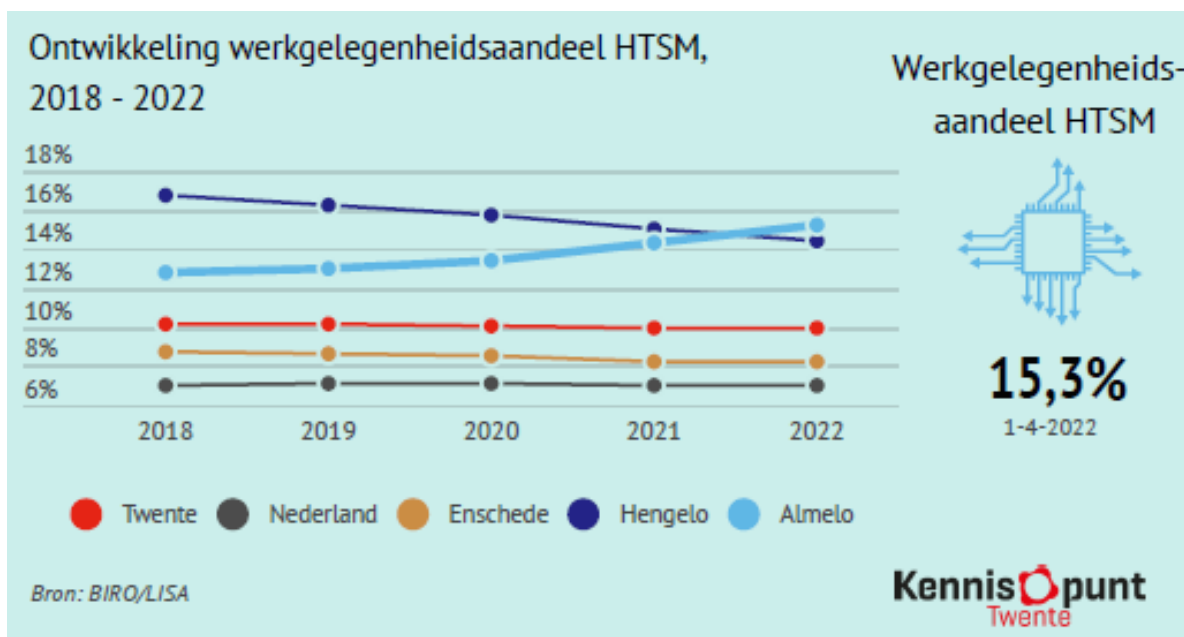
Voor het opstellen van de economisch ruimtelijke visie is een bijdrage ontvangen vanuit het programma Stedelijke Ontwikkeling van 75.000 euro.

2.1.4.3 Indicatoren

Ontwikkeling werkgelegenheid, uitgedrukt in het aantal werkzame personen.

Aandeel HTSM sector op het totaal van de werkgelegenheid binnen Almelo. Het werkgelegenheidsaandeel van de HTSM sector in Almelo laat een stijgende lijn zien.

Indicator	Peilwaarde (Meest recent)	2023	Ambitie 2026	Bron
Aandeel bedrijventerreinen met [minimaal] een actieve ondernemersvereniging	83% (1-1-2023)	83%	100%	Gemeente
Beschikbaar aanbod grond t.b.v. lokale MKB bedrijven		nmb	10-15 ha	Gemeente
Positie ranglijst MKB vriendelijkste steden	9 (2021)	nmb	stijging/ behoud	MKB Nederland (elke 2 jaar, eerstvolgende peiling 2024)
Score tevredenheid dienstverlening	6,7 (2021)	nmb	7,0	MKB Nederland (elke 2 jaar, eerstvolgende peiling 2024)
Aantal ondernemers dat LLO toepast	PM	nmb	PM	MKB Nederland (elke 2 jaar, eerstvolgende peiling 2024)
Aantal verstrekte omscholingscheques per jaar	40 (2022)	85	stijging	Twents Fonds voor Vakmanschap
Aantal Almelse bedrijven met IKBINDR zakelijk label.	30 (2022)	36	stijging	Twents Fonds voor Vakmanschap
Waardering groene en blauwe profiel van Almelo	7,1	nmb	stijging	Almelo Panel

2.1.5 Programma Klimaat en milieu

2.1.5.1 Meerjarige programmaopgaven

Algemeen

De energietransitie wordt gezien als de grootste verbouwing van Nederland na de Tweede Wereldoorlog. We staan aan het begin van deze complexe opgave, welke uiterlijk in 2050 gerealiseerd moet zijn. De gemeente Almelo pakt dit niet voor niets programmatisch op, in plaats van projectmatig. Dit houdt in dat we kaders ontwikkelen, ervaring opdoen en initiatieven aanjagen. Pas na het programma, als we weten wat wel en niet werkt, komt de opschaling. Het is geen lineair proces dat zich als een project laat aansturen. We leren, ontdekken, er zijn verbeteringen en innovaties en proberen dan weer opnieuw.

Alle gemeenten in Nederland werken in het kader van het Klimaatakkoord (2019) aan deze opgave. Wij leren van hen en zij leren van ons. Echter het ontbreekt ons nog aan instrumenten die door het Rijk geregeld moeten worden: juridische kaders (Wet collectieve warmtevoorziening en Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie) zijn nog in behandeling. Financiële middelen komen deels incidenteel en zijn vaak gelabeld voor een specifiek doel binnen een korte periode, personele capaciteit is een aandachtspunt en kennis en kunde zijn in ontwikkeling. Dit alles maakt de energietransitie een uitdagende opgave.

2.1.5.1.1 Energiebesparing

Strategisch doel:

In Almelo wordt jaarlijks meer fossiele energie bespaard.

Wat hebben we bereikt

Energiebesparing wordt telkens belangrijker, mede vanwege het stijgen van de energielasten. Met als gevolg dat huishoudens te maken krijgen met energiestress. Hiervoor is in het vorige programma een plan van aanpak inclusieve energietransitie ontwikkeld zodat alle huishoudens kunnen verduurzamen. Een arbeidsintensieve, deels individuele aanpak, om woningeigenaren in beweging te krijgen. Sommige huishoudens gaan zelf aan de slag, maar anderen hebben hulp nodig. We hebben nu een digitale website met gratis helpdesk, een FIXbrigade voor huurders en voor woningeigenaren energiecoaches en bouwadviseurs. Daarnaast is de gemeentelijke lening woningverduurzaming en -verbetering aangepast. Voor ondernemers wordt samengewerkt met het ondernemersloket. Hiermee is het afgelopen jaar de basis neergezet. Hier zijn we trots op want andere gemeenten, VNG, Ministerie zijn geïnteresseerd in onze ontzorgaanpak. De komende jaren blijven we doorontwikkelen, leren van andere gemeenten en pakken we daar waar mogelijk nieuwe kansen.

Wat hebben we gedaan

1. *Energieloket en persoonlijke hulp*

Elke inwoner kan ondersteuning krijgen bij het energie besparen en verduurzamen van hun woning. De huurders kunnen gratis gebruik maken van de FIXbrigade. Woningeigenaren kunnen gebruik maken van het Duurzaam bouwloket (digitaal energieloket met gratis helpdesk) of een afspraak maken met een bouwadviseur of een energiecoach die gratis advies geeft. De website van de gemeente Almelo is zo ingericht dat inwoners snel kunnen vinden welke ondersteuning zij kunnen aanvragen.

2. *Stimuleren verduurzaming van woning m.b.v. bouwadviseurs en energiecoaches*

In 2023 hebben de energiecoaches 76 adviezen uitgebracht aan woningeigenaren voor het verduurzamen van hun woning.

De bouwadviseurs hebben bij circa 3.500 huishoudens in de doelgroep (eigenaar-bewoner met woning met bouwjaar < 1983 en WOZ-waarde < 281.000 euro) aangebeld en praktische ondersteuning bij het verduurzamen aangeboden. 231 huishoudens hebben van dit aanbod gebruik

gemaakt; hier is een verduurzamingsplan voor de woning opgesteld. In 208 van de 231 huishoudens zijn verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd.

In 2023 vond onderzoek plaats naar de werkwijze van de bouwadviseurs. Uit dit onderzoek blijkt dat de werkwijze aansluit bij de vraag van inwoners. Ook bleek dat dit aanbod nog onvoldoende bij inwoners bekend is. Dit wordt nu verbeterd.

De verordening woningverduurzaming en -verbetering is geactualiseerd en het revolverende bedrag voor de leningen is verhoogd met 5 miljoen euro.

38 huishoudens hebben in 2023 een aanvraag voor een lening woningverbetering en -verduurzaming ingediend. Daarnaast zijn 187 leningen verstrekt door het Nationaal Warmtefonds, dit is alleen voor verduurzamingsmaatregelen.

3. *Hulp bij kleine energiebesparingen door FIXbrigade*

In overleg met de woningbouwcorporaties, Avedan en Ontplooi is er een FIXbrigade Almelo opgericht. De kosten zijn gefinancierd uit de middelen die de gemeente heeft ontvangen van het Rijk voor energiearmoede. De FIXbrigade heeft bij 377 huurders gratis kleine energiebesparende maatregelen aangebracht.

4. *Ontzorgen bij verduurzamen van de groep inwoners met een laag inkomen en een slecht geïsoleerd huis*

In 2023 is de sociale infrastructuur benut om deze inwoners te bereiken. Zo werd via het netwerk en de activiteiten van wijkregie informatie aan inwoners verstrekt over verduurzamingsmaatregelen.

Daarnaast zijn tijdens bijeenkomsten van het Armoedepact de partners in dit netwerk geïnformeerd over verduurzamingsmaatregelen specifiek voor inwoners met een smalle beurs.

In 2023 zijn 37 digitale aanmeldingen voor het meldpunt energiearmoede ingediend.

De vragen zijn doorverwezen naar FIXbrigade, bouwadviseurs, schuldhulpverlening, lokaal steunfonds energiearmoede en landelijk noodfonds energiearmoede.

5. *Uitvoeringsagenda Plan van Aanpak inclusieve energietransitie uitwerken*

Het operationeel krijgen van de bouwadviseurs, energiecoaches en de FIXbrigade heeft prioriteit gekregen.

6. *Opstellen plan van aanpak voor deelname Nationaal isolatieprogramma*

Voor het isoleren van tenminste 1.279 woningen met een laag energielabel is een specifieke uitkering 'Lokale aanpak isolatie' aan de gemeente toegekend voor een bedrag van 2,784 mln euro. De uitkering is bedoeld om woningeigenaren met een woning met een energielabel D, E, F of G, en een WOZ-waarde van maximaal 281.000 euro (peiljaar 2022) door subsidiëring te ondersteunen bij het isoleren van hun woning. Deze subsidieregeling is in concept gereed en wordt in 2024 operationeel.

7. *Opstellen plan verduurzaming gemeentelijk vastgoed*

In 2023 (met een korte doorloop naar 2024) zijn bij alle panden die in bezit blijven of in de toekomst verkocht gaan worden de energetische staat in kaart gebracht. Ook zijn er maatregelpakketten ten behoeve van de verduurzaming van de gebouwen opgesteld en uitgewerkt in verschillende scenario's. In 2024 worden die vertaald in en gekoppeld aan de verschillende strategieën, waarna er inzicht komt in de verduurzamingsopgave (en kosten) voor alle panden waar dit betrekking op heeft.

8. *Lokale initiatieven faciliteren met energiebesparing*

In overleg met de wijkregisseurs en de woningbouwcorporaties is door de FIXbrigade in samenwerking met bewoners een buurtfix georganiseerd. Het gaat om een gezamenlijke actie op

initiatief van de wijkcommissie Westeres. Op een zaterdag is huis-aan-huis gevraagd of kleine energiebesparende maatregelen mogen worden aangebracht. Denk aan radiatorfolie en led lampen. Wanneer werd ingestemd werd gelijk geplaatst.

9. *Renovatie deal Twente/lobbydossier energiearmoede*

Almelo, Enschede en Hengelo werken samen met de woningbouwcorporaties en het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan een laagdrempelig aanbod voor mensen met een lagere WOZ-waarde en een laag inkomen.

10. *Jongeren betrekken bij energietransitie via schoolprojecten*

In 2023 hebben zich hiervoor geen Almelo'se scholen aangemeld.

2.1.5.1.2 Duurzame energie opwek en opslag bebouwde omgeving

Strategisch doel:

In 2026 wordt meer duurzame energie opgewekt. Duurzame energie wordt deels lokaal opgeslagen.

Wat hebben we bereikt

In Almelo groeit het aantal zonnepanelen op daken gestaag. Naar verwachting zullen we het RES-bod van 157 GWh grootschalige duurzaam opgewekt energie op Almelo's grondgebied in 2030 realiseren. Netcongestie is een grote uitdaging. Daarom is een projectleider aangesteld die in beeld brengt welke gevolgen dit voor Almelo heeft en hoe we helpen bij versnelling van de netverzwaring. We denken mee met bedrijven die op zoek gaan naar oplossingen.

Wat hebben we gedaan

1. *Stimuleren particuliere eigenaren om zonnepanelen op dak te leggen.*

In 2023 is door de Energie coöperatie Almelo in Aadorp en Bornerbroek een inkoopactie georganiseerd. Deze inkoopactie was breder en was ook bedoeld voor het isoleren van woningen. In 2024 komt er weer een inkoopactie.

2. *Stimuleren eigenaren van kleine bedrijfspanden om zonnepalen op dak te leggen.*

In 2023 zijn 90 eigenaren van gebouwen met een dakoppervlakte van meer dan 100 m² zonder zonnepanelen aangeschreven of ze interesse hadden in begeleiding om zon op dak te realiseren ondanks netcongestie. 25 bedrijven maken hier gebruik van.

3. *Project windturbines in de Noordflank*

Uit de ruimtelijk-technische verkenning is gebleken dat er potentie is voor meerdere windturbines in het gebied ten noorden van Almelo. Samen met de gemeenten Tubbergen en Twenterand en de provincie Overijssel zijn de ontwikkelvarianten en gezamenlijke uitgangspunten en kaders in kaart gebracht en is een Gezamenlijk Ontwikkeld kader ATT Wind opgesteld en vervolgens in alle drie de colleges vastgesteld.

Voor het in kaart brengen van de wensen op het gebied van samenwerking om te ontwikkelen is een onafhankelijk verkenner aangesteld. Hij gaat in gesprek met betrokkenen en komt met een advies over een mogelijke samenwerkingsvorm. De voorkeur van de drie gemeenten gaat uit naar een publiek-private samenwerking.

Om windenergie te ontwikkelen, is door het college besloten dat er wordt ingezet om lokaal eigenaarschap te stimuleren en te faciliteren. Het lokaal eigenaarschap is onderstreept bij de actualisatie van de Duurzame energieladder.

4. *Project Duurzaamheidsroute A35: zonnepanelen op talud bij XL-businesspark*
Het talud bij XL-businesspark is geschikt voor 2 hectare aan zonnepanelen. Hiervoor is de duurzame energieladder geactualiseerd (addendum vastgesteld door de raad 30-1-2024).
5. *Duurzame energieladder aanpassen met lokaal eigenaarschap*
In het [Addendum Duurzame energieladder](#) (vastgesteld door de raad 30-01-2024) is een nadere invulling van clustergebied Almelo Noord, toevoeging van clustergebied A35, en aanvullend beleid op het gebied van participatie en lokaal eigendom bij grootschalige duurzame energieprojecten opgenomen.
6. *Lokaal eigenaarschap stimuleren bij duurzame energieprojecten*
In het ontwikkelkader ATT Wind, is opgenomen dat wij minimaal 50% lokaal eigendom willen realiseren en streven naar 100% lokaal eigendom.
7. *Netcongestie: Lobby voor ruimte op het net t.b.v. innovatie en bedrijvigheid*
Om de problematiek rond de netcongestie en de gevolgen voor Almelo goed in beeld te brengen is een projectopdracht vastgesteld. De uitwerking van de projectopdracht geeft de gemeente een beeld van de problematiek rond de netcongestie in en rond Almelo evenals de wijze waarop de gemeente een rol kan spelen in oplossingsrichtingen op korte en lange termijn. Er vinden gesprekken plaats met de netbeheerders. En we sluiten aan bij regionale en provinciale overleggen. Op Businesspark XL loopt een pilot om te kijken of onderling delen van het netcapaciteit contract mogelijk is.
8. *Actualisatie Regionale Energiestrategie (RES) Twente 1.0.*
De Concept RES 2.0 is vastgesteld. De definitieve RES 2.0 zal in 2024 vorm krijgen en verwacht wordt dat dit in Q1 2025 ter vaststelling wordt aangeboden aan de raad. Hier is vertraging ontstaan door voorgenomen beleidswijzigingen en voorbereidingsbesluiten zon en wind van de Provincie Overijssel. En de uitwerking van de Plan-MER wind kost meer tijd.
Binnen RES Twente is in 2023 een inwonersforum samengesteld. 100 representatieve inwoners van Twente hebben gezamenlijk een plan met 33 adviezen aangeboden aan bestuurders van de RES.
9. *Stimuleren en faciliteren van initiatieven op gebied van lokale energieopslag zoals waterstofprojecten*
Almelo Energie heeft in samenwerking met de H2Hub, de Cogas en de Universiteit Twente een Europese subsidie van 2,2 miljoen binnengehaald. Almelo heeft deze aanvraag ondersteund met een letter of Intent. Een deel van de subsidie gaat ingezet worden voor een proef bij een vijftal huishoudens in Aadorp waarbij cv-ketels worden vervangen door waterstofketels. We houden andere ontwikkelingen in de gaten.

2.1.5.1.3 Warmtetransitie

Strategisch doel:

In Almelo zijn meer woningen aardgasvrij of gereed om van het aardgas af te gaan.

Wat hebben we bereikt

Almelo werkt aan plannen om de stad duurzaam te verwarmen, zonder het gebruik van aardgas. Er is gestart met het opstellen van een Warmteprogramma. Het Warmteprogramma is een uitwerking van de Warmtevisie en bevat per wijk een concrete richting voor een duurzaam warmtealternatief. We werken door aan de wijkuitvoeringsplannen voor Aalderinkshoek, Windmolenbroek en het bedrijventerrein aan de Bornsestraat en we zetten stappen in het onderzoek naar het benutten van belangrijke restwarmtebronnen in Almelo, als onderdeel van onze warmtebronnen strategie (onderdeel Warmteprogramma). We merken dat

wijkuitvoeringsplannen meer tijd en onderzoek kost dan in eerste instantie werd gedacht omdat we zorgvuldig, volledig en gedegen te werk willen gaan om tot een goed onderbouwd plan te komen.

Wat hebben we gedaan

1. *Herziening warmtevisie*

De Warmtevisie, door de raad vastgesteld in 2020, komt conform de regels van de Omgevingswet onder de nieuwe Omgevingsvisie te hangen. Daarnaast wordt er een Warmteprogramma opgesteld. Het Warmteprogramma bevat een uitwerking van de visie en wordt in 2024 opgesteld. De wijkuitvoeringsplannen zijn het vervolg op het Warmteprogramma en bevatten de definitieve warmtestrategie per wijk.

2. *Project proeftuin Aardgasvrije wijken Aalderinkshoek en komen tot een wijkuitvoeringsplan Aalderinkshoek*

Voor Aalderinkshoek onderzoeken we een betaalbaar warmtealternatief voor aardgas. De technische onderzoeken zijn in een vergevorderd stadium en kunnen naar verwachting in Q1 afgerond worden. Samen met de stakeholders bepalen we onze vervolgstappen om uiteindelijk tot een haalbaar en betaalbaar warmtealternatief voor Aalderinkshoek te komen.

3. *Deel Windmolenbroek aardgasvrij -ready maken*

Buurtteam Windmolenbroek is bezig met technisch onderzoek van archetype woningen. Zij zijn in gesprek met inwoners om uit te zoeken welke mogelijkheden inwoners zien om hun huis aardgasvrij-ready te maken. Het buurt/wijkplan is in Q1 2024 opgeleverd.

In 2023 zijn er twee inloopavonden georganiseerd voor inwoners die in een koopwoning wonen en op het warmtenet zijn aangesloten maar nog op aardgas koken. Indien zij een elektrische kookplaat aanschaffen en daarvoor de groepen in de meterkast uitbreiden, kunnen zij veelal van het aardgas af. De woningbouwvereniging Sint Joseph heeft 17 woningen in het warmtenetgebied aardgasvrij gemaakt, dit is 95% van hun woningbezit in dit gebied.

4. *Gebruik restwarmte Urenco voor verwarmen Bedrijventerrein Bornsestraat en uitrol onderzoeken*

De restwarmte van Urenco is een belangrijke warmtebron voor Almelo. Met een aantal grote bedrijven is een intentieverklaring ondertekend met als doel te onderzoeken of met restwarmte van Urenco een warmtenet opgezet kan worden. De gemeente Almelo werkt met deze bedrijven samen en heeft hierin de rol van aanjager en facilitator.

2.1.5.1.4 Circulaire economie

Strategisch doel:

In Almelo worden minder grondstoffen gebruikt en meer materialen hergebruikt om te komen tot een circulaire economie.

Wat hebben we bereikt

Circulaire economie staat nog in de kinderschoenen maar krijgt steeds meer aandacht. Bedrijven gaan al zelfstandig aan de slag of zien kansen voor een nieuwe markt. Er zijn intern en met stakeholders diverse gesprekken gevoerd om te komen tot een visie en welke pilotprojecten opgepakt zouden kunnen worden.

Wat hebben we gedaan

1. *Opstellen visie circulariteit*

Er is met externe stakeholders en binnen de eigen organisatie gewerkt aan een visiedocument op circulaire economie. De conceptversie is gereed en gaat in 2024 ter besluitvorming naar de Raad.

2. *Almelose bedrijven inspireren en faciliteren om voorbereid te zijn op circulaire aanbestedingen*
DeSpray Environmental heeft de Overijsselse Innovatieprijs 2023 in het kader van de circulaire economie gewonnen.
3. *De interne organisatie voorbereiden op circulair inkopen*
Er zijn verschillende gesprekken gevoerd en bijeenkomsten gehouden binnen de organisatie over de circulaire transitie en wat dat gaat betekenen voor onze gemeente.
Daarnaast is een pilotproject gestart in samenwerking met stichting Pioneering om een project in de openbare ruimte zo circulair mogelijk aan te besteden.

2.1.5.2 Wat heeft het gekost?

Programma Klimaat en milieu	Beschikbaar	Werkelijk
Jaar 2023	400	122
Jaar 2024	400	
Jaar 2025	400	
Jaar 2026	400	
Totaal	1.600	122

Bedragen x 1.000 euro

Programmamiddelen

Voor het uitvoeren van het programma Klimaat en milieu is jaarlijks 400.000 euro beschikbaar. De incidentele programmamiddelen zijn voor vier jaar beschikbaar gesteld. De werkelijke uitputting kan gedurende de periode 2023-2026 plaatsvinden.

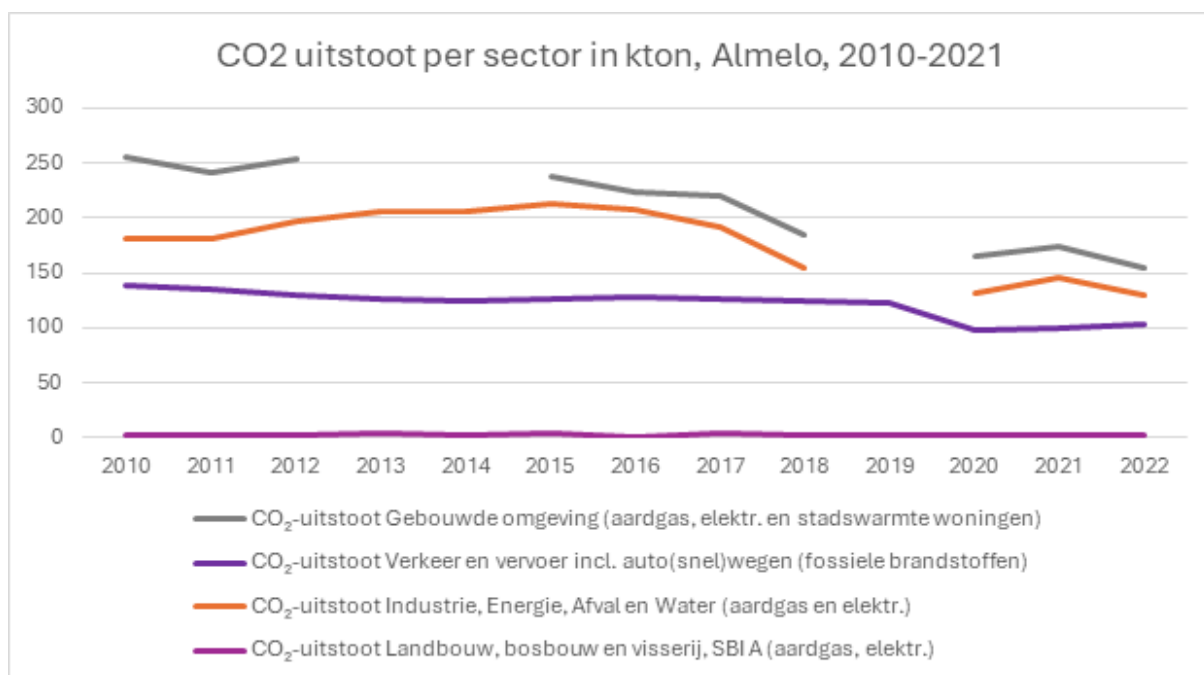
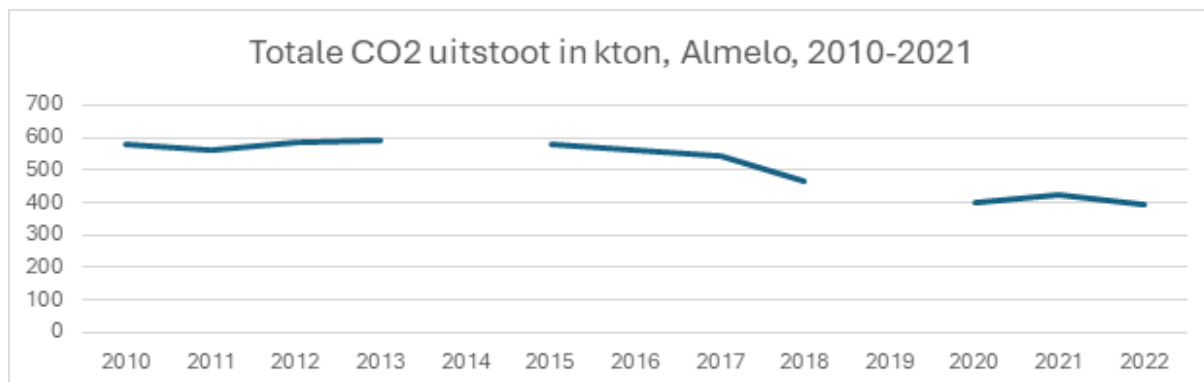
Overige middelen

Het Rijk financiert met specifieke uitkeringen (SPUK) het realiseren van de klimaatdoelstellingen. Binnen het programma Klimaat en Milieu voeren we dit uit binnen de gestelde kaders. Deze kaders worden via de Sisa verantwoord. De specifieke uitkeringen lopen meerdere jaren, het gaat om de volgende specifieke uitkeringen:

- Wijkuitvoeringsplannen energie transitie
- Energietransitie (bouwadviseurs, energiecoaches en energiefixers)
- Aardgasvrije wijken
- Klimaatakkoord/ energiebeleid uitvoeren
- Isolatiemaatregelen

Via de provincie Overijssel zijn aanvullende middelen aangevraagd onder de noemer 'Overijssel verbouwt'. Deze middelen worden ingezet voor de verduurzaming van woningen van particulieren en zijn aanvullend op de rijksmiddelen 'Energietransitie'.

2.1.5.3 Indicatoren

Indicator	Peilwaarde (Meest recent)	2023	Ambitie 2026	Bron
aantal woningeigenaren ondersteund bij het isoleren.	0 (1-1-2023)	287	2.000	gemeente (jaarlijks)
Aantal zonnepaneelinstallaties op woningen	5.411 (2021*)	7.866	8.500	CBS (jaarlijks)
Aandeel hernieuwbare energie op totaal energieverbruik inclusief Twence	13% (2020)	13% (2021)	20%	Klimaatmonitor
Huidige opwek als aandeel van het bod RES	79 GWh (1-6-2022)	71,7 GWh	110 GWh	Monitor RES
Aandeel woningen zonder aardgas aansluiting	2% (2021)	2,5% (2022)	4%	CBS
Aardgasverbruik in woning (temp. gecorrigeerd)**	42,0 mln m ³ (2020)	40,5 mln m ³ (2022)	35 mln m ³	Monitor RES

2.1.6 Leefbare wijken en dorpen

2.1.6.1 Meerjarige opgaven

2.1.6.1.1 Verbeteren van de leefbaarheid (sociaal en fysiek) in heel Almelo

Doelstellingen en activiteiten	Omschrijving
Stimuleren en faciliteren van bewoners-initiatieven	In 2023 ondersteunden we 115 bewonersinitiatieven. We hielpen initiatiefnemers met advies, kennis, het werven van vrijwilligers om het initiatief te realiseren, het creëren van draagvlak in de buurt, met materiaal of met geld. Enkele voorbeelden zijn de pluktuin Schelfhorstpark, bloembakken en burendag in de Parallelweg, het Lentefestival in het Nieuwstraatkwartier en geveltuintjes op verschillende plekken in de stad.
Opzetten online platform bewoners-initiatieven.	Met een online platform voor bewonersinitiatieven willen we inwoners stimuleren nieuwe initiatieven te ontwikkelen en hen op een laagdrempelige wijze betrekken bij het besteden van een deel van de wijkbudgetten. Ook willen we inwoners betrekken die we normaal niet bereiken. In 2023 zijn online platformen van verschillende gemeenten bekeken. Voor Almelo is gekozen voor het online platform dat onder andere gebruikt wordt in de gemeente Ede (www.ededoet.nl). In 2023 zijn we begonnen met de (interne) implementatie. In 2024 starten we met een pilot in de wijken Windmolenbroek en Sluitersveld.
Opstellen richtlijnen besteding wijkbudgetten	De richtlijnen voor de besteding van de wijkbudgetten zijn geactualiseerd en vastgesteld door B&W. De nieuwe richtlijnen sluiten beter aan bij de werkvelden van 'leefbare wijken en dorpen'.
Onderzoek wijkraden/wijkplatforms	We schreven een notitie over de huidige stand van zaken en de doorontwikkelingsmogelijkheden van wijk- en dorpsraden in onze gemeente. We spraken met wijk- en dorpsraden, wijkondersteuners en andere gemeenten. De wijkraden zijn vaak geen afspiegeling van de inwoneropbouw in de wijk. Toch worden de huidige wijk- en dorpsraden in de gemeente Almelo waardevol gevonden. Geadviseerd wordt de huidige wijk- en dorpsraden in Almelo te blijven ondersteunen maar als gemeente niet te investeren in het opzetten van nieuwe wijkraden. Uit de verschillende gesprekken blijkt dat inwoners tegenwoordig liever iets op projectbasis doen en/of iets dat aansluit bij de eigen interesse. Het is daarom logischer om hier op in te zetten.
Aanpak van onderop	In de wijken en dorpen werken we vanuit een aanpak van onderop. We gaan hierbij uit van de talenten en kwaliteiten die in een wijk aanwezig zijn. We starten vanuit wat er al is en bouwen dit verder uit vanuit de prioriteiten van de wijk. Hieronder een aantal voorbeelden van gestarte aanpakken. In de Boomplaats (Ossenkoppelerhoek) is gestart met de ABCD-methode. Asset Based Community Development (ABCD) is het proces dat mensen samenbrengt om in hun buurt, wijk of dorp zelf en samen verandering teweeg te brengen. In de Riet begonnen we samen met het programma Sociaal en Vitaal met het voorbereiden van het Leeflab. Door problemen en life-events als signaleringsmoment te zien voor opvolgende problemen, maken we kwetsbaarheid van mensen voorspelbaar. Door op het juiste moment met de juiste persoon de juiste ondersteuning aan te bieden voorkomen we leed en

Doelstellingen en activiteiten	Omschrijving
	kosten. In Wester Sluitersveldlanden betrokken we bewoners bij het kiezen van een nieuw speeltoestel. En organiseerden we meerdere buurtgesprekken over buurtverbetering. Hieruit ontstond een geveltuintjesactie en een groepje bewoners dat gemeentegroen adopteerde. Bewoners waren erg enthousiast om buurtgenoten (beter) te leren kennen. En er is een nieuwe activiteitengroep ontstaan die een aantal keren per jaar een activiteit voor de wijk organiseert. In Aadorp kijken we waar we Dorpscoöperatie Aadorp kunnen helpen met het realiseren van de ambities uit hun DorpsAmbitiePlan.
Realiseren van een wijkaccommodatie voor elke wijk of dorp	Het college wil investeren in de leefbaarheid in de wijken, buurten en dorpen. Belangrijk hierbij is dat er een plek voor ontmoeting is, met als uitgangspunt dat iedere wijk een eigen wijkaccommodatie heeft. In 'Bouwen aan kansen voor iedereen' zijn tien gemeentelijke wijkaccommodaties benoemd te weten de Schöppe, Eninver, de Schelf, Möll'nwiek, de Goossenmaat, de Driehoek, de Trefhoek, 't Dok, het Aahoes en Brookshoes. In 2022 schreven we dat de kaders die meegegeven zijn in 'bouwen aan kansen voor iedereen' de basis vormen voor de uitwerking en besluitvorming voor de toekomstige inzet, beheer en exploitatie van de wijkaccommodaties oftewel dat onderzocht wordt hoe de 'toekomstige situatie' moet zijn. In 2023 is gestart met een visie op de genoemde gemeentelijke wijkaccommodaties. Deze visie is opgesteld en op 7 november 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. Omdat het contract met de huidige exploitant op 31-12-2024 eindigt, is dit het moment om uit te zoeken welke vorm van exploitatie en dagelijks beheer wenselijk is voor de zes gemeentelijke wijkaccommodaties die in eigendom van de gemeente zijn en beheerd worden door deze exploitant zijnde de Schöppe, Eninver, de Schelf, Möll'nwiek, de Goossenmaat en de Driehoek. Daarom is in 2023 een onderzoek gestart waarbij de vormen inbesteden, uitbesteden en quasi-inbesteden zijn onderzocht. In het eerste kwartaal van 2024 besloot het college te kiezen voor het in eigen beheer uitvoeren van de exploitatie en het dagelijks beheer. Na het vaststellen van de visie is gestart met het komen tot een evenwichtige en evenredige verdeling van de subsidiemiddelen voor de wijkaccommodaties. Daarbij wordt ook gekeken naar het goed uitlegbaar zijn van de verdeling van de subsidiemiddelen. Een eerste stap die gezet, is het verstrekken van subsidie aan het Aahoes en Brookshoes. Verder is, na de vaststelling van de visie, gestart met het opstellen van een afwegingskader.
Voldoende goede speel- en sportvoorzieningen	De kwaliteitsslag spelen is voor circa 80% gereed. De laatste wijken worden in 2024 aangepakt. De evaluatie van het speelbeleid is doorgeschoven naar 2024. Hierbij wordt het onderzoek naar skatevoorzieningen meegenomen.
Realiseren van een	Het college van B&W heeft er in 2023 voor gekozen de kwaliteit van de openbare

Doelstellingen en activiteiten	Omschrijving
schone/verzorgde omgeving en verhogen onderhoudsniveau openbare ruimte	ruimte niet verder te verhogen. Wel is besloten tot een impuls om de kwaliteit van straatmeubilair en de onderhoudbaarheid van onkruid te verbeteren. Dit wordt in 2024 projectmatig uitgevoerd.
Betere toegankelijkheid	De aanpak voor betere toegankelijkheid is doorgeschoven naar 2024 om aan te kunnen sluiten bij de mobiliteitsvisie.
Gevaarlijke verkeerssituaties <i>Onderzoek en aanpak</i>	Het eerste aanbestedingstraject voor de mobiliteitsvisie is helaas mislukt. Partijen konden niet voldoen aan de door ons gewenste planning, capaciteitsvraag en/of kwaliteit. Er loopt een nieuw aanbestedingstraject. Wanneer deze aanbesteding leidt tot de opdracht aan een bureau, wordt de gemeenteraad geïnformeerd over een actuele planning.
Minder werkloosheid	In 2023 voerde Uitvoering Sociaal 1.025 gesprekken met jongeren tot 27 jaar. Deze gesprekken waren erop gericht om de betreffende jongeren: - die vanuit het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs of vanuit het V(S)O naar het MBO gaan en extra ondersteuning nodig hebben, goed voor te bereiden en op de nieuwe school (extra) ondersteuning in gang te zetten. - die in het voortgezet onderwijs en het MBO een groot risico lopen op school- of maatschappelijke uitval door psychosociale problemen, verslaving, schulden of problemen thuis op school extra te ondersteunen om zich te ontwikkelen en een startkwalificatie te halen. - die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, in het bijzonder jongeren uit het voortgezet speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en entree-onderwijs, persoonlijk te begeleiden naar een passende vervolgstap. - die werken en ondersteuning nodig hebben te begeleiden zodat ze aan het werk blijven en daarnaast ook kunnen blijven leren. Zo nodig met jobcoaching en loonkostensubsidie voor de werkgever. - die niet op school zitten of niet aan het werk zijn (of minder verdienen dan 300 euro per maand) te benaderen en te begeleiden zodat ze terug naar school of aan het werk kunnen of een combinatie daarvan. Met de uitvoering Participatiewet, het Doorstroompunt (voorheen RMC, gericht op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten) en uitvoering Leerplicht is er daarmee een zo goed als mogelijk gesloten keten om jongeren te behoeden voor werkloosheid. Mochten ze onverhoopt toch in een uitkering belanden, dan zijn er ook dan voldoende instrumenten om in te zetten.

2.1.6.1.2 Versterken van de integrale samenwerking in én met wijken en dorpen

Doelstellingen en activiteiten	Omschrijving
Opstellen en uitvoeren integrale wijkopgaven	Voor elke wijk en dorp is in 2023 een wijk-/dorpsopgave geschreven, als vervolg op de (in 2022 samen met de woningcorporaties opgestelde) wijkanalyses. Bij het opstellen van de wijkopgaven zijn de woningcorporaties, maatschappelijke partners, inwoners en interne collega's betrokken. De wijkopgaven beschrijven per wijk en dorp de strategische opgaven. Daarnaast is een greep uit het concrete jaarplan 2023-2024 toegevoegd.
Verbeteren van de integrale samenwerking in de wijken	De gemeente Almelo heeft niet op alle thema's vanzelfsprekend een trekkersrol om opgaven in de wijken en dorpen op te pakken. Steeds vaker laten we het initiatief en de uitvoering aan ons netwerk over. Bovendien willen we de inwoner meer centraal stellen. In april organiseerden we een netwerkmiddag 'Leefbare wijken en dorpen'. Ruim 60 professionals van verschillende maatschappelijke organisaties uit de stad namen deel (o.a. woningcorporaties, Avedan, Politie, zorg, onderwijs, gemeente, gemeenteraad, etc.). Zij gaven onder andere input voor het plan 'Leefbare wijken en dorpen' dat in 2023 werd vastgesteld. Bij het opstellen van de 12 wijk- en dorpsopgaven betrokken we per wijk maatschappelijke partners en bewoners. Dit deden we op een bij de wijk/dorp passende manier. In het netwerk in de wijk of het dorp pakken verschillende partijen steeds meer samen vraagstukken op. We zijn van elkaar afhankelijk en kunnen het vraagstuk alleen oplossen door onderling samen te werken. Binnen de gemeentelijke organisatie zetten we de opgavetafel op. In de opgavetafel bespreken we opgaven uit de lijn, programma's en wijksturing die elkaar raken en daarom extra onderlinge afstemming vereisen. Op de opgavetafel maken we ambtelijke afspraken over hoe we deze opgaven samen brengen.

2.1.6.2 Wat heeft het gekost?

Thema Leefbare wijken en dorpen	Beschikbaar	Werkelijk
Jaar 2023	625	317
Jaar 2024	625	
Jaar 2025	625	
Jaar 2026	625	
Totaal	2.500	317

Bedragen x 1.000 euro

Toelichting:

In 2023 is minder uitgegeven dan beschikbaar was. Reden van de onderbesteding is dat een aantal zaken wel was begroot, maar nog niet afgerond of betaald is in 2023 of vanuit een andere financieringsstroom (SPUK) betaald is. Bovendien zijn er toezeggingen gedaan aan bewonersinitiatieven. Deze worden in jaar t toegezegd

en in jaar t+1 of t+2 uitgegeven. De verwachting is dat de middelen de komende jaren worden uitgegeven. Het uitgavenpatroon van Leefbare wijken en dorpen zal vergelijkbaar zijn met die van het voormalige programma Nieuwstraatkwartier. Van weinig uitgaven in de opbouwfase (opstellen wijk- en dorpsopgaven) naar steeds meer uitgaven als de uitvoering van de wijk- en dorpsopgaven en de daarin opgenomen projecten en activiteiten meer gestalte krijgen.

2.1.6.3 Indicatoren

De belangrijkste indicator voor leefbare wijken en dorpen is het wijkkompas. Deze geeft in één oogopslag weer hoe de wijk er voor staat. De ontwikkeling van cijfers in het wijkkompas geeft richting aan de opgave in de wijk. Het Kennispunt Twente vult de wijkkompassen met gegevens van verschillende bronnen zoals het CBS. De gemeenten Enschede en Hengelo hebben een vergelijkbaar product als het wijkkompas Almelo. Samen met deze gemeenten hebben we onze producten doorontwikkeld. De indicatoren in de drie 'kompassen' zijn stuk voor stuk bekeken en beoordeeld. De drie gemeenten gebruiken nu exact dezelfde indicatoren waardoor vergelijken mogelijk is. Naast de individuele indicatoren zijn ook urgentiescores per wijk en buurt berekend. Deze zijn voor de drie gemeenten eveneens op dezelfde wijze berekend.

Alle gegevens uit de 'kompassen' van de drie gemeenten zijn dus bij elkaar te voegen en daardoor goed te gebruiken voor lobby-trajecten.

Het wijkkompas is digitaal te raadplegen via deze [link](#).

In het plan Leefbare wijken en dorpen zijn indicatoren benoemd waar op verantwoord zou worden. Deze indicatoren komen grotendeels uit de enquête 'waar staat je gemeente'. Doordat het Almelo Panel niet representatief is, is de enquête nog niet uitgevoerd. Dit betekent dat de indicatoren die gebaseerd zijn op deze enquête niet te leveren zijn. Het betreft de indicatoren:

- Leefbaarheid voor Almelo als geheel en per wijk
- Waardering (in één score) van de gemeente op:
 - werkt samen met de buurt aan plannen, activiteiten en voorzieningen
 - geeft de buurt de ruimte om hun ideeën en plannen uit te voeren
 - helpt inwoners bij het uitvoeren van hun ideeën en plannen
- Waardering openbaar groen/fysieke woonomgeving
- Percentage inwoners dat aangeeft dat hun buurt de afgelopen 12 maanden/ jaren vooruit is gegaan
- Percentage inwoners dat zich veilig voelt in de buurt
- waardering sociale betrokkenheid
- Percentage inwoners dat zich de afgelopen 12 maanden ingezet heeft voor hun buurt

Eind 2023 is campagne gevoerd om meer mensen te werven voor het Almelo Panel. In totaal hebben 60 nieuwe inwoners zich aangemeld. Het is beperkt gelukt om ook deelnemers te vinden in de moeilijke categorie 18 – 44 jaar. Dit is een landelijk beeld waar Almelo niet afwijkt. Daarom zetten we de campagne ook in 2024 voort.

Voor elke wijk en voor elk dorp is samen met de partners en inwoners een wijk- of dorpsopgave gemaakt. In deze wijk- en dorpsopgaven is per wijk en dorp ook een jaarplanning opgenomen waarin concrete projecten en activiteiten worden benoemd die in 2023 en 2024 in de betreffende wijk of dorp worden uitgevoerd.

Het aantal bewonersinitiatieven waarbij team wijkregie in 2023 betrokken was, is 115. Hierbij zijn 386 inwoners actief.

2.1.7 Overige prioritaire opgaven

2.1.7.1 Prioritaire opgaven Stedelijke ontwikkeling

Uitvoeringsagenda Stadsontwikkeling

In 2023 is er gebouwd aan een professionele en efficiënte eenheid Stedelijke Ontwikkeling. De activiteiten die voortvloeien uit de opgaven zijn ondergebracht in diverse projecten en ontwikkelingen wat hieronder is terug te zien.

Prioritair gebied Binnenstad

Een binnenstad die verbindt en verrast. Een sterke binnenstad realiseren gaat over het compacter maken van het kernwinkelgebied, het vergroten van de aantrekkelijkheid van het centrum, hoogstedelijk wonen en het versterken van het water en groen. In 2018 is door verschillende partijen uit de stad samen een Koers voor de Binnenstad opgesteld. Een koers, waar gekozen is om te investeren in onze binnenstad, te kiezen voor de centrumfunctie van Almelo in Noordwest Twente, te kiezen voor een nieuwe kaart voor de binnenstad met de vier kwartieren die elk hun eigen kracht en karakter hebben en dit samen te doen met de ondernemers, vastgoedeigenaren, investeerders en inwoners. Deze keuzes vormen nog altijd de visie voor de binnenstad. De afgelopen jaren zijn er stappen gezet tot het in uitvoering brengen van de ambitie uit het Koersdocument. In de binnenstad zijn vier kerngebieden die allemaal in ontwikkeling zijn en waar een mix van wonen, werken en voorzieningen wordt gerealiseerd. Het betreft: de compacte kern (het winkelhart), de Kop van Zuid (winkel- en uitgaansgebied, de Stadskade (de huiskamer van de stad) en het Groot Gravenkwartier (historisch Almelo). Door de inzet op een compacter centrum ontstaan in de flanken van de binnenstad transformatiemilieus met nieuwe woon- en werklocaties in transformatiegebieden. Tegelijkertijd liggen er nog flinke opgaven te wachten, waarbij aan de ondernemerskant met name de periode na corona een aantal specifieke uitdagingen met zich mee brengt die ook in de binnenstad zijn weerslag zullen hebben. Voor Grotestraat Noord is de visie Groot Gravenkwartier, Visie op de transformatie van de Grotestraat Noord opgesteld en is de transformatie al gaande.

Vorbereidingsbesluit

Voor de binnenstad is in juni 2023 een voorbereidingsbesluit genomen door de Raad en is gestart met het voorbereiden van een nieuw omgevingsplan voor de binnenstad.

Groot Gravenkwartier

In 2023 is verder inhoud gegeven aan de visie Groot Gravenkwartier.

Er is voornamelijk geïnvesteerd in het faciliteren en stimuleren van transformaties van winkelpanden. Diverse gesprekken zijn gevoerd met vastgoedeigenaren om hen ertoe te bewegen op kwalitatief hoogwaardige wijze te transformeren. Met de eigenaren zijn ook diverse subsidietrajecten verkend, in 2023 heeft dit ertoe geleid dat een drietal projecten SBI heeft ontvangen. Voor een viertal andere projecten (waaronder de ontwikkeling van de Hagengracht) zijn goede stappen gezet naar een aanvraag Impulsaanpak Winkelgebieden onder de 4^e tranche die in mei 2024 opent.

Verder zijn er twee succesvolle rondes geveltuinen aangelegd en wordt de 3^e ronde meegenomen in de herinrichting, welke in 2024 van start gaat. In 2023 is er een inrichtingsplan opgesteld voor een deel van de Grotestraat Noord.

Visie Openbare ruimte

In 2023 is gestart met het opstellen van uitgangspunten voor de nog op te stellen visie voor de openbare ruimte voor de binnenstad.

Stimuleringsfonds

Sinds oktober 2023 heeft de gemeente de nieuwe subsidieregeling Stimuleringsfonds geïntroduceerd. Deze regeling is tot stand gekomen door de samenvoeging van twee eerdere subsidieregelingen, namelijk het Transformatiefonds en de subsidieregeling Gevelverbetering. Het hoofddoel van het Stimuleringsfonds is om de structuur van de binnenstad te versterken en deze aantrekkelijker te maken. In het Stimuleringsfonds zijn de gevelsubsidie, transformatiefonds, vestigingssubsidie, verplaatsingssubsidie en startsubsidie samengevoegd.

Leegstandsverordening

In het werkingsgebied van de leegstandsverordening bleef het percentage (netto) leegstaande panden in 2023 ten opzichte van 2022 stabiel, variërend tussen de 8% en 10%.

Vastgoedregisseur

Ook in 2023 is de inzet van de vastgoedregisseur gericht op communicatie met vastgoedeigenaren van o.a. leegstaande panden over de leegstandsproblematiek, mogelijke alternatieve (tijdelijke) invullingen evenals transformatieopties en subsidieregelingen zoals het Stimuleringsfonds die hierbij kunnen ondersteunen. Dit overleg draagt bij aan het onderling vertrouwen, afname van leegstand en aan de zichtbare groei van het aantal transformaties in de binnenstad.

Stadskade

In 2023 is, na opdracht van het college van B&W gewerkt aan het opstellen van uitgangspunten voor de Stadskade. Naar verwachting zal eind Q1 deze ter besluitvorming worden aangeboden. Een belangrijk uitgangspunt is dat de parkeergarages Stadsbaken en Havenblok worden getransformeerd. Het opstellen van de uitgangspunten gebeurt in afstemming met de belangrijkste stakeholders.

Oude Veemarkt

Afgelopen jaar zijn ook de gesprekken weer opgestart met de eigenaren van de locatie Oude Veemarkt om de ontwikkelmogelijkheden aan de Grotestraat Zuid te verkennen.

Binnenstadmanagement

Samenwerking is de basis voor een succesvolle binnenstad. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente hebben elkaar nodig om de binnenstad van de toekomst te maken. Hierbij streven we naar een betere balans tussen hardware (fysieke componenten), software (programmatuur) en de orgware (organiseren en verbinden). Het streven is een sterke interne organisatie en externe samenwerking met de partners in de binnenstad. Hiervoor is een meerjaren actieplan nodig, geschreven vanuit een bredere, integrale blik welke uitspraken doet over de totale rol van de binnenstad; rekening houdend met de ruimtelijke ontwikkelingen (hardware), gevoed door en bedoeld voor het economisch en sociaal gebruik (software) verwerkt in een meerjarige strategie, coalities en instrumenten (orgware). Dit meerjaren actieplan wordt intern en extern breed gedragen. In 2023 zijn hiervoor de eerste stappen gezet. Planning is afronding rond de zomer van 2024.

Een centrummanager speelt hierin een belangrijke rol. De centrummanager is de verbindende schakel tussen ondernemers, vastgoedeigenaren, gemeente en andere publieke en private partijen. In 2023 is opnieuw geïnvesteerd in een centrummanager voor de binnenstad van Almelo.

De programmatische agenda van de binnenstadsontwikkeling bevat diverse onderwerpen. Met partners in de stad realiseren wij o.a. een herkenbare en aansprekende branding van de binnenstad. Dit alles binnen de te ontwikkelen nieuwe kaders van Citymarketing Almelo. Evenementen zijn belangrijk voor het imago van Almelo. Daarom zal er integraal evenementenbeleid nodig zijn. Dit proces vraagt om afstemming en samenwerking waarin we in 2023 zijn gestart. Verder zal er een onderzoek naar de vindbaarheid plaatsvinden, zodat de binnenstad voor bezoekers duidelijker leesbaar wordt. Gelet op de uitkomsten van het nieuw te

ontwikkelen Citymarketingsbeleid en alle ruimtelijke ontwikkelingen zal dit medio 2024 worden opgepakt. Vindbaarheid qua bewegwijzering is op dit moment in de binnenstad actueel.

Daarnaast hebben we in 2023 met partners in de binnenstad geïnvesteerd in passende maatregelen op het gebied van veiligheid waaronder diverse maatregelen in de Galerij. Om het aantal bezoekers naar de binnenstad te verhogen hebben we in 2023 met partners in de binnenstad mogelijkheden geboden voor gratis parkeren in relatie tot de evenementen in de binnenstad. Op de 'dag van de ondernemer' is een aantal (nieuwe) ondernemers in het zonnetje gezet.

In 2023 hebben we verder geïnvesteerd in onze online binnenstadsmonitor en is opnieuw de jaarlijkse peiling georganiseerd om te monitoren hoe de binnenstad over het algemeen en diverse elementen zich ontwikkelen. Dit geldt ook voor deelname aan het Koopstromenonderzoek 2023. De resultaten van deze onderzoeken zullen worden betrokken bij de ontwikkeling van het meerjarig actieplan en de samenwerking met onze partners.

Prioritair gebied Almelo Centraal

Samen met inwoners, ondernemers, ontwikkelaars en maatschappelijke partners is samengewerkt aan een ontwikkelvisie voor Almelo Centraal. Hiermee is de basis gelegd voor het bouwen van 1.000 nieuwe woningen, hightech en cultuur rondom een vernieuwd station (kernwaarde Intens). Met daarbinnen een woning voor elke portemonnee (kernwaarde Divers). En dat in een gebied dat draait om stedelijk leven met het landschap om de hoek (kernwaarde Grenzeloos). Met deze visie kan Almelo de komende jaren sturen op de gewenste kwaliteit van de herontwikkeling van het Spoorzone gebied. Ook is een uitvoeringsstrategie uitgewerkt met als doel om samen de ambities uit de ontwikkelvisie waar te maken. In 2023 is de ontwikkelvisie door het college vastgesteld (en in januari 2024 door de gemeenteraad).

Daarnaast is in 2023 een voorbereidingskrediet voor de herontwikkeling van Westerdok door de gemeenteraad ter beschikking gesteld. En in januari 2024 zijn kredieten verstrekt voor de planvorming van o.a. Achter de Molen en de Intercityknoop. Hiermee is de vervolgstap op de ontwikkelvisie gefinancierd. Ook is eind 2024 door het Rijk een uitkering ter hoogte van 4,717 mln euro (incl. btw prijspeil 2023) voor de gebiedsontwikkeling Westerdok ter beschikking gesteld. Deze subsidie was in 2022 toegezegd. In 2023 kon hiervoor een aanvraag worden ingediend.

Prioritair gebied herstructurering Nieuwstraatkwartier en Ossenkoppelerhoek

Voor de prioritaire gebieden is in 2023 een wijkscan opgesteld waarin de kansen voor een integrale herstructureringsaanpak per wijk in beeld zijn gebracht. Daarop voortbouwend wordt tezamen met de woningbouwcorporaties een ontwikkelingsstrategie opgesteld. Door het opstellen van een wijkscan hebben we meer inzicht in de situatie en (koppel)kansen per wijk, zodat we gericht een ontwikkelingsstrategie kunnen opstellen. Voor Nieuwstraatkwartier en Kerkelanden wordt dat in samenhang met de gebiedsontwikkeling van de Spoorzone (Almelo Centraal) opgesteld. Voor Ossenkoppelerhoek wordt een zelfstandige herstructureringsaanpak opgesteld.

Opgave nieuwe woonlocaties en woningbouw op ontwikkellocaties

De start is gemaakt met de uitwerking van de gebiedsvisies Aalanderveld en Leemslagen. Daarnaast is de bureauselectie gedaan voor het opstellen van de twee gebiedsvisies voor de dorpen Aadorp en Bornerbroek. Op ambtelijk niveau zijn analyses gemaakt van de gebieden, daarnaast zijn participatiegesprekken gevoerd met stakeholders in beide gebieden.

XL Businesspark 2

In 2023 hebben we het fundament voor het opstellen van het omgevingsplan en van de MER gelegd. Daarnaast hebben we de noodzakelijke input vanuit de omgeving en van de stakeholders opgehaald.

Afsluiten kernwinkelgebied

In 2023 is gestart met uitvoering van camerahandhavingssysteem voor binnenstad. De verkeersbesluiten hebben meer tijd gekost dan was verwacht. Verkeersbesluiten waren in oktober onherroepelijk. Bij de verdere uitwerking blijkt het gemeentelijk ontheffingsbeleid aangepast te moeten worden. Dit wordt nu op korte termijn aangepakt. Gevolg is dat het project pas medio 2024 gaat starten. Het merendeel van de camera's is al wel geplaatst.

2.1.7.2 Prioritaire opgaven Uitvoering Sociaal

Uitvoering sociaal

In 2023 hebben wij de voorwaarden en criteria voor de inkoop van de maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet geformuleerd. In de loop van het jaar werd duidelijk dat de Twentse gemeenten nagenoeg dezelfde voorwaarden en criteria willen verbinden aan de inkoop van deze voorzieningen. Hierop is besloten dat wij aansluiten bij de regionale inkoop van de voorzieningen. Zonder in te boeten op onze kwaliteits- en integriteitseisen levert ons dit efficiencyvoordelen op. Ook hebben we stappen gezet in efficiënter en effectiever organiseren van de uitvoeringsorganisatie. Hiertoe hebben we onder andere het aantal wijkteams teruggebracht naar 4 en is het managementteam binnen Uitvoering Sociaal op orde gebracht.

Onverminderd is de aandacht voor het bestrijden van zorgfraude gebleven. In regionaal verband is afgesproken dat voorafgaand aan de contractering van zorgaanbieders het Kwaliteits- en Integriteitsinstrument Twente gaat worden toegepast. Dit betekent onder meer dat alle aanbieders die in aanmerking willen komen voor een contract om voorzieningen te mogen leveren, getoetst worden in het kader van de Bibob. In het kader van jeugdhulp is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om kinderen zelf een mentor te laten kiezen en meer gebruik te laten maken van de betekenisvolle rol van ervaringsdeskundigen.

Sommige projecten zijn gestart vanuit het programma en hebben hun waarde bewezen. Deze zijn in 2023 structureel in de lijn voortgezet. Dat geldt voor de projecten Nu niet Zwanger, Kansrijke Start en het Jonge moederwerk, de wijkkamers en de wasdienst. Ook de aanpak laaggeletterdheid wordt nu in de lijn, binnen Uitvoering Sociaal, voortgezet.

Verder hebben we in 2023 een aantal activiteiten voortgezet die zich bewezen hebben als positieve impuls voor onze inwoners, te weten Almelo on Ice, FestivAlmelo, buurtbemiddeling en het Schuldenlab. De ondersteuning van activiteiten voor mantelzorgers is in 2023 verder geïntensiveerd, mede mogelijk gemaakt vanuit de GALA-middelen.

2.1.7.3 Prioritaire opgaven Klimaatadaptatie en biodiversiteit

Klimaatadaptatie en biodiversiteit

- In 2021 is de Almeloze Klimaatadaptatie strategie (AKAS) door de gemeenteraad vastgesteld. De bijbehorende uitvoeringsagenda is vanaf 2023 verder opgepakt, maar heeft ook te kampen met capaciteitsproblemen.
- Klimaatbestendigheid, biodiversiteit en het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte zijn elementen die elkaar versterken en in samenhang worden opgepakt.
- In 2022 is het gemeentelijk Natuur voor Elkaar plan vastgesteld. In 2023 is deels uitvoering gegeven aan dit plan, zoals de inventarisatie naar invasieve exoten, opstellen van een natuurwaardenkaart en het ecologisch bermbeheer. De uitvoering loopt nog enkele jaren door.
- Bij onderhoudsprojecten in de openbare ruimte wordt standaard gekeken of meer functioneel groen en een klimaatadaptieve wijze van regenwater afvoer mogelijk is. Voorbeelden zijn het busstation en de Henriëtte Roland Holstlaan.

- De stimuleringsregeling “Doe eens Groen!” loopt goed. Particulieren, instellingen en bedrijven worden door middel van de publiekscampagne “Doe eens groen!” gestimuleerd om stenen te verwijderen en groen en bomen te planten. Tegelijkertijd worden zij gestimuleerd om groene daken en/of gevels aan te brengen.
- Jaarlijks wordt het regenwater van circa 1 hectare aan daken afgekoppeld van het vuilwater rioleringsstelsel, in het kader van duurzaamheid (scheiden schoon en vuil water), beperking neerslagoverlast en vasthouden water voordat het op open water wordt afgevoerd.
- In 2023 is de inventarisatie van "onze" weidebeekjuffer uitgevoerd. De rapportage wordt in Q1 van 2024 verwacht. De weidebeekjuffer is de geadopteerde soort van de gemeente Almelo.
- Via de Groene Loper zijn klimaatadaptatie en biodiversiteit initiatieven uit de stad gestimuleerd, zoals het uitdelen van bloemzaadjes of klimplanten.
- In 2023 is het programma Almelo Groene Waterstad gestart, waarin ruim 20 projecten zijn opgenomen om verspreid in de wijken het groen en water te versterken.
- Almelo heeft ook in 2023 mee gedaan aan het NK Tegelwippen en is vijfde geworden.

2.1.7.4 Overige prioritaire opgaven

Vloedbeltverbinding

De provincie Overijssel wil de Vloedbeltverbinding realiseren. Het voorgenomen tracé doorkruist het buitengebied en heeft een grote impact op het daar aanwezige open landschap. Daarnaast heeft de weg negatieve effecten op het wegennet, de verkeersintensiteiten nemen hier en daar toe en er zijn zorgen over de verkeersveiligheid. De positieve effecten van de weg zijn onvoldoende. Uit extern onderzoek komt naar voren dat de door de provincie gestelde doelstellingen van de weg niet worden gehaald en nut en noodzaak daardoor niet zijn aangetoond.

Tegen het voorgenomen besluit van Gedeputeerde Staten om het wegtracé aan te leggen heeft het college, mede namens de gemeenteraad, een zienswijze ingediend. In totaal zijn ruim 50 zienswijzen ingediend. Vele daarvan betwijfelen daarin eveneens nut en noodzaak van de weg of pleiten voor een andere oplossing. De zienswijzen hebben geleid tot een aantal wijzigingen en Gedeputeerde Staten hebben op 13 februari 2024 ingestemd met het Provinciaal Inpassingsplan Vloedbeltverbinding. Deze is ter besluitvorming voorgelegd aan Provinciale Staten. De besluitvorming over het PIP was op 27 maart 2024. Nu duidelijk is dat Provinciale Staten het PIP heeft vastgesteld, bereidt het college instellen van beroep voor.

Afval

In 2023 heeft Royal Haskoning voor Almelo een nader onderzoek naar nascheiding uitgevoerd. De resultaten daarvan zijn eind november 2023 in een BWDT sessie besproken met het college en de directie. Het systeem van nascheiding wordt verder uitgewerkt in het afvalbeleidsplan, dat daarna inclusief financiële consequenties wordt voorgelegd aan de raad.

Twence

Almelo is aandeelhouder van Twence Holding BV. De Almelse gemeenteraad heeft in 2015 bij motie besloten niet langer (mede) eigenaar te blijven van Twence. Sindsdien werken opeenvolgende colleges aan de verkoop van onze aandelen Twence. De gemeenteraad heeft deze wens (tot uittreding uit Twence) in november 2022 nogmaals bij motie bevestigd.

Megastallen

Het vigerend beleid is geen nieuwe megastallen toe te staan, maar bestaande afspraken te respecteren. Eind 2023 is een omgevingsvergunningaanvraag voor een forse uitbreiding binnen de bestaande milieuruimte ingediend in het kader van de bestaande afspraken met de varkenshouderij aan de Schout Doddestraat. Deze

aanvraag wordt op zijn merites beoordeeld en in het eerste halfjaar 2024 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Bij niet honoreren geldt een afkoopsom.

Plattelandontwikkeling

In 2023 is grotendeels aandacht besteed aan input leveren voor het ontwerp Provinciale Programma Landelijk Gebied (PPLG), het ontwerp gebiedsprogramma PPLG West Twente en de in ontwikkeling zijnde provinciale Omgevingsvisie (voor het onderdeel landelijk gebied).

Professioneel mediaplatform

In het kader van de ondersteuning van een professioneel mediaplatform is er een eenmalige subsidie verleend aan streekomroep 1Twente voor het opzetten van een professioneel mediaplatform en journalistieke infrastructuur voor Almelo in 2023, als pilot voor de duur van 1 jaar. Daarnaast is er een eenmalige subsidie verleend aan Stichting Lokale Omroep Almelo met als doel om de omroep verder te professionaliseren.

Omgevingswet

In 2023 is besloten dat de Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking treedt. Hierdoor kon geheel 2023 nog voorbereidingen getroffen worden. In 2023 is door de gemeente samen met haar ketenpartners (o.a. Veiligheidsregio, Provincie en Waterschap) de digitale samenwerking uitvoerig getest. Daarnaast heeft het college een transitieplan met kostenraming vastgesteld. In dit transitieplan zijn de uit te voeren werkzaamheden benoemd voor 2023 en de werkzaamheden uit te voeren na 2023. De werkzaamheden die gepland stonden voor 2023 zijn merendeels gereed. Alleen het vaststellen van het participatiebeleid is niet meer gelukt in 2023. Dit beleid is in maart 2024 ter vaststelling aan u aangeboden.

Openbare orde en veiligheid

In 2023 is er net als voorgaande jaren weer intensief gewerkt aan het behoud en waar mogelijk het verbeteren van de veiligheid in Almelo. Daarbij is ingezet op het tegengaan, maar vooral ook op het voorkomen van verstoringen van de openbare orde en veiligheid. Speerpunten hierbij zijn de vijf veiligheidsthema's uit het Integraal Veiligheidsbeleid 2022 – 2025:

- Ondernijende criminaliteit: o.a. voorlichting van ondernemers, uitvoeren van integrale controles, het nemen van bestuurlijke maatregelen tegen drugspanden en uitvoering van de beleidsregel toepassing Wet Bibob;
- Zorg en veiligheid: o.a. doorontwikkeling AVE model, regie voeren op AVE4 casuïstiek, adviseren bij AVE3 casuïstiek, procesbeschrijvingen opstellen en destilleren 'rode draden' in casuïstiek;
- Jeugd en veiligheid: o.a. doorontwikkeling vroegsignalering, aanpak seksuele intimidatie, ontwikkeling menukaart VO scholen, onderzoek naar jeugdcriminaliteit door Bureau Beke, ontwikkeling YouChoose campagne, preventielessen Halt en komst Halt in de wijk;
- Leefbaarheid: o.a. dagelijkse/reguliere én projectmatige aanpak van diverse vormen van overlast;
- Digitale veiligheid: o.a. het verhogen van het zelfbeschermend gedrag van inwoners door social media campagnes, acties in de stad en op scholen, voorlichting via onze social media kanalen en een lokale week van de digitale veiligheid.

Daarnaast is er in samenwerking met ketenpartners ook doorlopend inzet geweest op de reguliere werkprocessen vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en bijzondere wetten.

Voorbeelden van grote evenementen die in 2023 zijn vergund zijn: de najaarskermis, het Historisch Festival Almelo, de muziekfestivals Heavenz en HobNob, het vierdaagse evenement Open Air, de thuiswedstrijden van Heracles Almelo en de kampioenshuldiging van Heracles Almelo op 21 mei 2023. De gemeente Almelo heeft zich, in nauwe samenwerking met de evenementen-organisatoren en hulpdiensten, ingespannen om een veilig

verloop van deze grote evenementen, maar ook van de kleinere evenementen, te bewerkstelligen. We zijn niet alleen trots op het feit dat er in 2023 weer veel mooie evenementen waren die de stad hebben laten bruisen, maar ook op de daarbij gerealiseerde resultaten in termen van openbare orde en veiligheid.

Dierenwelzijn

De gemeente Almelo heeft een wettelijke taak met betrekking tot dierennoodhulp en dierenwelzijn. Deze wettelijke taak is uitbesteed aan de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren (Dierenbescherming), regio Noordoost. Met de Dierenbescherming is een basisarrangement overeengekomen. Het basisarrangement heeft betrekking op gezelschapsdieren. Hieronder wordt verstaan: alle dieren die primair voor gezelschap, sport of liefhebberij worden gehouden, niet zijnde dieren die primair voor veeteelt worden gehouden of in het wild levende dieren. Het basisarrangement bestaat uit een aantal prestatieafspraken waaraan ook in 2023 uitvoering is gegeven:

1. Bereikbaarheid: de Dierenbescherming voorziet in een meldkamer Dierennoodhulp, die 24 uur per dag, 7 dagen per week telefonisch bereikbaar is.
2. Het bijhouden van een deugdelijke registratie van alle inkomende (en uitgaande) dieren.
3. Het bijhouden van een deugdelijke registratie van gevonden dieren.
4. Transport van gevonden en/of gewonde dieren door een dierenambulance.
5. Veterinaire zorg door functionarissen die werken conform de Wet dieren en het Besluit diergeneeskundigen.
6. Opvang van gevonden dieren waarbij er zo veel mogelijk wordt samengewerkt met dierenopvangcentra die het kwaliteitskeurmerk 'Erkend door de Nederlandse Vereniging tot bescherming van Dieren' of 'Keurmerk Dierenopvang van de stichting Dierkeur' hebben.
7. Hereniging van gevonden dieren met de eigenaar (inspanningsverplichting).
8. Eigendomsoverdracht van gevonden dieren.

Parkeerbeleidsplan

Voor het opstellen van de mobiliteitsvisie en het mobiliteitsplan is gezocht naar een mobiliteitsdeskundig bureau om ons te ondersteunen. Er is conform het inkoopbeleid een meervoudig onderhands aanbestedingstraject doorlopen met vier partijen. Dit traject heeft helaas niet geleid tot een keuze voor een bureau. De benaderde bureaus konden niet voldoen aan de door ons gewenste planning, capaciteitsvraag en/of kwaliteit. Begin 2024 wordt een nieuw aanbestedingstraject doorlopen.

2.2 Basisbegroting

De basisbegroting is stabiel voor een langere periode om zo de herkenbaarheid en herleidbaarheid van de informatie in de planning en control documenten te vergroten. De 50 verplichte taakvelden en de set verplichte indicatoren vormen de basis.

De [verplichte indicatoren](#) zijn ook te vinden op [waarstaatjegemeente.nl](#) (kies bij gemeente 'Almelo' en bij vergelijken met '50.000-100.000' inwoners). Waarstaatjegemeente.nl biedt ook de cijfers van de [burgerpeiling](#). Deze zijn niet verplicht maar belangrijk om te kunnen beoordelen in hoeverre inwoners tevreden zijn over de gemeente, hun omgeving en eigen welzijn.

Toelichting op de verschillenanalyse

Net als vorig jaar worden de financiële verschillen tussen de begroting na wijziging en de werkelijkheid, toegelicht in het jaarverslag bij de programmaverantwoording. We hebben hiervoor gekozen, zodat inhoud en financiën bij elkaar komen op één plaats. De verschillenanalyse heeft plaatsgevonden bij afwijkingen groter dan 150.000 euro ten opzichte van de ramingen (na wijziging), voor zowel de totale baten als totale lasten per taakveld. De bedragen in de tabellen zijn in duizenden euro's.

In voorgaande jaren zijn meerjarige incidentele projecten in de jaarverantwoording niet nader geanalyseerd. De belangrijkste reden daarvoor was dat het jaar van begroten af kan wijken van het jaar van realisatie. Gedurende de looptijd van het project zijn er elk jaar voordelen of nadelen op het project die over de looptijd per saldo nul zijn. Enkel overschrijdingen van het totale projectbudget werden in de verschillenanalyse in de jaarverantwoordingen benoemd. Deze werkwijze zetten wij in deze jaarverantwoording voort.

Naast de hierboven genoemde complexiteit bij meerjarig incidentele projecten geldt vanaf 2017 een aanvullende reden om projecten in de jaarverantwoording bij de verschillenanalyse buiten beschouwing te laten. In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is opgenomen dat de stortingen en onttrekkingen aan reserves worden verantwoord op het taakveld 0.10 Mutaties reserves. Dit taakveld maakt onderdeel uit van het hoofdtaakveld Bestuur en ondersteuning. Voor projecten die worden gedekt uit een reserve betekent dit dat de lasten en dekking op twee verschillende taakvelden worden verantwoord. De lasten van, bijvoorbeeld transformatiemiddelen sociaal domein, worden verantwoord op het hoofdtaakveld Sociaal domein, maar de bijbehorende onttrekking aan de reserve op hoofdtaakveld Bestuur en ondersteuning. Dit is een direct gevolg van de keus om in onze basisbegroting één-op-één de indeling van het BBV te volgen.

Om de overzichten bij het 'financieel terugkijken' duidelijk en eenvoudig te houden, zijn ze compact opgezet. Een uitwerking van de compacte opzet is dat er geen toelichting is op het volledige bedrag aan verschillen bij de lasten, baten en het saldo. Net zoals in voorgaande jaren laten we, zoals hierboven beschreven, de meerjarige incidentele projecten en andere niet beïnvloedbare posten buiten beschouwing. Eventuele verschillen op deze posten worden hieronder toegelicht.

Verschillen niet beïnvloedbaar

Op de taakvelden is een voordeel van 1,875 miljoen euro op de kapitaallasten verantwoord. Hiervan heeft 215.000 euro betrekking op rioolbeheer en afvalinzameling. Dit bedrag wordt gestort in de daarvoor bedoelde egalisatievoorzieningen en zal via de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing terugvloeien naar onze inwoners. Het voordeel op de doorberekende rentelasten van 1,660 miljoen euro wordt budgetneutraal verrekend met het taakveld Treasury.

2.2.1 Bestuur en ondersteuning

2.2.1.1 Vastgestelde nota's

[Nota activabeleid 2022](#)

[Nota reserves en voorzieningen 2022](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2021-2024](#)

[Nota Grond- en Vastgoedbeleid gemeente Almelo 2020](#)

[Kadernota governance 2015](#)

[Treasurystatuut 2016](#)

[Programma dienstverlening](#)

2.2.1.2 Taakvelden

Taakveld
0.1 Bestuur Salarissen, pensioenen en vergoedingen raad, college B&W, rekenkamer en griffie. Bestuurlijke samenwerking zoals Regio en kennispunt Twente, Euregio, VNG. Accountantscontrole.
0.2 Burgerzaken Publieksdienst/KCC, zoals verstrekken paspoorten, rijbewijzen, uittreksels, etc. Organisatie verkiezingen en voltrekken huwelijken.
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden Beheer, verhuur, instandhouding van gebouwen en gronden die de gemeente (al of niet tijdelijk) in bezit heeft en niet in exploitatie neemt.
0.4 Overhead Loonkosten ondersteunende organisatie en management, ICT kosten, huisvesting, bestuursondersteuning, gereedschappen en voertuigen.
0.5 Treasury Financiering, dividenden.
0.61 OZB woningen Belasting eigendom woningen, heffing en waardering onroerende zaken. Bijdrage gemeenschappelijk belasting kantoor Twente (GBT).
0.62 OZB niet-woningen Belasting eigendom en gebruik bedrijven, heffing en waardering onroerende zaken.
0.63 Parkeerbelasting Opbrengsten parkeergarage, straat parkeren, parkeervergunningen, abonnementen, etc.
0.64 Belastingen overig Reclameopbrengsten, precariorechten en hondenbelasting.
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds Algemene uitkering gemeentefonds, rijksbijdrage via algemene uitkering voor decentralisaties (Jeugdzorg, Wmo en Participatiewet), integratie-uitkering Wmo-oud en eventuele doeluitkeringen (bijvoorbeeld onderwijsachterstanden, cultuureducatie, huishoudelijke hulp toeslag).
0.8 Overige baten en lasten Nog functioneel toe te rekenen stelposten en taakstellende bezuinigingen, onvoorzien.
0.90 Vennootschapsbelasting (VpB) Het te betalen bedrag voor vennootschapsbelasting.
0.10 Mutaties reserves Storting en onttrekkingen aan algemene - en bestemmingsreserves.
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten Overschot of tekort ten opzichte van de begroting.

2.2.1.3 Indicatoren

Indicator	2020	2021	2022	2023
Formatie	9,2	9,5	11,0	12,0
Fte per 1.000 inwoners				
Bezetting	9,0	9,0	10,0	10,8
Fte per 1.000 inwoners				
Apparaatskosten	818	1.024	1.052	1.179
Kosten per inwoner (euro)				
Externe inhuur	15,8%	14,3%	15,5%	17,2%
Kosten als percentage van totale loonsom plus totale kosten inhuur externen				
Overhead	8,6%	9,9%	9,0%	10,0%
Percentage van totale lasten				

2.2.1.4 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	N/V
0.1 Bestuur	5.755	5.441	-314	V
0.2 Burgerzaken	2.487	2.459	-28	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	7.901	6.606	-1.295	V
0.4 Overhead	42.586	42.348	-238	V
0.5 Treasury	-410	977	1.386	N
0.61 OZB woningen	812	889	77	N
0.62 OZB niet-woningen	100	120	20	N
0.63 Parkeerbelasting	-101	37	138	N
0.64 Belastingen overig	259	271	11	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	13	13	N
0.8 Overige baten en lasten	729	155	-575	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	100	60	-40	V
Totaal lasten	60.219	59.376	-843	V

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
0.1 Bestuur	0	-414	-414	V
0.2 Burgerzaken	-1.040	-1.194	-154	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-10.141	-10.409	-268	V
0.4 Overhead	-6.624	-6.987	-363	V
0.5 Treasury	-7.506	-7.549	-43	V
0.61 OZB woningen	-10.934	-10.812	121	N
0.62 OZB niet-woningen	-15.272	-15.564	-292	V
0.63 Parkeerbelasting	-1.711	-1.975	-264	V
0.64 Belastingen overig	-220	-380	-161	V
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-213.338	-213.623	-285	V
0.8 Overige baten en lasten	-276	-276	0	N
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	N
Totaal baten	-267.062	-269.183	-2.121	V

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
0.1 Bestuur	5.755	5.027	-729	V
0.2 Burgerzaken	1.447	1.266	-182	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-2.241	-3.803	-1.562	V
0.4 Overhead	35.962	35.361	-601	V
0.5 Treasury	-7.916	-6.572	1.344	N
0.61 OZB woningen	-10.122	-9.924	199	N
0.62 OZB niet-woningen	-15.172	-15.444	-272	V
0.63 Parkeerbelasting	-1.812	-1.937	-126	V
0.64 Belastingen overig	40	-110	-149	V
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-213.338	-213.610	-272	V
0.8 Overige baten en lasten	453	-121	-575	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	100	60	-40	V
Totaal saldo	-206.843	-209.807	-2.964	V

Bedragen x 1.000 euro

Reserves	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
Storting reserves	24.478	24.101	-377	V
Onttrekking reserves	-29.669	-17.765	11.904	N
Saldo reserves	-5.191	6.336	11.526	N

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen

In de analyse worden alleen de verschillen tussen begroting en werkelijkheid toegelicht die niet voortkomen uit kapitaallasten of uit meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

0.1 Bestuur

In 2023 hebben zich verschillende personele wisselingen bij de griffie voorgedaan. Niet voor alle vertrekkende medewerkers is direct een vervanger gekomen, waardoor er bij de griffie een voordeel is ontstaan op de personeelskosten. In 2024 zal het gesprek over de ideale omvang en taakstelling in eerste instantie met de Werkgeverscommissie worden voorgezet. Dit kan ertoe leiden dat een deel van de besparing op de personeelskosten een structureel karakter krijgt. Ook het opleidingsbudget is niet volledig benut. Door de raad zijn de onderzoekskosten grotendeels niet aangewend, waardoor ook daar een overschot te zien is. In totaal laat taakveld bestuur een voordeel van 314.000 euro op de lasten zien.

Het voordeel op de baten is als volgt te verklaren:

Het pensioen en mobiliteitsadviesbureau die voor onder andere onze gemeente de appa (algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) regeling wethouders uitvoerde heeft haar activiteiten beëindigd. De rekening courant is opgeheven en het saldo is uitbetaald. Daarnaast wordt er jaarlijks berekend hoeveel kapitaal er benodigd is op het moment dat een (zittende) wethouder met pensioen gaat. Het betreffende pensioen en mobiliteitsbureau heeft nog een kapitaal staan van de wethouders en wij hebben een voorziening. Dit totale bedrag is lager dan de berekening als gevolg van onder meer rendement. Daardoor valt een deel uit de voorziening vrij.

0.2 Burgerzaken

Er zijn meer registraties van niet-ingezetenen geweest, er zijn meer paspoorten verstrekt, meer spoedprocedures voor aanvraag rijbewijzen ingediend en meer rijbewijzen aangevraagd dan bij de slotrapportage was aangenomen. Verder zijn de legesopbrengsten uittreksels/verklaringen, verblijfsvergunningen en huwelijk hoger dan geraamd. Per saldo hogere baten van 154.000 euro.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Het college heeft in 2023 besloten tot verkoop van een perceel grond nabij de Hoornbladstraat 31a en 31b voor een verkoopopbrengst van 148.000 euro ([BW-10211](#)) en verkoop van een perceel grond aan de Hospitaalweg voor een verkoopprijs van 237.000 euro. ([BW-10291](#))

Dit verklaart een voordeel aan de batenkant van 385.000 euro. De boekwaarde van het perceel Hospitaalweg bedraagt 500.000 euro. Op dit taakveld ontstaat hierdoor een nadeel aan de lastenkant.

Voor de opvang vluchtelingen Oekraïne in voormalig huize Alexandra en de naastgelegen voormalige school aan de Johanna van Burenlaan is 347.000 euro doorbelast aan het project (Specifieke uitkering van het Rijk). Dit verklaart een voordeel op de lasten van 347.000 euro. Op de overige budgetten voor beheer van gronden en gebouwen is minder uitgegeven. Dit verklaart een voordeel op de lasten van 407.000 euro.

Een aantal geplande onderhoudsprojecten zijn niet uitgevoerd. Dit heeft te maken met de inzet van beschikbare capaciteit voor andere projecten zoals nieuwbouw zwembad, herhuisvesting uitvoering fysiek, binnenstadsontwikkeling of beleidsmatige keuzes die we maken voor de inzet van panden waardoor groot onderhoud niet meer noodzakelijk is. Hierdoor is er sprake van 240.000 euro lagere lasten.

0.4 Overhead

De lagere geboekte personele lasten als gevolg van openstaande vacatures, de doorberekening van uren in verband met opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en hogere doorbelasting van uren aan investeringen en projecten heeft geleid tot een voordeel van 1,8 miljoen euro. Daartegenover staat onder andere een nadeel op

de huisvestingskosten van 455.000 euro, wat met name toe te schrijven is aan de stijgende energieprijzen en de toenemende inflatie.

0.5 Treasury

Als gevolg van onze positieve liquiditeitspositie is het in 2022 niet nodig gebleken om bestaande langlopende leningen te herfinancieren. Daarnaast hebben wij vanaf dit jaar liquide middelen tegen een aantrekkelijke rente uit kunnen zetten bij mede-overheden, met een voordeel op de rentebaten als gevolg. Het saldo van de externe rentebaten en externe rentelasten is hierdoor 274.000 euro voordeliger dan de begroting na wijziging. Aan de lastenkant is er een voordeel 231.000 euro, aan de batenkant is er sprake van een voordeel van 43.000 euro.

Verder heeft er in de jaarrekening een neerwaartse correctie van de omslagrente plaatsgevonden. Deze correctie van 1,00% naar 0,00% wordt nader toegelicht in paragraaf 3.4. Financiering. En deze leidt ertoe dat de lasten op dit taakveld 1,875 miljoen euro hoger uitvallen dan geraamd. Hier tegenover staat een voordeel van gelijke omvang op de andere taakvelden. Het restant van de stelpost rente nieuwe geldleningen valt vrij in het rekeningresultaat, hetgeen een voordeel van 257.000 euro aan de lastenkant verklaart.

0.61 OZB niet woningen

Er zijn hogere OZB-inkomsten op niet-woningen als gevolg van areaaluitbreiding en een hogere daadwerkelijke waardeontwikkeling van het vastgoed dan waarmee in de begroting rekening is gehouden.

0.63 Parkeerbelasting

De parkeerbelasting laat een voordeel zien van 126.000 euro ten opzichte van de bijgestelde raming.

Bij de tussentijdse rapportage zijn de opbrengsten met 150.000 euro naar beneden bijgesteld door de invoer van gratis parkeren in de maand december.

Het gratis parkeren in de garages heeft wel een negatief effect gehad, maar ter hoogte van circa 100.000 euro. Uiteindelijk was er niet in elke garage gratis parkeren en er was ook niet op alle tijden gratis parkeren. De 150.000 euro nadeel was gebaseerd op alle garages en voor de compensatie van de abonneementhouders. De abonneementhouders zijn uiteindelijk niet gecompenseerd. Het overige voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere opbrengst vergunningen.

0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Ten opzichte van de begroting na wijziging is er sprake van een voordeel van afgerond 285.000 euro.

Dit verschil wordt mede veroorzaakt door het voordeel op de algemene uitkering van het "gemeentefonds verrekeningen voorgaande jaren". De verrekeningen (van de jaren 2020 t/m 2022) zijn hoofdzakelijk het resultaat van mutaties in decentralisatie-uitkeringen en van de vaststelling van de belastingcapaciteit voor uitkeringsjaar 2021. Het Rijk heeft begin december 2023 de decembercirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd (RAAD-08111). In deze circulaire is onder andere de energietoeslag verwerkt.

Verder is er naar aanleiding van de werkelijke afrekening een voordeel van 143.000 euro te melden op de specifieke uitkering stimulering sport.

0.8 Overige baten en lasten

De stelposten onvoorzien zijn in 2023 niet aangewend. Op dit taakveld leidt dit tot een voordeel van 274.000 euro ten opzichte van de begroting. Daarnaast valt de stelpost reserveringen gemeentefonds op dit taakveld vrij van 301.000 euro.

Saldo reservemutaties

Bij het saldo van de reservemutaties is er een nadeel ten opzichte van de begroting na wijziging van 11,5 miljoen euro. Dit nadeel is opgebouwd uit lagere stortingen van afgerond 377.000 euro en lagere onttrekkingen dan begroot van 11,9 miljoen euro.

De lagere storting komt voort uit de regionale afspraak dat het financiële voordeel bij beschermd wonen wordt gestort in de bestemmingsreserve Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen (MO en BW).

De reserveonttrekkingen zijn 11,9 miljoen euro lager dan begroot, omdat er minder kosten zijn gemaakt voor meerjarige incidentele projecten. Bij deze meerjarige incidentele projecten kan het jaar van begroten namelijk afwijken van het jaar van realisatie. Gedurende de looptijd van het project zijn er elk jaar voor- of nadelen op het project die over de looptijd per saldo nul zijn.

2.2.2 Veiligheid

2.2.2.1 Vastgestelde nota's

[Extern veiligheidsbeleid 2014-2021](#)

[Integraal veiligheidsbeleid 2022-2025](#)

[Uniform Twents VTH beleid](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2021-2024](#)

2.2.2.2 Taakvelden

Taakveld	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	
Rampenplan, rampenbestrijding, regionale brandweer en preventie.	
1.2 Openbare orde en veiligheid	
Formuleren integraal veiligheidsbeleid, toezicht en handhaving openbare orde door buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's), APV, bestuursdwang en preventieve maatregelen (bijvoorbeeld inbraakpreventie).	

2.2.2.3 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners leeftijd 12-17 jaar Almelo		108,0	100,0	90,0	110,0	-
	Grootteklasse	126,0	120,0	80,0	70,0	-
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	Almelo	2,5	2,9	2,6	3,1	2,8
	Grootteklasse	2,0	1,9	1,6	2,1	2,3
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Almelo	6,5	5,7	5,5	6,1	5,5
	Grootteklasse	4,6	4,4	4,1	4,2	3,9
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Almelo	2,1	1,8	1,2	1,5	1,1
	Grootteklasse	2,2	1,8	1,4	1,4	1,3
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Almelo	7,1	7,0	6,4	8,4	9,1
	Grootteklasse	6,1	6,5	5,8	5,8	5,7

Bron: waatstaatjegemeente.nl

2.2.2.4 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.837	5.851	13	N
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.680	2.135	-544	V
Totaal lasten	8.517	7.986	-531	V

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	N
1.2 Openbare orde en veiligheid	-113	-98	15	N
Totaal baten	-113	-98	15	N

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.837	5.851	13	N
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.567	2.038	-529	V
Totaal saldo	8.404	7.888	-516	V

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen tussen begroting en werkelijkheid toegelicht die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

1.2. Openbare orde en veiligheid

Het voordeel bij openbare orde en veiligheid wordt volledig verklaard door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten.

2.2.3 Verkeer en vervoer

2.2.3.1 Vastgestelde nota's

[Mobiliteitsvisie: Almelo op weg naar 2030](#)

[Parkeerbeleidsplan 2013-2018 \(inclusief aanpassingen\)](#)

[Beleidsplan Gladheidsbestrijding gemeente Almelo 2022](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2021-2024](#)

2.2.3.2 Taakvelden

Taakveld
2.1 Verkeer en vervoer Verkeersbeleid, gladheidsbestrijding, beheer en onderhoud wegen.
2.2 Parkeren Uitvoering parkeerbeleid.
2.3 Recreatieve havens Beheer en onderhoud jachthaven, liggelden.
2.4 Economische havens en waterwegen Beheer bedrijfshaven en brugbediening.
2.5 Openbaar vervoer Vervoersbeleid maken in regionaal verband.

2.2.3.3 Indicatoren

De Regeling beleidsindicatoren gemeenten is in 2018 aangepast. De indicatoren die voorheen onder dit taakveld werden opgenomen zijn daarbij komen te vervallen. De benodigde gegevens worden niet langer aan gemeenten versterkt.

2.2.3.4 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
2.1 Verkeer en vervoer	12.083	11.819	-264	V
2.2 Parkeren	2.474	2.431	-43	V
2.3 Recreatieve havens	87	97	10	N
2.4 Economische havens en waterwegen	210	220	10	N
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	N
Totaal lasten	14.854	14.567	-287	V

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
2.1 Verkeer en vervoer	-648	-701	-53	V
2.2 Parkeren	-48	-56	-8	V
2.3 Recreatieve havens	-15	-11	4	N
2.4 Economische havens en waterwegen	-169	-175	-6	V
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	N
Totaal baten	-880	-943	-63	V

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
2.1 Verkeer en vervoer	11.435	11.118	-317	V
2.2 Parkeren	2.426	2.376	-51	V
2.3 Recreatieve havens	72	86	14	N
2.4 Economische havens en waterwegen	41	45	4	N
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	N
Totaal saldo	13.974	13.624	-350	V

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen tussen begroting en werkelijkheid toegelicht die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

2.1 Verkeer en vervoer

Het voordeel wordt vrijwel volledig verklaard door lagere kapitaallasten en door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten. Wel wordt dit voordeel deels gecompenseerd door incidenteel hogere uitgaven op onderhoud verharding en kunstwerken en structureel hogere kosten voor openbare verlichting door een verhoging van de vaste kosten voor levering van energie.

2.2.4 Economie

2.2.4.1 Vastgestelde nota's

[Verordening Starterslening](#)

[Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente 2013](#)

[Detailhandelsstructuurvisie 2013-2018](#)

[Kantorenvisie Netwerkstad Twente 2012 \(vanaf pagina 71\)](#)

[Binnenhavenvisie 2017-2030](#)

[Bestuursovereenkomst programmering bedrijventerreinen Twente 2019-2022](#)

[Programmeringsafspraken bedrijventerreinen Twente 2023-2026](#)

[Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2021-2024](#)

[Verordening bedrijveninvesteringszone ondernemers binnenstad 2022-2026](#)

2.2.4.2 Taakvelden

Taakveld	
3.1 Economische ontwikkeling	Algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Exploitatie van bedrijventerreinen.
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Voorlichting, advies en dienstverlening aan lokale bedrijven, startersondersteuning, bijdrage aan regio Twente voor samenwerking op gebied van arbeidsmarktontwikkeling.
3.4 Economische promotie	Ondernemersfonds centrummanagement, evenementen stichting Almelo promotie, recreatieve voorzieningen Regio Twente en opbrengsten toeristenbelasting.

2.2.4.3 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Funcziemenging van bedrijven en wonen	Almelo	56,3%	55,9%	56,3%	57,2%	-
Deze index weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	Grootteklasse	52,6%	52,0%	52,1%	52,3%	-
Vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	122,1	128,0	134,7	141,8	-
	Grootteklasse	139,1	145,2	152,4	161,6	-

Bron: waatstaatjegemeente.nl

2.2.4.4 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
3.1 Economische ontwikkeling	1.751	1.486	-266	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	15.262	2.779	-12.483	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	488	421	-66	V
3.4 Economische promotie	947	753	-193	V
Totaal lasten	18.448	5.439	-13.009	V

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-15.790	-1.803	13.988	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-235	-195	39	N
3.4 Economische promotie	-689	-677	12	N
Totaal baten	-16.714	-2.675	14.039	N

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
3.1 Economische ontwikkeling	1.751	1.486	-266	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-528	976	1.505	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	253	226	-27	V
3.4 Economische promotie	258	76	-181	V
Totaal saldo	1.734	2.764	1.031	N

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen tussen begroting en werkelijkheid toegelicht die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De grondexploitaties hebben per saldo een nadeel van 688.000 euro ten opzichte van de begroting. Mutaties in de verliesvoorzieningen voor de gemeentelijke grondexploitaties verklaren het nadeel van 688.000 euro op dit taakveld. De verliesvoorziening voor Rohof is verlaagd met 29.000 euro, terwijl de verliesvoorziening voor Rhijnbeek en Bedrijvenpark Twente Noord respectievelijk met 379.000 euro en 336.000 euro zijn verhoogd. De overige afwijking bij zowel de baten als lasten wordt vrijwel volledig verklaard door budgetneutrale verschillen in de administratieve verwerking van grondexploitaties in de begroting en de jaarverantwoording. Een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties is te vinden in paragraaf 3.7 Grondbeleid.

De gemeente Almelo ontvangt van het RBT/XL-Businesspark een bijdrage van 6 euro per m² uitgegeven grond. Als gevolg van een lagere gronduitgifte dan geraamd is er een lagere bijdrage ontvangen van 115.000 euro.

3.4 Economische promotie

De uitwerking van de citymarketingstrategie en de implementatie van het citymarketingplan heeft wegens interne (personele) wisselingen vertraging opgelopen. De uitwerking van het citymarketingplan zal als basis dienen voor het op te stellen integraal evenementenbeleid. Als gevolg hiervan wordt het opstellen van een integraal evenementenbeleid opgeschoven naar 2024.

2.2.5 Onderwijs

2.2.5.1 Vastgestelde nota's

[Strategisch beleidsplan sociaal domein 2022](#)

[Visie integrale kind centra 2013](#)

[Integraal Huisvestingsplan onderwijs 2021-2024](#)

2.2.5.2 Taakvelden

Taakveld	
4.1 Openbaar basisonderwijs	
Materiële instandhouding en gebruiksvergoeding sporthallen.	
4.2 Onderwijshuisvesting	
Nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding schoolgebouwen. Kapitaallasten bestaande schoolgebouwen.	
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	
Onderwijsbeleid, uitvoering projecten onderwijsachterstanden, leerlingenvervoer, peuterspeelzalen en regionaal meldpunt en coördinatie voor voortijdig schoolverlaters.	

2.2.5.3 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Absoluut school verzuim	Almelo	1,9	2,0	-	-	-
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school per 1.000 leerlingen.	Grootteklasse	-	2,0	2,1	-	-
Relatief verzuim	Almelo	69,0	60,0	63,0	95,0	-
Het aantal leerlingen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per 1.000 leerlingen.	Grootteklasse	26,0	19,0	21,0	25,0	-
Voortijdig schoolverlaters VO en MBO	Almelo	2,4%	2,4%	2,1%	2,8%	3,0%
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	Grootteklasse	2,0%	1,8%	1,8%	2,3%	2,4%

Bron: waatstaatsjemeente.nl

2.2.5.4 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	N/V
4.1 Openbaar basisonderwijs	445	455	10	N
4.2 Onderwijshuisvesting	4.021	3.820	-201	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7.822	8.186	364	N
Totaal lasten	12.288	12.460	172	N

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	N/V
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	-16	-16	V
4.2 Onderwijshuisvesting	0	-8	-8	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.793	-4.931	-137	V
Totaal baten	-4.793	-4.955	-162	V

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	N/V
4.1 Openbaar basisonderwijs	445	439	-7	V
4.2 Onderwijshuisvesting	4.021	3.812	-209	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.028	3.255	226	N
Totaal saldo	7.495	7.505	11	N

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen tussen begroting en werkelijkheid toegelicht die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

4.2 Onderwijshuisvesting

Het voordeel bij onderwijshuisvesting wordt volledig verklaard door lagere kapitaallasten en door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

De hogere baten worden verklaard door een hogere bijdrage voor 'Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten' (RMC). Hier staan ook hogere lasten tegenover. Het saldo is ontstaan door hogere lasten voor leerlingenvervoer. Vanaf schooljaar 2023 / 2024 is er een nieuwe aanbieder voor het leerlingenvervoer. De financieringssysteem is gewijzigd van ritprijzen naar kilometerprijzen, wat waarschijnlijk negatief uitpakt voor het leerlingenvervoer. De informatievoorziening is nog niet optimaal, waardoor nog geen goede analyses uitgevoerd kunnen worden.

2.2.6 Sport, cultuur en recreatie

2.2.6.1 Vastgestelde nota's

[Actualisatie Stadsvisie cultuur 2016-2020](#)

[Subsidieverordening amateurkunst](#)

[Beleidskader buitensportaccommodaties 2015](#)

[Visie op sport en bewegen 2020](#)

[Integraal beheer openbare ruimte 2014 \(IBOR\)](#)

[Integraal verzorgend onderhoudsplan 2014](#)

[Hondenbeleid 2009](#)

2.2.6.2 Taakvelden

Taakveld
5.1 Sportbeleid en activering Stimuleren van topsport en breedtesport, gericht op de sportactiviteiten.
5.2 Sportaccommodaties Beheer, exploitatie en onderhoud sportaccommodaties voor sportbeoefening.
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie Faciliteiten (bijvoorbeeld gebouwen en inventaris) om cultuur bij het publiek te brengen. Amateurkunst-beoefening en cultuureducatie.
5.4 Musea Subsidies aan musea.
5.5 Cultureel erfgoed Historische gebouwen, beschermde stads-en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte.
5.6 Media Bibliotheken, lokale omroep.
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie Beheer en onderhoud parken, plantsoenen en overig openbaar groen. Aanleg en onderhoud van kleine watergangen, speelvoorzieningen en overige recreatieve voorzieningen.

2.2.6.3 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Percentage niet-sporters	Almelo	-	58,7%	-	54,9%	-
Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder	Grootteklasse	-	51,8%	-	48,7%	-

Bron: waatstaatjegemeente.nl

2.2.6.4 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
5.1 Sportbeleid en activering	5.903	5.613	-290	V
5.2 Sportaccommodaties	1.044	1.071	26	N
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.563	3.696	-867	V
5.4 Musea	46	52	7	N
5.5 Cultureel erfgoed	51	57	6	N
5.6 Media	2.587	2.363	-224	V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.023	7.175	152	N
Totaal lasten	21.218	20.027	-1.190	V

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
5.1 Sportbeleid en activering	-1.609	-1.687	-78	V
5.2 Sportaccommodaties	-227	-230	-3	V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-605	-98	507	N
5.4 Musea	-108	-90	18	N
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	N
5.6 Media	-291	-71	220	N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-100	-90	10	N
Totaal baten	-2.940	-2.267	674	N

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
5.1 Sportbeleid en activering	4.294	3.925	-369	V
5.2 Sportaccommodaties	817	841	23	N
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3.958	3.598	-360	V
5.4 Musea	-62	-38	25	N
5.5 Cultureel erfgoed	51	57	6	N
5.6 Media	2.296	2.292	-4	V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.923	7.085	162	N
Totaal saldo	18.278	17.761	-517	V

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen tussen begroting en werkelijkheid toegelicht die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

5.1 Sportbeleid en activering

Het voordeel op de lasten wordt grotendeels verklaard door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten. Daar tegenover staat een hogere aanvraag voor BTW-compensatie vanuit het Sportbedrijf. Daarnaast zijn er uitkeringen gedaan aan amateursportverenigingen die door de gestegen energieprijzen in continuïteitsproblemen zijn gekomen; hiervoor zijn rijksmiddelen ontvangen in de vorm van de SPUK NEAS (Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportverenigingen).

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Het voordeel op de lasten wordt grotendeels verklaard door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten.

De incidentele middelen die beschikbaar zijn gesteld voor het uitvoeringsprogramma cultuurregio van 184.000 euro vallen vrij ten gunste van het resultaat.

5.6 Media

Het voordeel op de lasten en het nadeel op de baten worden verklaard door de regeling subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen.

Het college heeft besloten een eenmalige subsidie, voor een bedrag van 220.000 euro te verlenen aan Stichting openbare Bibliotheek Almelo en Theater Hof 88. Hier staan begrote baten in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK) tegenover.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De overschrijding op dit taakveld is hoofdzakelijk het gevolg van incidenteel hogere kosten voor de tractiemiddelen. In afwachting van het meerjaren-investeringsplan voor tractie is de aanschaf en vervanging van tractiemiddelen uitgesteld. Hierdoor waren er in 2022 en 2023 hogere kosten voor onderhoud en is er een aantal voertuigen tijdelijk geleased/gehuurd. Hier staan gedeeltelijk lagere kapitaalslasten tegenover. Eind 2023 is het tractieplan vastgesteld en wordt er uitvoering gegeven aan vervanging en aanschaf van de voertuigen. De onderhoudskosten en kosten voor huur/lease zullen dalen. Met het voordeel dat hierdoor ontstaat wordt de taakstelling op tractie structureel ingevuld.

2.2.7 Sociaal domein

2.2.7.1 Vastgestelde nota's

[Strategisch beleidsplan sociaal domein 2022](#)

[Uitvoeringsprogramma Participatiewet](#)

[Algemene subsidieverordening 2013](#)

[Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp](#)

[Beleidskaders huishoudelijke ondersteuning](#)

[Kom erbij en doe mee: Samen tegen eenzaamheid](#)

2.2.7.2 Taakvelden

Taakveld
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie Activeren en ondersteunen van initiatieven van (groepen van) inwoners en algemene voorzieningen gericht op participatie (waarvoor geen individuele beschikking nodig is), bijvoorbeeld de wijkaccommodaties, subsidies voor ouderen- en jeugdbeleid, sociaal cultureel werk en vrijwilligersbeleid.
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Regisseurs in de uniforme toegang en toeleiding tot de zorg. Onderzoeken klanttevredenheid, Adviesraad Sociaal Domein, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).
6.3 Inkomensregelingen Verstrekken bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies en minimabeleid uitvoeren.
6.4 WSW en beschut werk Vormen van dagbesteding en begeleiding (de nieuwe Wmo-taken), beschut en begeleid werken door Ontplooi en de sociale werkvoorziening ook uitgevoerd door Ontplooi.
6.5 Arbeidsparticipatie Instrumenten gericht op toeleiding naar werk zoals beroepsgerichte scholing, werkgeversbenadering, etc.
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo) Materiële voorzieningen verstrekt op basis van een toekenningsbeschikking (Wmo) zoals hulpmiddelen voor zelfstandig wonen.
6.71a Huishoudelijke hulp (Wmo) Dienstverlening in de vorm van huishoudelijke hulp en uitkeringen in de vorm van een PGB aan personen met een fysieke, psychische of psychosociale beperking.
6.71b Begeleiding (Wmo) Dienstverlening in de vorm van begeleiding, persoonlijke verzorging en overige individuele/huishoudelijke ondersteuning. Uitkeringen in de vorm van een PGB voor begeleiding en persoonlijke verzorging.
6.71c Dagbesteding (Wmo) Voorzieningen op het gebied van dagbesteding, waaronder vervoer naar dagbesteding (niet-arbeidsmatige dagbesteding)
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo) Maatwerk dat niet onder de overige dienstverlening valt van de taakvelden 6.71a,b,c en 6.8a,b.
6.72a Jeugdzorg begeleiding Begeleiding is gericht op het oefenen en structureren van dagelijkse vaardigheden, dit kan zowel bij eenvoudige en meervoudige problematiek en vanuit iedere discipline. Verzorgen betreft ondersteuning bij de Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL).
6.72b Jeugdzorg behandeling Ambulante behandeling, bijvoorbeeld psychosociale therapie, psychotherapie en vaktherapie of

behandeling van gedragsstoornissen.
6.72c Jeugdhulp dagbesteding Begeleiding is gericht op het oefenen en structureren van dagelijkse vaardigheden, dit kan zowel bij enkelvoudige en meervoudige problematiek en vanuit iedere discipline. Verzorgen betreft ondersteuning bij de Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL).
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig Maatwerkarrangementen jeugdhulp.
6.73a Pleegzorg Vorm van jeugdhulp waarbij een jongere (tijdelijk) wordt opgenomen in een pleeggezin en waarbij pleegkind, pleegouders en eigen ouders worden begeleid door een pleegzorg aanbieder.
6.73b Gezinsgericht Alle vormen van verblijf die een gezinssituatie benaderen, maar geen pleegzorg zijn. Te denken valt aan gezinshuizen, logeerhuizen en zorgboerderijen waar overnacht wordt. (incl. en excl. behandeling).
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig Jeugdhulp waarbij de jongere verblijft op accommodatie van de jeugdhulpaanbieder, veelal in een groep met andere jongeren. Alle vormen van verblijf die niet onder 6.73a en 6.73b vallen.
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf Behandeling in het kader van jeugd-GGZ en kindergeneeskunde. Een GGZ-behandeling heeft een duidelijk curatief karakter en wijkt daarmee af van begeleiding en verzorging. Men kan hier denken aan generalistische of specialistische behandeling door GGZ-aanbieders.
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf Dit betreft jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder, alle jeugdhulp die valt onder het Landelijk Transitiearrangement (LTA), en GGZ-handeling waarbij sprake is van opname.
6.74c Gesloten plaatsing Jeugdhulp waarbij de jongere verblijft bij een jeugdhulpaanbieder op basis van een machtiging gesloten jeugdzorg of een machtiging BOPZ (Wet Bijzondere Opname Psychiatrische Ziekenhuizen, tot en met 2019), of machtiging Wvggz (Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg, met ingang van 2020).
6.81a Beschermd wonen (Wmo) Maatschappelijke opvang en beschermd wonen in verband met verslaving, huiselijk geweld, psychische stoornis en Veilig Thuis Twente.
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo) Vrouwenopvang en maatschappelijke opvang voor cliënten met een meervoudige problematiek, waaronder verslaving. Dagbesteding voor mensen die in maatschappelijke opvang verblijven; zorg die wordt verleend in het kader van de Wet verplichte GGZ en de Wet zorg en dwang.
6.82a Jeugdbescherming Kinderbeschermingsmaatregelen OTS en Voogdij.
6.82b Jeugdreclassering Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen.

2.2.7.3 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Almelo	917,3	905,7	924,6	964,4	-
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	Grootteklasse	771,5	768,2	774,2	786,6	-
Jongeren met een delict voor de rechter	Almelo	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	-
Percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	Grootteklasse	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	-
Kinderen in uitkeringsgezin	Almelo	8,0%	9,0%	8,0%	7,0%	-
Percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	Grootteklasse	6,0%	6,0%	5,0%	5,0%	-
Werkloze jongeren	Almelo	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%	-
Percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	Grootteklasse	2,0%	2,0%	2,0%	1,0%	-
Netto arbeidsparticipatie	Almelo	66,5%	64,1%	67,3%	69,6%	70,7%
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	Grootteklasse	68,6%	68,2%	70,6%	72,1%	73,0%
Aantal mensen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners	Almelo	65,1	74,0	68,9	60,3	56,3
in de leeftijd van 18 jaar en ouder	Grootteklasse	35,2	43,7	38,8	31,7	30,3
Aantal lopende re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners	Almelo	31,9	30,0	30,0	30,8	33,0
in de leeftijd van 15-64 jaar	Grootteklasse	19,9	20,0	19,2	19,2	19,8
Een re-integratievoorziening wordt ingezet nadat er is vastgesteld dat een cliënt een belemmering heeft die directe arbeidsinschakeling bemoeilijkt (er is een afstand tot de arbeidsmarkt). De voorziening is erop gericht de afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen.						
Jongeren met jeugdhulp	Almelo	12,8%	13,4%	12,1%	12,5%	12,9%
Percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	12,2%	11,9%	10,7%	10,9%	11,3%
Jongeren met jeugdbescherming	Almelo	2,2%	2,1%	1,9%	2,3%	2,0%
Percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	Grootteklasse	1,3%	1,3%	1,2%	1,2%	1,0%
Jongeren met jeugdreclassering	Almelo	0,7%	0,5%	0,5%	0,4%	0,5%
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	Grootteklasse	0,4%	0,4%	0,4%	-	-
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo per 1.000 inwoners	Almelo	68,0	77,0	70,0	70,0	-
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo, zoals hulp bij het huishouden, ondersteuning thuis en hulpmiddelen.	Grootteklasse	69,4	71,7	65,7	65,1	-

Bron: waatstaatjegemeente.nl

2.2.7.4 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	18.641	15.710	-2.932	V
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.171	5.171	0	V
6.3 Inkomensregelingen	62.797	60.886	-1.911	V
6.4 WSW en beschut werk	13.369	13.393	24	N
6.5 Arbeidsparticipatie	5.724	5.254	-469	V
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	4.320	5.564	1.244	N
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	8.816	9.157	341	N
6.71b Begeleiding (Wmo)	12.181	9.737	-2.444	V
6.71c Dagbesteding (Wmo)	2.726	4.847	2.121	N
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	1.558	1.173	-384	V
6.72a Jeugdhulp begeleiding	14.768	7.145	-7.622	V
6.72b Jeugdhulp behandeling	374	7.504	7.130	N
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	330	1.828	1.498	N
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	2.505	1.527	-978	V
6.73a Pleegzorg	2.328	2.662	334	N
6.73b Gezinsgericht	0	1.176	1.176	N
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	7.308	9.304	1.996	N
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	6.808	3.340	-3.468	V
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	6.597	6.597	N
6.74c Gesloten plaatsing	0	855	855	N
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	10.373	8.701	-1.671	V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	4.993	4.827	-166	V
6.82a Jeugdbescherming	8.152	4.514	-3.638	V
6.82b Jeugdreclassering	1.723	209	-1.513	V
Totaal lasten	194.964	191.083	-3.881	V

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-14.428	-14.217	212	N
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0	-9	-9	V
6.3 Inkomensregelingen	-42.697	-43.111	-414	V
6.4 WSW en beschut werk	-706	-1.269	-563	V
6.5 Arbeidsparticipatie	0	-1	-1	V
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	0	-1	-1	V
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	-950	-810	140	N
6.71b Begeleiding (Wmo)	0	-3	-3	V
6.71c Dagbesteding (Wmo)	0	0	0	N
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	-5	-5	V
6.72a Jeugdhulp begeleiding	0	-57	-57	V
6.72b Jeugdhulp behandeling	0	0	0	N
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	0	0	0	N

6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	3	0	-3	V
6.73a Pleegzorg	0	0	0	N
6.73b Gezinsgericht	0	0	0	N
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	0	N
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	0	N
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	0	N
6.74c Gesloten plaatsing	0	0	0	N
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	-690	-76	614	N
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	0	N
6.82a Jeugdbescherming	-6	0	6	N
6.82b Jeugdreclassering	-6	0	6	N
Totaal baten	-59.480	-59.559	-79	V

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	N/V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.213	1.493	-2.720	V
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.171	5.162	-9	V
6.3 Inkomensregelingen	20.100	17.776	-2.325	V
6.4 WSW en beschut werk	12.663	12.124	-539	V
6.5 Arbeidsparticipatie	5.724	5.253	-471	V
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	4.320	5.563	1.243	N
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	7.866	8.347	481	N
6.71b Begeleiding (Wmo)	12.181	9.734	-2.447	V
6.71c Dagbesteding (Wmo)	2.726	4.847	2.121	N
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	1.558	1.169	-389	V
6.72a Jeugdhulp begeleiding	14.768	7.088	-7.680	V
6.72b Jeugdhulp behandeling	374	7.504	7.130	N
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	330	1.828	1.498	N
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	2.508	1.527	-981	V
6.73a Pleegzorg	2.328	2.662	334	N
6.73b Gezinsgericht	0	1.176	1.176	N
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	7.308	9.304	1.996	N
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	6.808	3.340	-3.468	V
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	6.597	6.597	N
6.74c Gesloten plaatsing	0	855	855	N
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	9.683	8.625	-1.058	V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	4.993	4.827	-166	V
6.82a Jeugdbescherming	8.146	4.514	-3.632	V
6.82b Jeugdreclassering	1.717	209	-1.508	V
Totaal saldo	135.484	131.524	-3.960	V

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen tussen begroting en werkelijkheid toegelicht die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

De verschillen op de subtaakvelden 6.7 en 6.8 van Sociaal Domein zijn groot. Dit komt door de wijziging in subtaakvelden die door het Rijk is voorgeschreven. De werkelijke mutaties zijn aangepast aan deze vernieuwde indeling, maar de begroting echter niet. Hieronder een tabel met de vergelijking per onderdeel.

Saldo per onderdeel	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	N/V
Wmo	24.331	24.097	-234	V
Jeugd	44.287	46.604	2.317	N
Beschermd wonen / Maatschappelijke opvang (centrumgemeentetaak)	13.273	12.116	-1.156	V
Beschermd wonen / Maatschappelijke opvang (Almelo)	1.403	1.335	-68	V

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Het voordeel wordt voor 550.000 euro verklaard door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten. Het overige voordeel wordt verklaard door de 'Opvang vluchtelingen Oekraïne' en de 'Crisisnoodopvang vluchtelingen COA'.

Opvang vluchtelingen Oekraïne

Vanuit het Rijk worden middelen ontvangen, gebaseerd op een normbedrag voor het aantal beschikbaar gestelde bedden en de opvangperiode. Op basis van onze aanvragen bedraagt de bijdrage voor de gemeentelijke opvang 10,47 miljoen euro, over 2023. Hiervoor worden diverse kosten gemaakt. Het gaat hierbij om huisvestingskosten, het afnemen van schoonmaakdiensten, personele inhuur zoals onder andere een locatiemanager, huismeesters, tolken en uitvoeringskosten. In de begroting zijn de lasten op een totaal van bedrag van 7 miljoen euro over dezelfde periode geraamd. De werkelijke kosten bedroegen 5,51 miljoen euro. Omdat de regeling niet gewijzigd is gaan wij ervan uit dat het Rijk net als in 2022 niet overgaat tot terugvordering van het restant op het normbedrag. Het voordelig saldo 2023 bedraagt 4,96 miljoen euro, waarvan in de tussentijdse rapportages 2023 reeds 2,0 miljoen euro is gestort in de bestemmingsreserve opvang vluchtelingen.

Crisisnoodopvang vluchtelingen COA

Vanwege een tekort aan reguliere opvang voor asielzoekers heeft het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) op dit moment veel noodopvanglocaties in gebruik. Daarnaast wordt ook de tijdelijke gemeentelijke opvang ingezet voor de opvang van asielzoekers. Over 2023 is door de gemeente een bijdrage van 2,93 miljoen euro, gebaseerd op een normbedrag voor het aantal bedden over de periode 1 januari tot en met 22 december, ontvangen. De hiervoor gemaakte kosten, zoals huisvestingskosten, het afnemen van schoonmaakdiensten, personele inhuur en uitvoeringskosten, waren geraamd op 2 miljoen euro. De werkelijke kosten over het jaar 2023 bedroegen 1,79 miljoen euro. Per saldo een voordelig resultaat over 2023 van 1,14 miljoen euro. Het COA heeft aangegeven niet over te gaan tot terugvordering van het restantbedrag over 2023..

6.3 Inkomensregelingen

Een groot deel van het voordeel, 1,76 miljoen euro is te verklaren door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten. Dit betreft met name de energietoeslag 2023. De Rijksbijdrage voor de energietoeslag is in 2023 ontvangen en een groot deel van de toeslagen is uitbetaald. De aanvragen en uitbetalingen lopen nog door in 2024. Daarnaast is er een nadelig saldo op de inkomensregelingen voor wat betreft de inkomensvoorziening-BUIG (inclusief de herwaardering van de vorderingen) van 276.000 euro, een voordeel op de minimamiddelen van 439.000 euro, o.a. door een lager vastgestelde subsidie over 2022 en lagere kosten voor de bijzondere bijstand, een voordeel van 352.000 euro op kwijtschelding van belastingen (zie paragraaf 3.1 Lokale heffingen) en overige kleinere voordelen van in totaal 50.000 euro.

Inkomensvoorziening-BUIG (Gebundelde uitkering)

Het nadelig saldo op de inkomensvoorziening van in totaal 276.000 euro wordt verklaard door hogere kosten voor bijstandsuitkeringen dan verwacht en een voordeel van 306.000 euro op de herwaardering van de vorderingen. Het nadeel op de inkomensvoorziening is uitgewerkt in onderstaande tabel.

	Begroting na wijziging	Werkelijk 2023	Verschil
Inkomensvoorziening-BUIG			
Participatiewet/i-deel (incl. herw. vordering)	41.288	41.313	25 N
BUIG-budget	-41.367	-41.367	0 -
Saldo BUIG (+ = tekort / - = overschot)	-79	-54	25 N
Saldo in percentage van BUIG-budget	0,2%	0,1%	
BUIG-vangnetuitkering	0	0	0 -
Besluit zelfstandigen kapitaalverstrekking	-70	181	251 N
Subtotaal overige uitkeringen	-70	181	251 N
Saldo inkomensvoorziening-BUIG	-149	127	276 N

Bedragen x 1.000 euro

Waardering vordering inkomensvoorziening-BUIG

Er heeft een lagere waardering van de bijstandsvorderingen plaatsgevonden dan begroot. De bijstandsvorderingen zijn per saldo 7.000 euro hoger gewaardeerd, door een afname van de daadwerkelijke vorderingen op grond van de Participatiewet, IOAW en IOAZ, en door een verlaging van de getroffen voorziening voor oninbaarheid.

Waardering vorderingen	2022	2023	Mutatie
Vordering	-9.434	-8.603	831 N
Af: voorziening oninbaar	6.907	6.069	-838 V
Waardering	-2.527	-2.534	7 V

Bedragen x 1.000 euro

6.4 Begeleide participatie

Per saldo kan het voordeel verklaard worden door een lagere afrekening van de DVO 2023 met Ontplooi van 85.000 euro, extra rijksbijdrage voor begeleide participatie van 165.000 euro waar geen extra kosten tegenover staan en een lagere stijging van de loonkosten wsw dan verwacht van 289.000 euro.

6.5 Arbeidsparticipatie

Het voordeel wordt grotendeels verklaard door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten. Als we dit buiten beschouwing laten resteert een voordeel van 183.000 euro. Net als in 2022 is in 2023 vooral ingezet op bestandsreductie. Veel inwoners zijn richting werk bemiddeld. Voor de groep inwoners die niet direct kunnen worden bemiddeld en hulp bij de re-integratie naar werk nodig hebben zijn we in 2023 gestart met een gerichte aanpak. We zijn onder meer gestart met een project om onbenut arbeidspotentieel onder bijstandsgerechtigden beter te benutten. Ook is een project gestart voor de bemiddeling van statushouders. Deze projecten lopen door in 2024 en we verwachten dan ook de resultaten van de extra inzet.

6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)

De overschrijding is vrijwel volledig (voor meer dan 1,1 miljoen euro) terug te voeren op de nieuwe inkoop van de vervoer- en hulpmiddelen. Een groot gedeelte van deze overschrijding is incidenteel van karakter en betreft de afkoopsom, overeenkomstig de vaststellingsovereenkomst, die betaald is aan de voormalige aanbieder van de hulpmiddelen. De nieuwe aanbesteding heeft geleid tot een substantieel hoger fixed price tarief. Dit wordt veroorzaakt door kostprijsstijgingen als gevolg van schaarste aan grondstoffen, personeel (krapte op de arbeidsmarkt) en energietarieven.

6.7 Onderdeel Wmo

Bij Wmo is een voordeel van 234.000 euro. Reden hiervoor is dat het aantal inwoners met een indicatie in 2023 voor de voorzieningen begeleiding en vervoer licht is afgenomen ten opzichte van 2022. Ook is het aantal cliënten dat gebruik maakt van respijtzorg of de doorbraakmethode (voor zo ver betrekking hebbend op de Wmo) afgenomen. Tegenover de lagere uitgaven voor deze voorzieningen staan hogere uitgaven dan begroot voor de voorziening huishoudelijke ondersteuning. Het aantal inwoners dat gebruik maakt van deze voorziening is met ongeveer 2,5% toegenomen. Daarnaast zijn de tarieven voor huishoudelijke ondersteuning meer gestegen dan begroot en is de opbrengst van de eigen bijdrage lager.

6.7 en 6.8 Onderdeel Jeugd

In totaal komen de subtaakvelden van Jeugd uit op een nadeel van 2,3 miljoen euro.

Bij jeugdhulp dagbesteding en jeugdhulp zonder verblijf zien we met name in de zomermaanden een stijging van volume per jeugdige. Bij jeugdhulp begeleiding zien we in de laatste maanden van 2023 een stijging van het aantal cliënten terwijl dit in 2022 juist een daling was.

Voor de jeugdbescherming zijn de uitgaven hoger. De kostprijs van producten is hoog waardoor een marginale afwijking van het aantal jeugdigen resulteert in een grote afwijking in financieel opzicht.

6.81a en 6.81b Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang (centrumgemeentetaak)

Het voordelige saldo ten opzichte van de begroting op dit onderdeel is 1,1 miljoen euro, waarvan voor Beschermd Wonen 918.000 euro.

In 2023 heeft de verschuiving van intensieve en daarmee duurdere zorg naar standaard en daarmee goedkopere zorg zich voortgezet. Daarnaast is in 2023 financiële ruimte begroot voor meer opvangplekken dan uiteindelijk zijn benut. Hoewel de vraag naar opvangplekken er wel is, sluit op dit moment de vraag onvoldoende aan op het aanbod in de gehele centrumgemeente Almelo.

Het voordelige saldo op Maatschappelijke Opvang ten opzichte van de begroting is 239.000 euro, waarvan 99.000 euro is te verklaren door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten. Het begrote tekort was hoger ingeschat dan nu is gerealiseerd, waardoor een voordelig saldo van 140.000 euro is gerealiseerd.

Het saldo van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang wordt gestort in c.q. onttrokken aan de bestemmingsreserve voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang (zie paragraaf 2.2.1 "Bestuur en ondersteuning", mutaties reserves). Dit zijn centrumgemeentetaken waarvan de resultaten gedeeld moeten worden met vijf andere gemeenten.

2.2.8 Volksgezondheid en milieu

2.2.8.1 Vastgestelde nota's

[Gebiedsgericht geluidbeleid 2015](#)

[Een Nieuwe aanpak voor bodemverontreinigingen - gebiedsgericht grondwaterbeheer](#)

[Vierwekelijks inzamelen huishoudelijk afval 2015](#)

[Programma Water en Riolering 2022-2026](#)

[Nota bodembeheer regio Twente 'Twents beleid veur oale grond 2.0'](#)

[Visie op de bodem en ondergrond](#)

2.2.8.2 Taakvelden

Taakveld
7.1 Volksgezondheid Jeugdgezondheidszorg (bijdrage aan GGD).
7.2 Riolering Beheer en onderhoud, vervanging en uitbreiding riolering. Opstellen beleid vGRP (verbreed Gemeentelijk Riolering Plan). Opbrengsten rioolheffing.
7.3 Afval Opstellen beleid met betrekking tot inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. De inzameling is in besteed bij Twente Milieu. De opbrengsten worden verkregen uit de afvalstoffenheffing.
7.4 Milieubeheer Zorg voor de kwaliteit van bodem en lucht, bestrijding geluidshinder.
7.5 Begraafplaatsen en crematoria Beheer en onderhoud begraafplaatsen.

2.2.8.3 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Huishoudelijk restafval	Almelo	150	-	168	179	-
De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar in kilo's.	Grootteklasse	156	167	158	152	-
Hernieuwbare elektriciteit	Almelo	6,4%	10,5%	11,7%	-	-
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	Grootteklasse	-	-	-	-	-

Bron: waatstaatjegemeente.nl

2.2.8.4 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
7.1 Volksgezondheid	4.208	3.671	-537	V
7.2 Riolering	10.171	9.722	-448	V
7.3 Afval	7.470	6.936	-533	V
7.4 Milieubeheer	5.913	4.361	-1.552	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	441	453	12	N
Totaal lasten	28.203	25.144	-3.059	V

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
7.1 Volksgezondheid	-528	-513	16	N
7.2 Riolering	-12.936	-12.362	574	N
7.3 Afval	-9.958	-9.296	662	N
7.4 Milieubeheer	-2.718	-1.999	719	N
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-442	-422	20	N
Totaal baten	-26.583	-24.592	1.992	N

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
7.1 Volksgezondheid	3.680	3.159	-521	V
7.2 Riolering	-2.766	-2.640	126	N
7.3 Afval	-2.489	-2.360	129	N
7.4 Milieubeheer	3.195	2.362	-833	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1	31	32	N
Totaal saldo	1.619	552	-1.067	V

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen tussen begroting en werkelijkheid toegelicht die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

7.1 Volksgezondheid

Het voordeel is te verklaren door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten.

7.2 Riolering

De gemeente streeft naar 100 procent kostendekking bij riolering. Verschillen ten opzichte van de begroting worden verrekend met de egalisatievoorziening riolering.

In 2023 is er vanwege lagere lasten (448.000 euro) en hogere baten (330.000 euro), per saldo 778.000 euro minder onttrokken aan de egalisatievoorziening riolering. De totale onttrekking in de egalisatievoorziening riolering komt daarmee op 419.500 euro in 2023 ten opzichte van 1,33 miljoen euro begroot. Het saldo van de egalisatievoorziening riolering komt daarmee op 5,28 miljoen euro per ultimo 2023.

De lagere lasten worden deels veroorzaakt doordat een deel van de geplande werkzaamheden en projecten niet is uitgevoerd, door onderbezetting (232.000 euro). Er is tijdelijke externe capaciteit ingehuurd om de achterstanden in te lopen en wordt gewerkt aan een structurele en adequate invulling van de benodigde inzet. In 2023 zijn de kosten voor kwijtschelding 126.000 euro lager dan begroot.

Aan de batenkant is er sprake van een voordeel van 330.000 euro, waarvan 48.000 euro als gevolg van niet geraamde inkomsten uit de aanleg van rioolaansluitingen en 66.000 euro uit hogere klimaatsubsidies en bijdrages derden. De overige hogere inkomsten houden onder andere verband met hogere rioolheffingen als gevolg van minder leegstand.

7.3 Afval

De gemeente streeft naar 100 procent kostendekking bij afval. Verschillen ten opzichte van de begroting worden verrekend met de egalisatievoorziening afval.

Het positieve saldo van baten en lasten wordt toegevoegd aan de egalisatievoorziening. Na de storting van het saldo van afgerond 300.000 euro komt de voorziening eind 2023 op 3,1 miljoen euro.

In de begroting 2023 werd nog een onttrekking van circa 500.000 euro aan de voorziening geraamd.

De belangrijkste verklaringen voor de afwijking ten opzichte van de begroting zijn:

- Minder kwijtschelding dan begroot (200.000 euro voordelig)
- Voordeel op de afvalstoffenheffing, voornamelijk als gevolg van minder leegstand (100.000 euro voordelig)
- Lagere kosten voor afkeur plastic, metalen en drinkafval (PMD) (100.000 euro voordelig). De hoeveelheid aangeboden afkeur is lager dan begroot en de kosten van het doorsorteren zijn lager.
- Oud papier en karton (OPK) laat een voordeel zien van ruim 100.000 euro. Het grootste deel van dit voordeel betreft de eindafrekening over de jaren 2020/2021/2022 en kan als incidenteel worden aangemerkt.
- De diverse fracties laten per saldo een voordeel zien van 100.000 euro. De afwijkingen zijn zeer divers. Er zijn minder kosten gemaakt voor verwerking van o.a. matrassen, asbest en versnipperbaar hout. En er zijn meer opbrengsten gerealiseerd op onder andere frituurvet.
- Voordeel van bijna 100.000 euro op groente, fruit en tuinafval (GFT) doordat er minder tonnages GFT verwerkt zijn door Twence.
- Tenslotte is er nog een voordeel van bijna 100.000 euro van Twente Milieu te melden uitgaande van een DVO ter waarde van 4,1 miljoen euro.

Het resterende saldo op taakveld 7.3. afval houdt verband met het feit dat een deel van de baten en lasten met betrekking tot afval, conform BBV, op andere taakvelden wordt verantwoord (kwijtschelding, compensabele BTW).

7.4 Milieubeheer

Het voordeel van 700.000 euro op de baten en 800.000 euro aan de lastenkant is te verklaren door de begrotingssystematiek van de meerjarige incidentele projecten.

Daarnaast is er een voordeel van ruim 600.000 euro op uitvoeringskosten programma Klimaat en Milieu aan de lastenkant.

Deze budgetruimte is voorgesteld om mee te nemen naar de begroting 2024 middels budgetoverheveling. Ook het ODT laat een voordeel zien van 100.000 euro.

Binnen het milieutakenpakket van de Omgevingsdienst Twente (ODT) bleef uitvoering in 2023 achter bij de programmering. De niet bestede middelen over 2023 worden aan de deelnemers gerestitueerd.

2.2.9 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

2.2.9.1 Vastgestelde nota's

[Welstandsnota 2017](#)

[Woonvisie Almelo 2020](#)

[Nota Grond- en Vastgoedbeleid gemeente Almelo 2020](#)

[Woningbouwplanning en -programmering 2021-2030](#)

2.2.9.2 Taakvelden

Taakveld	
8.1 Ruimtelijke Ordening	Structuurvisie, beleid ruimtelijke ordening en bestemmingsplannen.
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Grondverwerving, bouw en woonrijp maken, verkoop van bouwrijpe gronden van niet-bedrijventerreinen (zie hiervoor 3.2).
8.3 Wonen en bouwen	Omgevingsvergunningen, volkshuisvesting, stads- en dorpsvernieuwing, wijkaanpak, geo-informatie.

2.2.9.3 Indicatoren

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Gemiddelde WOZ waarde	Almelo	168	183	199	225	272
Bedrag x 1.000 euro.	Grootteklasse	-	261	268	299	348
Nieuw gebouwde woningen	Almelo	2,8	7,6	4,8	5,2	-
Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties	Grootteklasse	8,8	7,7	8,5	8,7	-
Demografische druk	Almelo	72,7%	72,8%	72,3%	72,2%	72,0%
De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65.	Grootteklasse	74,2%	74,4%	74,4%	75,1%	75,1%
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens	Almelo	808	839	845	943	967
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	Grootteklasse	687	717	745	828	855
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	Almelo	808	839	886	986	1.011
Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	Grootteklasse	687	717	814	903	931

Bron: waatstaatjegemeente.nl

2.2.9.4 Financieel terugkijken

Lasten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.502	1.580	78	N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	14.630	-527	-15.156	V
8.3 Wonen en bouwen	10.821	6.778	-4.044	V
Totaal lasten	26.953	7.831	-19.121	V

Bedragen x 1.000 euro

Baten per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
8.1 Ruimte en leefomgeving	-343	-234	109	N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-14.283	-208	14.075	N
8.3 Wonen en bouwen	-3.097	-3.793	-696	V
Totaal baten	-17.723	-4.235	13.488	N

Bedragen x 1.000 euro

Saldo per taakveld	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Vershil 2023	N/V
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.159	1.346	187	N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	347	-735	-1.081	V
8.3 Wonen en bouwen	7.724	2.985	-4.739	V
Totaal saldo	9.230	3.597	-5.634	V

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

In de verschillenanalyse worden alleen de verschillen tussen begroting en werkelijkheid toegelicht die niet voortkomen uit kapitaallasten en de meerjarige incidentele projecten. Zie hiervoor de toelichting onder 2.2 Basisbegroting.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

De grondexploitaties hebben per saldo een voordeel van 1,03 miljoen euro ten opzichte van de begroting na wijziging. Dit wordt voornamelijk verklaard door de mutaties in de verliesvoorzieningen en de tussentijdse winstneming in de grondexploitatie Almelo Noord Oost. De tussentijdse winstneming in Almelo Noord Oost leidt tot een voordeel van 1,14 miljoen euro. De verliesvoorzieningen voor Heetveldsweg, Savornin Lohmanstraat, GT Rietveldstraat en Gravenstraat zijn in totaal met 127.000 euro verhoogd, terwijl de verliesvoorziening voor Weggeler met 14.000 euro verlaagd is.

De overige afwijking bij zowel de baten als lasten wordt vrijwel volledig verklaard door budgetneutrale verschillen in de administratieve verwerking van grondexploitaties in de begroting en de jaarverantwoording. Een uitgebreide toelichting op de grondexploitaties is te vinden in paragraaf 3.7 Grondbeleid.

8.3 Wonen en bouwen

In het afgelopen jaar zijn de verwachte opbrengsten vanuit leges omgevingsvergunningen bij de tussentijdse rapportages naar boven bijgesteld met 1 miljoen euro. De legesopbrengsten zijn licht hoger dan verwacht. Mogelijke aanleiding hiervoor is de komst van de Omgevingswet. Het aantal aanvragen was in de laatste

maanden hoger dan gebruikelijk, waarschijnlijk hebben de aanvragers de voorkeur gehad om de aanvragen onder de oude wetgeving in te dienen.

In de begroting van Stedelijke Ontwikkeling was 175.000 euro gereserveerd voor Lobby en 75.000 euro voor de Regionale Stedelijke Investeringsagenda RSIA. De werkelijke kosten voor Almelo bedroegen 58.000 euro, vanwege de samenwerking met en doorbelasting van 154.000 euro aan de gemeenten Hengelo, Enschede en de Provincie Overijssel.

Een aantal initiatieven is vertraagd door complexe externe marktfactoren (bouwprijzen c.a.), de inwerkingtreding per 1 januari 2024 van de Omgevingswet die leidt tot een uitgesteld afwegingskader ook voor en door externe partijen en de met de oprichting van de eenheid Stedelijke Ontwikkeling samenhangende herijking van het proces van de intaketafel. Dit verklaart een voordeel op de lasten van 45.000 euro.

Er is een voordeel van 151.000 euro op de lasten omdat het budget voor het uitwerken van maatregelen in het kader van de Wet maatregelen grootstedelijke problematiek (Rotterdamwet) in 2023 enige vertraging heeft opgelopen. De onderschrijding hangt samen met vacatures met betrekking tot de beleidscapaciteit wonen. Deze vacatures zijn per 1 februari 2024 ingevuld.

Inzet van de middelen lokale VTH taken is mede bestemd voor het uitvoeren van onderzoeken van externe deskundigheid in het geval van handhavingszaken bij bijvoorbeeld geluidshinder. Het aantal onderzoeken door externe deskundigen is kleiner geweest in 2023 dan voorzien.

De middelen Wet kwaliteitsborging zijn bestemd voor het stimuleren van pilotprojecten Wkb door aannemers. Afrekening vindt plaats in boekjaar 2024, de middelen uit 2023 zijn grotendeels overgeheveld naar boekjaar 2024. Dit verklaart een voordeel op de lasten van 35.000 euro.

2.2.10 Algemene dekkingsmiddelen en overige overzichten

2.2.10.1 Inleiding

Op grond van het BBV dienen in het jaarverslag een aantal verplichte overzichten opgenomen te worden. Deze overzichten treft u hieronder aan.

2.2.10.2 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
	2023	2023	2023 N/V
0.5 Treasury	-7.506	-7.549	-43 V
0.61 OZB woningen	-10.934	-10.812	121 N
0.62 OZB niet-woningen	-15.272	-15.564	-292 V
0.63 Parkeerbelasting	-1.711	-1.975	-264 V
0.64 Belastingen overig	-220	-380	-161 V
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-213.338	-213.623	-285 V
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-248.980	-249.903	-923 V

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

De verschillen op bovenstaande taakvelden zijn toegelicht in 2.2.1 Bestuur en ondersteuning onder financieel terugkijken.

2.2.10.3 Overhead

Overzicht overhead	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
	2023	2023	2023 N/V
Overhead lasten	42.586	42.348	-238 V
Overhead baten	-6.624	-6.987	-363 V
Totaal saldo overhead	35.962	35.361	-601 V

Bedragen x 1.000 euro

Verschillen:

De verschillen van het taakveld overhead zijn toegelicht in 2.2.1 Bestuur en ondersteuning onder financieel terugkijken.

2.2.10.4 Vennootschapsbelasting

Overzicht vennootschapsbelasting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
	2023	2023	2023 N/V
VPB lasten	100	60	-40 V
VPB baten	-	-	0 N
Totaal saldo vennootschapsbelasting	100	60	-40 V

Bedragen x 1.000 euro

Toelichting:

Niet van toepassing.

2.2.10.5 Onvoorzien

Gebruik onvoorzien	Begroting	Wijziging	31-12-2023
Incidenteel	211	-75	136
Totaal incidenteel na wijziging	211	-75	136
Structureel	25	-	25
Totaal structureel na wijziging	25	-	25
Totaal onvoorzien	236	-75	161

Bedragen x 1.000 euro

Toelichting:

Niet van toepassing.

3 Paragrafen

3.1 Paragraaf Lokale heffingen

3.1.1 Samenvatting

- De totale opbrengst van lokale heffingen in 2023 is bijna 55 miljoen euro en is daarmee circa 800.000 euro hoger dan de begrote opbrengsten.
- De totale kwijtscheldingen komen in 2023 uit op ongeveer 1,4 miljoen euro en zijn 350.000 euro lager dan de begrote kwijtscheldingen.

3.1.2 Beleid lokale heffingen

Lokale heffingen zijn gemeentelijke belastingen, rechten en retributies. Deze middelen worden ingezet ter dekking van de uitvoering van gemeentelijke taken. De gemeenteraad kan met het vaststellen van een verordening lokale heffingen invoeren, wijzigingen of intrekken. In de verordeningen zijn de tarieven opgenomen. De verordeningen worden via een separaat voorstel door de gemeenteraad vastgesteld.

Lokale heffingen worden onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Ongebonden heffingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. De besteding ervan is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Deze middelen zijn wel gebonden aan een bepaalde taak.

Voor de gemeentelijke dienstverlening worden leges, rechten en retributies geheven. Leges zijn gebonden heffingen. De kosten van de gemeentelijke dienstverlening worden doorberekend in de tarieven. Het beleid is er op gericht deze kosten zo laag mogelijk te houden.

3.1.3 Actuele ontwikkelingen

De Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wetten gaat er veel veranderen. Het principe van legesheffing en ook de wettelijke grondslag voor het heffen van leges veranderen niet, maar de taak van de gemeente verandert wel, en ook het vergunningstraject en het bouwproces zullen anders gaan verlopen. De consequenties voor de inrichting van de organisatie, de gemeentelijke processen en ook de financiën zijn daarbij afhankelijk van de lokale ambities, beleidsinvulling en inrichtingskeuzes.

Wijziging Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ

De afgelopen jaren zijn gemeenten geconfronteerd met de stijgende kosten en werkdruk door WOZ-bezwaarprocedures die gevoerd worden door commerciële bezwaarbureaus, de zogenoemde 'no cure no pay bureaus'. Zo is landelijk het totaal aantal bezwaren voor woningen tussen 2020 en 2023 gestegen van 242.000 naar 595.000. Het aantal door bureaus ingediende bezwaren groeide in dezelfde periode van 99.000 naar 265.000. In 2022 werd in totaal circa 20 miljoen euro betaald aan de no cure no pay bureaus. De cijfers voor 2023 zijn nog niet bekend, maar gezien de grote stijging van het aantal bezwaren is de verwachting dat de uitbetaalde vergoedingen en de uitvoeringskosten aanzienlijk zijn gestegen. Dit heeft geleid tot een wijziging van de Wet herwaardering proceskostenvergoedingen WOZ.

Door deze wetswijziging gaan vanaf 2024 de vergoedingen voor proceskosten en immateriële schade bij bezwaren tegen de WOZ-beschikking en aanslag onroerende-zaakbelasting omlaag. De proceskostenvergoeding voor professionele rechtsbijstand wordt 25% van de huidige vergoeding als de inwoner of het bedrijf gelijk krijgt en de WOZ-waarde dus omlaag gaat. Als in beroep om andere redenen een vergoeding wordt toegekend, is de vergoeding voor professionele rechtsbijstand 10% van de huidige

vergoeding. Als de gemeente niet binnen een redelijke termijn uitspraak doet, is de vergoeding voor immateriële schade lager. Die vergoeding is dan niet 500 euro, maar 50 euro voor elk half jaar dat het proces langer duurt dan die termijn. Ook krijgen inwoners die met professionele rechtsbijstand succesvol bezwaar maken tegen WOZ-beschikkingen hun vergoeding vanaf 1 januari 2024 rechtstreeks uitbetaald. De vergoedingen gaan dus niet langer direct naar de bureaus.

3.1.4 Overzicht lokale heffingen

In het overzicht hieronder wordt de werkelijke opbrengst van de lokale heffingen vergeleken met de begrote opbrengst na wijziging.

Opbrengst lokale heffingen	Begroting na wijziging	Werkelijk 2023	Verschil	V/N
Onroerendezaakbelasting	-26.206	-26.327	-121	V
Afvalstoffenheffing	-8.786	-8.882	-96	V
Rioolheffing	-11.413	-11.629	-216	V
Parkeerbelasting	-1.784	-1.995	-211	V
Omgevingsvergunning	-3.165	-3.193	-28	V
Leges publiekszaken en overig	-1.040	-1.194	-154	V
Begraafrechten	-442	-399	43	N
Toeristenbelasting	-651	-657	-6	V
Bedrijveninvesteringszone	-216	-182	34	N
Havengeld	-180	-175	5	N
Precariobelasting	-75	-110	-35	V
Totaal	-53.958	-54.743	-785	V

Bedragen x 1.000 euro

De werkelijke opbrengst van lokale heffingen is 785.000 euro hoger dan de begrote opbrengst na wijziging.

Voor een toelichting op de verschillen met betrekking tot de opbrengst lokale heffingen wordt verwezen naar de toelichtingen zoals die zijn opgenomen bij de taakvelden in het onderdeel basisbegroting van deze jaarverantwoording.

3.1.5 Kwijtschelding lokale heffingen

Voor kwijtschelding gelden landelijke regels. De gemeente Almelo hanteert de volgende beleidsregels voor kwijtschelding in het kader van het minimabeleid:

- Voor de onroerende zaakbelasting, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Voor extra containers wordt geen kwijtschelding afvalstoffenheffing verleend en ook geen kwijtschelding rioolheffing bij een grondslag > 250 m³;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers zijn voor de privébelastingen gelijkgesteld met particulieren;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm.

In onderstaande tabel zijn de bedragen van de werkelijk verleende kwijtscheldingen in 2023 afgezet tegen de begrote bedragen na wijziging.

Kwijtschelding per belasting	Begroting na wijziging	Werkelijk 2023	Verschil	V/N
Afvalstoffenheffing	1.052	826	-226	V
Rioolheffing	723	597	-126	V
Totaal	1.775	1.423	-352	V

Bedragen x 1.000 euro

In 2023 is voor een totaalbedrag van 1,42 miljoen euro aan kwijtschelding verleend. Dat is 352.000 euro minder dan begroot in 2023. Ten opzichte van 2022 (1,53 miljoen euro) is de verleende kwijtschelding in 2023 licht gedaald.

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.2.1 Samenvatting

- Conform de [kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen](#) is de streefwaarde voor de weerstandsratio 1,2.
- De weerstandsratio is een indicator in hoeverre de gemeente Almelo in staat is risico's op te vangen. De weerstandsratio op 31 december 2023 bedraagt 5,33.
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit op de reguliere exploitatie is 4,3 miljoen euro.
- De berekende benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties is 4,3 miljoen euro.
- De beschikbare weerstandscapaciteit is 45,9 miljoen euro.
- De financiële kengetallen verbeteren verder.

3.2.2 Beleid weerstandsvermogen en risicobeheersing

De gemeente bevindt zich in een dynamische omgeving, waarbij het formuleren van ambities én beleid maken en uitvoeren gepaard gaan met het maken van keuzes en het bewust afwegen van risico's. De toenemende wet- en regelgeving, uitbreidingen van het takenpakket en de hogere verwachting van de inwoner, zorgen ervoor dat de kans op imago- en financiële schade aanwezig is en de impact ervan groot is. De gemeente moet daarom op gestructureerde en transparante wijze de risico's beheersen.

Om vast te stellen dat een gemeente voldoende in staat is om risico's op te vangen, maken we een inschatting van het zogenoemde benodigde weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de gezondheid van de financiële positie van de gemeente op langere termijn. De gemeente Almelo streeft naar een ratio weerstandsvermogen van 1,2.

Met de kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2024 beogen we de doorontwikkeling van risicomanagement naar een integrale wijze. Integraal risicomanagement leidt tot breed inzicht in de risico's die verbonden zijn aan de activiteiten binnen de gemeente. Hierdoor zijn we voorbereid op onverwachte zaken en is tijdig in beeld wat er misgaat, of dreigt te gaan. Risicomanagement is geen afzonderlijke activiteit meer, maar maakt integraal deel uit van alle (management)processen en zorgt ervoor dat bewustwording en het beheersen van risico's doorlopend aandacht heeft.

3.2.3 Actuele ontwikkelingen

Ontwikkeling risicoprofiel

Met de invoering van de [kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen 2020-2024](#) is de systematiek om risico's in beeld te brengen doorontwikkeld. Door een integrale samenwerking met alle betrokkenen worden de risico's organisatiebreed in beeld gebracht. Risicomanagement is een dynamisch proces, waarbij de inzichten van risico's kunnen veranderen. De risicoanalyse kan daarom continu aangepast worden en geeft daarmee altijd een actueel beeld van de risico's.

Weerbaarheid en weerbaarheids

Bij de inventarisatie van risico's wordt onderscheid gemaakt in risico's met betrekking tot wendbaarheid en weerbaarheid. Wendbaarheid (flexibiliteit) is het vermogen om zodra een onverwachte gebeurtenis zich aandient, daarop te anticiperen en er omheen te bewegen. De gevolgen hebben niet zozeer een directe financiële impact op de begroting, maar vragen flexibiliteit in sturing om de doelen te bereiken. Weerbaarheid betreft het vermogen om 'schokken', onverwachte gebeurtenissen met een directe financiële impact, op te kunnen vangen. Daarvoor is een zogenoemd weerstandsvermogen (buffer) nodig.

In onderstaande tabel is de top 15 van risico's met financiële effecten weergegeven waarvoor een buffer noodzakelijk is. Onder de tabel lichten we eventuele wijzigingen toe. De genoemde bedragen betreffen de mogelijke impact voor één jaar of indien van toepassing, de projectduur.

Top 15 financiële risico's:

Nr	Risico-omschrijving	Kans	Financieel gevolg in euro 's	Invloed
01	Geen continuïteit dienstverlening door het voordoen van beveiligingsincident	20%	5.000.000	22,7
02	Ondermijning neemt toe	70%	500.000	7,95
03	Claims van ontwikkelaars en derden door het niet nakomen van verplichtingen	30%	1.000.000	6,81
04	Onzekerheid over de vraagkant van de zorg	30%	1.000.000	6,81
05	Mogelijke besparing in de uitvoering van de zorg	30%	1.000.000	6,81
06	Fluctueren van de bandbreedte van de prijsontwikkeling van de zorg	50%	500.000	5,68
07	Onvolledige of onjuiste naleving inkopen, aanbesteden en contractbeheer	20%	1.000.000	4,54
08	Hoog verloop personeel en niet kunnen invullen van cruciale functies	50%	300.000	3,41
09	Ongeoorloofde toegang tot (persoons)gegevens	30%	500.000	3,41
10	Sterke toename aantal incidenten met kwetsbare personen	50%	300.000	3,41
11	Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie in de gemeente	70%	200.000	3,18
12	Medewerker wordt geconfronteerd met agressief gedrag	70%	200.000	3,18
13	Projectrisico's uitvoering fysiek	10%	1.000.000	2,27
14	Bewust incident met kwade opzet in panden	20%	500.000	2,16
15	Onvoorziene zaken als gevolg van werken in de historische binnenstad	30%	300.000	2,04

Toelichting (wijzigingen) top 15 risico's

Ontwikkelingen 2023 en verder

Ten opzichte van het laatst opgestelde risicoprofiel in de begroting 2024 zijn er wijzigingen opgetreden in de benodigde weerstandscapaciteit (het risicoprofiel zelf), de beschikbare weerstandscapaciteit en daarmee de weerstandsratio. De wijzigingen in de benodigde weerstandscapaciteit komen voort uit onderstaande ontwikkelingen.

Doorontwikkeling risicomanagement

De kadernota risicomanagement beoogt een verdere doorontwikkeling van het integrale risicomanagement. Door deze ontwikkeling hebben we dit jaar een nauwkeuriger analyse kunnen maken, waardoor de inschatting op de risico's, oorzaken en gevolgen reëler zijn geworden. Dit heeft geleid tot soms een ander maximaal financieel gevolg, een aangepast risico of bijvoorbeeld een andere kans inschatting op het voordoen van de onzekere gebeurtenis. Enkele specifieke wijzigingen:

- Andere inschattingen sociaal domein (beter in staat om onzekerheden in te schatten qua prijsstijgingen, beter in staat om de vraagprognose in te schatten (forecasting) en acties om efficiënter proces en zorglandschap te creëren;
- ICT incidenten nemen qua omvang en kans toe, maar informatiebeveiliging volgt de trend in doorontwikkeling. Nog steeds nummer 1 risico van de gemeente;

- Van klimaatrisico's (wendbaarheid) naar ander type risico's in termen van klimaatincidenten (droogte, storm, hitte, wateroverlast) en falen kritische infrastructuur (afsluiten wegen, bruggen etc.);
- Kwetsbaarheid maatschappij; mensen met verward gedrag komt niet als één risico terug, maar is in meerdere risico's opgenomen.

Gewijzigde grenswaarden

Voortschrijdend inzicht in het risicoprofiel heeft ertoe geleid dat risico's met een kleine financiële impact met een maximum gevolg van 150.000 euro niet meer opgenomen worden in het totale risicoprofiel op weerbaarheid. Indien een dergelijke onzekere gebeurtenis zich voor zou doen, is de kans groot dat dit veelal binnen de begroting opgelost kan worden.

Niet meegenomen risico's in de berekening

Een aantal risico's en onzekerheden vormt geen onderdeel van de financiële analyse. Dat kan zijn doordat een risico zich niet financieel laat vertalen of berekenen, zoals de risico's voor bijvoorbeeld het niet geheel realiseren van klimaattransitie en duurzaamheid of risico's die een beperktere financiële impact hebben, maar vooral een reputatie- of imago schade kennen, zoals fraude. Deze risico's worden in het kader van de doorontwikkeling van het risicomanagement de zogenaamde wendbaarheidsrisico's genoemd. Zij vormen onderdeel van de periodieke risicodialoog die in de organisatie wordt gevoerd en is gericht en gekoppeld aan de te realiseren beleidsinhoudelijke doelstellingen. Een andere categorie risico's die niet zijn meegenomen zijn de risico's die nog wat verder weg liggen in de tijd en waarvoor de gemeente nog tijd heeft om inhoudelijke keuzes te maken. Het is dus niet iets wat onoverkomelijk is, maar iets dat we zien aankomen en waarop we moeten anticiperen. Hierna volgen de twee belangrijkste; het ravijnjaar en projecten Stedelijke Ontwikkeling.

Ravijnjaar 2026

Tot en met 2025 zijn gemeenten redelijk zeker van hun inkomsten. De financiële situatie dreigt vanaf 2026 te gaan veranderen, waardoor de begroting onder druk kan komen te staan. Het zogenoemde 'ravijnjaar' is nog geen risico voor het huidige profiel, omdat er tot ongeveer een jaar vooruit wordt gekeken voor het risicoprofiel van de paragraaf weerstandscapaciteit. Voor het ravijnjaar moeten de opties nog worden afgewogen en gaat besluitvorming plaatsvinden op basis van de ontwikkelingen op landelijk niveau. Voorsnog blijkt dat ruimte in de weerstandscapaciteit nog voldoende is en er voldoende tijd is om hierop te anticiperen. Natuurlijk wordt dit risico scherp in de gaten gehouden, zodat tijdige beheersing mogelijk is.

Projecten Stedelijke Ontwikkeling

De gemeente staat aan het begin van de start van een meerjarig proces van gebieds- en wijkontwikkelingen. Het gaat om diverse gebieden, zoals de binnenstad, spoorzone en Businesspark XL 2e fase. Daar is sprake van diverse en grote projecten. Op het moment dat projecten binnen deze stedelijke ontwikkeling echt van start gaan, kunnen nieuwe risico's in beeld komen en kan dit impact hebben op de top 15 van de huidige risico's. Hierbij geldt dat bij het aangaan van verplichtingen en overeenkomsten zich pas echt de risico's kunnen manifesteren.

Ontwikkeling beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is ten opzichte van de jaarrekening 2022 (31-12-2022) toegenomen van circa 45,8 miljoen euro naar 48,9 miljoen euro. Een grotere weerstandscapaciteit heeft impact op de verhouding tussen benodigde en beschikbare capaciteit (ratio).

Totaalbeeld

Door de verdere ontwikkeling en analyse van het risicoprofiel zien we een deels gewijzigd risicoprofiel. De actualisatie van het profiel en de aanpassing van de beschikbare weerstandscapaciteit leidt tot een aanpassing

van de weerstandsratio die groter is geworden (zie hierna 3.2.6). Hiermee concluderen we dat er vanuit het risicomanagement geen directie aanleiding voor zorgen bestaan op de weerbaarheid.

3.2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Door risico-simulatie wordt twee keer per jaar het bedrag berekend dat nodig is om risico's in financiële zin af te dekken. De simulatie wordt uitgevoerd op gekwantificeerde risico's van 150.000 euro of meer. Uitgaande van een mate van zekerheid van 90% leidt dit voor de risico's, niet zijnde grondexploitaties, tot een benodigde capaciteit van 4,3 miljoen euro.

Op basis van vergelijkbare systematiek is de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties per 31 december 2023 becijferd op 4,3 miljoen euro. De totaal benodigde capaciteit komt uit op 8,6 miljoen euro. Niet-financiële risico's zijn in de berekening niet meegenomen. Deze bestaan voornamelijk uit risico's ten aanzien van imago en reputatie. Zij worden onderkend en waar mogelijk met maatregelen beheerst om de onderliggende risico's te reduceren of te vermijden.

3.2.5 Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen of mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om onverwachte, niet-begrote substantiële kosten te dekken. De structurele capaciteit is nodig om onverwachte tegenvallers in de begroting op te kunnen vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de voortzetting van gemeentelijke taken. De incidentele capaciteit is nodig om eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen.

Bij de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit wordt rekening gehouden met een stille reserve vastgoed omdat de marktw waarde van het gemeentelijk vastgoed hoger ligt dan de boekwaarde.

Voorzichtigheidshalve wordt daarbij al enige jaren een bedrag van 1 miljoen euro aangehouden. Uit een analyse blijkt dat de werkelijke stille reserve (fors) hoger ligt, waardoor we verwachten dat ook de komende jaren het bedrag van 1 miljoen euro aan stille reserves een reëel bedrag is.

Na de voorgestelde bestemming van het resultaat jaarverantwoording 2023 bedraagt de beschikbare weerstandscapaciteit per 31-12-2023 ongeveer 45,9 miljoen euro positief.

Beschikbare weerstandscapaciteit	Stand na JVW 2023
Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	-
Post onvoorzien in de begroting: structureel deel	25
Incidenteel	
Algemene reserve (vrij inzetbaar)	44.554
Resultaatbestemming 2023	75
Stille reserves vastgoed	1.000
Post onvoorzien in de begroting: incidenteel deel	211
Totaal beschikbaar	45.865

Bedragen x 1.000 euro

3.2.6 Weerstandsratio

In onderstaand overzicht wordt het benodigde weerstandscapaciteit afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit resulteert in een weerstandsratio, waarbij de streefwaarde van de ratio 1,2 is. Bij die streefwaarde zijn er voldoende financiële mogelijkheden om tegenvallers op te vangen.

Berekening weerstandsratio	Streefratio = 1,2		
	JVW 2022	BEGR 2024	JVW 2023
Grondexploitatie (benodigd)	4,400	4,400	4,300
Overige exploitatie (benodigd)	6,400	6,400	4,300
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	10,800	10,800	8,600
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	45,790	45,829	45,865
Weerstandsratio	4,24	4,24	5,33

Bedragen x 1 mln euro

Ten opzichte van de begroting 2023, het meest recente moment waarop wij integraal over het gemeentelijke risicoprofiel gerapporteerd hebben, is de totaal benodigde weerstandscapaciteit licht gedaald. De beschikbare weerstandscapaciteit is in het afgelopen jaar iets gestegen en bedraagt 45,865 (45,9) miljoen euro eind 2023. De weerstandsratio (beschikbaar / benodigd) komt bij de jaarverantwoording 2023 uit op 5,33.

3.2.7 Financiële kengetallen

Gemeenten zijn verplicht om zes financiële kengetallen op te nemen in de jaarverantwoording. De kengetallen zeggen wat over de financiële weerbaarheid en wendbaarheid. Bij weerbaarheid gaat het om de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen. Daarbij is het van belang te weten hoe groot het eigen vermogen is, hoeveel schulden de gemeente heeft en waarvoor deze schulden zijn aangegaan. De kengetallen daarvoor zijn de netto (gecorrigeerde) schuldquote, de solvabiliteit en grondexploitatie.

Wendbaarheid geeft aan hoe snel de begroting kan worden aangepast als zich tegenvallers voordoen. Het is dan van belang te weten of inkomsten op korte termijn kunnen worden verhoogd en of de baten structureel hoger zijn dan de structurele lasten. De kengetallen daarvoor zijn belastingcapaciteit en structurele exploitatieruimte.

Eén afzonderlijk kengetal zegt weinig over de financiële positie van de gemeente. De kengetallen dienen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding te worden gezien. Alleen dan geven ze een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Hieronder worden kengetallen nader toegelicht:

Netto schuldquote: De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Voor de quote geldt hoe lager, hoe beter.

Netto schuldquote (gecorrigeerd): De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen geeft aan of de gemeente in staat is de schulden terug te betalen waarvoor zij volledig zelf aan de lat staat. Ook voor deze quote geldt hoe lager, hoe beter.

Solvabiliteitsratio: Solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Dit wordt berekend op basis van het eigen vermogen en de bezittingen van de gemeente. Voor deze ratio geldt hoe hoger, hoe beter.

Structurele exploitatieruimte: Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, door de structurele baten en structurele lasten te vergelijken met de totale baten. Hiervoor geldt hoe hoger, hoe beter.

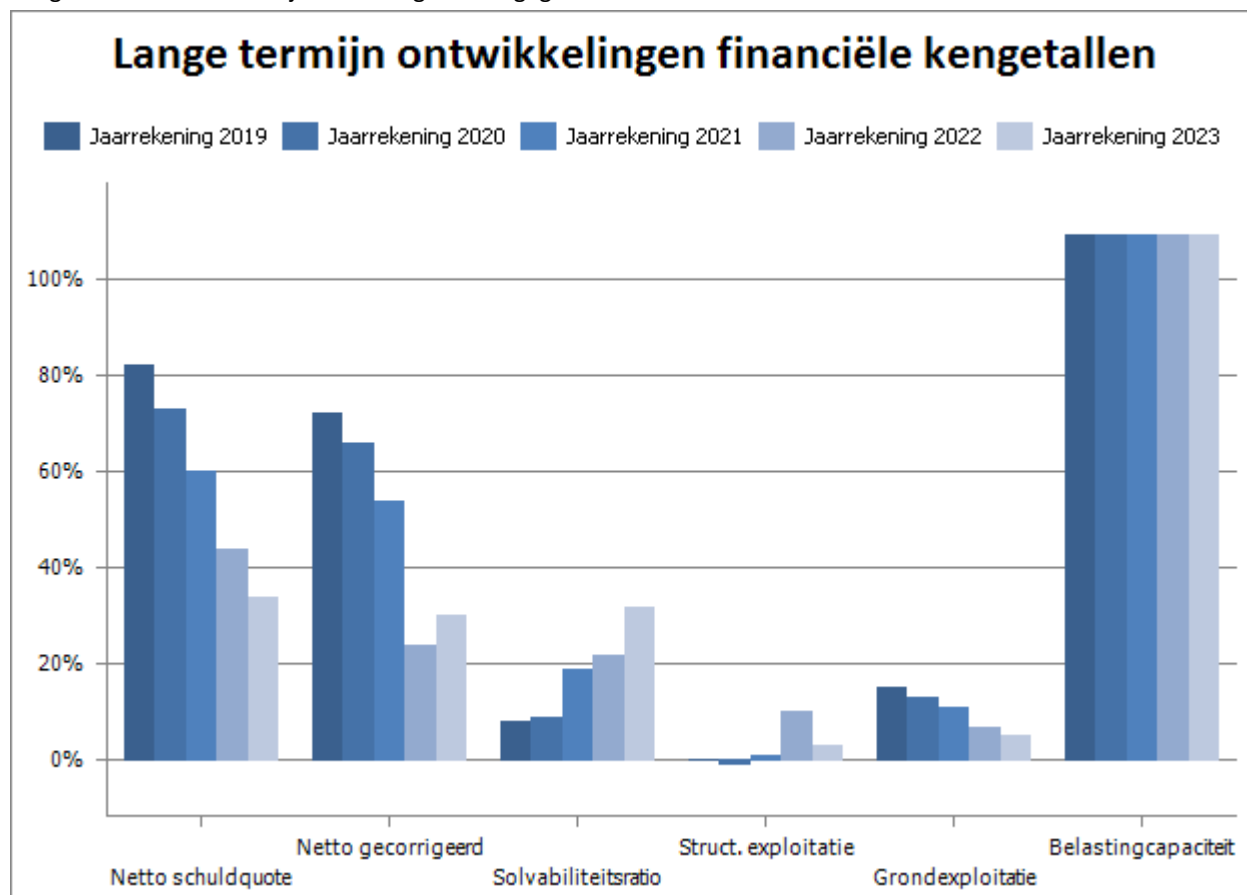
Grondexploitatie: Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

Belastingcapaciteit: De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. Het maakt daarbij inzichtelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. Voor dit kengetal geldt hoe lager, hoe beter.

Financiële kengetallen	JVW 2022	BEGR 2023	JVW 2023
Netto schuldquote	44%	55%	34%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	24%	50%	30%
Solvabiliteitsratio	22%	25%	32%
Structurele exploitatieruimte	10%	1%	3%
Grondexploitatie	7%	4%	5%
Belastingcapaciteit	109%	109%	109%

Lange termijn ontwikkelingen financiële kengetallen

Voor een breder inzicht in de ontwikkeling van financiële kengetallen wordt in de grafiek hieronder de kengetallen uit de laatste jaarrekeningen weergegeven.

- De netto schuldquote en de netto (gecorrigeerde) schuldquote zijn verbeterd als gevolg van aflossingen op langlopende en kortlopende leningen.
- Als gevolg van de stortingen in de algemene reserve door positieve rekeningresultaten de laatste jaren stijgt het eigen vermogen en daarmee de solvabiliteitsratio.
- De structurele exploitatieruimte is positief vanwege een voordelig structureel resultaat. Voor een nadere toelichting op het structurele resultaat wordt verwezen naar 4.2.2 [Incidentele baten en lasten](#).
- De boekwaarde van de voorraad grond in exploitatie is gedaald door verkoop van gronden. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.7 [Grondbeleid](#).
- De belastingcapaciteit is de laatste jaren constant.

3.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

3.3.1 Samenvatting

- De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een beeld van het beleid en het beheer van de verschillende gemeentelijke kapitaalgoederen en de resultaten van de inzet in 2023. De inzet is gebaseerd op en sluit aan bij de [Nota Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2021- 2024](#).
- De afgelopen jaren is stevig ingezet op inspecties, beheersing en verbetering. De kwaliteit is al licht toegenomen en zal de komende jaren verder verbeteren.
- Met de vervanging van kapitaalgoederen is ook in 2023 de afstemming gezocht met de maatschappelijke opgaven en bestuurlijke ambities, zoals de verschillende programma's en wijksturing.
- Veel opgaven worden integraal opgepakt en uitgewerkt waarmee meerdere doelen tegelijk worden bereikt en kosten worden bespaard. Soms betekent dit dat projecten een langere aanlooptijd hebben.
- Het blijft een spanningsveld, omdat daar waar de ambitie ligt niet altijd ook de plek is waar het onderhoud het hardst nodig is. Toch is het wenselijk de aanpak en middelen hierin te blijven bundelen, zowel met het oog op overlast in de stad als met het oog op de efficiënte inzet van middelen.

3.3.2 Beleid onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn de 'duurzame productiemiddelen' van de gemeente. Het zijn de zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen, die zij aan haar inwoners levert, mee te realiseren. Daarbij gaat het om de grotere goederen die meerdere jaren meegaan en veelal een hoge financiële waarde vertegenwoordigen, zoals wegen, bomen, bruggen, kades, gebouwen. Kenmerkend is dat het gaat om objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt en waarin de gemeente voor meerdere jaren geld ('kapitaal') heeft vastgelegd. Deze kapitaalgoederen staan bij de gemeente als investering op de balans en hierop wordt gedurende de gebruiksduur ieder jaar afgeschreven.

De [Nota kapitaalgoederen openbare ruimte 2021-2024](#) geeft inzicht in de financiële middelen die nodig zijn om de kapitaalgoederen op het door de raad vastgestelde of wettelijk verplichte kwaliteitsniveau te houden. De nota geeft inzicht in de verwachte uitgaven tot aan 2024 en bevat een doorkijk naar de jaren daarna.

Doelstelling

De paragraaf Kapitaalgoederen is een instrument om de raad te informeren over de stand van zaken van onze kapitaalgoederen, het onderhoud daarvan, welke investeringsbeslissingen daarbij horen en hoe de informatievoorziening aan de raad vormgegeven wordt.

Juridische kaders

Wettelijk zijn twee uitgangspunten van belang voor beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen:

- De gemeente is verantwoordelijk voor een veilig leef-, werk- en woonmilieu voor iedereen. Het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen moet zo zijn dat er geen onveilige situaties kunnen ontstaan.
- Het financiële aspect. Het onderhoud van de kapitaalgoederen hoort geregeld te zijn in de begroting. De provincie Overijssel is hierbij financieel toezichthouder. Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) is hierbij leidend.

In deze paragraaf is op hoofdlijnen de actuele ontwikkeling met betrekking tot de kapitaalgoederen beschreven evenals welke projecten afgelopen jaar gerealiseerd zijn.

Rekenkameronderzoek Integraal Beheer Openbare Ruimte

In 2022 is een rekenkameronderzoek uitgevoerd naar het integraal beheer van de openbare ruimte. De Rekenkamercommissie trok uit het onderzoek de volgende hoofdconclusie: 'Ten aanzien van de centrale onderzoeksvraag wordt in grote lijnen invulling gegeven aan inhoudelijke doelstellingen inzake kwaliteit en financiën zoals omschreven in IBOR en NKG, maar er bestaan verschillende beelden over de mate waarin wordt voldaan aan het vastgestelde kwaliteitsniveau en de daaraan verbonden kosten.'

Een van de adviezen betreft het realiseren van een meer passende informatievoorziening waarbij ook expliciet aandacht is voor wederzijdse verwachtingen van college en raad. Op basis van dat gesprek kunnen wij de informatievoorziening verder uitwerken. De input die hierbij wordt verkregen zal worden benut voor doorontwikkeling van de (opzet van) de paragraaf kapitaalgoederen.

3.3.3 Actuele ontwikkelingen

Integraal uitvoeringsprogramma

De verdere uitwerking en detaillering van de Nota Kapitaalgoederen (NKG) vindt onder andere plaats door integrale programmering van projecten in een uitvoeringsprogramma. Hierbij worden noodzakelijke maatregelen voor bijvoorbeeld groen, wegen en riolering op elkaar afgestemd, om zo werk-met-werk te kunnen maken. Op basis van het uitvoeringsprogramma worden jaarlijks projecten vastgesteld waar kredieten voor worden aangevraagd via de reguliere begrotingscyclus. Via deze paragraaf kapitaalgoederen wordt gerapporteerd welke realisatie concreet heeft plaatsgevonden per onderdeel.

Integraal beheer openbare ruimte en Integraal verzorgend onderhoudsplan

Binnen het Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) is de ambitie voor de beeldkwaliteit van de openbare ruimte vastgelegd in het Integraal Verzorgend Onderhoudsplan (IVOP). De door de raad vastgelegde ambitie ligt op scenario 'Zuinig'. In 2022 is besloten 300.000 euro (structureel) extra beschikbaar te stellen voor verhoging van de kwaliteit openbare ruimte. Met de motie 'verbeteren onderhoud openbare ruimte' heeft de raad richting gegeven aan de inzet van deze middelen. Hierdoor is het scenario 'Zuinig+' van toepassing. Dit wordt verwerkt in de schouwronde.

Functionele eenheid	Scenario Zuinig +	Ambitie (CROW norm)
Stadscentrum	Hoog	A
Wijkcentrum	Basis	B
Wonen	Basis	B: overig
	Hoog	A: straatmeubilair, onkruid op verhardingen, zwurfafval
Werken	Laag	C
Hoofdroute	Basis	B
Water en watergangen	Hoog	A
Parken	Basis	B
Grote groengebieden	Laag	C
Groene longen	Laag	C
Accentpunt	Basis	B
Buitengebied	Laag	C
Verkeersborden overall	Hoog	A

3.3.4 Wegen

Verharding & Civieltechnische kunstwerken

Beleidskaders

- Beleidsplan gladheidsbestrijding
- Beleidsnota Integraal Beheer Openbare Ruimte
- Impactvisie kunstwerken
- Beleidsnota IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte)
- Integraal Verzorgend Onderhouds Plan
- Beheerplan Verhardingen
- Beheerplan Civieltechnische kunstwerken
- Beheerplan waterbouwkundige constructies
- Beheerplan Verkeers(regel)installaties

Projecten uitgevoerd in 2023

In 2023 zijn meerdere complexe opgaven ingevuld waarbij er in een goede samenwerking met de contractpartner mooie resultaten behaald zijn:

- Van Rechteren Limpurgsingel;
- Nijreessingel;
- Kruising Nijreessingel - H. Roland Holstlaan;
- Broekerheide;
- Almeloseweg;
- Ootmarsumsestraat;
- Brug Slagenweg;
- afronding brug Grotestraat Zuid;
- Meerdere kleinere projecten.

We zetten in op levensduurverlengend onderhoud. Blijvend aandachtspunt is de beheerbaarheid in de ontwerpfase en voldoende aanvangskwaliteit in de projectfase zodat verzorgend onderhoud beheersbaar is. We werken nu met een nieuw type van onderhoudscontracten waarbij we samen met de aannemer invulling gaan geven aan de onderhoudsopgave. De levertijden hebben zich weer enigszins genormaliseerd, maar de prijzen blijven hoog.

Projecten worden blijvend integraal aangepakt om zo ook gemeentelijke doelen te combineren. Denk aan de aanpak van hittestress, realisatie van meer groen of verbetering van afwatering of verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming. Op deze manier wordt ook de overlast voor de omgeving beperkt en zijn de totale kosten lager. Dit is een aanpak die al langere tijd wordt ingezet en blijvend wordt verbeterd. We merken dat dit ook zijn vruchten afwerpt in de participatie met de inwoners en ondernemers van de buurt.

Verkeersregelininstallaties (VRI):

Beleidskaders.

Beheerplan verkeersregelininstallaties 2020 – 2023.

Projecten

In 2023 zijn 4 installaties vervangen. Dit betreft de VRI's op de volgende kruispunten :

- a. K3031 H. Roland Holstlaan – Ambachtstraat;
- b. K3035 Ootmarsumsestraat – Markgraven;
- c. K3043 Bleskolsingel – Vriezenveenseweg;
- d. K3062 H. Roland Holstlaan – Weezebeeksingel – Nijreessingel.

Daarnaast hebben we opdracht gegeven voor de vervanging van twee installaties, de uitvoering daarvan is in 2024. Dit betreft de kruispunten :

- a. K3001 Kolthofsingel – Aalderinkssingel – Turfkade;
- b. K3006 Nachtegaalstraat – Schoolstraat – Nieuwstraat .

Helaas lukt het ons niet om binnen de beschikbare budgetten te blijven voor de vervanging. Installaties zijn fors duurder geworden en ook lukt de beoogde financiering binnen het 'werk met werk' maken niet altijd. Zo moet bijvoorbeeld kruispunt K3042 toch worden vervangen en kan (nog) niet vervallen. De automaat is echt aan het einde van zijn levensduur, maar planvorming van omliggend gebied (Westerdok en bevaarbaar maken kanalen) is nog niet zover. Vanuit verkeersveiligheid is het wel noodzakelijk een regelininstallatie daar te hebben. Dit kost extra budget.

Dit knelpunt wordt bij de huidige begroting betrokken.

We zijn een eind op streek met TINA5. Dit is het systeem waarmee de weggebruiker informatie kan opvragen over het eerstvolgend verkeerslicht (ook wel bekend als Talking Traffic). Door lange leveringstermijnen was het niet mogelijk om dit geheel in 2023 uitgevoerd te krijgen. Dit project loopt door in 2024.

Daarnaast is in 2023 een doorstart met DAES gemaakt (Doorstroming Als Een Service). Meer werkzaamheden zijn daardoor bij de DAES-partners ondergebracht. De DAES-partners hebben in 2023 laten zien, dat zij meer grip op de kosten hebben gekregen, waardoor het voor de gemeente ook verantwoord is om de volgende fase in te gaan.

Projecten Investeringsimpuls Fysieke infrastructuur, uitgevoerd dan wel afgerond in 2023.

Deze projecten zorgen voor beter en veilig fietsverkeer dan wel een betere doorstroming in de stad:

- Fietspad westzijde van Rechteren Limpurgsingel. Het fietspad is doorgetrokken tot aan de verkeerslichten. Fietzers kunnen hier beter oversteken.
- H. Roland Holstlaan – Ambachtstraat. Hier is een extra voorsorteervak op de Ambachtstraat gemaakt, waardoor verkeer op H. Roland Holstlaan beter doorstroomt.
- H. Roland Holstlaan – Weezebeeksingel – Nijreessingel. Hier is naast onderhoud ook een vrij vak gemaakt voor rechts afslaand verkeer vanaf H. Roland Holstlaan naar de Nijreessingel. Dit komt de doorstroming ook ten goede.

Daarnaast is er ook veel werk verzet aan het voorbereiden (uitvoeringsklaar maken) van projecten:

- F35, tracé Wierdensestraat (gedeelte ROC – E. ten Catelaan). Beschermd stadsgezicht voor een deel van dit tracé zorgt voor extra complicaties. In 2024 kan dit de inspraak in gaan.
- Camerahandhaving. Een aantal stappen is gezet. De verkeersbesluiten zijn onherroepelijk en de camera's zijn geplaatst. Systeem zal in 2024 in gebruik genomen worden.

In 2023 zijn onderzoeken uitgevoerd voor :

- H. Roland Holstlaan 2^e fase, gedeelte Kleine Bunder – A35.
- Kleine Bunder - Bornerbroeksestraat - Twentepoort Oost - Van Rechteren Limpurgsingel - Berkelstraat - Kieftsbeeklaan.

Openbare verlichting:

In 2019 is besloten tot het versneld omvormen van een groot deel van de openbare verlichting naar LED-verlichting. In totaal betreft het 11.333 verlichtingsarmaturen in de periode 2020 tot en met 2023.

In 2023 is voor het laatste deel opdracht gegeven en grotendeels uitgevoerd. Hierbij is ook de speciale verlichting in het centrumgebied meegenomen waarvoor in 2023 een extra krediet beschikbaar is gesteld.

In 2023: hebben we naast het centrum onder andere de verlichting vervangen in het Paradijs, langs de Ravenslootsingel, Sluiskade NZ en ZZ, in De Riet, Kollenveld en langs de H. Roland Holstlaan.

De uitvoering loopt nog in 2024 door, onder andere in Markgraven en langs de Sluitersveldssingel.

3.3.5 Riolering en water

Beleidskaders

In januari 2022 heeft de raad het Programma water en riolering 2022-2026 vastgesteld. In dit plan hebben we uitgewerkt hoe we in deze periode invulling geven aan onze zorgplichten voor het afvoeren van afvalwater en regenwater en het voorkomen van structurele grondwaterproblemen.

Beheer en onderhoud

Aan deze zorgplichten geven we voornamelijk invulling door huidige rioolssystemen in stand te houden met onderhoud en reparaties. De mechanische rioolssystemen, zoals pompen en gemalen, worden elk jaar gereinigd en geïnspecteerd. Waar nodig worden dan ook reparaties uitgevoerd. Van de overige rioolssystemen (de buizen in de grond) wordt planmatig jaarlijks een deel gereinigd en geïnspecteerd. Op basis van deze jaarlijkse inspecties bepalen we welke reparaties en grote onderhoudsmaatregelen nodig zijn. De reparaties en onderhoudsmaatregelen op basis van de inspecties van 2021 en 2022 zijn afgelopen jaar uitgevoerd. Voor de inspecties die in 2023 zijn uitgevoerd, ligt inmiddels een maatregelplan voor uitvoering in 2024.

Vervanging en verbetermaatregelen

Aan het einde van de levensduur worden de rioolssystemen vervangen. Het moment waarop we rioolssystemen vervangen, baseren we op de inspecties en de benodigde onderhoudskosten om ze in stand te houden.

Vervangingsprojecten worden integraal afgestemd met investeringen aan verhardingen, groen en andere disciplines. Bij het vervangen van oude rioolssystemen worden ook verbeteringen doorgevoerd, zoals het scheiden van afvalwater en regenwater of het oplossen van overlastsituaties.

In 2023 zijn de volgende projecten gerealiseerd of gestart:

- Vervangen van besturing drukriolering (gestart, wordt in 2024 afgerond);
- Aanpassen pompinstallatie tunnel Wierdensestraat (afgerond);
- Aanpassen pompinstallatie tunnel Schuilenburgsingel (gestart, wordt in 2024 afgerond);
- Aanpassen pompinstallatie bij rechtbank (afgerond);
- Vervangen en aanpassen pompinstallatie Bornerbroek (gestart, wordt in 2024 afgerond);
- Riolering Kerkhofsweg, in combinatie met vervangen verharding (afgerond);
- Riolering onder busstation/ Wierdensestraat, project Stadsentree (afgerond);
- OBA 4 fase 2, Kroosstraat/Rietstraat/Hulststraat (vrijwel afgerond);
- OBA 3 fase 2, Reeststraat, Ganzendiepstraat, Flevoplantsoen (in voorbereiding);
- Reconstructie en rioolvervanging Rumerslanden (loopt door tot circa 2027);
- Grotestraat Noord (in voorbereiding);
- Aadorp Oost, Wilgenstraat (afgerond);

- Aanleg regenwaterriool Kanaalweg (afgerond);
- Afkoppelen verhard oppervlak bedrijven Noordbroek (gestart, wordt in 2024 afgerond);
- Afkoppelen verhard oppervlak bedrijven Turfkade (afgerond).

Subsidies

Met een deel van onze werkzaamheden geven we ook invulling aan doelstellingen van het DeltaPlan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en van het programma Zoetwater Oost Nederland (ZON). Binnen beide programma's is met succes subsidie aangevraagd voor enkele lopende en toekomstige projecten. Dit betreft:

- OBA 3 fase 2 (in voorbereiding);
- Watersysteem Almelo zuid (start voorbereiding eind 2024);
- Afkoppelen Pius X (in 2023 uitgevoerd).

Onderzoeken en data op orde

Na vervangingswerkzaamheden worden nieuwe riolen vastgelegd op tekeningen. Deze gegevens moeten verwerkt worden in de beheerdata. In de voorgaande jaren was een achterstand ontstaan in het verwerken van deze gegevens. In 2023 is gestart met het wegwerken van deze achterstand. Naar verwachting is de achterstand medio 2024 weggewerkt. Daarnaast zijn we gestart met het inventariseren van ontbrekende gegevens over riolen en watergangen. In 2024 laten we ontbrekende gegevens inmeten.

Bij rioolvervanging scheiden we zoveel mogelijk het afvalwater en het regenwater. Dat betekent dat in de toekomst er meer regenwater geloosd wordt op het oppervlaktewater. In 2023 zijn we daarom gestart met het opstellen van regenwaterstructuurplannen om samen met het waterschap te onderzoeken wat de impact hiervan is op het oppervlaktewatersysteem.

3.3.6 Groen

Beleidskaders

- Werken aan biodiversiteit - gemeentelijk Natuur voor Elkaarplan
- Bomenstructuurplan 2010-2020
- Nota Bomenbeleid
- Beleidsnota IBOR (Integraal Beheer Openbare Ruimte)
- Integraal Verzorgend Onderhouds Plan
- Beheerplan groen en bomen 2020-2023
- Nota speelruimtebeleid 2008-2018
- Plan van aanpak kwaliteitsslag speelvoorzieningen

Projecten groen en bomen gerealiseerd in 2023

In de begroting is voor vervanging van het openbaar groen en bomen ruim 1 miljoen euro beschikbaar. Een greep uit de projecten, al dan niet meeliftend op overige onderhoudswerkzaamheden:

- diverse projecten Windmolenbroek (o.a. De Ringmus, De Wipstaart, De Lepelaar, De Maraboe en De Vogelweide);
- diverse projecten Rosarium en Schelfhorst (o.a. Ampsen, Pratenburg, Walenburg, Nederhoven/Biesterweg, wijkcentrum De Schelf, Duinbeke en Heyen);
- Esheksweg/Kanaalweg;
- vergroening Hofkampstraat;
- Deldensestraat, Kroosstraat, Hulststraat en Steffensweg;
- vervangen en vergroenen van buurt 1003 (Noorderstraat, Celebesstraat, Hantermanstraat e.d.), deze loopt ook in 2024 nog door.

Natuur voor Elkaar, biodiversiteit

In 2022 heeft het college de Nota 'Werken aan biodiversiteit - gemeentelijk Natuur voor Elkaarplan' ([BW-9560](#)) vastgesteld. Hierin staan verschillende acties om de biodiversiteit te vergroten. Eén daarvan is het opstellen van een ecologisch bermbeheerplan. Hierbij is in beeld gebracht wat de status van onze bermen is en waar kansen liggen om de ecologische waarde te verhogen. Dit is in 2023 opgesteld en begin 2024 heeft ons college de uitgangspunten vastgesteld. In 2024 verwachten we de afronding van de inventarisatie naar de weidebeekjuffer, de natuurwaardenkaart en de invasieve exoten. De stimuleringsregeling Doe eens Groen loopt goed.

Ontwikkelingen

Groen en bomen zijn belangrijk voor de kwaliteit van de buitenruimte en de woon- en leefomgeving. Groen nodigt uit om buiten te verblijven, draagt bij aan een aangenaam vestigingsklimaat en helpt tegen hittestress. Dit conform de Almelose Klimaatadaptatie Strategie die door de raad is vastgesteld. Wanneer het groen goed is onderhouden speelt dit een belangrijke rol in de waardering van de buitenruimte. Ook kleur en ander belevingen spelen daar een rol in. Bij de vervanging van groen en bomen wordt in nauw overleg met de wijkregisseurs en onze inwoners gezocht naar een goede invulling die duurzaam is. We kijken hierbij ook expliciet naar het verhogen van de biodiversiteit en het vergroten van de diversiteit in ons bomenbestand om zo minder kwetsbaar te zijn voor ziekten en plagen, waarbij de toekomstige onderhoudskosten niet uit het oog verloren worden. In 2022 heeft de gemeenteraad gevraagd om een evaluatie van het bomenbeleid. Dat is najaar 2023 met de raad besproken en zal in 2024 zijn vervolg krijgen. De aangenomen motie op een integrale visie op groen wordt daar bij betrokken.

Speelvoorzieningen

Voor de speelvoorzieningen is een plan van aanpak "Kwaliteitsslag speelvoorzieningen" opgesteld, waarin wordt aangegeven hoe een inhaalslag kan worden gemaakt om het kwaliteitsniveau van bestaande speelplaatsen te verhogen en waarin kaders worden benoemd voor een evenwichtige spreiding en een goed kwaliteitsniveau van speelvoorzieningen. Dit plan is in 2023 verder uitgevoerd en de laatste wijken worden in 2024 aangepakt.

De evaluatie van het speelbeleid is doorgeschoven naar 2024. Hierbij wordt het onderzoek naar skatevoorzieningen meegenomen.

3.3.7 Gebouwen

Projecten 2023

In de begroting is voor buitengewoon onderhoud van gebouwen ruim 500.000 euro beschikbaar gesteld.

Hiervoor zijn het afgelopen jaar diverse projecten gerealiseerd, enkele projecten zijn:

- Schilderwerk Stadhuis;
- Vervangen verlichting Toren RK-Kerk;
- Vervangen verlichting MFA Eninver;
- Vervangen diverse elementen doucheruimten gymzaal Rappersweg.

Investerings 2023

Daarnaast vinden er uit het budget investeringen plaats (levensduur verlengende maatregelen) voor een bedrag van ca. 1,8 miljoen euro. Hiervoor zijn het afgelopen jaar diverse projecten gerealiseerd. Enkele grotere en aansprekende projecten zijn:

- Douche renovatie sporthal Schelfhorst;
- Liftrenovatie parkeergarage P1 Hagenborgh;
- Liftrenovatie parkeergarage Javapark;
- Dak Tennishal Veenelandenweg;
- Dak sporthal Windmolenbroek.

De douches in sporthal de Schelfhorst waren gedateerd, hier zijn tegelwerk, vloeren en de douchekoppen vervangen zodat de kleedkamers weer voldoen aan de huidige standaard. De liften van de parkeergarages P1 Hagenborgh en Javapark zijn gemoderniseerd en zijn weer veilig te gebruiken. Het dak van Tennishal Veenelandenweg is deels vervangen als onderdeel van de afspraken met de vereniging in het kader van huurkoop van het pand. Ten slotte is het laatste deel van het dak van sporthal Windmolenbroek vervangen. Hiermee is een meerjarig project voltooid en is het complete dak weer toekomstbestendig.

Het kan voorkomen dat er projecten in uitvoering niet gerealiseerd worden of worden uitgesteld. Dit kan te maken hebben met beleidsmatige keuzes of andere inzichten waardoor geplande investeringen niet meer noodzakelijk zijn. Naar aanleiding van de ontwikkelingen in de binnenstad en het nieuwe zwembad zijn geplande investeringen in het bestaande zwembad, het huidige stadsmuseum en de Havenpassage uitgesteld c.q. geschrapt.

Het jaar 2023 is begonnen met een herijking van het noodzakelijk planmatig onderhoud. De inventarisatie van de elementen van de en de conditionering van de panden is gestart en zal in Q2 van 2024 gereed zijn. De gegevens zullen vertaald worden naar een geactualiseerd meerjaren onderhoudsplan (MOP) waarmee planmatige werkzaamheden beter kunnen worden geprognoseerd en daardoor beter uitgevoerd worden. Het geactualiseerde MOP zal aangevuld worden met investeringen op beleidskundige thema's zoals duurzaamheid met als resultaat een integrale aanpak en wordt er een impuls gegeven aan het huidige vastgoedbeleid en toekomstige ontwikkelingen.

3.4 Paragraaf Financiering

3.4.1 Samenvatting

- Het renteresultaat op taakveld 0.5 Treasury is na correctie van de omslagrente nihil.
- De gemeente voldoet ruimschoots aan het kasgeldlimiet en renterisiconorm.
- Het bedrag aan verstrekte leningen aan het eind van 2023 is 16,8 miljoen euro.
- In onze rentevisie houden wij rekening met een verdere stijging van de rente vanaf 2023 en verder.

3.4.2 Beleid financiering

[Treasurystatuut 2023](#)

[Beleidsregels publieke taak leningen en garanties](#)

[Nota activabeleid 2022](#)

De doelstellingen van het Treasurybeleid van de gemeente zijn:

- Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van de programma's binnen de door de raad vastgestelde kaders van de begroting;
- Het verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van het gemeentelijke vermogen en de financiële resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het optimaliseren van renteresultaten binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (fido), aanvullende regelgeving en de voorschriften die in dit statuut zijn opgenomen;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.

3.4.3 Rente

Renteontwikkelingen/-visie

Om onderbouwde financieringsbeslissingen te kunnen nemen, is het belangrijk om een inschatting te maken van toekomstige renteontwikkelingen. De ontwikkeling van de korte rente is vooral afhankelijk van de inflatie. De hoogte van de lange rente wordt vooral bepaald door de economische groei.

De ECB beïnvloedt de inflatie door middel van haar beleidsrente. Dit is de rente die banken vergoed krijgen als ze geld bij de ECB aanhouden. De beleidsrente van de ECB lag lange tijd op een historisch laag niveau van 0,5% negatief, maar is in reactie op de hard gestegen inflatie verhoogd naar het huidige niveau van 4%. Een aanpassing van de beleidsrente werkt door in de rest van de economie. Een hogere beleidsrente maakt het minder aantrekkelijk voor banken om geld uit te lenen. Willen bedrijven of inwoners een lening, dan vraagt de bank een hogere rentevergoeding. Zo zijn rentes op bedrijfsleningen en hypotheekleningen de afgelopen twee jaar aanzienlijk gestegen. De gemiddelde rente op een nieuwe hypotheek bedraagt nu bijvoorbeeld ruim 4%, terwijl dat eind 2021 nog minder dan 2% was.

Door deze hogere rentes neemt de kredietverlening aan bedrijven en huishoudens af. Ook wordt sparen aantrekkelijker. Als gevolg daarvan komt de economie in een lagere versnelling terecht, waardoor uiteindelijk de inflatie daalt. Dit zien we terug in de cijfers: de gemiddelde inflatie in het eurogebied piekte in het najaar van 2022 op een niveau van 10,6%, maar bedroeg afgelopen december nog maar 2,9%. Een deel van deze daling komt door lagere energiekosten. Maar we zien ook een daling in de kerninflatie, waarin snel veranderende elementen zoals die energiekosten – en ook de prijzen van voedingsmiddelen – niet meetellen.

We verwachten op basis van ECB-voorspellingen dat de inflatie in de loop van 2025 terugkeert naar 2%. Naarmate de inflatie meer in lijn is met de doelstelling, neemt de noodzaak om verkrappend beleid te voeren af. Het is immers niet wenselijk dat de inflatie daalt tot onder de 2%. De ECB hanteert namelijk een *symmetrische* inflatiedoelstelling. Het doel is simpelweg 2% en afwijkingen erboven of eronder zijn even ongewenst. In de voorspellingen van de ECB is rekening gehouden met een geleidelijke daling van de rente, op basis van verwachtingen van financiële markten. Uitgaande van deze voorspelling blijft het monetaire beleid nog wel een tijd verkrappend, waarschijnlijk tot en met 2025. Of de markten het bij het rechte eind hebben hangt af van de verdere ontwikkeling van de inflatie. Voor haar beslissingen in het rentebeleid kijkt de ECB namelijk per vergadering hoe de economie en inflatie zich ontwikkelen.

Rente toerekening en renteresultaat

In de tabel hieronder wordt het renteresultaat bepaald op taakveld 0.5 Treasury. Eerst wordt het saldo van rentelasten en rentebaten bepaald. Vervolgens wordt de specifieke rentetoerekening daarop in mindering gebracht. Het deel dat over blijft wordt via de omslag-rente toegerekend aan de diverse taakvelden. De rente die niet aan de taakvelden wordt toegerekend staat als renteresultaat op het taakveld 0.5 Treasury.

In de tabel wordt de werkelijkheid 2023 afgezet tegen de berekening zoals die is opgesteld bij de primaire begroting 2023.

Rente toerekening	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Werkelijk 2023
Externe rentelasten	2.935	2.745	2.594
Externe rentebaten	-512	-323	-2.102
Saldo rentelasten en rentebaten	2.423	2.422	492
Toerekening aan grondexploitaties	-753	-934	-577
Toerekening aan projectfinanciering	-503	-615	-492
Toerekening rente over eigen vermogen	-	-	-
Toerekening rente over voorzieningen	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen rente	1.167	873	-577
Toegerekende rente volgens begrote renteomslag	1.098	1.961	-36
Correctie rente-omslag	-	-	-
Renteresultaat op taakveld 0.5 Treasury	-69	1.088	541

Bedragen x 1.000 euro

Het saldo van de rentelasten en rentebaten bedraagt op rekeningbasis 492.000 euro. Het verschil ten opzichte van de primaire begroting 2023 wordt verklaard door een lagere liquiditeitsbehoefte van de gemeente. De afgelopen jaren zijn de jaarresultaten positief geweest. Hierdoor beschikt de gemeente op dit moment over ruime liquide middelen en behoeft er geen kasgeld aangetrokken te worden. Overtollige liquide middelen zetten wij waar mogelijk uit bij mede-overheden. Hierover ontvangen wij een rentevergoeding. Ten opzichte van de begroting is op uitgezette geldleningen < 1 jaar een voordelig resultaat van 1,74 miljoen euro gerealiseerd.

In de primaire begroting 2023 werd het renteresultaat op het taakveld Treasury geraamd op 1,088 miljoen euro. Daarbij werd, rekening houdend met de bepalingen uit het BBV, met de volgende rentepercentages gerekend:

Rente ten behoeve van de grondexploitaties	1,30%.
Rente over de voorzieningen	2,00%.
Omslagrente	1,00%.

Op rekeningbasis is het percentage voor de rentetoerekening aan taakvelden neerwaarts bijgesteld van 1,00% naar 0%.

3.4.4 Financiering

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,5 procent van het begrotingstotaal van de begroting bij aanvang van het jaar. Dit begrotingstotaal was 334 miljoen euro, waardoor het kasgeldlimiet uitkomt op 28,4 miljoen euro.

Renterisiconorm

Voor de renterisico's op de lange termijn wordt gekeken naar de jaarlijks verplichte aflossingen van langlopende leningen. Dit mag in totaal niet meer dan 20 procent zijn van de totale begroting bij aanvang van het jaar. Dat betekent voor Almelo dat op een begroting van 334 miljoen euro deze maximaal uit 66,8 miljoen euro aan aflossingen mag bestaan op langlopende leningen.

Kasgeldlimiet	Begroot 2023	Werkelijk 2023
<i>Berekening kasgeldlimiet</i>		
Begrotingstotaal primitief	333.983	333.983
Percentage regeling	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	28.389	28.389
<i>Berekening ruimte onder kasgeldlimiet</i>		
Vlottende schuld	4.436	350
Vlottende middelen	30.902	76.805
Totaal netto vlottende schuld	-26.466	-76.455
Kasgeldlimiet	28.389	28.389
Ruimte onder kasgeldlimiet	54.855	104.844

Bedragen x 1.000 euro

Net als in de begroting 2023 blijft de gemeente ook in de jaarverantwoording 2023 ruim onder de kasgeldlimiet van 8,5 procent van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm	Begroting 2023	Werkelijk 2023
<i>Berekening renterisiconorm</i>		
Begrotingstotaal	333.983	425.957
Vastgesteld percentage	20%	20%
Renterisiconorm	66.797	85.191
<i>Berekening ruimte onder renterisiconorm</i>		
Renteherzieningen	-	-
Aflossingen	8.913	8.913
Renterisico	8.913	8.913
Ruimte onder renterisiconorm	57.884	76.278

Bedragen x 1.000 euro

De gemeente voldoet in de jaarverantwoording 2023 ruimschoots aan de renterisiconorm van 20 procent van het begrotingstotaal aan renteherzieningen of aflossingen.

3.4.5 Leningen

In de tabel hieronder staat het bedrag aan verstrekte leningen ultimo 2023.

Verstrekte leningen	Ultimo 2023
N.V. Industriegebouw maatschappij (IGM)	1.750
Woningcorporaties	5.572
BVO Heracles	6.513
Overige	803
Totaal verstrekte leningen	14.638

Bedragen x 1.000 euro

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

3.5.1 Samenvatting

- De formatie is in de 2023 toegenomen door de oprichting van de Eenheid Stedelijke Ontwikkeling en extra beleids capaciteit voor de uitvoering van programma's.
- De krapte op de arbeidsmarkt is al enige tijd waarneem- en voelbaar, wat resulteert in aanhoudende uitdagingen om vacatures te vervullen en geschikt personeel aan te trekken en te behouden.
- In 2023 is gestart met het professionaliseren van informatiemanagement, procesmanagement, gegevensmanagement en project- en portfoliomanagement. Dit zijn noodzakelijke randvoorwaarden voor het continue verbeteren van dienstverlening en een efficiëntere bedrijfsvoering.
- Conform de Wet politiegegevens (Wpg) is in 2023 een Wpg-heraudit uitgevoerd en gedeeld met de Autoriteit Persoonsgegevens. Deze heraudit laat een grote verbetering zien ten opzichte van de uitkomsten in 2022.

3.5.2 Beleid bedrijfsvoering

- [Kadernota Governance 2015](#)
- [Uitvoeringsnota Verbonden partijen](#)
- [Informatiebeveiligingsbeleid 2018-2021](#)

3.5.3 Bezuinigingstaakstellingen

In de programmabegroting 2023 is geen taakstelling voor 2023 opgenomen. De taakstelling die niet is gerealiseerd "Uitbreiding functieboek i.v.m. vaste verplichtingen" is in 2023 namelijk ten laste van het begrotingssaldo geboekt.

Herkomst	Maatregel	Begroting 2023	Status
Reorganisatie	Uitbreiding functieboek i.v.m. vaste verplichtingen	0	N.v.t.
Totale bezuinigingsopgave		0	

Bedragen x 1.000 euro

3.5.4 Personeel

Personele formatie en bezetting in fte

Binnen de gemeente Almelo waren er op peildatum (1-7-2023) 886 formatieplaatsen met een bezetting van 799 fte. Met daarnaast een externe inhuur van 112 fte. Zie hiervoor de tabel hieronder.

Peildatum	Formatie in FTE	Bezetting in FTE	Inhuur in FTE	Bezetting totaal in FTE	% inhuur t.o.v. totaal
1-7-2021	692	660	98	758	13%
1-7-2022	802	730	92	822	11%
1-7-2023	886	799	112	911	12%

De stijging in 2023 ten opzichte van 2022 is grotendeels te verklaren door:

- de organisatie-brede investering in capaciteit met de beoogde professionaliseringsslag als doel, bij de begroting 2023 goedgekeurd door de Raad (21 fte);
- de inrichting van de eenheid Stedelijke Ontwikkeling die gefinancierd wordt vanuit de geoormerkte structurele stelpost van 3 miljoen euro die de raad bij de programmabegroting 2023 beschikbaar heeft gesteld voor kwalitatieve stedelijke ontwikkeling (37 fte);

- de doorontwikkeling van de adviespool waarbij het adequaat bemensen van de programma's een belangrijk speerpunt is (16 fte). De benodigde financiering is gevonden door het slim inzetten van de 1,3 miljoen euro die we van het Rijk ontvangen via de specifieke uitkering Klimaat en Energie;
- het in dienst nemen van 4 cateringmedewerkers Ontplooi.

Sociaal Flankerend beleid.

Dit betreft de uitwerking en afbouw van de afspraken voortvloeiend uit de regeling Sociaal Flankerend beleid. Deze regeling is in 2020 beëindigd.

De regeling was gericht op mobiliteitsbevordering binnen de organisatie.

Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

In 2023 was de arbeidsmarkt landelijk nog steeds gespannen, waarbij het aantal vacatures nog steeds hoger lag dan het aantal werklozen. Met een daling van zowel het aantal werklozen (-6 duizend) als het aantal vacatures (-5 duizend) bleef de arbeidsmarkt in het vierde kwartaal van 2023 net zo gespannen als in het derde kwartaal. Tegenover elke 100 werklozen stonden opnieuw 114 vacatures. Het aantal banen bleef ook groeien. In het vierde kwartaal kwamen er 45.000 bij. Het aandeel werkenden binnen de bevolking van 15 tot 75 jaar is in 2023 verder toegenomen tot 73,2 procent.

Deze trend van krapte op de arbeidsmarkt is al enige tijd waarneem- en voelbaar, wat resulteert in aanhoudende uitdagingen om vacatures te vervullen en geschikt personeel aan te trekken en te behouden. We ondervinden hiervan de nodige problemen en staan voor de voortdurende taak om openstaande posities in te vullen, waaronder op sleutelposities waarvoor het vinden van gekwalificeerd personeel zo nu en dan bijzonder lastig is.

Naar verwachting zal de situatie op de arbeidsmarkt in 2024 grotendeels blijven zoals deze in 2023 was, met een aanhoudende krapte en moeilijkheden bij het vinden van geschikte kandidaten voor openstaande posities. De werkdruk onder het bestaande personeel kan hierdoor mogelijk toenemen als gevolg van onderbezetting. Het is zaak dat we de aankomende jaren, met een naar verwachting eveneens krappe arbeidsmarkt, met de nodige inspanningen proberen wel het nodige talent aan te trekken en te behouden. Inspanningen die hieraan bijdragen zijn bijvoorbeeld het investeren in het werkgeversmerk, investeren in opleiding en training van personeel en waar mogelijk het verbeteren van onze arbeidsvoorwaarden.

Externe inhuur en flexibele schil

Op peildatum 1-7-2023 bedroeg de externe inhuur in Almelo 12 procent van de totale bezetting in FTE. Hiermee worden piekmomenten in het werkaanbod opgevangen en wordt tijdelijk in noodzakelijk geachte specialistische kennis voorzien. Er wordt naar gestreefd inhuur waar dat kan te vervangen door vaste eigen medewerkers. De krapte op de arbeidsmarkt zorgt er echter voor dat het lastig is om openstaande vacatureruimte permanent in te vullen.

Opleidingsbudget

Voor het jaar 2023 bedroeg het opleidingsbudget 951.000 euro. Het totaal in 2023 ingezette bedrag voor opleiding en ontwikkeling bedroeg 1,308 miljoen euro. Dit resulteert in een totale overschrijding van 357.000 euro.

Dit tekort wordt voornamelijk veroorzaakt door twee grotere overschrijdingen, te weten 'opleiden-ontwikkelen strategisch centraal' met een tekort van 206.000 euro en 'opleiden-ontwikkelen uitvoering sociaal' met een tekort van 134.000 euro.

Verzuim

Het verzuimpercentage in 2023 binnen de gemeente Almelo was 5,26%. Hierbij zijn zwangerschapsgerelateerd verzuim en andere vangnetsituaties niet meegerekend. In 2022 was het verzuim binnen de gemeente Almelo 6,24%. Het gemiddelde in 2022 onder alle gemeenten was 6,7%. De benchmark voor 2023 is nog niet

beschikbaar. De verwachting is dat het percentage binnen de gemeente Almelo rond of onder het gemiddelde ligt dat wordt gemeten onder alle gemeenten.

Ontwikkeling formatie langere termijn

De Almelse ambities en strategische investeringen vragen ook in 2024 om nieuwe personele investeringen in de organisatie. Een verdere professionalisering organisatiebreed, de extra inspanning op Stedelijke Ontwikkeling en de ontwikkeling van beleid vraagt om extra capaciteit en een interne bundeling van expertise op het gebied van stedelijke ontwikkeling en beleidsontwikkeling. Succesvolle uitvoering van de ambities en opgaven vereist de aankomende tijd meer inzet van ambtelijke capaciteit.

3.5.5 Informatieveiligheid

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is de verzamelnaam voor de processen, die ingericht worden om de betrouwbaarheid van gemeentelijke processen, de gebruikte informatiesystemen en de daarin opgeslagen gegevens te beschermen tegen al dan niet opzettelijk onheil. Het begrip ‘informatiebeveiliging’ heeft betrekking op:

- beschikbaarheid / continuïteit: het zorg dragen voor het beschikbaar zijn van informatie en informatie verwerkende bedrijfsmiddelen op de juiste tijd en plaats voor de gebruikers;
- exclusiviteit / vertrouwelijkheid: het beschermen van informatie tegen kennisname en mutatie door onbevoegden. Informatie is alleen toegankelijk voor degenen die hiertoe geautoriseerd zijn;
- integriteit / betrouwbaarheid: het waarborgen van de correctheid, volledigheid, tijdigheid en controleerbaarheid van informatie en informatieverwerking.

Beleid gemeente Almelo

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren en handhaven van het [beleid](#) dat in 2021 door het college is vastgesteld. Hierbij geldt:

- Er is wetgeving waar altijd aan voldaan moet worden, zoals niet uitputtend: AVG, BRP, SUWI, BAG en PUN, maar ook de archiefwet.
- Er is een gemeenschappelijk normenkader als basis: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).
- De gemeente stelt dit normenkader vast, waarbij er ruimte is voor afweging en prioritering op basis van het ‘pas toe of leg uit’ principe.

De verantwoordelijkheid voor informatiebeveiliging ligt bij het (lijn)-management, met het College van B&W als eindverantwoordelijke. Informatiebeveiliging is een continu verbeterproces. ‘Plan, do, check en act’ vormen samen het management systeem van informatiebeveiliging.

Bij informatiebeveiliging zijn 3 pijlers van belang:

1. Mensen
2. Processen
3. Techniek

Techniek is van groot belang, maar wanneer de mensen niet weten hoe zij dienen te handelen lopen we alsnog flinke risico's. Dus hameren we op kennis, houding en gedrag in bewustwordingsprogramma's om zo de juiste cultuur te krijgen binnen de organisatie. Processen zijn nodig voor het gecontroleerd afhandelen van bijvoorbeeld wijzigingen en beveiligingsincidenten.

Er zijn drie soorten Informatiebeveiligingsmaatregelen:

1. Preventie. Dit zijn maatregelen om te voorkomen dat er dingen fout gaan. Dit zijn bijvoorbeeld implementatie van een spamfilter, een virusscanner, een firewall, maar ook een campagne om medewerkers bewust te maken van hun rol bij informatiebeveiliging.

2. Detectie. 100% veiligheid bestaat niet, er is altijd een kans dat er iets gebeurt. Daarom zijn er ook maatregelen nodig om een beveiligingsincident te ontdekken. Dit kunnen technische maatregelen zijn, die vreemd gedrag detecteren, maar ook campagnes om medewerkers bewust maken dat zij incidenten moeten melden.
3. Reactie. Als een incident is gedetecteerd moet er worden gereageerd om te voorkomen dat het groter wordt en te zorgen dat het wordt gestopt, en dat datalekken op tijd en juist worden gemeld. Dit zijn veelal procesmatige maatregelen. Er zal dan ook moeten worden gekeken of nog maatregelen nodig zijn om herhaling te voorkomen.

Door verdergaande samenwerking met ketenpartners spannen wij ons maximaal in om de risico's met betrekking tot informatieveiligheid te beperken. Door digitalisering van de dienstverlening en continue veranderingen van de dreiging op internet is dit complex en nooit af. Het is dan ook onmogelijk de risico's voor 100% af te dekken.

Actuele ontwikkelingen

Security incidenten

Het afgelopen jaar hebben we veel verschillende soorten security incidenten gezien.

Het meest opvallend waren de 'Verdachte activiteiten'. Dit waren de meest voorkomende meldingen. Dankzij ons nieuwe monitoringssysteem, dat we net voor de zomervakantie hebben geïnstalleerd, kunnen we deze nu veel beter zien en begrijpen.

Dit nieuwe systeem, ook wel bekend onder de naam SIEM/SOC, helpt ons om ongewone en mogelijk gevaarlijke activiteiten snel te herkennen. Het is echt een grote stap voorwaarts in hoe we onze informatie beschermen.

Awareness

In 2023 hebben we met terugwerkende kracht alle nieuwe medewerkers uitgenodigd om een bewustwordingstoets af te nemen. Dit maakt deel uit van ons streven om het bewustzijn over informatiebeveiliging binnen onze gemeente Almelo verder te versterken.

Implementatie nieuwe regelgeving

In het licht van deze sterke groei en dreiging van maatschappelijke ontwrichting is er vanuit de Europese Unie gewerkt aan de Network and Information Security (NIS2) directive. Deze richtlijn is gericht op een verbetering van de digitale en economische weerbaarheid. De richtlijn zal veel gevolgen en impact hebben op organisaties, aangezien de scope van ondernemingen en organisatie die onder deze richtlijn vallen vele malen groter is dan de eerste NIS-richtlijn. Gemeenten zullen ook onder deze richtlijn vallen. De NIS2-richtlijn moet door lidstaten worden omgezet in nationale wetgeving. Het Rijk geeft aan dat de omzetting complex is en adviseert niet te wachten op volledig duidelijkheid. De risico's die organisaties en systemen lopen, zijn er immers nu ook al. Organisaties die nu al in actie komen beveiligen zich niet alleen tegen deze bestaande risico's, maar zijn straks ook beter voorbereid op de komst van de nieuwe wetgeving. Dit alles kan door de volgende maatregelen te nemen.

1. Maak een risicoanalyse en -beoordeling van de fysieke en digitale risico's die de dienstverlening van uw organisatie kunnen verstoren.
2. Neem waar mogelijk maatregelen die de organisatie beter beschermen tegen deze risico's.
3. Zorg voor procedures die uw organisatie in staat stellen om incidenten die bedrijfsprocessen (kunnen) verstoren te detecteren, monitoren, op te lossen en te melden.

3.5.6 Digitalisering en datagedreven werken

Wij streven naar een verdere professionalisering van onze organisatie. Digitalisering en meer datagedreven werken dragen daar aan bij. Het biedt kansen zoals het kunnen nemen van gefundeerde beslissingen op basis

van actuele informatie, efficiëntere procedures, en de inzet van slimme innovatieve toepassingen met als gevolg kostenbesparingen. Voor inwoners en bedrijven betekent dit een optimalisering van de dienstverlening door slimme producten, actuele en betrouwbare informatie, en klantvriendelijke snelle procedures. In 2023 is gestart met het professionaliseren van informatiemanagement, procesmanagement, gegevensmanagement en project- en portfoliomanagement. Dit zijn noodzakelijke randvoorwaarden voor het continue verbeteren van dienstverlening en een efficiëntere bedrijfsvoering.

In 2023 is geïnvesteerd in de basis voor de komende jaren. Er zijn procesmedewerkers aangesteld die een centraal procesmanagement aan het opbouwen zijn en de organisatie verder helpen met het actualiseren van processen.

De datavisie is verder uitgewerkt en vertaald in een datastrategie (inclusief onderwerpen voor ethiek, privacy, datamanagement en 'datavaardigheid') voor de komende jaren. De rollen en werkwijzen in informatiemanagement zijn verder uitgewerkt en capaciteit is uitgebreid om slagvaardig en met beleid de digitale uitdagingen op te kunnen pakken. Project- en portfoliomanagement is hiervoor noodzakelijk om in de hoeveelheid aan uitdaging, de juiste keuzes te kunnen maken, te kunnen prioriteren en zo als organisatie meer in control te zijn bij het plannen van projecten. Een eerste opzet met noodzakelijke rollen hiervoor is gemaakt inclusief andere werkwijzen om projecten efficiënt uit te kunnen gaan voeren. Er is gewerkt aan een plan met de gewenste informatievoorziening, monitoring en infrastructuur om het sociaal domein verder te digitaliseren. Hierbij wordt nadrukkelijke rekening gehouden met de dienstverlening Almelo breed. Daarnaast worden dashboards gerealiseerd om beter te kunnen sturen. Om de informatiehuishouding in het fysieke domein en in de keten naar de landelijke voorzieningen te verbeteren, is een centrale objectenregistratie en de nodige capaciteit gerealiseerd. Dit levert meer actuele, juiste en bruikbare data dat door meerdere disciplines gebruikt wordt voor dagelijkse sturing of meerjarenplanning.

In 2024 gaan we verder met concrete acties en projecten om zowel de toegang voor de inwoners en medewerkers, de kwaliteit van data en informatievoorziening, als de optimalisatie van interne processen en dienstverlening te realiseren.

3.5.7 Privacy

Werken aan een stevige basis

In 2023 is er aandacht geweest voor het (opnieuw) leggen van een stevige basis op het gebied van de bescherming van persoons- en politiegegevens. In 2023 is een heraudit uitgevoerd op de Wet politiegegevens (Wpg). De uitkomst van deze heraudit liet een forse verbetering zien ten opzichte van 2022.

Door te weinig capaciteit en het hebben van prioriteit bij het draaiende houden van de organisatie, is er in voorgaande jaren te weinig ruimte geweest voor het onderhoud en verdere implementatie van deze basis.

Eind 2023 is het privacyteam daarom uitgebreid met extra capaciteit, waarbij er een duidelijke scheiding is aangebracht binnen de functies van Privacy Officer en Functionaris Gegevensbescherming. Daar waar in de eerste helft nog veel werkzaamheden door externe medewerkers waren uitgevoerd, staat er eind 2023 een team van interne medewerkers.

Werkzaamheden 2023

In 2023 zijn er meerdere beleidsstukken en procedures her-/geschreven, om zodoende de organisatie duidelijke kaders te geven waarbinnen het kan opereren.

Er is een start gemaakt met het in kaart brengen van alle verwerkingen, waarbij het register met verwerkingen van politiegegevens inmiddels compleet is. Ook is er veel werk verzet om aan de wettelijke normen voor het verwerken van politiegegevens te voldoen.

Doorlopende werkzaamheden

Er zijn echter ook een aantal zaken waar de gemeente in 2023 niet aan toegekomen is. De gemeente Almelo loopt, ondanks de inspanningen in voorgaande jaren, achter met het uitvoeren van de wettelijk verplichte risico-analyses op verwerkingen met een hoog risico voor betrokkenen. De inhaalslag op deze achterstand moet zo snel mogelijk plaatsvinden.

Ook is er te weinig ingezet geweest op bewustzijns campagnes op het gebied van privacy (en informatiebeveiliging). Het belang van dit soort campagnes is groot omdat het menselijk handelen het grootste risico op incidenten is.

3.5.8 Huisvesting

Hybride werken

April 2023 is het project Hybride werken opgeleverd. Dit betekent concreet het volgende:

Thuiswerken

- Faciliteiten (bureaustoel/schermen en thuiswerkvergoeding) zijn uitgeleverd.
- Werkplekonderzoeken worden aangeboden en de hulp van arbodeskundigen kan worden ingeschakeld indien noodzakelijk/gewenst.

Herinrichting kantoorconcept

- Het voormalig bedrijfsrestaurant is omgeturnd naar een multifunctionele ruimte met een warme uitstraling en aantrekkingskracht om elkaar te ontmoeten. Tevens zijn extra overleg- en ontmoetingsruimtes gerealiseerd om sneller en integraler samen te werken aan maatschappelijke en politieke vraagstukken.
- De 19^e verdieping is aangepast naar een meer representatieve ontvangst- en inspiratieruimte die multifunctioneel en meer efficiënt kan worden ingezet.
- De “toren” is opnieuw heringericht waarbij de aantallen primaire werkplekken gebaseerd zijn op een werkplecfactor van 0,5 fte. Tevens wordt met de voorzieningen in de multifunctionele ruimtes en met thuiswerken een meer complete werkomgeving gefaciliteerd voor onze medewerkers.

Momenteel vindt er een evaluatie plaats met de gebruikers en wordt daar waar nodig bijgestuurd.

Nieuwbouw Dagelijks Beheer (gemeentewerf)

In februari 2022 heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw van de huisvesting van dagelijks beheer (nieuwe gemeentewerf). In het tweede kwartaal van 2022 is gestart met milieuonderzoeken, asbestonderzoek, flora- en faunaonderzoeken en de toetsing aan de stikstofrichtlijnen. Parallel hieraan is het concept programma van eisen opgesteld. Het programma van eisen is met de gebruikers afgestemd en er hebben referentiebezoeken plaats gevonden bij andere gemeenten in Overijssel.

De impact van het programma van eisen is ook besproken met Twentemilieu. De huisvesting van Twentemilieu voldoet niet meer aan de huidige eisen ten aanzien van arbo en duurzaamheid. Daarmee liggen er mogelijkheden om de huisvesting te combineren met de bestaande nieuwbouw en het gehele terrein opnieuw in te richten. Hiermee kan een efficiëncyslag worden doorgevoerd en kan een oplossing worden gevonden voor de mobiliteitsproblematiek bij het wegbrengen van afval. Naar aanleiding van deze afstemming heeft Twentemilieu de nadrukkelijke wens uitgesproken om mee te liften met de nieuwbouw. Twentemilieu is bereid om hiertoe een langdurig huurcontract aan te gaan. In de eerste helft van 2023 zijn de wensen van Twentemilieu met betrekking tot de huisvesting en herinrichting van de milieustraat in relatie tot circulariteit in beeld gebracht, inclusief de financiële consequenties. Gezamenlijk is er een nieuw programma van eisen opgesteld, gezamenlijk voor de Turfkade 17 en 15. Momenteel is de massastudie in de afrondende fase, zodat daadwerkelijk wordt gekeken of het complete programma van eisen past op de percelen. Na afronding van dit onderzoek wordt deze afweging en (consequenties voor het) programma van eisen ter besluitvorming voorgelegd aan het college en de gemeenteraad. De verwachting is dat dit in Q2 2024 wordt opgeleverd.

Huisvesting wijkaccommodaties

In 2022 is een onderzoek gestart naar de wijkaccommodaties, waarbij gekeken wordt hoe wij in de toekomst het dagelijks beheer, exploitatie en wijze van subsidiëring vorm willen geven. In 2023 is een visie 'gemeentelijke wijk- en dorpsaccommodaties Almelo' opgesteld. Deze visie is op 07 november 2023 in de raad vastgesteld.

Op basis hiervan is verder gegaan met de uitwerking van de visie:

- Inzichtelijk maken van de financiële stromen. Naar verwachting wordt dit begin Q2 2024 opgeleverd.
- Herijken van de wijze van subsidiëring en toekenning hoogte van subsidie. Dit wordt in Q2 2024 opgeleverd.
- Op 06 februari 2024 heeft het college besloten om het dagelijks beheer en exploitatie van de zes wijkaccommodaties in eigendom van de gemeente, maar in beheer bij Accres te gaan investeren. 31 december 2024 moet de uitvoering van dit besluit ingeregeld zijn.

Interne Dienstverlening

De doelstelling is de gehele interne dienstverlening naar een hoger niveau te brengen waarin:

- Beleving en klantgerichtheid hoog in het vaandel staat;
- De medewerkers moeten zich trots en veilig voelen in de werkomgeving;
- Medewerkers worden optimaal gefaciliteerd om de opgave van de stad vorm te geven.

Om dit te bereiken is besloten om drie separate projecten op te tuigen:

1. Serviceplein,
2. pre- en onboarding en
3. digitale werkplek.

Serviceplein

In 2023 zijn de voorbereidingen gestart tussen de teams HR, ICT en FZ, met als doel om 1 januari 2024 van start te gaan met het Serviceplein: één centrale plek waar medewerkers met alle vragen terecht kunnen.

De insteek van het serviceplein is onder andere het bevorderen van de onderlinge samenwerking tussen de teams, waarbij de focus ligt op het IDU (instroom, doorstroom, en uitstroom) proces.

Het jaar 2024 wordt als pilot gebruikt, waarbij in Q3 2024 de evaluatie plaatsvindt.

Pre- en onboarding

In het jaar 2023 heeft de voorbereiding plaatsgevonden om een passend onboardingsprogramma op te stellen voor nieuwe medewerkers bij de gemeente Almelo.

Het doel hiervan is om een eenzijdig, duidelijk beleid te creëren als het gaat om de start van de nieuwe medewerker. Als uitkomst is een basisprogramma opgesteld, met een duur van 3 maanden, waarin allerlei activiteiten en trainingen zijn opgesteld waaraan de nieuwe medewerker deelneemt. Met dit programma kan de nieuwe medewerker goed 'landen' in de organisatie, het team en de opgave waarvoor zij zijn aangenomen. In 2024 wordt hier een verdere invulling aangegeven om de activiteiten uit te breiden met o.a. een avond politiek en een platform voor e-learnings / filmpjes en webinars.

Digitale werkplek

Het doel van een digitale werkplek is het realiseren van een startpagina, zodat de medewerker overal kan beschikken over hun eigen data; op kantoor, onderweg en thuis. Door één plek waar alles op te zien is, maakt het werken makkelijker, efficiënter en zal de productiviteit verhogen, maar ook de werkbeleving positief versterken. Het streven is om te starten op 1 september 2024 met de uitrol van de digitale werkplek.

3.5.9 Rechtmatigheidsverantwoording

Rapportering in paragraaf bedrijfsvoering

Zoals in het controleprotocol is opgenomen, wordt in de paragraaf bedrijfsvoering een overzicht opgenomen van de geconstateerde fouten boven de (individuele) rapporteringsgrens van 150.000 euro. Daarnaast wordt opgenomen welke maatregelen er genomen worden om deze fouten in de toekomst te voorkomen.

In onderstaande tabel is een cumulatief overzicht opgenomen van geconstateerde rechtmatigheidsfouten over 2023.

Monitor Rechtmatigheidsverantwoording	Subtotaal	Totaal
A. Begrotingscriterium		
1 Overschrijding exploitatiebudgetten programma's begroot versus werkelijk	172	
2 Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	492	
3 Niet geautoriseerde reserve mutaties	0	
Subtotaal begrotingscriterium		664
B. Voorwaardencriterium		
1 Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed		7.382
C. Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium		456
Subtotaal voorwaarden- en m&o-criterium		7.838
Totaal rechtmatigheidsfouten		8.502
Verantwoordingsgrens		
Verantwoordingsgrens vastgesteld door de raad (%)	3%	
Totaal lasten inclusief toevoegingen aan de reserves		368.015
Verantwoordingsgrens (maximaal toelaatbare foutenmarge)		11.040

Bedragen x 1.000 euro

A. Begrotingscriterium

Overzicht van de lasten van de hoofdtaakvelden

Lasten van de hoofdtaakvelden	Begroting 2023	Wijziging 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	V/N
0 Bestuur en ondersteuning	53.255	6.964	60.219	59.376	-843	V
1 Veiligheid	8.062	456	8.517	7.986	-531	V
2 Verkeer en vervoer	14.498	356	14.854	14.567	-287	V
3 Economie	16.312	2.136	18.448	5.439	-13.009	V
4 Onderwijs	8.591	3.697	12.288	12.460	172	N
5 Sport, cultuur en recreatie	19.029	2.190	21.217	20.027	-1190	V
6 Sociaal domein	166.720	28.244	194.964	191.083	-3.881	V
7 Volksgezondheid en milieu	24.653	3.549	28.203	25.144	-3.059	V
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuwing	19.796	7.157	26.953	7.831	-19.121	V
Totaal lasten	330.917	54.747	385.663	343.914	-41.749	V

Bedragen x 1.000 euro

In het overzicht van de hoofdtaakvelden is af te lezen dat uitsluitende hoofdtaakveld 4 Onderwijs een overschrijding laat zien. Hierdoor is er een fout voor de begrotingsrechtmatigheid ontstaan van 172.000 euro. Dit saldo is ontstaan door hogere lasten voor leerlingenvervoer. Vanaf schooljaar 2023 / 2024 is er een nieuwe aanbieder voor het leerlingenvervoer geselecteerd. De financieringssysteem is gewijzigd van ritprijzen naar kilometerprijzen, wat negatief uitpakt voor het leerlingenvervoer.

Maatregel ter voorkoming:

In de slotrapportage een doorrekening maken van de kosten van leerlingenvervoer.

Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)

Project/krediet	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Luctor et Emergo, natuurgrasveld	30		34	34	4	N
Stadionlaan 60, sporthal	55	26	35	61	6	N
Stadhuis hybride werken	400	0	402	402	2	N
Aankoop pand Grotestraat 62	275	0	284	284	9	N
Pand Schelfhorstweg	0	0	91	91	91	N
Ondergrond pand Schelfhorstweg	0	0	45	45	45	N
Agrarische grond Schelfhorstweg	0	0	40	40	40	N
Witvoetenstraat en Gravenstraat	159	109	61	170	11	N
H.R. Holstlaan Nijreessingel tot A35 (voorbereiding)	120	203	0	203	83	N
Bornsestraat Bornerbroek - reconstructie	15	0	47	47	32	N
Gijsbert Karel van Hogendorpstraat - reconstructie	10	0	17	17	7	N
Rutger Jan Schimmelpenninckstraat - reconstructie	20	0	24	24	4	N
Brugstraat - fietspad H. Dunantstr-Sluisgade NZ	156	103	63	166	10	N
Fietspad Van Rechteren Limpurgsingel	43	0	63	63	20	N
Diverse kleine verkeerskundige aanpassingen	12	13	0	13	1	N
Hofkampstraat 30 km	25	0	35	35	10	N
Brug BB017 Willem de Clerqstraat 2023	68	0	79	79	11	N
Vervangen / herplanten bomen (voorbereiding)	270	210	91	301	31	N
Boomwortelopgroei 2023	75	0	78	78	3	N
AVC Heracles kunstgrasveld	363	0	392	392	29	N
AVC Heracles natuurgrasveld	81	0	92	92	11	N
Luctor et Emergo oefenveldverlichting	20	21	0	21	1	N
Aanbouwwerktuigen	85	0	86	86	1	N
Vervoermiddelen	46	0	47	47	1	N
Besturing	100	0	111	111	11	N
Kroosstraat en omgeving	260	0	273	273	13	N
Deldensestraat grondwater	65	0	70	70	5	N
Totaal Kredieten	2.753	685	2.560	3.245	492	N

Bedragen x 1.000 euro

De investeringskredieten zijn beoordeeld op overschrijdingen van het vastgestelde krediet per einde 2023. Daaruit blijkt dat er een cumulatief bedrag van 492.000 euro is overschreden waardoor er een begrotingsrechtmatigheidsfout is ontstaan.

Maatregel ter voorkoming.

In de slotrapportage een doorrekening maken van de overschrijdingen.

B. Voorwaardecriterium

Bij de controle op het voorwaardecriterium is een aantal fouten geconstateerd met betrekking tot Europese aanbestedingen. Deze fouten tellen op tot 7,382 miljoen euro en bestaan uit de volgende fouten.

- a. Inhuur onrechtmatige inkoop 5,597 miljoen euro
- b. ICT onrechtmatige inkoop 1,083 miljoen euro
- c. Overige onrechtmatige inkoop 0,702 miljoen euro

In onderstaand overzicht is opgenomen welke maatregelen door de verbijzonderde interne controle worden voorgesteld om deze fouten in de toekomst te voorkomen.

1. Zorg voor een adequate dossiervorming in het zaakstelsel van de inkooptrajecten (inclusief contract/ verlenging);
2. Het invoeren van een InkoopStartFormulier (o.a. met de geschatte opdrachtwaarde) en het opnemen van een gedocumenteerde raming van de inkoopwaarde met een koppeling aan het passende inkooptraject;
3. Zorg voor vermelding van een UIT-nummer bij de betalingen en controleer of de juiste UIT-nummers worden gebruikt (zonder juist UIT-nummer geen betaling van facturen);
4. Werken met een verplichtingenadministratie;
5. Meer aandacht voor contractmanagement waaronder ook beheer uitnutting van raamcontracten;
6. Meer aandacht vragen voor inkopen conform het inkoopbeleid van de gemeente Almelo (richtlijnen voor enkelvoudig en meervoudig onderhandse inkoop);
7. Duidelijke omschrijving van de betaling, geen combinatie omschrijvingen (bijvoorbeeld onderhoud sportpark en maaiwerkzaamheden);
8. Het verankeren van de rol van de inkoopadviseurs binnen het inkoopproces;
9. Samenvoegen van vergelijkbare inkoop onder raamcontracten;
10. Meer aandacht voor contractbeheer met aandacht voor o.a. looptijd en inzet verlengingsopties.

Bovenstaande maatregelen worden door het college opgepakt in samenhang met de ontwikkelingen vanuit het nieuwe financiële systeem, teneinde de onrechtmatigheid komende jaren te verkleinen.

C. Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium

Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium geeft een onrechtmatigheid van 456.000 euro. Dit betreffen allen opgelegde fraudevorderingen in het kader van verstekte uitkeringen welke op basis van de kadernota rechtmatigheid 2023 verplicht moeten worden gemeld. In de kadernota rechtmatigheid is hierover namelijk opgenomen: *Wanneer misbruik van overheidsmiddelen is geconstateerd en een terugvordering (met eventueel een boete) is opgelegd blijft staan dat misbruik van overheidsmiddelen heeft plaatsgevonden.*

Juist door het nemen van maatregelen is deze fout geconstateerd en moet dit bedrag als bruto fout meegenomen worden in de tabel van de rechtmatigheidsverantwoording.

3.5.10 Juridische zaken

Op verzoek van de raad wordt er met ingang van de jaarverantwoording 2021 een paragraaf juridische zaken opgenomen in de begroting en jaarstukken. In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in het aantal lopende en afgeronde juridische procedures per rechtsgebied, de capaciteit die hiermee gemoeid is en de sturingsmogelijkheden die er zijn ten aanzien van de capaciteitsinzet.

Aantallen per rechtsgebied

We geven een overzicht van het aantal lopende, in behandeling genomen en/of afgeronde gerechtelijke zaken in 2023.

Bestuursrecht:

Voor wat betreft de bestuursrechtelijke geschillen zijn zaken behandeld op het gebied van sociaal zekerheidsrecht, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht/handhaving en overige zaken, veiligheid en burgerzaken.

Hieronder wordt daar een opsomming van gegeven.

Sociaal zekerheidsrecht

Voor wat betreft sociaal zekerheidsrecht zijn 30 procedures afgerond. M.u.v. 1 zaak waren wij hierin de verwerende partij. Het ging om de volgende procedures:

- 16 beroepsprocedures met uitkomst ongegrond;
- 2 beroepsprocedures met uitkomst gegrond;
- 1 beroepsprocedure met een niet-ontvankelijk verklaring;
- 3 beroepsprocedures waarbij het beroep is ingetrokken door de wederpartij;
- 2 hoger beroepsprocedures met uitkomst gedeeltelijk gegrond;
- 1 hoger beroepsprocedure met een niet-ontvankelijk verklaring;
- 1 hoger beroepsprocedure waarbij het beroep is ingetrokken door de wederpartij;
- 1 hoger beroepsprocedure ingesteld door gemeente en waarbij uiteindelijk is besloten het beroep in te trekken; en
- de behandeling van 3 voorlopige voorzieningen waarbij 1 verzoek is afgewezen en de andere 2 verzoeken zijn ingetrokken door de wederpartij.

Daarnaast zijn er in 2023 5 beroepsprocedures en 13 hoger beroepsprocedures tegen ons opgestart die nog niet behandeld zijn.

Ruimtelijke ordening

Er zijn 4 procedures afgerond in 2023. Het ging daarbij om 1 voorlopige voorziening (afgewezen en vervolgens is beroep aangetekend) en 3 beroepszaken. Van deze beroepszaken tegen bestemmingsplannen is 1 beroep gegrond verklaard, 1 kennelijk niet-ontvankelijk (hiertegen is verzet aangetekend) en 1 ongegrond verklaard. Daarnaast lopen er nog 4 beroepsprocedures tegen bestemmingsplannen. Deze moeten nog behandeld worden door de Raad van State.

Omgevingsrecht/handhaving en overige zaken

Hierbij gaat het o.a. om procedures inzake het verlenen van omgevingsvergunningen, het opleggen van een last onder dwangsom of bestuursdwang, de behandeling van Woo verzoeken en de behandeling van verzoeken om nadeelcompensatie.

Voor wat betreft de behandelde zaken kunnen de volgende resultaten worden gemeld:

- 3 beroepsprocedures met uitkomst ongegrond;
- 3 beroepsprocedures met uitkomst gegrond;
- 3 beroepsprocedures met een niet-ontvankelijk verklaring;
- 5 beroepsprocedures waarbij het beroep is ingetrokken door de wederpartij;
- 2 hoger beroepsprocedures met uitkomst ongegrond;
- 2 hoger beroepsprocedures waarbij het beroep is ingetrokken door de wederpartij; en
- 1 voorlopige voorziening waarbij het verzoek is toegewezen.

De volgende zaken zijn nog in behandeling:

- 1 voorlopige voorziening;
- 8 beroepsprocedures;
- 2 hoger beroepsprocedures.

Veiligheid

Er zijn 4 procedures afgerond met de volgende uitkomsten:

- 2 beroepsprocedure met uitkomst ongegrond;
- 1 beroepsprocedure met uitkomst gegrond;
- 3 voorlopige voorzieningen waarbij het verzoek is afgewezen.

Daarnaast zijn er 2 beroepsprocedures en 3 hoger beroepsprocedure opgestart die nog niet behandeld zijn. M.u.v. 1 hoger beroepsprocedure zijn wij hierin de verwerende partij.

Burgerzaken (familierecht)

Er zijn 4 zaken behandeld. Hierbij ging het om verzoeken inzake de burgerlijke stand voor wijziging van een geboorteakte. Drie zaken zijn bij de rechtbank aan de orde geweest. Twee verzoeken zijn toegewezen en 1 verzoek is afgewezen. Eén zaak is behandeld bij het Gerechtshof. In de beschikking van het hof is het verzoek toegewezen.

Civiel recht:

Van deze zaken, 4 in totaal, is de gemeente Almelo telkens de verwerende partij geweest. Daarbij zijn wij 2 keer in het ongelijk en 1 keer in het gelijk gesteld. De andere (langlopende) zaak is via een schikking afgerond. Van deze zaken wordt er 1 vervolgd met een hoger beroep.

Strafrecht:

Bij een beklagprocedure ex artikel 12 Sv tegen een beslissing van het Openbaar Ministerie (OM) om niet tot strafvervolgning over te gaan ter zake van valsheid in geschrifte en/of verduistering, zijn wij in het gelijk gesteld. Het OM dient hier alsnog toe over te gaan.

Nagenoeg alle bestuursrechtelijke zaken worden door de organisatie zelf opgepakt. Desgewenst kan ruggespraak met de stadsadvocaat plaatsvinden. Bij zaken met bijvoorbeeld een hoog afbreukrisico kan het voorkomen dat het dossier door hen wordt overgenomen met ondersteuning van de betrokken ambtenaren.

Voor de civiele zaken geldt dat er, met uitzondering van kantonzaken tot 25.000 euro, arbeidszaken en huurzaken, sprake is van verplichte procesvertegenwoordiging.

Voor de aantallen klachten en bezwaren die zijn behandeld door de bezwaarschriftencommissies Algemene zaken en Sociaal domein wordt verwezen naar de paragraaf dienstverlening in deze jaarverantwoording.

Interne capaciteit en sturingsmogelijkheden

Bij de Eenheid Concernzaken zijn 3 concernjuristen werkzaam bij wie ca. 2,0 fte aan capaciteit beschikbaar is voor juridische vraagstukken. Naast de juridische capaciteit op concernniveau zijn er juristen werkzaam bij de eenheden, zoals team Vergunningverlening & Naleving (KCC), team Veiligheid (Concernzaken), team Ruimtelijke Economische Ontwikkeling (SO), team Advies en Regie (UF) en team Kwaliteit (US). De concernjuristen houden zich bezig met concernjuridische kwaliteitszorg zoals bevoegdheidsverdeling (delegaties en mandaten), verordeningenbeheer en coördinatie van Woo-verzoeken. Daarnaast worden zij ingezet voor vragen van juridische aard waarvoor geen expertise binnen de eigen eenheden/teams voorhanden is of waarvoor aanvullende juridische expertise nodig is.

Op deze manier wordt getracht het aantal zaken waarvoor externe juridische expertise moet worden ingewonnen, zoveel mogelijk te beperken. Tevens ligt hieraan ten grondslag dat dossiers “aan de voorkant” goed opgepakt worden zodat voorkomen wordt dat er achteraf gerepareerd moet worden met alle gevolgen van dien. Vanuit de organisatie kunnen ook vooraf specifiek vragen aan de stadsadvocaten worden voorgelegd tijdens maandelijks inloopsprekuren. Ook toetsen de concernjuristen de juridische kwaliteit van bestuurlijke voorstellen. In geval van juridische vraagstukken zorgen de concernjuristen in samenspraak met de collega’s van de desbetreffende teams voor een juridisch houdbaar besluit.

De inhuur van een stadsadvocaat of juridische expertise anderszins verloopt via de concernjurist die hierin het accounthouderschap vervult. Doel hiervan is te voorkomen dat externe expertise wordt gevraagd terwijl deze kennis ook in “eigen huis” aanwezig is. De betrokken ambtenaren zorgen ervoor in overleg met concernzaken dat de dossiers compleet en overzichtelijk aan de advocaten worden aangeleverd, zodat de advisering efficiënter kan verlopen. Ze blijven inhoudelijk betrokken om goed te kunnen blijven sparren met de advocaten. Een eventuele (verdere) processtap dient eerst met concernzaken afgestemd te worden.

Externe inhuur

De gemeente Almelo heeft met een aantal kantoren raamcontracten afgesloten voor inhuur van specifieke juridische expertise. Het gaat daarbij om onderwerpen op het gebied van vastgoedtransacties, staatssteun, project- en gebiedsontwikkeling, bouwcontracten, aanbestedingen, inkoop en bestuurs- en omgevingsrecht. Als er specifieke zaken spelen op het gebied van arbeidsrecht en burger- en publiekszaken dan zijn daarvoor doorgaans ook vaste kantoren beschikbaar. In 2023 bedroegen de kosten die hiermee gemoeid waren 603.000 euro (was in 2022 632.000 euro en in 2021 727.000 euro).

Terugvordering zorggelden van zorgaanbieders

Wij kijken kritisch naar de kwaliteit van geleverde zorg. Mocht zorg niet geleverd zijn of van onvoldoende kwaliteit, dan wordt zorggeld teruggevorderd. Op dit moment wordt er met 1 zorgaanbieder schikkingsoverleg gevoerd naar aanleiding van een rechterlijke uitspraak (van 2022). Hiertegen heeft de aanbieder weliswaar hoger beroep aangetekend. Echter, in afwachting van afronding van het schikkingsoverleg is de mondelinge behandeling daarvan aangehouden.

3.5.11 Frauderisico's en continuïteit

Frauderisico's

Fraude kan een groot effect hebben op de reputatie van de gemeente en kan tot grote financiële schade leiden. Het is daarom van belang om aan de beheersing van frauderisico's expliciet aandacht te besteden. Bij fraude gaat het om opzettelijke handelingen door één of meerdere personen binnen de gemeente, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Een voorbeeld is het betalen van valse facturen, waarbij één of meerdere personen binnen de gemeente betrokken zijn. Dit type fraudes wordt niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De accountant is verplicht om in zijn controleverklaring aandacht te besteden aan fraude. Het gaat dan bijvoorbeeld om de risico-inschatting ten aanzien van frauderisico's en de door gemeenten verrichtte werkzaamheden om fraude te voorkomen en op te sporen. Op het moment dat eventuele fraudegevallen financieel omvangrijk zijn, dan zijn deze fraudes onderdeel van de getrouwheidsverklaring die de accountant afgeeft.

De fraude-risico's maken reeds integraal onderdeel uit van ons risicomanagement. Het fraudebeleid is opgesteld. In dit fraudebeleid wordt ingegaan op wat fraude nu precies is, welke raakvlakken het kent met andere begrippen die hiermee in verband worden gebracht, de oorzaken en verschijningsvormen van fraude (met voorbeelden) en welke acties wij als organisatie nemen ter voorkoming van fraude. Dit wordt in het tweede kwartaal 2024 vastgesteld.

Aan de hand van het vastgestelde fraudebeleid zullen wij met ingang van het derde kwartaal 2024 in de fraude-risicoanalyse explicieter aandacht besteden aan de drie fraude-elementen, gelegenheid, druk en rationalisatie. De gemeente zal de resultaten hiervan toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van een continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarstukken hebben wij de risico's met betrekking tot de continuïteit geëvalueerd aan de hand van de, tot het moment van vaststellen van de jaarstukken, beschikbare informatie waaronder de begroting en de financiële kengetallen inclusief de weerstandsratio.

De gemeente beschikt over (meer dan) voldoende weerstandsvermogen om de onderkende risico's op te vangen. Voorts laat de liquiditeitsprognose zien dat wij in staat zijn om in voldoende mate aan onze directe betalingsverplichtingen te voldoen. De gemeente Almelo beschikt over een structureel en reëel sluitende begroting voor 2024. De meerjarenraming 2025-2027 laat vanaf 2026 een structureel tekort zien. Gelet op de onzekerheid ten aanzien van de gemeentefinanciën vanaf 2026 monitoren wij dit tekort met verscherpte aandacht binnen onze P&C-cyclus. Daartoe hebben wij bij de perspectiefnota 2024 een aantal zoekrichtingen bepaald waarbinnen besparingsmogelijkheden zullen worden uitgewerkt. Een verdere uitwerking hiervan zal betrokken worden bij de perspectiefnota 2025.

Op basis hiervan nemen wij het standpunt in dat er thans geen materiële onzekerheid dan wel onzekerheid bestaat rond het voortbestaan van de gemeente. In aanvulling hierop merken wij op dat de continuïteit van gemeentelijke overheden in zijn algemeenheid nimmer in het geding is, gelet op het vangnet, zoals omschreven in artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet (Fvw).

3.5.12 Participatie

Participatieverordening 2022 en uitwerking.

De 'Wet versterking participatie op decentraal niveau' is in voorbereiding. Deze wet verplicht gemeenten om de inspraakverordening uit te breiden/te verbreden naar een participatieverordening.

In 2022 is een uitgebreid traject doorlopen om, vooruitlopend op de invoering van het wetsvoorstel, al van een inspraakverordening tot een participatieverordening te komen.

Participatieverordening gemeente Almelo 2022 door de raad vastgesteld.

Bij vaststelling van de Participatieverordening Almelo 2022 is aangegeven dat het beleid opgesteld wordt voor de kerninstrumenten van de Omgevingswet: omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsprogramma en omgevingsvergunning. In maart 2024 is deze uitwerking van het participatiebeleid door de raad vastgesteld.

Leefbare wijken en dorpen

De afgelopen jaren is de gemeente Almelo steeds meer gaan werken vanuit de belevingswereld van de inwoner. Om de leefbaarheid op peil te houden dan wel te verbeteren zetten we de komende jaren in op de doorontwikkeling van het wijkgericht werken. Centraal hierin staat het behalen van resultaten in de wijken en dorpen vanuit de vraag en beleving van de inwoner. Dit doen we door het verder uitrollen van de 'aanpak van onderop'. Ook is een goede en integrale samenwerking binnen de gemeente als ook met partners zoals woningcorporaties, welzijnswerk, onderwijs- en zorgorganisaties een vereiste. Hier is de komende jaren winst te behalen. Door met de verschillende partijen vanuit een gezamenlijke visie te werken en plannen eerder op elkaar af te stemmen kan samen meer bereikt worden. Dit lijkt simpel maar vraagt over en weer veel vertrouwen in elkaar te hebben.

De wijkanalyses die in het voorjaar van 2022 zijn opgesteld in samenwerking met de woningcorporaties vormen het vertrekpunt van deze aanpak. Uit de wijkanalyse blijkt dat de opgaven per dorp en wijk verschillen. Alle dorpen en wijken krijgen onze aandacht maar verschil mag er zijn. Specifieke aandacht is er voor de buurten Kerkelanden en Westeres en de wijken de Riet, Ossenkoppelerhoek, Nieuwstraatkwartier, en Sluitersveld.

Vanuit leefbare wijken en dorpen willen we met een online platform voor bewonersinitiatieven inwoners stimuleren nieuwe initiatieven te ontwikkelen, en hen op een laagdrempelige wijze betrekken bij het besteden van een deel van de wijkbudgetten. Ook willen we inwoners betrekken die we normaal niet bereiken. In 2023 zijn online platformen van verschillende gemeenten bekeken. In 2023 zijn we begonnen met de (interne) implementatie. In 2024 starten we met een pilot in de wijken Windmolenbroek en Sluitersveld.

3.6 Paragraaf Verbonden partijen

3.6.1 Samenvatting

- In 2023 is de Industriegebouw Maatschappij (IGM) verder afgebouwd, alle panden zijn inmiddels verkocht, hetgeen resulteert in extra aflossingen van de door de gemeente verstrekte leningen aan de IGM. De resterende leningenportefeuille zal in 2024 verkocht worden. Wel dient een claim van een derde partij eerst afgewikkeld te worden. Daarna kan met de liquidatie IGM worden gestart.
- Ambitie is de opheffing van het RBT per 31 december 2024 te hebben geëffectueerd. Hiertoe wordt in 2024 het opheffingsproces doorlopen op basis van het opheffingsplan. Het RBT wordt opgeheven na het opheffingsbesluit van de colleges en verkregen toestemming van raden en staten.
- Uit de jaarlijkse risico-inventarisatie van onze verbonden partijen blijkt dat Twence en de Omgevingsdienst Twente een hoog risico scoren. Voor deze verbonden partij hanteren wij een verhoogd en intensief toezichtregime.

3.6.2 Beleid verbonden partijen

- [Kadernota governance 2015](#)
- [Uitvoeringsnota Verbonden partijen](#)
- [Situationeel toezicht verbonden partijen](#)

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de gemeente bij verbonden partijen. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Er is een *bestuurlijk belang* als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Van een *financieel belang* is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald bij de gemeente.

De paragraaf Verbonden partijen is een verplichte paragraaf en kent een aantal vaste onderdelen. De paragraaf moet ten minste informatie bevatten over de omvang van het eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat aan het begin en het einde van het rapportagejaar. Hiervoor gebruiken we de meest recente gegevens. Voor de leesbaarheid nemen wij deze financiële gegevens op in de bijlage behorende bij deze jaarverantwoording.

3.6.3 Actuele ontwikkelingen

Hieronder vindt u een toelichting op de verbonden partijen waarbij in 2023 sprake was van majeure ontwikkelingen en/of risico's.

Twence

Almelo is aandeelhouder van Twence Holding BV. De Almelo'se gemeenteraad heeft in 2015 bij motie besloten niet langer (mede) eigenaar te blijven van Twence. Sindsdien werken opeenvolgende colleges aan de verkoop van onze aandelen Twence. De gemeenteraad heeft deze wens (tot uittreding uit Twence) in november 2022 nogmaals bij motie bevestigd.

IGM

Eind 2023 is het laatste onroerend goed verkocht. De activiteiten van IGM worden naar het zich laat aanzien in 2024 geheel afgewikkeld, waarbij er vanuit wordt gegaan dat de gehele leningenportefeuille is verkocht

medio 2024. Wel dient een claim van een derde partij eerst afgewikkeld te worden. Daarna kan met de liquidatie IGM worden gestart.

RBT

Ambitie is de opheffing van het RBT per 31 december 2024 te hebben geëffectueerd. Hiertoe wordt in 2024 het opheffingsproces doorlopen op basis van het opheffingsplan. Het RBT wordt opgeheven na het opheffingsbesluit van de colleges en verkregen toestemming van raden en staten.

Voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte van het plangebied RBT (incl. openbare kade) geldt dat dit wordt overgedragen aan de gemeente Almelo (inclusief de door Almelo binnen RBT opgebouwde onderhoudsvoorziening), tot wiens grondgebied het betreffende openbaar gebied behoort (regeling RBT, artikel 3, lid 8). De gemeente Almelo wordt verantwoordelijk voor het onderhoud van dit openbaar gebied en aanvaardt dit in de toestand waarin het zich op het moment van overdracht bevindt.

3.6.4 Risicoanalyse verbonden partijen

Jaarlijks, in de voorbereiding op de programmabegroting, inventariseren wij de risico's in relatie tot onze verbonden partijen. De uitkomsten van de risicoscores zijn afgezet tegen de hoogte van ons financieel belang met de verbonden partij. De afweging van het organisatierisico en het financieel belang leidt uiteindelijk tot een totaal risicoscore van de verbonden partij.

Situationele sturing en toezicht

Op basis van de classificatie van het risico van de verbonden partij passen wij maatwerk toe in het toezicht op verbonden partijen. Hierbij onderscheiden wij de volgende drie toezichtregimes: minimaal toezicht, basis toezicht en verhoogd of intensief toezicht.

Verbonden partij	Risico score organisatie	Financieel belang	Risico score totaal	Mutatie risico score	Toezicht regime
Twence	Hoog	Gemiddeld	Hoog	–	Intensief
Omgevingsdienst Twente	Midden	Groot	Hoog	–	Intensief
Sportbedrijf Almelo	Hoog	Groot	Hoog	↑	Intensief
Samen Twente	Hoog	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Recreatieschap Twente	Hoog	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Veiligheidsregio Twente	Midden	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Ontplooi	Midden	Gemiddeld	Midden	–	Basis
Stadsbank Oost Nederland	Midden	Klein	Midden	–	Minimaal
Cogas	Midden	Gemiddeld	Midden	↑	Basis
Twente Milieu	Laag	Gemiddeld	Laag	–	Basis
Regionaal Bedrijventerrein Twente	Midden	Groot	Laag	↓	Basis
Euregio	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Industriegebouw Maatschappij	Laag	Groot	Laag	–	Minimaal
Bank Nederlandse Gemeenten	Laag	Klein	Laag	–	Minimaal
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	Midden	Klein	Laag	–	Minimaal

Toelichting

Twence

Het risicoprofiel van Twence blijft in de categorie "hoog". In 2022 is, na een bemiddeling van de heer Staal (oud-Commissaris van de Koning), door alle aandeelhouders en het bedrijf besloten tot een proces van aan- en

verkoop van de aandelen van Almelo, Oldenzaal en Twenterand. Dit proces is nog gaande. De uitkomsten zijn nog niet zeker.

Omgevingsdienst Twente

Het risicoprofiel van de Omgevingsdienst Twente is in 2022 gestegen van "midden" naar de categorie "hoog". Bij de oprichting van de ODT heeft de gemeente Almelo robuust ingebracht, in tegenstelling tot aantal andere gemeenten. Dit heeft ervoor gezorgd dat de uitvoeringscapaciteit voor Almelo is gebruikt voor andere deelnemers. Dit heeft geleid tot flinke achterstanden bij Almelo. Daarnaast bleef de uitvoering binnen het (milieuspecialistisch) pluspakket achter bij de programmering. Voor het komend jaar wordt er vanuit de bestemmingsreserve extra budget beschikbaar gesteld voor uitbreiding van de capaciteit, om de in het verleden ontstane werkvoorraad over een periode van twee jaar deels te verlagen. Het risico op niet realiseren van de productie aantallen blijft reëel.

Cogas

Het risicoprofiel van Cogas is gestegen van "laag" naar de categorie "midden". De energietransitie zal grote invloed op de bedrijfsvoering en financieringsbehoefte van netbeheerders.

3.6.5 Gemeenschappelijke regelingen

3.6.5.1 Euregio

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-126	86	N
Eigen vermogen	2.650	2.663	
Vreemd vermogen	30.291	29.943	
Solvabiliteit (EV/TV)	8,0%	8,2%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Euregio heeft over 2023 een negatief resultaat behaald van 86.000 euro. Wel is er een bedrag 14.000 euro uit de verkoop van caravans toegevoegd aan het eigen vermogen.

Toelichting vreemd vermogen

Onder het vreemd vermogen is de Certificeringsautoriteit in de balans opgenomen.

Deze instantie beheert de gelden van het INTERREG V-Programma. Op de balans staat hiervoor een verplichting van 28,613 miljoen euro. Hier tegenover staat aan de activa-zijde op de balans een post van liquide middelen van gelijke hoogte.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Voor de EUREGIO is het Duitse recht van toepassing. Dit betekent dat voor EUREGIO niet dezelfde plichten gelden ten aanzien van bijvoorbeeld de verzending van de begroting aan de deelnemende gemeenten.

3.6.5.2 Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-207	-896	V
Eigen vermogen	756	1.652	
Vreemd vermogen	9.471	9.435	

Solvabiliteit (EV/TV)	7,4%	14,9%
-----------------------	------	-------

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het GBT heeft een beperkt weerstandvermogen waarmee incidentele knelpunten in de bedrijfsvoering kunnen worden opgevangen.

3.6.5.3 Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-375	-471	V
Eigen vermogen	1.910	2.081	
Vreemd vermogen	-	-	
Solvabiliteit (EV/TV)	100,0%	100,0%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het risico van OLCT beperkt zich tot het risico van dochteronderneming Crematorium Twente B.V. De risico's van CT zijn van invloed op de hoogte van het dividend dat het OLCT ontvangt. De meeste bedrijfsrisico's van CT zijn afgedekt door procedures, verzekeringen en tarieven. Een ander bedrijfsrisico vormt de vestiging van een concurrent binnen het verzorgingsgebied. In 2012 is daarom besloten tot een nieuwe strategie om dit risico te verkleinen.

3.6.5.4 Samen Twente

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-31	-287	V
Eigen vermogen	12.787	4.105	
Vreemd vermogen	1.422	1.649	
Solvabiliteit (EV/TV)	90,0%	71,3%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Over 2023 is een positief resultaat behaald van 267.000 euro. (0,4% ten opzichte van de gewijzigde begroting). Dit positieve resultaat ontstaat vanwege de btw-teruggave in het GGID dossier van 752.000 euro. Exclusief dit incidentele voordeel is een negatief jaarrekeningresultaat gerealiseerd van 484.000 euro. Dit negatieve resultaat is ontstaan vanwege de cao-ontwikkeling waarmee in de begroting 2023 onvoldoende rekening is gehouden.

3.6.5.5 Recreatieschap Twente

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	146	8	N

Eigen vermogen	853	798
Vreemd vermogen	3.633	3.418
Solvabiliteit (EV/TV)	19,0%	18,9%

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

In het jaar 2023 is er gewerkt aan een vernieuwde organisatiestructuur voor het Recreatieschap Twente met als doel om de organisatie efficiënter en effectiever in te richten. Personeel is nu echt werkzaam voor het Recreatieschap Twente en niet meer alleen voor een bepaald recreatiepark.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Recreatieschap Twente is als gemeenschappelijke regeling opgericht als bedrijfsvoeringsorganisatie. De PIOFACH taken voor het Recreatieschap Twente worden uitgevoerd vanuit de GR Samen Twente.

3.6.5.6 Twenteboard Development

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023 V/N
Financieel resultaat	-14	
Eigen vermogen	14	
Vreemd vermogen	9.972	
Solvabiliteit (EV/TV)	14,0%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn nog geen actuele jaarcijfers over 2023 beschikbaar.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Met de ontvlechting en de begrotingswijziging van de Regio Twente heeft Twente Board Development nu zelf de financiële middelen. Hiermee kan Twente Board Development het personeel, organisatiekosten en de investeringen doen op basis van de vastgestelde begroting.

3.6.5.7 Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023 V/N
Financieel resultaat	-4.744	-2.646 V
Eigen vermogen	11.869	14.396
Vreemd vermogen	69.297	53.000
Solvabiliteit (EV/TV)	14,6%	21,4%

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De actuele grondexploitatie van het RBT/XL Businesspark kent een looptijd tot en met 2025. Het dagelijks bestuur heeft de projectorganisatie opdracht gegeven om in samenspraak met de deelnemers een stappenplan uit te werken voor de liquidatie van de GR.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De mogelijke risico's worden door het openbaar lichaam RBT via een verdeelsleutel verdeeld over de deelnemende partijen aan de regeling. De gemeente Almelo participeert voor 23% risicodragend in de grondexploitatie van het RBT.

3.6.5.8 Ontplooi

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-67	-93	V
Eigen vermogen	87	180	
Vreemd vermogen	1.409	1.367	
Solvabiliteit (EV/TV)	5,8%	11,6%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeente neemt financieel deel in de Gemeenschappelijke Regeling Ontplooi. Om haar taak uit te kunnen voeren heeft Ontplooi het alleenrecht op de uitvoering van de Wsw voor de deelnemende gemeenten gekregen. Jaarlijks vindt, conform de dienstverleningsovereenkomsten, een afrekening plaats met de gemeenten naar omvang van de activiteiten. De gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Twenterand en Wierden betalen 15 % opslag over de totale bijdrage ten behoeve van potentiële frictiekosten.

3.6.5.9 Stadsbank Oost Nederland (SON)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-366	-289	V
Eigen vermogen	1.349	1.370	
Vreemd vermogen	14.497	11.396	
Solvabiliteit (EV/TV)	8,5%	10,7%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Samen met de gemeenten is in 2023 een doorontwikkeling ingezet van proces- en productgericht werken naar klant- en resultaat gericht werken. De klantreis '23, een gebundelde klantgerichte aanpak op maat voor klant en gemeenten.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De bijdrage van de gemeente Almelo in de Stadsbank Oost Nederland bedraagt 1,018 miljoen euro.

3.6.5.10 Omgevingsdienst Twente (ODT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-399	-454	V
Eigen vermogen	1.727	1.983	
Vreemd vermogen	2.931	2.931	
Solvabiliteit (EV/TV)	37,1%	40,4%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Sinds 1 januari 2019 voert de Omgevingsdienst Twente (OD Twente) als zelfstandige organisatie omgevings- en milieutaken uit voor de 14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel. De OD Twente bundelt expertise en ervaring op een breed palet aan (specialistische) vakgebieden (zoals veiligheid, lucht, geluid, bodem, energie, afval) ten behoeve van de uitvoering van VTH-taken en specialistische milieuadviesing.

De bijdragen voor het facultatieve pakket zijn overeenkomstig gefactureerd met de Programmabegroting OD Twente 2023. Hier vallen de bijdrage voor het standaardpakket en de MEVO gelden onder. Door de opheffing van de kruisfinanciering vinden verschuivingen van de bijdragen per deelnemer plaats.

3.6.5.11 Veiligheidsregio Twente (VRT)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-749	-1.374	V
Eigen vermogen	1.963	2.503	
Vreemd vermogen	66.845	64.099	
Solvabiliteit (EV/TV)	2,9%	3,8%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

De meldkamers in Overijssel en Gelderland zijn per maart 2023 samengevoegd. Het hier behaalde positieve financiële resultaat hangt samen met verschillende factoren. Waaronder de gunstige financiële afspraken met de LMS die nog doorliepen in het eerste kwartaal, de gunstige afwikkeling van de verkoop van het pand Demmersweg en de relatief beperkte frictiekosten ten gevolge van de samenvoeging. Met ingang van 2023 ontvangen de veiligheidsregio's extra middelen van het Rijk voor versterking van crisisbeheersing en informatievoorziening / VIK's (veiligheidsinformatieknooppunten). De Rijksbijdrage wordt in vier tranches opgehoogd. De eerste tranche voor Twente ging gemoeid met een bedrag van 1,3 miljoen euro. Voor de structurele aanwending van de gelden wordt in Q4 van 2023 een separaat voorstel aangeboden. Dit betekent dan ook dat de gelden in '23 voor het overgrote deel niet is aangesproken.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeentelijke bijdrage aan de VRT bedraagt in 2023 bijna 6 miljoen euro.

3.6.5.12 Port of Twente Havenbedrijf

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-57		
Eigen vermogen	108		
Vreemd vermogen	101		
Solvabiliteit (EV/TV)	51,7%		

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn nog geen actuele jaarcijfers 2023 beschikbaar.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De bijdrage van de gemeente Almelo aan het Havenbedrijf Port of Twente bedraagt 67.000 euro per jaar.

3.6.6 Vennootschappen en coöperaties

3.6.6.1 Cogas NV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-2.159	-8.706	V
Eigen vermogen	141.841	145.458	
Vreemd vermogen	110.955	109.354	

Solvabiliteit (EV/TV)	56,1%	57,1%
-----------------------	-------	-------

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Het nettoresultaat van Cogas over 2023 was 8,7 miljoen euro, een stijging van 6,5 miljoen euro ten opzichte van 2022. Dankzij een hogere omzet en per saldo lagere operationele kosten, steeg het bedrijfsresultaat met 3,6 miljoen euro. Waar in 2022 nog sprake was van een ongerealiseerd boekverlies op de beleggingsportefeuille van 3,2 miljoen euro, is er in 2023 sprake van een ongerealiseerde boekwinst van 1,5 miljoen euro als gevolg van verbeterde (beurs) koersen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Tegenvallende bedrijfsresultaten kunnen gevolgen hebben voor de lange termijn dividendafspraken. Verwachtingen omtrent de financiële positie van de onderneming kunnen mogelijk aanleiding geven om de huidige dividendafspraken met de aandeelhouders te herzien. Concreet heeft Cogas aangegeven dat de huidige dividenduitkering per jaar in de huidige vorm als zijnde een vast bedrag per aandeelhouder, op termijn mogelijk niet langer haalbaar is.

3.6.6.2 BNG Bank N.V.

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-300	-254	V
Eigen vermogen	4.600	4.734	
Vreemd vermogen	112.100	112.100	
Solvabiliteit (EV/TV)	3,9%	4,1%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het risico en daarmee aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal.

3.6.6.3 NV Industriegebouw Maatschappij (IGM)

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-42		
Eigen vermogen	1.516		
Vreemd vermogen	3.128		
Solvabiliteit (EV/TV)	32,6%		

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn nog geen actuele jaarcijfers 2023 beschikbaar

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeente Almelo is enig aandeelhouder en financier van de IGM, waardoor de gemeente risico loopt bij waardedaling van het vastgoed van IGM. Ook wanneer klanten van de IGM niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen loopt de gemeente risico.

3.6.6.4 Sportbedrijf Almelo BV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023 V/N
Financieel resultaat	425	
Eigen vermogen	894	
Vreemd vermogen	1.309	
Solvabiliteit (EV/TV)	40,6%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn nog geen actuele jaarcijfers 2023 beschikbaar.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeente heeft een dubbele rol richting het Sportbedrijf. Dit kan de relatie tussen eigenaar en opdrachtgever/subsidieverstrekker op gespannen voet zetten. Door een zuivere rollenscheiding op zowel bestuurs- als ambtelijk niveau wordt rolvermenging zoveel mogelijk voorkomen. De jaarlijkse bijdrage aan het Sportbedrijf bedraagt circa 3,4 miljoen euro. Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 18.000 euro).

3.6.6.5 Twence Holding BV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023 V/N
Financieel resultaat	-32.500	-9.500 V
Eigen vermogen	176.054	169.261
Vreemd vermogen	110.693	109.018
Solvabiliteit (EV/TV)	61,4%	60,8%

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Ook in 2023 heeft Almelo zich ingezet om het eigenaarschap van deze verbonden partij te beëindigen, conform de wens van de gemeenteraad van Almelo uit 2015. Deze wens heeft de raad tijdens de begrotingsbehandeling in november nogmaals bevestigd. In 2022 is, na een bemiddeling van de heer Staal (oud-Commissaris van de Koning), door alle aandeelhouders en het bedrijf besloten tot een proces van aan- en verkoop van de aandelen van Almelo, Oldenzaal en Twenterand. Dit proces is nog gaande. Door AVR is afgelopen jaar een bodemprocedure aangespannen tegen Twence en alle aandeelhouders. De claim van AVR gaat over de vraag of aandeelhoudende gemeenten hun huishoudelijke afval al dan niet via een aanbesteding moeten laten verwerken. Op 1 februari 2023 heeft de rechter de claims van AVR afgewezen, onbekend is of AVR tegen deze uitspraak in beroep gaat.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

De gemeente is zowel aandeelhouder als klant van Twence. Enerzijds heeft de gemeente als aandeelhouder belang bij een passend rendement. Anderzijds heeft de gemeente als klant belang bij een marktconforme prijs voor de verwerking van het afval. De belangen van de gemeente als aandeelhouder zijn niet noodzakelijkerwijs volledig congruent met de belangen van de gemeente als klant. Zo kan er bijvoorbeeld sprake zijn van een situatie waarin de gemeente als klant behoefte heeft om de markt op te gaan, terwijl de gemeente als aandeelhouder een rendementsbelang in Twence heeft. De Ava stelt de tarieven vast voor de verwerking van het huishoudelijk afval van aandeelhouders, waardoor de Ava het rendement beïnvloedt en daarmee de continuïteit van de onderneming.

3.6.6.6 Twente Milieu NV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-1.369	596	N
Eigen vermogen	12.232	12.064	
Vreemd vermogen	15.679	15.274	
Solvabiliteit (EV/TV)	43,8%	44,1%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Er zijn geen relevante actuele ontwikkelingen.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het risico voor de gemeente als aandeelhouder is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaalbedrag 127.000 euro). Het risico van Twente Milieu lijkt stabiel. Twente Milieu heeft zich in de afgelopen jaren financieel goed ontwikkeld. Tegenover de afname van inzameling restafval staat een toename van inzameling van GFT en verpakkingen.

3.6.7 Overige vennootschappen

3.6.7.1 CSV Amsterdam BV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-102	-125	V
Eigen vermogen	210	84	
Vreemd vermogen	13	64	
Solvabiliteit (EV/TV)	94,2%	56,8%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap

3.6.7.2 Publiek Belang Electriciteitsproductie BV

Financiële kengetallen	1-1-2023	31-12-2023	V/N
Financieel resultaat	-36	-39	V
Eigen vermogen	1.669	1.727	
Vreemd vermogen	30	33	
Solvabiliteit (EV/TV)	98,2%	98,1%	

Bedragen x 1.000 euro

Ontwikkelingen

Om ontbinding van deze vennootschap mogelijk te maken heeft Publiek Belang Electriciteitsproductie BV met de contractpartijen Staat der Nederlanden, ZEH Energy B.V. en Energy Resources Holding B.V. IN 2023 overleg gevoerd over het vervroegd terugtreden van PBE uit het Convenant (2009) en Aanvullend Convenant (2011) inzake borging van de publieke belangen in Kerncentrale Borssele. Alle partijen hebben aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de vervroegde terugtreding van PBE en hebben inmiddels (februari 2024) de

uitredingsovereenkomst van PBE getekend. Ontbinding van de vennootschap kan in 2024 worden geëffectueerd.

Welke risico's loopt de gemeente Almelo?

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt zich tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.

3.7 Paragraaf Grondbeleid

3.7.1 Samenvatting

- De begrote eindresultaten van de gemeentelijke grondexploitaties zijn het afgelopen jaar met afgerond 0,9 miljoen euro verslechterd. Desondanks bedraagt het jaarresultaat 2023 van het grondbedrijf afgerond 0,35 miljoen euro positief. Dat komt omdat we van de winstgevende grondexploitatie Almelo Noord Oost ook dit jaar weer naar rato van de voortgang in de realisatie, tussentijds een deel van de begrote winst ter hoogte van 1,14 miljoen euro moeten nemen conform de regelgeving van de BBV.
- De verkopen van bouwgrond voor woningbouw en bedrijventerreinen zijn in 2023 achtergebleven op de raming.
- Per 31-12-2023 zijn er 11 lopende grondexploitaties, waarvan er 9 verlieslatend zijn en 2 winstgevend.
- De benodigde weerstandscapaciteit voor de gemeentelijke grondexploitaties is iets afgenomen ten opzichte van vorig jaar en bedraagt 4,3 miljoen euro per 31-12-2023.

Resultaten grondbedrijf	Grex-resultaat ontwikkeling		Jaarresultaat 2023 grondbedrijf		Mutaties toekomstige winst	
Omschrijving	V	N	V	N	V	N
Verlieslatende grondexploitaties woningbouw	-14	127		113		
Winstgevende grondexploitaties woningbouw		92	-1.142			1.234
Verlieslatende grondexploitaties werklocaties	-27	715		688		
Winstgevende grondexploitaties werklocaties						
Resultaat lopende grondexploitaties	893		-342		1.234	
Afgesloten grondexploitaties						
Nog uit te voeren werken (nutvw)	-1		-1			
Resultaat deelneming XL Businesspark	-300					
Totaal jaarresultaat	592		-343		1.234	

Bedragen x 1.000 euro

3.7.2 Beleid grondexploitaties

Gemeentelijk grondbeleid

Grondbeleid gaat in belangrijke mate over de productie van bouwgrond, de wijze waarop die tot stand komt en hoe de bouwgrond verkocht en gebruikt wordt ten behoeve van de opstal realisatie. Het primaat voor het uitvoeren van dat gemeentelijk grondbeleid ligt bij het college van B en W. Het college heeft daarbij een actieve informatieplicht richting de gemeenteraad. Grondbeleid is, net als vastgoedbeleid in algemene zin, een sturingsmiddel voor de gemeente. Het grondbeleid heeft een volgend en ondersteunend karakter voor doelstellingen op andere beleidsvelden. Via grondbeleid kan een nadere invulling worden gegeven aan het realiseren van ruimtelijke doelstellingen. Over de financiële gevolgen van het gevoerde beleid wordt jaarlijks gerapporteerd in de paragraaf grondbeleid van de jaarrekening.

Gemeenten hebben in beginsel de keuze tussen het voeren van actief of faciliterend grondbeleid. Bij actief grondbeleid koopt de gemeente ruwe bouwgrond aan, maakt deze bouw- en woonrijp en verkoopt de bouwrijpe grond. Bij faciliterend grondbeleid produceert de gemeente zelf geen bouwgrond, maar laat dit over aan private ontwikkelaars.

De gemeente Almelo voert een pragmatisch grondbeleid, waarbij per project wordt bekeken welk beleid het beste kan worden gevoerd. Dit wordt mede bepaald door in het verleden gemaakte keuzes (al of niet ooit gronden aangekocht) en locatieafhankelijke aspecten zoals eigendomsverhoudingen (hebben bijvoorbeeld

ontwikkelaars grondpositie om zelf realiseren) en financiële consequenties (is de grondexploitatie winstgevend of verlieslatend).

Grondexploitaties zijn ruimtelijke projecten, met bouwgrondproductie als hoofdmoot, waarvan de raad de exploitatiebegroting heeft vastgesteld. Deze door de raad vastgestelde grondexploitatiebegrotingen fungeren als financieel en inhoudelijk kader voor het college van B en W waarbinnen zij verder gaat met de realisatie van een project. Ook fungeert de grondexploitatiebegroting als een 'voorspelling' van de te verwachten kosten en opbrengsten en het begrote financiële eindresultaat.

Jaarlijks worden alle grondexploitaties ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Dit gebeurt bij de vaststelling van het Meerjaren Perspectief Grondbedrijf (MPG). De waardering van de grondexploitaties, die als onderhanden werk op de balans staan van de Jaarverantwoording 2023, is hiervan afgeleid.

Uitgangspunten bij actualiseren grondexploitatiebegrotingen

Grondexploitaties worden begroot op basis van reële uitgangspunten. Het realiteitsgehalte van een grondexploitatiebegroting wordt bepaald door de (combinatie van de) volgende begrotingselementen:

- begrote kosten (hoeveelheden x eenheidsprijzen)
- begrote opbrengsten (hoeveelheden x eenheidsprijzen)
- kostenstijging (% en fasering)
- opbrengstenstijging (% en fasering)
- rentelasten en rentebaten (% en fasering)

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd bij de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van het MPG 2024 en de jaarverantwoording 2023.

De parameters voor prijsontwikkeling en rente

Een onderdeel van een grondexploitatiebegroting is het begroten van de factor tijd. Dit omdat grondexploitaties een lange looptijd hebben, waardoor rekening moet worden gehouden met kostenstijging, opbrengstenstijging en rentekosten. Om zo reëel mogelijke parameters te hanteren wordt ieder jaar onderzocht hoe de prijzen zich in het verleden hebben ontwikkeld en welke prijsontwikkelingen, mede op basis van die kennis, worden verwacht.

De toegestane toe te rekenen rente wordt gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Voor het jaar 2024 is de toe te rekenen rente berekend op 1,3% op jaarbasis. Voor het jaar 2025 wordt hiervan ook uitgegaan. Voor de jaren daarna worden de financieringslasten voorzichtigheidshalve begroot op basis van een rekenrente van 1,8%.

De kosten van het bouw- en woonrijp maken zijn de afgelopen jaren flink gestegen. Deze reeds gerealiseerde prijsstijgingen zijn doorvertaald in de nominaal begrote kosten van het bouw- en woonrijp maken. Over 2023 is een gemiddelde kostenstijging van circa 3 tot 4% verwerkt in de eenheidsprijzen. Deze stijging is verwerkt in het resultaat van de geactualiseerde grondexploitaties.

Het onderzoek naar de prijsontwikkelingen en de rente heeft geresulteerd in het hanteren van de volgende parameters voor het begroten van de prijsstijgingen en de rentekosten voor de komende jaren.

Jaar	Kostenstijging	Opbrengstenstijging		Rente
		Woningbouw	Bedrijventerrein	
2024	4,0%	0,0%*	0,0%*	1,30%
2025	3,0%	2,0%	2,0%	1,30%
2026 t/m 2033	2,0%	2,0%	2,0%	1,80%

* Opbrengstenstijgingen in 2024 zijn reeds verwerkt in de gehanteerde eenheidsprijzen op 01-01-2024

De fasering van het programma

Het 'bouwprogramma' vormt een belangrijk kader voor de grondexploitatie. Op basis van prognoses wordt het bouwprogramma in de tijd gezet (gefaseerd), om de rentekosten en prijsontwikkelingen te kunnen begroten.

De fasering van de grondexploitaties met betrekking tot woningbouw zijn mede gebaseerd op de belangrijkste kaders voor de woningbouwplanning en –programmering: Woonvisie Almelo 2020-2030, Omgevingsvisie Almelo 2020-2040, "Ruimtelijke Programmatische Visie wonen en werken" en de Regionale Woonagenda Twente 2030. Het uitgangspunt bouwen voor de lokale behoefte is door de Regionale Woonagenda Twente nu aangevuld met een bovenlokale opgave. Almelo gaat uit van een bijdrage aan deze opgave met 2.200 woningen. Met de Nationale Woon- en Bouwagenda stimuleert het rijk provincies, gemeenten en ontwikkelaars om 900.000 woningen te bouwen tot en met 2030. Het huidige woningbouwprogramma 2021 t/m 2030 plant een gemiddelde uitbreiding van de woningvoorraad van circa 380 woningen per jaar. Hiermee geven we invulling aan de Woonvisie Almelo 2020-2030 en de Regionale Woonagenda Twente en de Woondeal Twente. De raad heeft de woningbouwplanning en -programmering 2021 t/m 2030 begin 2023 vastgesteld.

Er is momenteel veel in beweging op de woningmarkt. De provincie en gemeenten in Twente hebben de Regionale Woonagenda Twente 2030 getekend. De essentie hierin is: harde en zachte plancapaciteit versnellen en nieuwe plannen ontwikkelen voor de bovenlokale opgave. Eind 2022 is de Woondeal Twente gesloten. Deze is getekend door rijk, provincie en 14 gemeenten. De raad heeft besloten voor de woondeal te streven de ambitie van 3.400 tot 4.100 woningen tot en met 2034 te versnellen naar 2030. Daarnaast is eind 2022 de Woondeal Twente getekend door rijk, provincie en 14 gemeenten.

Almelo heeft met de overige 13 gemeenten in Twente en Provincie Overijssel de programmeringsovereenkomst 2023-2026 ondertekend. De basis van de overeenkomst is een onderzoek van bureau Stec met een vraagprognose naar bedrijventerreinen tot 2040 in Twente. De uitbreidingsvraag in Twente tussen 2023 tot en met 2040 is naar verwachting tussen 221 hectare in een laag scenario tot 443 hectare in een hoog scenario. Het afspraken document bevat een overzicht van nieuwe plannen van Twentse gemeenten. Aan de status van deze plannen zijn de kleuren groen, geel en oranje gekoppeld. Groen is akkoord en kan ontwikkeld worden. Geel is kwantitatief bestuurlijk akkoord, maar de kwalitatieve afspraken moeten regionaal worden afgestemd. Oranje is nog niet akkoord en moet zowel kwantitatief als kwalitatief nog regionaal afgestemd worden. Voor de invulling van de Almelse vraag is 10-40 hectare afgesproken. Onze ingediende plannen voor XL Businesspark 2 (circa 75 hectare) voor het faciliteren van de regionale vraag naar grootschalige kavels (121-199 hectare) en voor Buitenhaven West (circa 7 hectare) voor het opvangen van de lokale vraag (10-40 hectare) in Almelo staan op geel.

In 2023 is in januari gestart met de opzet van de economisch ruimtelijke visie. Het college heeft een economisch – ruimtelijke visie opgesteld. Met deze visie kijkt het college vooruit naar de economie van 2040.

Met als belangrijke punten dat de economie toekomstperspectief heeft volgens de koers de plek waar we bedenken én maken. Bij de koers hoort een additionele ruimtevraag van 70 hectare. In samenhang met onder andere de opgaven voor woningbouw, duurzaamheid, infrastructuur en natuurbehoud wil het college deze ruimtevraag faciliteren. In het eerste kwartaal vindt hierover besluitvorming plaats, waarbij het college de raad voorstelt de ruimtebehoefte van bedrijven te betrekken bij de opzet van de omgevingsvisie.

De RSIA is een ambitiedocument van Almelo, Enschede, Hengelo en de provincie Overijssel waarmee we onze gezamenlijke doorgroeiambitie richting het Rijk aangeven. Vanuit Almelo is dat begeleid door programma Stedelijke Ontwikkeling. In de RSIA is aangegeven dat we als drie Twentse steden ruimte creëren voor o.a. woningbouw en bedrijvigheid. Expliciet wordt XL -2 genoemd als optie voor de vraag naar grootschalige bedrijvigheid.

Winst- en verliesname

Als er een tekort wordt begroot, dient ter dekking van dit gehele tekort een voorziening te worden getroffen. Indien een grondexploitatie winstgevend is, dan wordt de percentage of completion methode toegepast, waarbij naar rato van de voortgang van de realisatie van kosten en opbrengsten, een deel van de begrote winst moet worden genomen.

3.7.3 Actuele ontwikkelingen

In onderstaande tabel wordt de prognose voor 2023 afgezet tegen de werkelijk gerealiseerde verkopen.

Verkoopresultaten	Verkoop hectare	
Werklocaties en overige	Begroot	Werkelijk
Rohof	0,4	0,0
Rhijnbeek	4,3	0,0
Bedrijvenpark Twente Noord	7,3	4,1
Weggeler	0,7	0,0
Totaal werklocaties en overige	12,7	4,1

Verkoopresultaten	Verkoop aantal kavels	
Woningbouwlocaties	Begroot	Werkelijk
Chiel Dethmerstraat	7	0
Almelo Noord Oost	50	30
Heetveldsweg	21	0
Savornin Lohmanstraat	8	0
Rietveldstraat	11	0
Gravenstraat	7	0
Totaal woningbouwlocaties	104	30

De verkopen van bouwgrond voor bedrijventerreinen en overige zijn in 2023 achtergebleven op de raming. In 2023 hebben we 4,1 hectare bouwgrond (raming 12,7 ha) verkocht ten behoeve van bedrijven. De verkoop van bouwgrond voor woningbouw ging eveneens minder voorspoedig dan verwacht. In 2023 is grond voor 30 kavels verkocht terwijl uitgegaan was van 104 kavels.

Aangezien de gronden in het projecten Heetveldsweg en Savornin Lohmanstraat in januari 2024 zijn overgedragen zijn deze woningen niet inbegrepen in bovenstaande tabel. De grond van de locatie Chiel Dethmerstraat zal feitelijk geleverd worden in Q2 van 2024 en die van de Rietveldstraat en Gravenstraat in Q4 van 2024.

3.7.4 Huidige financiële posities

3.7.4.1 Jaarresultaat 2023 grondbedrijf

De resultaten van de gemeentelijke grondexploitaties zijn per saldo met circa 0,9 miljoen euro verslechterd. Desondanks wordt in de jaarrekening 2023 een positief resultaat van circa 0,35 miljoen euro verantwoord. Dat komt omdat we van de winstgevende grondexploitatie Almelo Noord Oost ook dit jaar weer naar rato van de voortgang in de realisatie, tussentijds een deel van de begrote winst ter hoogte van 1,14 miljoen euro moeten nemen conform de regelgeving van de BBV.

Resultaten grondbedrijf	GreX-resultaat ontwikkeling		Jaarresultaat 2023 grondbedrijf		Mutaties toekomstige winst	
Omschrijving	V	N	V	N	V	N
Verlieslatende grondexploitaties woningbouw	-14	127		113		
Winstgevende grondexploitaties woningbouw		92	-1.142			1.234
Verlieslatende grondexploitaties werklocaties	-27	715		688		
Winstgevende grondexploitaties werklocaties						
Resultaat lopende grondexploitaties	893		-342		1.234	
Afgesloten grondexploitaties						
Nog uit te voeren werken (nutvw)	-1		-1			
Resultaat deelneming XL Businesspark	-300					
Totaal jaarresultaat	592		-343		1.234	

Bedragen x 1.000 euro

De lopende grondexploitaties

Per 31-12-2023 zijn er daarmee in totaal 11 lopende grondexploitaties. De resultaten van deze grondexploitaties zijn per saldo met circa 0,8 miljoen euro verslechterd. In de jaarrekening 2023 wordt een positief resultaat van circa 0,3 miljoen euro verantwoord. Dit wordt veroorzaakt door de 1,1 miljoen euro betrekking op een aanvullende tussentijdse winstname uit het grondexploitatie Almelo Noord Oost.

Afgesloten grondexploitaties

Er zijn in 2023 geen grondexploitaties afgesloten.

Resultaat voorzieningen nog uit te voeren werken (nutvw)

Ter dekking van de resterende werkzaamheden van reeds afgesloten grondexploitaties is een voorziening getroffen. Door actualisatie van de ramingen van nog te maken kosten kan dit boekjaar een deel van de voorziening vrijvallen, namelijk circa 1.000 euro.

Resultaat deelneming Businesspark XL

De grondexploitatie van het XL Businesspark is winstgevend. De verbetering van het resultaat op de grondexploitatie van XL Businesspark wordt verantwoord in de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) en leidt ook in 2023 niet tot resultaat in de gemeentelijke jaarrekening. Almelo neemt voor 23% deel in het RBT/XL Businesspark.

3.7.4.2 Voortgang boekjaar 2023

Het geïnvesteerd vermogen in de grondexploitaties (=boekwaarde) is het afgelopen jaar met circa 5,8 miljoen euro afgenomen tot bijna 39 miljoen euro ultimo 2023.

Grondexploitaties	Boekwaarde				Boekwaarde
	31-12-2022	Rente	Kosten	Opbrengsten	31-12-2023
Werklocaties					
Rohof	10.388	135	20		10.543
Rhijnbeek	12.366	161	230		12.756
Bedrijvenpark Twente Noord	6.656	87	612	3.874	3.482
Subtotaal werklocaties	29.410	382	862	3.874	26.781
Woningbouw					
Chiel Dethmerstraat	2.474	32	43	14	2.535
Almelo Noord Oost	6.618	86	1.437	5.673	2.468
Heetveldsweg	42	1	209		251
Ary Scheffersstraat	23	0	21		45
Savornin Lohmanstraat	25	0	99		125
G.T. Rietveldstraat	50	1	26		76
Gravenstraat	76	1	27		104
Weggeler	5.703	74	483	0	6.260
Subtotaal woningen	15.011	195	2.345	5.687	11.864
Totaal	44.421	577	3.207	9.561	38.645

Bedragen x 1.000 euro

3.7.4.3 Actuele stand van zaken per 31-12-2023

Per 31 december 2023 zijn er 11 lopende grondexploitaties waarin per saldo bijna 39 miljoen is geïnvesteerd.

Met de nog te realiseren opbrengsten minus de nog te maken kosten wordt naar verwachting ruim 22 miljoen euro 'terugverdiend' op de gedane investeringen, waardoor de grondexploitaties per saldo op een te verwachten tekort koersen van ruim 16,5 miljoen euro.

Er zijn 9 verlieslatende grondexploitaties met in totaal een tekort van ruim 28,9 miljoen euro. Dit tekort is geheel afgedekt door getroffen verliesvoorzieningen. Er zijn 2 winstgevende grondexploitaties met een begrote winst van 11,6 miljoen euro. Hiervan is circa 8,6 miljoen euro aan winst tussentijds reeds genomen.

grex-begrotingen	Boekwaarde	Nog te maken		Eind jaar	Geraamd eindresultaat		Winst/ verlies
	31-12-2023	Kosten	Opbrengsten		Eindwaarde	op CW (2%)	
Werklocaties							
Rohof	10.543	1.208	523	2025	11.228	10.792	verlies
Rhijnbeek	12.756	2.699	7.136	2026	8.319	7.839	verlies
Bedrijvenpark Twente Noord	3.482	3.959	5.822	2026	1.619	1.525	verlies
Subtotaal werklocaties	26.781	7.866	13.481		21.166	- 20.157	
Woningbouw							
Chiel Dethmerstraat	2.535	1.323	1.234	2024	2.624	2.572	verlies
Almelo Noord Oost	2.468	10.989	26.988	2031	-13.531	-11.548	winst
Heetveldsweg	251	678	870	2024	59	58	verlies
Ary Schefferstraat	45	588	693	2025	-60	-58	winst
Savornin Lohmanstraat	125	196	317	2024	3	- 3	verlies
G.T. Rietveldstraat	76	474	456	2025	94	90	verlies
Gravenstraat	104	649	356	2025	396	381	verlies
Weggeler	6.260	2.044	2.416	2025	5.888	5.659	verlies
Subtotaal woningen	11.864	16.941	33.330		-4.527	-11.606 8.764	
Totaal	38.645	24.807	46.811		16.640	-11.606 28.921	
Bedragen x 1.000 euro		22.004			17.315		

3.7.4.4 Resultaatontwikkeling grondexploitaties

Alle grondexploitaties zijn ten behoeve van de jaarrekening 2023 geactualiseerd. De gemaakte kosten en gerealiseerde opbrengsten zijn aan de boekwaarde toegevoegd en tevens zijn de ramingen van de nog te maken kosten en nog te realiseren (grond)opbrengsten bijgesteld op basis van de laatste inzichten en actuele ontwikkelingen.

In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de begrote resultaten zich ten opzichte van vorig jaar hebben ontwikkeld en welk deel daarvan direct, dan wel in de komende jaren, ten laste of ten gunste van het jaarresultaat komt.

Grondexploitaties	Winst / Result. CW 31-12-2023		Verschil		Mutatie	
	verlies	JR2022	JR2023	V	N	verliesv.z. winstneming toek.winst
Werklocaties						
Rohof	winst	10.820	10.792	-27		-27
Rhijnbeek	verlies	7.460	7.839		379	379
Bedrijvenpark Twente Noord	verlies	1.189	1.525		336	336
Subtotaal werklocaties		19.469	20.157	688		688
Woningbouw						
Chiel Dethmerstraat	winst	2.573	2.572	-1		-1
Almelo Noord Oost	verlies	-11.559	-11.548		11	-1.142 1.153
Heetveldsweg	verlies	10	58		48	48
Ary Schefferstraat	verlies	-104	-58		46	46
Savornin Lohmanstraat	verlies	-36	3		39	3 36
G.T. Rietveldstraat	verlies	56	90		34	34
Gravenstraat	verlies	340	381		41	41
Weggeler	winst	5.673	5.659	-14		-14
Subtotaal woningen		-3.047	-2.842	204		112 -1.142 1.234
Totaal		16.422	17.315	892		800 -1.142 1.234
Totaal jaarresultaat 2023						-342

Bedragen x 1.000 euro

Hieronder worden de belangrijkste wijzigingen toegelicht.

Rohof: Het begrote financiële eindresultaat van deze grondexploitatie is nagenoeg gelijk gebleven. Het project maakt onderdeel uit van het project Spoorzone waar begin 2024 een visie voor is opgesteld en vastgesteld.

Rhijnbeek: Het resultaat van de grondexploitatie Rhijnbeek verslechtert met circa 380.000 euro. De reden is de stijging van de kosten en de verlenging van de looptijd met 1 jaar. Bestemmingsplan is in de zomer van 2023 vastgesteld door de Raad. Omdat beroep is ingediend dient zitting en uitspraak van de Raad van State te worden afgewacht alvorens het bestemmingsplan onherroepelijk is en de omgevingsvergunning van kracht wordt. Hoop is dat de Raad van State nog dit jaar tot een uitspraak kan komen.

Bedrijvenpark Twente Noord: Het resultaat van de grondexploitatie is verslechterd met circa 336.000 euro. De reden is de stijging van de kosten en de verlenging van de looptijd met 1 jaar.

Chiel Dethmerstraat: Het begrote financiële eindresultaat van deze grondexploitatie is nagenoeg gelijk gebleven. De verkoopovereenkomst is gesloten en de overdracht zal in 2024 plaatsvinden.

Almelo Noord Oost: Het resultaat van de grondexploitatie is nagenoeg gelijk gebleven. Gezien de achterblijvende verkopen in het jaar 2023, en de bijgestelde vooruitzichten voor de komende jaren, is de looptijd met vier jaar verlengd. De planning van de kavelverkopen is naar beneden bijgesteld. Door de voortgang in het project kan wel circa 1.14 mln. euro winst genomen worden.

Heetveldweg: Dit project is in 2022 in exploitatie genomen. Het betreft een binnenstedelijke woningbouwlocatie voor de bouw van circa 21 woningen. Ultimo 2023 is 48.000 euro aan de verliesvoorziening toegevoegd. De reden is de stijgende uitvoeringskosten.

Ary Schefferstraat: Dit project is in 2022 in exploitatie genomen. Het betreft een binnenstedelijke woningbouwlocatie voor 10 woningen. De winst op dit project neemt met 44.000 euro af. De reden is de stijgende uitvoeringskosten.

Savornin Lohmanstraat: Dit project is in 2022 in exploitatie genomen. Het betreft de nieuwbouw van een achttal woningen. De winst op dit project is met 38.000 euro afgenomen waardoor we nu een voorziening moeten treffen van 3.000 euro. De reden is de stijgende uitvoeringskosten.

GT Rietveldstraat: Dit project is in 2022 in exploitatie genomen en betreft een binnenstedelijk project voor de realisatie van circa 11 woningen. Ultimo 2023 is 34.000 euro aan de verliesvoorziening toegevoegd. De reden is stijgende uitvoeringskosten.

Gravenstraat: Dit project is in 2022 in exploitatie genomen en betreft een woningbouwlocatie voor circa 14 woningen. Ultimo 2023 is 41.000 euro aan de verliesvoorziening toegevoegd. De reden is stijgende uitvoeringskosten.

Weggeler: Het begrote financiële eindresultaat van deze grondexploitatie is nagenoeg gelijk gebleven. Het juridisch geschil is beëindigd. Gemeente kan weer vrij beschikken over de grond. De ontwikkeling van de strook langs de Nijreessingel zal opnieuw ter hand worden genomen en op de overige gronden zal de voorgenomen planontwikkeling weer worden opgepakt.

3.7.5 Af te sluiten grondexploitaties

Er zijn in het jaar 2023 geen grondexploitaties afgesloten.

3.7.6 Nog uit te voeren werken

Ter dekking van de resterende werkzaamheden van reeds afgesloten grondexploitaties was op 1 januari 2023 een voorziening getroffen van circa 1,61 miljoen euro. Een deel van die werkzaamheden is in 2023 uitgevoerd. Hiervoor werd circa 209.000 euro aan kosten gemaakt. Per 1 januari 2024 blijkt dat er nog ruim 1,4 miljoen euro benodigd is voor het uitvoeren van alle geraamde werkzaamheden. Derhalve kan een klein deel van de voorziening vrijvallen, namelijk circa 1.000 euro.

Omschrijving	Voorziening	Af: gemaakte	Benodigde voorz.	Resultaat 2023
	per 31-12-2022	kosten	per 31-12-2023	= vrijval
Noordflank	1.243	15	1.228	-
Pooksbelten	125	124	-	1
Nijrees Noord	93	17	76	-
Dempden haven Dollegoor	105	37	68	-
Noorderes	43	16	27	-
Totaal	1.609	209	1.400	1

Bedragen x 1.000 euro

3.7.7 Deelnemingen

Afgelopen jaar werd in de grondexploitatie van het XL Businesspark een winst begroot van 11,6 miljoen euro, op eindwaarde per 31-12-2025. De geactualiseerde concept grondexploitatie sluit op een winst van 11,9 miljoen euro op eindwaarde en verbetert met 0,3 miljoen euro.

De verbetering van het resultaat op de grondexploitatie van XL Businesspark wordt verantwoord in de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT) en leidt in 2023 niet tot resultaat in de gemeentelijke jaarrekening. Almelo neemt voor 23% deel in het RBT/XL Businesspark.

3.7.8 Financieel risicoprofiel

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit voor de gemeentelijke grondexploitaties is iets gedaald ten opzichte van vorig jaar en bedraagt 4,3 miljoen euro per 31-12-2023. Dit wordt veroorzaakt door de voortgang in de projecten en het beter kunnen inschatten van de nog aanwezige risico's.

In paragraaf 3.2 wordt verder ingegaan op de weerstandscapaciteit van de gemeente.

3.8 Paragraaf Dienstverlening

3.8.1 Samenvatting

- De Omgevingswet is eindelijk na meerdere jaren opeenvolgend uitstel op 1 januari 2024 ingevoerd. Ook de Wkb (Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) is op die datum van kracht geworden. De Wkb voor verbouw is opnieuw met 1 jaar uitgesteld met de nieuwe invoeringsdatum 1 januari 2025.
- De verkiezingen voor Provinciale Staten en het Waterschap en de verkiezingen voor de Tweede Kamer zijn succesvol verlopen.
- De pandbrigade die optreedt tegen illegale kamerverhuur, woonoverlast en ongewenst verhuurbedrag is opgericht inclusief een bijbehorend digitaal meldpunt ongewenst verhuurbedrag.
- Er is een nieuwe website www.almelo.nl gebouwd en opgeleverd.
- Het aantal klachten rondom de gemeentebrede dienstverlening is ook dit jaar opnieuw laag (kleiner dan 1% ten opzichte van het totale volume).

3.8.2 Wat hebben we bereikt?

- We hebben ons maximaal voorbereid op de invoer van de Omgevingswet en de Wkb (Wet kwaliteitsborging voor het bouwen) die beide op 1 januari 2024 zijn ingegaan.
- Er is een geheel nieuwe algemene legesverordening ontwikkeld op basis van het nieuwe VNG model en op basis van de nieuwe Omgevingswet.
- We hebben onderzoek gepleegd naar onze openings- en bereikbaarheidstijden. Op basis hiervan zijn de openingstijden zowel vervroegd als op de donderdagavond enigszins uitgebreid. Naar behoefte zullen we bij piekaanvragen ook op de dinsdagavond opengaan.
- Opnieuw zijn meer producten/diensten digitaal beschikbaar gekomen voor aanvragers hiervan.

Indicator		2019	2021	2023
Waardering inwoners algehele dienstverlening	Almelo	6,7	6,7	*1
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de Grootteklasse dienstverlening van de gemeente.		6,7	6,8	
Waardering inwoners digitale dienstverlening	Almelo	7,1	7,0	*1
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de Grootteklasse digitale dienstverlening van de gemeente.		7,0	7,0	
Waardering ondernemers algehele dienstverlening	Almelo	6,3	6,7	*2
Het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers geven voor de dienstverlening van de gemeente.		Grootteklasse 6,3	6,5	
Waardering ondernemers digitale dienstverlening	Almelo	7,5	7,2	*2
Het gemiddelde rapportcijfer dat ondernemers geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente.		Grootteklasse 6,6	6,2	

Bron: waatstaatjegemeente.nl

De burger- en de ondernemerspeiling worden elk eenmaal per twee jaar uitgevoerd. Voor het laatst in 2021.

*1: In 2023 hebben we vanuit de gemeente Almelo geen burgerpeiling uitgevoerd. De burgerpeiling maakt o.a. gebruik van het AlmeloPanel. Sinds het invoeren van de AVG in 2018 is de bemensing van het AlmeloPanel niet meer representatief voor Almelo. Wijken, leeftijdscategorieën en migratieachtergronden zijn ondervertegenwoordigd. In november 2023 heeft er een campagne gelopen om mensen te vragen om lid te worden. Dat betekent dat de cijfers in onderzoeken na het opwaarderen van het AlmeloPanel anders zullen zijn.

Tot nu toe heeft de burgerpeiling net voor en tijdens de vakantie gelopen en kwam het resultaat in het najaar. Enschede en Hengelo zetten de burgerpeiling uit in het voorjaar.

Beide punten in overweging genomen is besloten om dit jaar, 2023, geen burgerpeiling uit te voeren. In het voorjaar van 2024 wordt de burgerpeiling uitgezet waarbij we gebruik maken van het nieuwe AlmeloPanel en gelijk oplopen met omliggende gemeenten.

*2: De VNG is gestopt met de ondernemerspeiling en Almelo heeft daarom in 2023 geen ondernemerspeiling laten uitvoeren. Almelo gaat over op de MKB peiling MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland. Vanwege vernieuwing was deze peiling in 2023 niet ter beschikking. Deze peiling zal daarom in 2024 worden uitgevoerd.

Indicator		2019	2020	2021	2022	2023
Waardering gemeentelijke klantfeedback alle gemeten producten en kanalen	Almelo	9,2	*	*	9,2	9,1

Toelichting:

* = Door de coronapandemie waren er voor de jaren 2020 en 2021 geen statistisch verantwoorde cijfers te produceren. Een groot deel van de klantfeedback wordt verzameld via apparatuur met een aanraakscherm. Deze apparatuur is gedurende de coronapandemie vanwege mogelijk besmettingsgevaar buiten werking gesteld. Eind september 2022 is de apparatuur weer in gebruik genomen. De cijfers over 2022 gaan daarmee over de maanden oktober t/m december.

De eigen indicator wordt gemeten na een baliebezoek. Een inwoner kan de dienstverlening met een groene (goed, =10 punten), een oranje (matig, = 5 punten) of een rode smiley (slecht, = 0 punten) waarderen. Het getal geeft de gemiddelde waardering aan van alle binnengekomen reacties.

3.8.3 Wat hebben we gedaan?

- We hebben ons maximaal voorbereid op de invoering van de Omgevingswet en de Wkb (Wet kwaliteitsborging voor het bouwen).
- We hebben: ruim 106.000 binnenkomende telefoontjes afgehandeld; 18.000 baliebezoeken uitgevoerd; 5.000 registraties niet ingezetenen (19 gemeenten vervullen deze rol waaronder Almelo) behandeld; 200 bedrijven met een bedrijfsbezoek bezocht; ruim 6.000 stukken als binnenkomende post/e-mail ingeboekt en 1.600 vergunningen verleend en 500 omgevingsvergunningen.

3.8.4 Wat heeft het gekost?

Zie paragraaf '2.2.1 Bestuur en ondersteuning' bij taakveld '0.2 Burgerzaken' en paragraaf '2.2.9.2 onderdeel 8.3 Wonen en bouwen'.

3.8.5 Klachten en bezwaren

Deze paragraaf geeft inzicht in de omvang en aard van de klachten en bezwaren. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen algemene klachten en bezwaren, en klachten en bezwaren die betrekking hebben op sociale wetgeving: Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet.

Het kunnen indienen van een klacht of een bezwaar is voor inwoners en bedrijven een belangrijk instrument. Het aantal binnengekomen klachten ten opzichte van onze totale hoeveelheid werkzaamheden en de verhouding tussen het aantal bezwaren en het aantal door ons afgegeven beschikkingen is bijzonder klein en is in beide gevallen percentueel kleiner dan 1%. Dit geldt zowel voor de algemene klachten en bezwaren als voor de klachten en bezwaren binnen de sociale wetgeving.

ALGEMEEN

Klachten algemeen 2023

In 2023 zijn er 22 *algemene klachten* behandeld door de klachtencoördinator. In onderstaande tabel is het onderscheid naar aard van de klachten weergegeven in de periode 2019 t/m 2023.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen klachten die betrekking hebben op 'bejegening/ handelswijze' (gericht tegen een gedraging van een medewerker), 'werkwijze' (gericht tegen toegepaste procedures), 'informatieverstrekking' en 'niet-ontvankelijke klachten'. De laatste categorie gaat over klachten die meer dan een jaar na de gebeurtenis waar de klacht betrekking op heeft, zijn binnengekomen

Soort klacht algemeen	2019	2020	2021	2022	2023
Bejegening/ handelswijze	9	9	13	20	14
Werkwijze	4	4	9	9	6
Informatieverstrekking	0	2	1	2	0
Niet ontvankelijk	1	1	3	2	2
Totaal	13	16	26	33	22

In 2023 zijn er 16 klachten buiten de interne klachtenprocedure van Hoofdstuk 9 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) afgehandeld. Door uitleg te geven, beter te informeren en het bieden van praktische oplossingen, voelt de klager zich vaak al gehoord en geholpen.

In 2023 zijn er 6 klachten volgens de interne klachtenprocedure van Hoofdstuk 9 Awb afgehandeld. Bij deze klachten heeft er een hoorgesprek plaatsgevonden en is er een afdoeningsbrief opgesteld.

Van alle afgehandelde klachten die in 2023 zijn afgehandeld, is één klacht via de externe klachtenprocedure (van de Overijsselse Ombudsman) afgehandeld.

Bezwaren 2023

Tegen een besluit van de gemeente kan schriftelijk bezwaar worden gemaakt. In de onderstaande tabel worden de bezwaarschriften weergegeven die in 2023 door de bezwaarschriftencommissie *algemene zaken* zijn behandeld (bijvoorbeeld bezwaren tegen: omgevingsvergunningen, besluiten tot handhaving, toepassing bestuursdwang, verkeersbesluiten, subsidiebesluiten etc.). Overzicht van de bezwaarschriften van 2019 - 2023:

Bezwaren algemeen	2019	2020	2021	2022	2023
Ongegrond	24	20	25	24	22
Gegrond	10	7	5	4	7
Gedeeltelijk gegrond/ongegrond	0	7	9	7	8
Niet ontvankelijk (no)/ kennelijk niet ontvankelijk (kno)	13	16	12	24	24 (16 no/ 8 kno)
Ingetrokken (geagendeerd/ nog niet geagendeerd)	18	10	17	27	15
Totaal	65	60	68	86	76

De termijn waarbinnen op basis van de Algemene wet bestuursrecht op bezwaarschriften moet worden beslist, is verruimd sinds de invoering van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.

De termijn begint te lopen nadat de bezwarentermin is verstreken. De afhandelingstermijn van bezwaarschriften bedraagt in totaal 18 weken inclusief verdaging (12 weken + 6 weken).

In 2023 werd bij 4 procent (5 procent in 2022) van de bezwaarschriften die op een hoorzitting zijn behandeld de beslissing op bezwaar genomen binnen de termijn van 12 weken. Bij nog eens 19 procent (26 procent in 2022) werd de beslissing binnen 18 weken genomen. In totaal werd dus bij 23 procent (31 procent in 2022)

van de bezwaarschriften de beslissing binnen de wettelijke termijn van 12 weken + 6 weken verdaging genomen. In 77 procent van de gevallen (69 procent in 2022) was er sprake van overschrijding van de wettelijke termijn waarbinnen een beslissing op bezwaar moest worden genomen. Dit leidt niet tot problemen zolang de bij een bezwaar betrokken belanghebbenden daarmee instemmen.

Als verklaring voor het hoge percentage overschrijdingen van de wettelijke termijn kunnen drie oorzaken worden genoemd:

- In veel bezwaarzaken vond overleg met de bezwaarmaker(s) plaats met als doel het bezwaar/de bezwaren zonder procedure op te lossen. Een aantal van deze zaken kwam uiteindelijk toch op zitting.
- Vlak voor de zomer (19 juli 2023) was er een grote bezwaarzaak met 17 bezwaarschriften. Vanwege het zomerreces heeft het advies wat langer op zich laten wachten (8 weken i.p.v. 4-6 weken). Mede daardoor is de beslistermijn met enkele dagen overschreden.
- In een aantal bezwaarzaken werd de behandeling van het bezwaar op verzoek van de bezwaarmaker uitgesteld.

SOCIALE WETGEVING

Klachten sociale wetgeving

In algemene zin kan gesteld worden dat inwoners veelal contact zoeken met de klachtenfunctionaris omdat ze zich binnen de organisatie niet gehoord voelen. Een luisterend oor, tijd en aandacht neemt heel vaak de onvrede bij de inwoner weg. De klachtenfunctionarissen ervaren dat inwoners een persoonlijke en informele benadering en behandeling waarderen. Steeds vaker zoekt een inwoner ook naar een contactpersoon en vindt dan bij de klachtenfunctionaris gehoor. Deze kan de inwoner direct helpen of anders doorverwijzen naar de juiste personen of afdeling. In 2023 ontvingen wij de volgende klachten.

Klachten Participatiewet	2019	2020	2021	2022	2023
Gegrond	7	5	4	4	5
Ongegrond	10	8	8	15	13
Bemiddeling	35	25	6	5	1
Niet ontvankelijk			1	13	15
Totaal	52	38	19	37	34

In 2023 hebben wij 34 klachten ontvangen welke betrekking hebben op de uitvoering van de Participatiewet. Na een grote daling van het aantal klachten in 2021, is het aantal klachten met betrekking tot de uitvoering van Participatiewet in 2022 weer toegenomen. In 2023 stabiliseert het aantal klachten op het niveau van 2022 en die van voor de coronacrisis. Er is geen duidelijk signaal uit de klachten te halen.

Klachten Wet maatschappelijke ondersteuning en Jeugdwet

In 2023 hebben wij 106 klachten ontvangen met betrekking tot de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet. Dit is een stuk lager dan het aantal klachten in 2022 (245).

De volgende klachten zijn te onderscheiden binnen de Wmo en Jeugdwet

Klachten Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en Jeugdwet

Klachten	2023 totaal	Gegron d	Ongegron d	Bemiddeld	Buiten behandeling	Niet ontvankelijk
Wmo en Jeugdwet	22	8	7		5	2
Vervoer*	66			66		
Huishoudelijke hulp*	18			18		
Totaal	106	8	7	84	5	2

Klachten	2022 totaal	Gegron d	Ongegron d	Bemiddeld	Buiten behandeling	Niet ontvankelijk
Wmo en Jeugdwet	40	7	15	9		9
Vervoer*	145			145		
Huishoudelijke hulp*	37			37		
Totaal	222	7	15	191		9

* = Bij deze klachten bemiddelen wij naar de externe partij die dit voor ons uitvoert de klacht oppakt. Wij krijgen daarvan geen terugmelding. Vandaar dat de overige kolommen behalve bemiddeld bij deze 2 onderdelen niet gevuld zijn.

Vervoer

Bij vervoer hebben we te maken gehad met een overgang naar een nieuwe vervoerder. Dit heeft geleid tot veel klachten. De nieuwe vervoerder is zelf verantwoordelijk voor het afhandelen van klachten. De gemeente bemiddelt in de klachten. Na de overgang was het proces met betrekking tot klachten niet helemaal duidelijk en zijn niet alle binnengekomen klachten op de juiste wijze geregistreerd. Ze zijn 1 op 1 doorgezet naar de vervoerder. Het werkelijke aantal klachten met betrekking tot vervoer is dus hoger dan in bovenstaand schema wordt getoond.

Aanbieders huishoudelijke hulp

Het aantal klachten over huishoudelijke hulp in 2023 daalde ten opzichte van 2022. Er is geen duidelijk aanwijsbare reden voor de daling van de klachten.

Bezwaren sociale wetgeving

Het aantal bezwaren met betrekking tot sociale wetgeving is in de jaren 2018, 2019 en 2020 nagenoeg stabiel gebleven. In het jaar 2021 zagen we een daling van het aantal bezwaren. Er was geen directe verklaring aan te wijzen voor deze daling. In 2022 was er een stijging te zien van het aantal bezwaren. De aantallen in 2023 zijn vergelijkbaar met die van 2022.

In onderstaande tabel worden de bezwaren sociale wetgeving weergegeven, waarbij geen gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om ambtelijk te worden gehoord.

Bezwaren sociale wetgeving	2019	2020	2021	2022	2023
Ongegrond	66	65	72	48	81
Gegrond	10	10	4	4	18
Gedeeltelijk gegrond/ongegrond	10	13	11	7	14
Niet-ontvankelijk	11	22	14	12	10
Ingetrokken	56	61	41	54	57
Ingetrokken na nieuw primair besluit	-	11	21	91	50
Nieuw primair besluit	36	27	23	-	-
Totaal	189	209	186	216	230

In bovenstaand overzicht staat een omschrijving 'ingetrokken na nieuw primair besluit'. Dit betreft bezwaren, waarbij gedurende de behandeling van het bezwaar een besluit is genomen, waarbij gedeeltelijk tegemoet wordt gekomen aan de bezwaren en welke reden is geweest voor de inwoner om het bezwaar in te trekken, ondanks dat niet volledig tegemoet is gekomen aan de bezwaren. Het grotere aantal is te verklaren door de ontwikkelingen rond de energietoeslag. Juridisch is een nieuw primair besluit, zonder het bezwaar in te trekken niet mogelijk. Dit wordt nu ook gewaarborgd, waardoor de categorie alleen "Nieuw primair besluit" geen aantallen meer bevat.

Ambtelijk horen

Vanaf 2015 kunnen inwoners kiezen om gehoord te worden door de bezwarencommissie of door twee ambtenaren (ambtelijk horen). Klanten kozen in 2019 in 30% van de gevallen voor ambtelijk horen. Dit is een lichte daling ten opzichte van 2018 (39%). Deze daling heeft zich in 2020 voortgezet (23%). We zagen in de corona jaren een duidelijke reden voor het afnemen van het aantal bezwaren dat in de vorm van ambtelijk horen wordt afgedaan. De situatie rondom corona speelt een belangrijke rol. Ook het veelal (verplicht) thuiswerken lijkt een rol te spelen in de afname van ambtelijk horen. Hierdoor hebben er geruime tijd geen ambtelijke hoorzittingen kunnen plaatsvinden, waardoor bezwaarmakers wellicht vaker hebben gekozen voor de mogelijkheid om te worden gehoord door de bezwaarschriftencommissie sociale zekerheidszaken. De cijfers met betrekking tot ambtelijk horen zijn opgenomen in bovenstaande tabel. In 2023 is er in 15 zaken door inwoners gekozen voor ambtelijk horen.

3.9 Paragraaf Wet open overheid

3.9.1 Samenvatting

- De Wet open overheid (Woo: artikel 3.5) verplicht deze openbaarheidsparagraaf periodiek op te nemen. Niet alleen omdat de Woo het recht van inwoners op informatie van de overheid borgt. Nederland onderstreept dat door sinds 2011 deel uit te maken van het mondiaal samenwerkingsverband Open Government, zie het vijfde Actieplan open overheid 2023-2027. De Woo weerspiegelt dat op gemeentelijke schaal. Het monitort periodiek wat al *actief openbaar wordt gemaakt* en hoe dat is te vinden via de Woo-index en ORI2. De paragraaf Woo fungeert tevens als plan van aanpak.
- Informatieverzoek (Woo) staat op de home-page van de website van de gemeente <https://almelo.nl> zodat direct zelf kan worden gezocht naar informatie. Lukt dat niet dan is bellen met de contactpersoon mogelijk, is de informatie nog niet openbaar dan is via een knop 'doe een informatieverzoek' de vraag aan te geven. Ook de al openbaar gemaakte Woo-besluiten en documenten naar aanleiding van Woo-verzoeken zijn via een [link](#) te bekijken.
- Voor de 'informatiehuishouding op orde' staat voor alle 900 bestuursorganen acht jaar, daarom is als aanjager een regeringscommissaris aangesteld die overzicht en samenhang probeert te organiseren door een algemene informatiewet op te stellen (34 i-wetten). Het kwaliteitssysteem voor informatiebeheer is in Almelo afgerond ([RAAD-2307951](#)). In ontwikkeling is het beleid met richtlijn voor duurzame archivering van email- en chatberichten, in de brede zin van het woord.
- De organisatie loopt via een concernproject, waarbij wordt gewerkt aan communicatie, scholing, kennisdeling, samenwerking en facilitering om de stapsgewijze cultuurverandering duurzaam te realiseren. Met en dankzij veel regionale en landelijke samenwerkingsinitiatieven via VNG en ministeries van BZK en OCW wordt gedefinieerd en verdiept.
- De Woo-middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld voor de invoering in vijf à acht jaar tijd, zijn voor 2023 grotendeels besteed.

3.9.2 Wat hebben we bereikt?

Al meer informatie kan de inwoner zelf vinden, omdat er meer actief en passief openbaar beschikbaar is gemaakt en de vindbaarheid via de eigen website is vergroot, waaraan gekoppeld de landelijke vindplaats,

Woo-index en ORI (OpenRaadsInformatie). De Woo is omvangrijk en beoogt overheden transparanter te maken, om zo het belang van openbaarheid van publieke informatie voor de democratische rechtsstaat, de inwoner, het bestuur en de economische ontwikkeling beter te dienen. Het huis van de democratie gaat verder open.

Nederland maakt zodoende sinds 2011 deel uit van het mondiaal samenwerkingsverband Open Government gericht op bevorderen van een open en responsieve overheid (via transparantie, participatie en inclusie) met het vijfde Actieplan open overheid 2023-2027. Periodiek gemonitord op lokale schaal met de paragraaf Woo die tevens fungeert als plan van aanpak.

1 <https://www.open-overheid.nl>

2 <https://www.open-overheid.nl> Woo-index <https://organisaties.open-overheid.nl>, ORI <https://zoek.openraadsinformatie.nl>

“Openbaar tenzij”, wordt meer de houding met het daarbij passende gedrag van het gemeentebestuur en de organisatie. Het sijpelt langzaam door, bijvoorbeeld als de mail of app wordt gebruikt, schrijf met beleid en niet over, gebeurt dat wel, archiveer het goed.

De menselijke maat komt terug bij de overheid, waarmee voor mei 2022 is begonnen door de Woo-contactpersoon verplicht aan te wijzen en dat geeft positieve reacties.

De regeringscommissaris informatiehuishouding is de aanjager om deze op orde te brengen. Met de “Algemene Informatiewet” die ter consultatie voorlag wordt meer samenhang aangebracht in bestaande wet- en regelgeving. Met name op het gebied van informatievoorziening en informatiehuishouding en alle digitaliseringswetten die erbij komen uit Europa vanwege vindbaarheid, herbruikbaarheid, eigenaarschap bij de inwoner en ook veiligheid.

3.9.3 Wat hebben we gedaan?

De openbaarheidsparagraaf is ontwikkeld en integraal vastgesteld door de raad in de Programmabegroting 2023. Nadat in 2022 is gestart met het concernproject implementatie Woo na een impactanalyse. Over 2022 is ook verantwoording afgelegd via de paragraaf Woo die in het wetsartikel 3.5 openbaarheidsparagraaf heet. Vanuit het ‘Woo Meerjarenplan (VNG 22 april 2022)’ is de Woo ontrafeld in:

- Openbaar maken uit eigen beweging (actief openbaar maken)
- Openbaar maken op verzoek (passief openbaar maken)
- Informatiehuishouding op orde
- Organisatorische eisen

Actief Openbaar Maken (AOM), openbaar maken uit eigen beweging

Het ‘Woo Meerjarenplan’ en de brief van BZK 8 juli 2022 met eerste fasering met implementatiestrategie is gewijzigd, gebaseerd op 11 categorieën of 17 inclusief subcategorieën, voor alle bestuursorganen tegelijk. De fasering wordt vervangen door invoering per categorie. Ten eerste wordt in landelijke samenwerking in vier tranches de categorieën gedefinieerd. Medio 2023 is gestart en veel input is geleverd. De definitie wordt na ingebruikname en evaluatie vastgesteld via Koninklijk Besluit, dat de ingangsdatum aangeeft voor verplichte openbaarmaking. In de tweede plaats is bekend dat PLOOI (Platform Open OverheidsInformatie) is afgeketst en in 2023 vervangen door de Woo-index, zodat openbaarmaking werkelijk kan plaatsvinden. Dit wordt verder ontwikkeld met goede vindfunctie en koppelingen met sites van bestuursorganen.

Wat blijkt bij het starten van het definiëren dat de 17 categorieën (2 gelden niet voor gemeenten) bestaan uit besluiten en wel 13 van algemene strekking en 4 van specifieke strekking. In de tabel is dat ook in de laatste kolom toegevoegd. Nogmaals is de overlap onder de aandacht gebracht op landelijk niveau. De minister kan ook categorieën toevoegen en de gemeente kan volgens de omgekeerde “hot spot” thema’s al openbaar maken.

Het overzicht AOM toont dat er meer informatie beschikbaar is gesteld en ook de vindbaarheid via de eigen website is vergroot. Het landelijke platform ‘OpenRaadsinformatie’ (ORI) is weer actief, waarop van meer dan 250 gemeenten bestuurlijke besluitvorming is te vinden en van Almelo zowel van uw raad als uw college. Ook de besluiten van meerdere provincies en waterschappen staan gepubliceerd.

Om de verbinding te houden met landelijke definiëring zijn beide nummeringen van de categorieën opgenomen, de 11 in de eerste kolom van artikel 3.3 Woo en de 17 in de tweede kolom, voor het lid en onderdeel. In de derde kolom staat ‘wat’ eronder valt. De vierde kolom meldt of het openbaar wordt gemaakt via de Almelo website en de volgende of en via welke landelijke website het is. De laatste kolom vertelt of het een besluit van algemene of specifieke strekking is en de tranche van 0 tot en met 3 waarin de definities worden ontwikkeld.

Actief Openbaar Maken (AOM), Openbaar maken uit eigen beweging (ook in bijlage Woo uitgebreider)

Informatie categorie Artikel 3.3 Woo	Lid- deel 1 t/m 17	Wat	Openbaar Almelo site ¹	Openbaar Landelijk Wep ² ORI ³ WI ⁴	Besluit A of S Tranche
1 Wet- en regelgeving	1.a – 1	Algemeen verbindende voorschriften en besluiten	Ja	Wep ORI WI	A T0
	1.b – 2	Overige besluiten van algemene strekking	Ja	Wep ORI WI	A T0
	1.c – 3	Ontwerp regelgeving met adviesaanvraag en advies	Ja	Wep ORI WI	A T2
2 Organisatiegegevens	1.d – 4	Inzicht organisatie met taken en bevoegdheden	Ja	Wep ORI WI	A T1
	1.e – 5	<i>Bereikbaarheid organisatie en hoe informatie te krijgen</i>	Ja	Wep ORI WI P2023	A T1
3 Raadsstukken	2.a – 6	Ingekomen stukken raad, geen individuele gevallen	Deels	ORI WI	A T3
	2.b – 7	Vergaderstukken Staten Generaal	n.v.t.	n.v.t.	A T0
	2.c – 8	<i>Openbare vergaderstukken, verslagen raad en organen</i>	Ja	ORI WI P2023	A T1
4 Bestuursstukken	2.d – 9	Openbare agenda's & besluitenlijsten van college B&W	Ja	ORI WI	A T2
5 Adviezen van adviescolleges	2.e – 10	Adviezen met adviesaanvragen	Nee, tenzij bij besluit	Tenzij dan ORI	A T2
6 Convenanten	2.f – 11	<i>Convenanten van bestuursorgaan met andere partij</i>	Nee, tenzij bij besluit	ORI P2023	A T1
7 Jaarplannen en -verslagen	2.g – 12	Jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen	Ja	ORI WI	A T3
Subsidieverplichting	2.h – 13	Verplichtingen tot subsidies zonder beschikking, min. BZ	n.v.t.	n.v.t.	S T3
8 Woo-verzoeken	2.i – 14	<i>Schriftelijke verzoeken, beslissingen en verstrekte informatie</i>	Ja	ORI WI P2023	S T1
9 Onderzoeken	2.j – 15	Op verzoek bestuursorgaan gemaakte onderzoeksrapporten	Nee, tenzij bij besluit of rekenkamer	Dan ORI	A T2
10 Beschikkingen	2.k – 16	Beschikkingen volgens de Algemene wet bestuursrecht	Nee	o.a. Wep	S T3
11 Klachten	2.l – 17	Schriftelijke oordelen in klachtprocedures als bedoeld in titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht	Nee	Nee	S T2

- 1) Openbaar Almelo site = via de website van de gemeente en via iBabs.
- 2) Wep = Wet elektronische publicaties, via Overheid.nl, met Gemeentebblad, aparte software en handelingen.
- 3) ORI = openraadsinformatie.nl <https://zoek.openraadsinformatie.nl> ca. 265 gemeenten aangesloten
- 4) WI = Woo-index, is er i.p.v. PLOOI = platform open overheidsinformatie dat is afgeketst. De verplichting treedt fasegewijs na Koninklijk Besluit in werking.

Passief Openbaar Maken (POM), openbaar maken op verzoek

Informatieverzoek (Woo) staat zoals samengevat nu op de home-page van de website van de gemeente <https://almelo.nl> zodat direct zelf kan worden gezocht naar informatie. Lukt dat niet dan is bellen met de contactpersoon mogelijk, is de informatie nog niet openbaar dan is via een knop 'doe een informatieverzoek' de vraag aan te geven. Ook de al openbaar gemaakte Woo-besluiten en documenten naar aanleiding van Woo-verzoeken zijn via een [link](#) te bekijken.

De behandeling van Woo-verzoeken staat ook in het 'Woo Meerjarenplan'. De werkwijze Woo-verzoek is aangepast en nu komt het aan op vastlegging, zoals datum besluit of contact opgenomen met verzoeker, zodat de informatie over het al dan niet afhandelen binnen de daarvoor geldende termijn beschikbaar kan komen. Het overzicht toont dat het aantal ontvangen Woo-verzoeken was gepland op 40 en werkelijk op 35 is uitgekomen, waarvan er 27 zijn voltooid. Binnen de wettelijke termijn kan zijn, binnen 4 weken, binnen 6 weken vanwege uitstel, of de termijn die is afgesproken met de Woo-verzoeker. De informatie is niet eenduidig. Vastgesteld is dat van de 35 verzoeken 40% binnen 6 weken is afgehandeld en van de 27 behandelde verzoeken zijn er 52% (14) binnen 6 weken behandeld. Het contact opnemen met de verzoeker is essentieel vanwege de menselijke maat en met 34% van de verzoekers is contact opgenomen. In de kolommen na de gemeente staan de landelijke streefpercentages na het jaar van inwerkingtreding.

Passieve openbaarmaking

Woo-verzoeken <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente Almelo		Landelijk streefpercentage na inwerkingtreding Woo		
	Plan 2023	Jaarverslag 2023	Een jaar	Twee jaar	Vijf jaar
Aantal Woo-verzoeken ontvangen jaarlijks	40	35			
Behandeld door gemeenten binnen de in de wet gestelde beslistermijn, in %	50%	40% - 52%	60%	80%	100%
Het aantal waarbij contact is met verzoeker over precisering, prioritering en behandeltermijn, schriftelijk bevestigen, in % (bij omvangrijk en/of complex verzoek art. 4.2a)	Nog niet geregistreerd Wel verdaging	34%	20%	40%	50%

De afhandelingstermijn van het Rijk was gemiddeld in 2021 161 dagen (rapport 'Ondraaglijk traag' 28 januari 2022), in 2022 167 dagen (rapport "Matglas" 9 maart 2023) en in 2023 opgelopen naar 172 zonder uitschieters (rapport "Blaadjes op het spoor") zie de staafdiagram per ministerie, een kans om te versnellen.

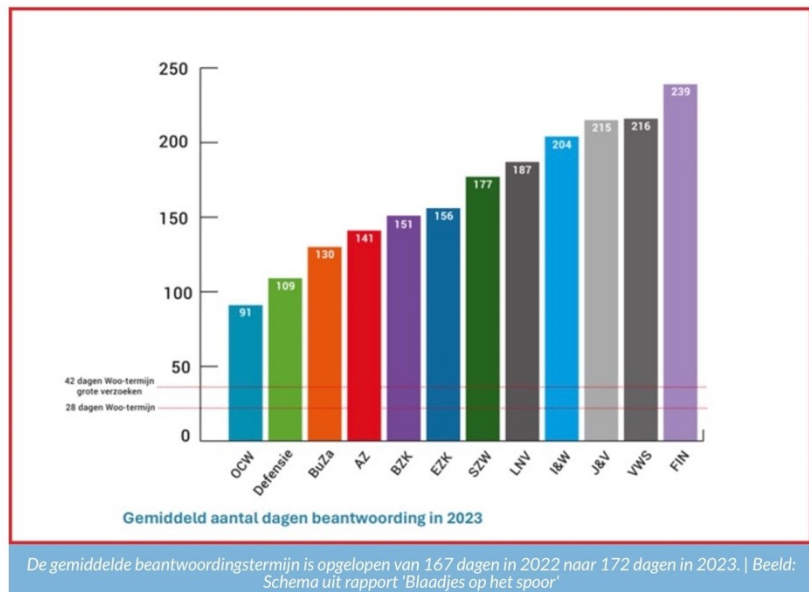
Het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding ACOI.nl onderzocht de ervaringen van journalisten met de Woo-verzoeken.

<https://ACOI.nl> het adviescollege openbaarheid en informatiehuishouding, bracht 19-1-2023 een chatadvies uit.

<https://www.open-overheid.nl/instrumenten-en-diensten/publicaties/2023/11/29/social-media-archivering-whitepaper>.

Uitgebreide aanpak voor Sociale Media archivering 29-11-2023.

Ministeries lopen verdere vertraging op in afhandeling Woo-verzoeken

13 februari 2024 | onderzoek, open overheid, tweede kamer, woo

De Woo borgt het recht van inwoners op informatie van de overheid. Belangrijke aanbevelingen uit de onderzoeken om daaraan te voldoen zijn:

- contact opnemen met de verzoeker en samenwerken
- informatievoorziening op de voortgang voor aandacht en sturing van het management
- de vindbaarheid van de informatie vergroten, door archivering en openbaar maken uit eigen beweging
- digitaal machine leesbaar opslaan volgens FAIR-principes: Findabel, Accessible, Interoperable, Reusable.

Voor het openbaar maken van informatie moeten naast de duurzame digitale toegankelijkheid de documenten AVG- en Woo-proof worden. In 2023 is de anonimiseringssoftware versie 2.0 uitgerold met training. Door uitzonderingsgronden toe te passen op de documenten met laksoftware worden deze daarna met het besluit verstrekt aan de verzoeker en indien toegestaan openbaar gemaakt. Van de 27 Woo-verzoeken zijn er 9 openbaar gemaakt. Meer aandacht voor de zoekslag in het besluit volgt in 2024.

Informatiehuishouding Op Orde

Wereldwijd heeft digitalisering ervoor gezorgd dat iedereen zijn eigen postkamer is geworden. Alleen het archiveren is nog niet geleerd. De regeringscommissaris informatiehuishouding heeft daarvoor veel aandacht gegenereerd omdat het belang van openbare informatie een goede archivering noodzakelijk maakt, die voorziet namelijk ook in vernietigen. Zoals veelvuldig in de publiciteit is gekomen is een 'document' volgens de definitie uit de Woo (art. 2.1 en 2.2) ook wel informatieobject steeds diverser zoals: teksten, geo-informatie, 3D-bestanden, appberichten, sociale media en films. Vaak kan de gemeente niet bij de opslagplaats van de 'informatieobjecten' zodat er een kopieerslag die arbeidsintensief is moet plaatsvinden. Daarvoor zijn bruikbare adviezen ontwikkeld hoe daarmee om te gaan.

Voor dit onderdeel 'informatiehuishouding op orde' is bij het opstellen van de openbaarsheidsparagraaf voor de begroting 2023 geïnventariseerd welke criteria uit het 'Woo-Meerjarenplan (VNG 22 april 2022)' van belang zijn. Deze zijn opgenomen in onderstaande overzicht. In de kolom 'Gemeente Almelo Plan 2023:' staat het jaar waarin wordt verwacht dat de uitvoering wordt afgerond. Het realiseren kan enkele jaren in beslag nemen vandaar dat er vijf à acht jaar voor staat. Eind 2023 is de Raadsbrief ([RAAD-2307951](#)) 'verbeterplan informatiebeheer 2023' aangeboden. Daarin wordt ook de "hot-spot" monitor genoemd voor "thema's met cultuur-historische waarde", die niet worden vernietigd. Die zouden ook via de omkering direct openbaar kunnen worden gemaakt, zie onder AOM.

De e-depot voorziening, voor duurzaam behoud van digitale documenten, is regionaal verkend. De keuze hierin vraagt om een heldere visie vanuit de organisatie. De selectielijsten zijn verplicht voor digitaal vernietigen, het proces is in gang gezet waarbij ongeveer 15 verschillende applicaties in beeld worden gebracht, waarvan er twee selectielijsten kunnen genereren en dus digitaal vernietigen. Het beheer op het archiveren van email-, chat en sociale media, is in ontwikkeling. Voor email-archivering is in 2022 een selectielijst ontwikkeld. Anticiperend op de landelijk ontwikkelingen voor het Rijk3 met belangrijke richtlijnen, ontstaat het beleid en beheer zoals het voor Almelo kan worden georganiseerd, voor alle disciplines gezamenlijk. De uitvoerbaarheid is een belangrijke succesfactor voor de borging en kwaliteit van de archiefvormende werkzaamheden die continu aandacht behoeft. Het 'verbeterplan informatiebeheer 2023' is juist eerder gereed, zodat de voortgang in beeld blijft.

De landelijke streefpercentages in het overzicht bij de laatste drie kolommen, geven de verwachtingen over de implementatie in percentages ten opzichte van alle Nederlandse gemeenten. In het kader van het interbestuurlijk toezicht houdt de provincie via het Totaalbeeld Interbestuurlijk Toezicht 2023 een vinger aan de pols op de uitvoering van de Archiefwet.

(<https://overijssel.databank.nl/jive/jivereportcontents.ashx?report=kaartbeelden>)

Informatiehuishouding op orde

Eis aan informatiehuishouding <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente Almelo		Landelijk streefpercentage na inwerkingtreding Woo		
	Plan 2023	Jaarverslag 2023	Een jaar	Twee jaar	Vijf jaar
Iedere gemeente heeft de beschikking over of is aangesloten op een <i>e-depotvoorziening</i>	Regionaal e-depot Plan 2024	Regionaal in ontwikkeling	10%	30%	100%
Binnen de applicaties zijn selectielijsten geïmplementeerd. Aantal applicaties X Aantal selectielijsten Y	Plan 2025	13% 15 2	20%	50%	75%
Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op emailarchivering	Plan 2023	Anticiperen landelijke ontwikkeling	10%	30%	100%
Iedere gemeente heeft beheer georganiseerd op tekstberichten	Plan 2023	Anticiperen landelijke ontwikkeling	10%	30%	100%
Iedere gemeente heeft een informatiebeheerplan (minimaal: inzicht in werkprocessen, proceseigenaar, in welke applicaties welke data/documenten staan, hoe het beheer is geregeld)	Plan 2024	10%	25%	50%	80%
Iedere gemeente hanteert een kwaliteitssysteem voor het informatiebeheer, zoals vastgelegd in artikel 16 van de Archiefregeling	Plan 2025	Gereed RB 32435 7-12-2023	50%	75%	90%
Iedere gemeente heeft een metagegevensschema vastgelegd en aan elk blijvend te bewaren informatie- object metagegevens gekoppeld (ook alles dat openbaar is)	Plan 2026	30%	40%	75%	90%

De Organisatorische Eisen

De aanpak van Almelo voor de Woo heeft landelijk navolging gekregen via het delen van de bestuurlijke besluitvorming, zoals in deze paragraaf die ook als plan van aanpak werkt en het geven van presentaties. De kennisdeling is uiteraard wederkerig met andere gemeenten, provincies en waterschappen evenals met de VNG, iBestuur en ministeries als BZK en OCW. Een kleine projectorganisatie is actief. Eerst is PLOOI (Platform Open OverheidsInformatie) afgeketst, het was te complex, niet duurzaam en staatsrechtelijk een vreemde constructie. Daarvoor in de plaats is de Woo-index gekomen. Voor zover de informatiecategorie beschikbaar is in Almelo zijn we daarop aangesloten. De toetsing aan de hand van de vast te stellen definities zal nog later daarop plaatsvinden. Landelijk worden daarvoor infographics gemaakt zodat dit visueel communiceert, eenduidige data levert en bijdraagt aan transparantie. De Woo-index wordt voorzien van vindsoftware die alle digitale documenten kan doorzoeken die zijn aangesloten. Ook ORI wordt daarvoor geschikt gemaakt. Raadsleden kunnen evenals inwoners daardoor besluitvorming van andere gemeenten ook eenvoudig zoeken en vooral vinden, mits de goede zoekwoorden worden toegepast.

Voor de organisatie is de e-learning Woo een concreet product dat dankzij samenwerking is ontwikkeld door het projectteam en in 2024 kan worden gevolgd. Het richt zich ook op de cultuurverandering die de Woo met zich meebrengt. Het sluit aan op de e-learning iBewust die verplicht is gevolgd. Daarnaast is door het

gezamenlijk ontwikkelen van de definitie per informatiecategorie zicht ontstaan op de inhoud. Welke processen daarbij horen. Hoe de informatiehuishouding (met document management systeem (DMS)) daarop kan aansluiten, is de vraag? In 2023 is de anonimiseringssoftware versie 2.0 uitgerold met training. Via interne communicatie komen regelmatig berichten over de Woo-ontwikkelingen. Jaarlijks in de maand mei volgt de vooruitblik en terugblik bij 1 jaar en straks 2 jaar Woo. Wat levert het al op, wat leren we ervan en van elkaar, met welke slimme technische oplossingen vereenvoudigen we de invoering?

Het 'Woo Meerjarenplan' monitort ook via de prestatie indicatoren in het overzicht *De organisatorische eisen*. De percentages geven net als bij voorgaande overzichten de landelijke verwachting weer van alle gemeenten op die onderdelen.

De organisatorische eisen

Eis aan organisatie Woo-implementatie <i>Inwerkingtreding 1 mei 2022</i>	Gemeente Almelo		Landelijk streefpercentage na inwerkingtreding Woo	
	Plan 2023	Jaarverslag 2023	Een jaar	Twee jaar
Gemeenten zijn organisatorisch aangesloten op PLOOI, dat wordt vooralsnog een verwijzindex met een zoekfunctie, eigen website belangrijk	PLOOI nog niet operationeel	Woo-index aangesloten, als beschikbaar	Onbekend	Onbekend
Gemeenten zijn organisatorisch aangesloten op PLOOI ten aanzien van vier categorieën: - Organisatiegegevens Art. 3.3 lid 1.e - Raadsstukken Artikel 3.3 lid 2.c - Convenanten Artikel 3.3 lid 2.f - Woo-verzoeken Artikel 3.3 lid 2.i	Medio 2023	Ja Ja, ook ORI Nee Ja, ook ORI		
Gemeenten hebben een verantwoordelijke c.q. projectleider voor de implementatie Woo	Start 2022	Ja	20%	50%
Gemeenten hebben een projectplan om de Woo te implementeren	Ja in 2022	Ja	60%	80%

ORI = openraadsinformatie.nl <https://zoek.openraadsinformatie.nl> ca. 265 gemeenten aangesloten

PLOOI = platform open overheidsinformatie dat is afgeketst. De verplichting treedt fasegewijs na Koninklijk Besluit in werking.

WI = Woo-index, is er i.p.v. PLOOI

3.9.4 Wat heeft het gekost

Implementatie WOO	Beschikbaar	Werkelijk
Jaar 2022	153	154
Jaar 2023	173	120
Jaar 2024	193	
Jaar 2025	215	
Jaar 2026	236	
Totaal	970	274

Bedragen x 1.000 euro

Het Rijk levert een financiële bijdrage in zowel de incidentele als de structurele kosten. De middelen voor 2023 zijn grotendeels ingezet voor de WOO. Incidenteel is tot en met 2026 in totaal 426.000 euro voor Almelo beschikbaar en structureel 70.000 euro in 2022 oplopend naar 149.000 euro vanaf 2026. In totaal is 970.000 euro beschikbaar.

De incidentele middelen zijn nodig om de invoering van de WOO op een goede manier te kunnen laten plaatsvinden en aan de wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen. Deze kosten betreffen onder meer de kosten voor projectleiding, voor de cultuuromslag en scholing 'naar alles is openbaar tenzij', het opstellen van beleid in het kader van de WOO, aansluiting op het platform voor actieve openbaarmaking van overheidsinformatie en aanpassing van de werkprocessen ook digitaal in verband met de actieve en passieve openbaarmaking van documenten, met de nieuwe eisen voor duurzaam digitaal archiveren. Deze middelen blijven gedurende de periode 2022-2026 beschikbaar voor invoering van de WOO.

De structurele kosten betreffen de kosten voor beheer en onderhoud van de systemen met licenties, variabele kosten voor het platform voor het openbaar maken van documenten en eventuele kosten voor de aan te wijzen contactpersonen per bestuursorgaan. De waarde van de publieke dienstverlening is toegenomen, door de extra aandacht voor de openbaarheid van informatie met ondersteuning van de contactpersoon.

3.9.5 Informatiewetten

Informatiecategorieën Woo openbaar maken

In het overzicht staan de elf informatiecategorieën uit artikel 3.3 Woo voor gemeenten aangevuld met de zeventien zoals het Rijk gebruikt in de tweede kolom, voor het lid en deel. In de derde kolom staat 'wat' eronder valt. Of het al openbaar wordt gemaakt via de Almelo website volgt erna en in de vijfde kolom of en via welke landelijke website het is. De laatste kolom vertelt of het een besluit van algemene of specifieke strekking is, daarnaast de tranche van 0 tot en met 3 waarin de definities worden ontwikkeld.

Openbaar maken uit eigen beweging, *actief openbaar maken*

Informatiecategorie Artikel 3.3 Woo	Lid – deel 1 t/m 17	Wat	Openbaar Almelo site ¹	Openbaar Landelijk Wep ² ORI ³ WI ⁴	Besluit A of S Tranche
1 Wet- en regelgeving	1.a – 1	wetten, verordeningen, besluiten, beleidsregels en andere algemeen verbindende voorschriften	Ja	Ja Wep ORI WI	A T0
	1.b – 2	overige besluiten van algemene strekking	Ja	Ja Wep ORI WI	A T0
	1.c – 3	ontwerpen van wetten, andere algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking waarover een extern advies is gevraagd, met inbegrip van de adviesaanvraag	Ja	Ja Wep ORI WI	A T2
2 Organisatiegegevens	1.d – 4	inzicht in zijn organisatie en werkwijze, waaronder de taken en bevoegdheden van de organisatieonderdelen	Ja	Ja Wep ORI WI	A T1
	1.e – 5	<i>de bereikbaarheid van het bestuursorgaan en zijn organisatieonderdelen en de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend</i>	Ja	Ja Wep ORI WI Plan 2023	A T1
3 Raadsstukken	2.a – 6	bij gemeenteraden ter behandeling ingekomen stukken, tenzij deze gaan over individuele gevallen	Deels	Ja ORI WI	A T3
	2.b – 7	<i>Vergaderstukken Staten-Generaal</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	A T0
	2.c – 8	<i>vergaderstukken en verslagen van gemeenteraden en hun commissies, tenzij geheimhouding geldt</i>	Ja	Ja ORI WI Plan 2023	A T1
4 Bestuursstukken	2.d – 9	agenda's en besluitenlijsten van vergaderingen van colleges van burgemeester en wethouders, tenzij geheimhouding geldt	Ja	Ja ORI WI	A T2

Informatie categorie Artikel 3.3 Woo	Lid – deel 1 t/m 17	Wat	Openbaar Almelose site ¹	Openbaar Landelijk Wep ² ORI ³ WI ⁴	Besluit A of S Tranche
5 Adviezen van adviescolleges	2.e – 10	adviezen: 1° - over de ontwerpen, bedoeld in het eerste lid, onderdeel c, van adviescolleges of – commissies alsmede van andere externe partijen indien die om advies zijn verzocht; 2° - over andere onderwerpen van adviescolleges of –commissies, alsmede de op dat advies betrekking hebbende adviesaanvraag, uitgezonderd adviezen die betrekking hebben op individuele gevallen;	Nee, tenzij raads- en-of bestuursstukken	Dan ORI	A T2
6 Convenanten	2.f – 11	<i>convenanten, overeenkomsten, verbintenissen en soortgelijke afspraken van een bestuursorgaan met andere partij</i>	Nee, tenzij raads- en-of bestuursstukken	Plan 2023	A T1
7 Jaarplannen en -verslagen	2.g - 12	jaarplannen en jaarverslagen van bestuursorganen inzake de voorgenomen uitvoering van de taak of de verantwoording van die uitvoering	Ja	Ja ORI	A T3
Subsidieverplichting	2.h – 13	Verplichting tot verstrekking van subsidies, anders dan met een beschikking. (Alleen bij min. BZ)	n.v.t.	n.v.t.	S T3
8 Woo-verzoeken	2.i – 14	<i>de inhoud van de schriftelijke verzoeken op grond van artikel 4.1, van de schriftelijke beslissingen op die verzoeken en de daarbij verstrekte informatie</i>	Ja	ORI WI Plan 2023	S T1
9 Onderzoeken	2.j – 15	op verzoek van een bestuursorgaan ambtelijk of extern opgestelde onderzoeksrapporten die geen onderdeel vormen van de uitvoering van de taak van dat bestuursorgaan, die voornamelijk uit feitelijk materiaal bestaan en die betrekking hebben op: 1° - de wijze van functioneren van de eigen organisatie; 2° - de voorbereiding of de evaluatie van beleid, inclusief de uitvoering, naleving en handhaving;	Nee, tenzij onderdeel van raads- en-of bestuursstukken en rekenkamer	Dan ORI	A T2

Informatie categorie Artikel 3.3 Woo	Lid – deel 1 t/m 17	Wat	Openbaar Almelo site ¹	Openbaar Landelijk Wep ² ORI ³ WI ⁴	Besluit A of S Tranche
10 Beschikkingen	2.k – 16	beschikkingen, volgens de Algemene wet bestuursrecht: - Schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan - Die een publiekrechtelijke rechtshandeling inhouden - Voor een specifiek geval gelden (geen algemene strekking zoals beleidsregels) Met uitzondering van 21 beschikkingen volgens artikel 3.3, tweede lid, onderdeel k van de Woo	Nee	Deels via Wep	S T3
11 Klachten	2.l - 17	schriftelijke oordelen in klachtprocedures als bedoeld in titel 9.1 van de Algemene wet bestuursrecht	Nee	Nee	S T2

1. Openbaar eigen site = via de website van de gemeente en via iBabs.
2. Wep = Wet elektronische publicaties, via Overheid.nl, met Gemeentebblad, aparte software en handelingen.
3. ORI = openraadsinformatie.nl <https://zoek.openraadsinformatie.nl> ca. 265 gemeenten aangesloten.
4. WI = Woo-index, is er i.p.v. PLOOI = platform open overheidsinformatie dat is afgeketst. De verplichting treedt fasegewijs na Koninklijk Besluit in werking.

Overzicht van de relatie tussen geïdentificeerde i-wetten en bovenliggende publieke waarden (grijs weergegeven wetten, slechts beperkt relevant).

Dienstverlening en communicatie Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) Digitale Dienstenwet Single Digital Gateway (EU) Dienstenwet Wet digitale overheid (Wdo) Wet elektronische publicaties (Wep) eIDAS-verordening (EU) Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Nederlandse uitvoeringswet (Uavg) Tijdelijke besluit digitale toegankelijkheid Wet markt en overheid Algemene wet bestuursrecht Mededingingswet Aanbestedingswet Wet extern klachtrecht (Wek)	
Openbaarheid en transparantie Archiefwet 1995/Archiefwet 2021 Wet openbaarheid van bestuur (Wob)/ Wet open overheid Bekendmakingswet/Wet elektronische publicaties (Wep) Wet hergebruik overheidsinformatie(Who)/Implementatie Europese open data richtlijn Aanbestedingswet Data governance verordening Wet markt en overheid Algemene wet bestuursrecht ENSIA Single Digital Gateway (EU) Grondwet (GW)	Privacy en intellectueel eigendom Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Nederlandse uitvoeringswet (Uavg) Auteurswet (+Europese richtlijn en internationale wetgeving) Data governance verordening Informatieveiligheid, Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) Wet politiegegevens Grondwet (GW)
Toegankelijkheid en inclusie Tijdelijke besluit digitale toegankelijkheid/WDO VNG verdrag handicap Single Digital Gateway (EU) Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) Algemene wet bestuursrecht Grondwet (GW)	Informatiebeveiliging Wet digitale overheid (Wdo) Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) Eidas (EU)-verordening Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Nederlandse uitvoeringswet (Uavg) Data governance verordening ENSIA
Duurzame toegankelijkheid en informatiehuishouding op orde Archiefwet 1995/Archiefwet 2021 Wet openbaarheid van bestuur (Wob)/Wet open overheid Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Nederlandse uitvoeringswet (Uavg) Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) Wet digitale overheid (Wdo) Tijdelijke besluit digitale toegankelijkheid Baseline informatiebeveiliging overheid (BIO) Burgerlijk Wetboek (BW) Gemeentewet Wet gemeenschappelijke regelingen	

Bron: VNG realisatie, Analyse naar de samenhang tussen generieke informatiewetten, 14 juni 2022, pagina 30

3.10 Paragraaf Majeure projecten

3.10.1 Samenvatting

Deze paragraaf geeft inzicht in de stand van zaken van de door de gemeenteraad benoemde majeure projecten. Naast de actuele stand van zaken wordt ingegaan op de afgeronde- en voorziene bestuurlijke besluitvorming, de belangrijkste mijlpalen en beheersaspecten in de projecten en de geïdentificeerde risico's en kansen. Zo ziet u in één oogopslag bij welke projecten er sprake is van afwijkingen ten opzichte de doelstellingen of de planning.

3.10.2 Zwembad Sportpark

Onderwerp	Toelichting
Stand van zaken	Planmatig is nu het beeld: • Sloop bestaande opstallen is afgerond in september 2023, terrein is bouwrijp gemaakt in Q4. • Bestemmingsplan is onherroepelijk Q1 2023. Omgevingsvergunning in Q3 afgegeven • Ontwerpfasen SO-VO-DO-Uitvoerings Ontwerp: VO en DO zijn vastgesteld, UO in Q1 2024; • Start bouw vanaf maart 2024; drie maanden vertraging op basisplanning door discussie over de onderbouwing van de funderingsaanpak. Parallel aan de voorbereidingsfase voor de bouw van het zwembad is een traject opgestart om de herontwikkeling van het aanpalend terrein vorm te geven. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart in 2023.
Afgeronde besluitvorming	• Vaststellen uitvoeringskrediet: juni 2021; (RAAD-6559) • Vaststelling PVE: Raad - juni 2021; (RAAD-6559) • Variantenstudie, keuze voorkeursvariant: november 2019; (RAAD-5718) • Aanvullend krediet: dec 2022; (RAAD-7511) • Gunning opdracht realisatie: jan 2023; (BW-9769) • Vaststellen bestemmingsplan: op 21 februari 2023; deze is inmiddels onherroepelijk • omgevingsvergunning afgegeven in okt 2023; ook onherroepelijk
Voorziene besluitvorming	• Vaststellen uitvoeringsontwerp: Q1/ 2024.
Mijlpalen	De belangrijkste mijlpalen in de komende periode voor het project zijn: Uitvoeringsontwerp maart 2024 • start bouw maart 2024 • openzetten van de kraan om het bad te vullen: Q2 2025; • Oplevering: Q2 2025.
Scope	Geen bijzonderheden. Het PVE, incl. uitvoeringskrediet is vastgesteld in de raad van juni 2021. Opdracht is, na beschikbaar stellen aanvullend krediet en beperkte aanpassing PVE, gegund in januari 2023. Toevoeging clubgebouw AKC door raad Q1 2023
Voortgang	Bouw begint drie maanden later vanwege issue met bouwvergunning/constructie. Is nu opgelost, aannemer wil vertraging in onder meer de komende zomerperiode inlopen. Uitgangspunt blijft vooralsnog oplevering in zomer 2025.

Financiën	Prijsstijging tot november 2023 is verwerkt in de projectbegroting. Vanaf dan ligt prijsrisico voor het complex bij de aannemer. Voor de herinrichting van het buitenterrein is er nog wel een prijsrisico voor de gemeente. In principe is hiervoor de post onvoorzien beschikbaar en wordt tevens gezocht naar mede-dragers voor deze kosten (o.a. groot onderhoud, planexploitatie herontwikkeling Erasmus). Er lopen diverse meerwerkopdrachten i.v.m. voortschrijdende inzichten op allerlei aspecten. Dit is gebruikelijk en wordt gedekt uit de post Onvoorzien.	
Risico's / kansen		Toelichting
	Ontoereikendheid van het beschikbaar gestelde investeringskrediet. - Er is op dit moment geen sprake meer van sterke prijsstijgingen in de bouw zoals zich in de afgelopen jaren heeft voorgedaan. Dit risico ligt vanaf nov 2023 geheel bij de aannemer. Omdat de realisatiefase is beginnen is er geen risico meer van nieuwe eisen door de overheid. - Risico dat de SPUK regeling niet wordt voortgezet of wordt vervangen door een alternatief waardoor het project 21% duurder wordt.	Voor de nieuwbouw van het zwembad op het sportpark is een taakstellend krediet beschikbaar gesteld. Binnen het project worden de risico's en ontwikkelingen scherp gemonitord. Er wordt maximaal gestuurd op realisatie binnen het financiële kader. Stikstof en PFAS risico's worden beheerst (Bestemmingsplan) en zijn niet meer potentieel belemmerend. SPUK blijft de komende jaren voortbestaan.
	Wegvallen van draagvlak bij gebruikers of omwonenden (i.c.m. vertraging bestemmingsplanprocedure)	Het is niet waarschijnlijk dat dit risico zich zal voorzien. Vanuit het project zijn wij continu met alle betrokkenen in gesprek. Zowel onder de (toekomstige) gebruikers als bij omwonenden is er op dit moment veel draagvlak voor de ontwikkelingen.
	Erasmus is niet op tijd weg naar de Aalderinkshoek	Dit risico heeft zich geëffectueerd. Erasmus is pas in de zomer van 2023 verhuisd. Direct daarna is de sloop begonnen. Een deel van het schoolcomplex is nu tijdelijk in gebruik als opslag. Met Erasmus wordt gesproken over overdracht naar de gemeente. Dat is nodig voor inrichting van de buitenruimte.
	Omgevingsfactoren, bodemvondsten, tegenvallers bij de sloop (bv asbest) leiden tot vertraging of het duurder worden van de sloop en/of bouw.	Dit risico is beheerst met het inrichten van het bouwterrein en het uitgraven van de bouwput.
	Vertraging in de uitvoering als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt.	De aanbesteding is afgerond. Arbeidsmarkt levert geen problemen.

Toelichting

	Op koers, geen bijzonderheden
	Behoeft aandacht, bijsturing mogelijk
	Afwijking , bijsturing niet (meer) mogelijk

B. Jaarrekening

Gemeente Almelo

2023

4 Jaarrekening

4.1 Balans

4.1.1 Activa en passiva

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2023
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	2.186	2.307
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	80	434
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	2.106	1.873
<i>Materiële vaste activa</i>	216.490	228.726
Investerings met economisch nut	149.185	152.807
Investerings economisch nut met heffing	20.231	20.216
Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	44.123	52.642
Gronden uitgegeven in erfpacht	2.951	3.061
<i>Financiële vaste activa</i>	18.451	16.826
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	655	655
- Overige verbonden partijen	18	18
Leningen aan woningbouwcorporaties	6.136	5.572
Overige langlopende leningen u/g	10.669	9.066
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	973	1.515
Totaal vaste activa	237.127	247.859
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>	27.054	19.420
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	24.857	18.918
Gereed product en handelsgoederen	2.197	502
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	58.845	81.990
Vorderingen op openbare lichamen	7.353	2.646
Verstekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	37.000	49.000
Uitzettingen in de Rijks schatkist	5.339	19.137
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	4.196	6.550
Overige vorderingen	4.957	4.657
<i>Liquide middelen</i>	542	2.125
Kas- banksaldi	542	2.125
<i>Overlopende activa</i>	24.801	23.675
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2023
- EU	243	1.155
- Rijk	858	119
- Overige Nederlandse overheidslichamen	790	2.061
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	22.910	20.340
Totaal vlottende activa	111.242	127.210
TOTAAL ACTIVA	348.369	375.069
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.	0	0

Bedragen x 1.000 euro

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2023
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>	95.925	120.516
Algemene reserve	34.217	44.554
Bestemmingsreserves	35.115	57.706
Gerealiseerd resultaat	26.593	18.256
<i>Voorzieningen</i>	17.431	20.329
Voorzieningen	17.431	20.329
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	190.976	182.070
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	190.546	181.633
- Door derden belegde gelden	87	94
- Waarborgsommen	343	343
Totaal vaste passiva	304.332	322.915
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>	11.826	14.139
Overige kasgeldleningen	0	0
Banksaldi	0	0
Overige schulden	11.826	14.139
<i>Overlopende passiva</i>	32.211	38.015
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	17.844	19.760
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
- EU	0	0

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2023
- Rijk	12.714	17.140
- Overige Nederlandse overheidslichamen	705	288
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren	948	827
Totaal vlottende passiva	44.037	52.154
TOTAAL PASSIVA	348.369	375.069
Gewaarborgde geldleningen	427.726	398.862

Bedragen x 1.000 euro

4.1.2 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en

verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Om de grondslagen en de regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de gemeente over de verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat het college een schatting maakt die essentieel kan zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het op grond van het BBV vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Grondslagen resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van het stelsel van baten en lasten, met uitzondering van de stortingen en onttrekkingen aan reserves gedurende het boekjaar overeenkomstig raadsbesluiten. De invloed hiervan op het rekeningresultaat is verder in de jaarrekening nader toegelicht.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

In de jaarrekening wordt het bedrag verantwoord dat in het verantwoordingsjaar aan afdrachten van het CAK is ontvangen. De reden hiervoor is dat er bij het CAK sprake is van achterstanden in het verwerken van de opgelegde en nog op te leggen eigen bijdragen, waardoor er geen betrouwbare schatting is te maken van de ultimo verantwoordingsjaar nog op te leggen en door gemeente te ontvangen eigen bijdragen.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeldaanpakken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

Grondslagen voor de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijging- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Investeringsactiva met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investeringsactiva met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven. Het uitgangspunt is dat heffingen (riool/afval) worden besteed aan de betreffende investeringen.

Investeringsactiva in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Infrastructuurle werken in de openbare ruimte, zoals bijvoorbeeld wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken worden geactiveerd en gemiddeld afgeschreven in 30 jaar. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Met ingang van 2017 wordt voor nieuwe investeringen de ondergrond apart geadministreerd en wordt hierover niet afgeschreven. Ook hier geldt dat de gevolgde afschrijvingswijze is geschied volgens de afschrijvingssystematiek en begroting van de gemeente; momenteel wordt nagenoeg alle activa lineair afgeschreven.

In erfpacht uitgegeven gronden

De erfpachtgronden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als ‘warme gronden’. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden deze verantwoord onder materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze ‘warme gronden’ sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk;
- er is een betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid;
- het mag alleen gaan om gebiedsontwikkeling voor de bouw van woningen en niet voor bedrijfsterreinen;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbare posten in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van een NV of een BV (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden.

De aan derden verstrekte geldleningen zijn opgenomen tegen het overdrachtsbedrag verminderd met de ontvangen aflossingen.

Vlottende activa

Voorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product en handelsgoederen

De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Uitzettingen met rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Waardering bijstandsvorderingen

Voor de Participatiewet zijn gemeenten eigenrisicodragers ten aanzien van de bijstandsverlening. Een gevolg is dat de toekomstige ontvangsten op resterende bijstandsvorderingen geheel ten gunste van de gemeenten komen. Bij de waardering van de vorderingen per 31 december is het gemeentelijk beleid t.a.v. terugvordering, verhaal en debiteuren richtinggevend. De gemeentelijke vorderingen dienen naar reële waarden gewaardeerd te worden.

Jaarlijks dienen de bijstandsvorderingen te worden geherwaardeerd. Eventuele voor- of nadelen komen ten gunste of ten laste van de exploitatie. Per 31 december heeft de herwaardering plaatsgevonden van de bijstandsvorderingen.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen algemene- en bestemmingsreserves alsmede het gerealiseerd resultaat.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd (verwacht verlies grondexploitatie, pensioenvoorziening).

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.

- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Vaste schuld met rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.

De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De aflossingen die binnen een jaar vervallen, worden uitsluitend in de toelichting apart vermeld.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balansstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 19 december 2023 door de raad is vastgesteld;
- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O criterium) is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 3 % (zijnde 10,317 miljoen euro) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapporteringstolerantie van 50.000 euro is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

4.1.3 Toelichting op de balans

4.1.3.1 Immateriële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa weer:

	31-12-2022	Investeren	Des - investeren	Af- schrijven	Bijdragen van derden	Af- waardering	Bijdrage voor- ziening	31-12-2023
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	80	354	-	-	-	-	-	434
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	2.106	-	-	233	-	-	-	1.873
Totaal	2.186	354	-	233	-	-	-	2.307

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.2 Materiële vaste activa

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

	31-12-2022	Investeren	Des - investeren	Af- schrijven	Bijdragen van derden	Af- waardering	Bijdrage voor- ziening	31-12-2023
Gronden en terreinen	27.053	723	558	-	-	-	-	27.218
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	113.027	8.374	251	5.349	658	131	-	115.012
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoermiddelen	1.845	430	-	394	-	-	-	1.881
Machines, apparaten en installaties	4.506	1.680	-	1.037	130	-	-	5.019
Overige materiële vaste activa	2.754	1.557	-	299	335	-	-	3.677
Totaal	149.185	12.764	809	7.079	1.123	131	-	152.807

Bedragen x 1.000 euro

Onder categorie gronden en terreinen zijn voor 645.000 euro warme gronden opgenomen bestemd voor de gemeentelijke gebiedsontwikkeling.

Onder categorie bedrijfsgebouwen zijn panden opgenomen die per ultimo verslagjaar leeg staan ter voorbereiding voor verkoop. Totale boekwaarde per ultimo verslagjaar van deze panden bedraagt 2,650 miljoen euro. Actuele waarde per ultimo verslagjaar van deze panden bedraagt 3,550 miljoen euro.

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, weer.

	31-12-2022	Investeren	Des - investeren	Af- schrijven	Bijdragen van derden	Af- waardering	Bijdrage voor- ziening	31-12-2023
--	------------	------------	---------------------	------------------	----------------------------	-------------------	------------------------------	------------

Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-	-
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	618	-	-	109	-	-	-	509
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	18.744	4.464	-	1.016	-	-	3.183	19.009
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	869	15	-	186	-	-	-	698
Totaal	20.231	4.479	-	1.311	-	-	3.183	20.216

Bedragen x 1.000 euro

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een maatschappelijk nut weer:

	31-12-2022	Investeren	Des - investeren	Af- schrijven	Bijdragen van derden	Af- waardering	Bijdrage voor- ziening	31-12-2023
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-	-
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-	-	-
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	44.123	13.089	-	1.755	2.826	-	-11	52.642
Vervoermiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige materiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	44.123	13.089	-	1.755	2.826	-	-11	52.642

Bedragen x 1.000 euro

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de gronden in erfpacht weer.

	31-12-2022	Investeren	Des - investeren	Af- schrijven	Bijdragen van derden	Af- waardering	Bijdrage voor- ziening	31-12-2023
Gronden en terreinen in erfpacht	2.951	110	-	-	-	-	-	3.061
Totaal	2.951	110	-	-	-	-	-	3.061

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.3 Financiële vaste activa

Onderstaand een verloopoverzicht van de financiële vaste activa.

Financiële vaste activa	31-12-2022	Investerings	Afschrijvingen / aflossingen	31-12-2023
Kapitaalverstrekkingen deelnemingen:				
Aandelenkapitaal Twente Milieu	127	0	0	127
Aandelenkapitaal Cogas	132	0	0	132
Aandelenkapitaal BNG	396	0	0	396
Totaal kapitaalverstrekkingen deelnemingen	655	0	0	655
Aandelenkapitaal Sportaccommodaties BV	18	0	0	18
Totaal overige verbonden partijen	18	0	0	18
Leningen aan woningbouwcorporaties	6.136	0	564	5.572
Totaal leningen woningbouwcorporaties	6.136	0	564	5.572
Overige langlopende leningen u/g:				
Leningen Industriegebouw Maatschappij	3.000	0	1.250	1.750
Leningen sportverenigingen/stichtingen	208	0	43	165
Huurkoop verenigingen/stichtingen	675	0	37	638
Lening Heracles	6.615	0	276	6.339
Lening Heracles	171	3	0	174
Totaal overige langlopende leningen u/g	10.669	3	1.606	9.066
Vorderingen looptijd langer dan 1 jaar:				
Stimuleringsfonds volkshuisvesting	43	0	27	16
Startersleningen	930	729	160	1.499
Totaal vorderingen looptijd langer dan 1 jaar	973	729	187	1.515
Totaal	18.451	732	2.357	16.826

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.4 Voorraden

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de grondposities bouwgronden weer. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Categorieën	31-12-2022	31-12-2023
Gronden en terreinen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	24.857	18.918
Gereed product en handelsgoederen	2.197	502
Vooruitbetalingen	-	-
Totaal	27.054	19.420

Bedragen x 1.000 euro

Verloop overzicht bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2022	Uit productie genomen ultimo 2022	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Werklocaties					
Dempsen haven Dollegoor	-180	180		-	0
Rohof	10.388	-	155	-	10.543
Rhijnbeek	12.366	-	391	-	12.756
Bedrijvenpark Twente Noord	6.656	-	699	3.874	3.482
Subtotaal werklocaties	29.230	180	1.245	3.874	26.781
Woningen					
Chiel Dethmersstraat	2.474		75	14	2.535
Almelo Noord Oost	6.618		1.523	5.673	2.468
Heetveldsweg	42		209	-	251
Ary Schefferstraat	23		22	-	45
Savornin Lohmanstraat	25		100	-	125
GT Rietveldstraat	50		27	-	76
Gravenstraat	76		28	-	104
Noorderes	-62	62			-
Weggeler	5.703		557	-	6.260
Subtotaal woningen	14.949	62	2.540	5.687	11.864
Totaal boekwaarde	44.179	242	3.785	9.561	38.645

Bedragen x 1.000 euro

Verloop overzicht bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2023	Verliesvoorziening	Winstneming	Balanswaarde 31-12-2023
Werklocaties				
Rohof	10.543	10.543	-	-
Rohof *	-	249	-	-249
Rhijnbeek	12.756	7.839	-	4.917
Bedrijvenpark Twente Noord	3.482	1.525	-	1.956
Subtotaal werklocaties	26.781	20.157	-	6.624
Woningen				
Chiel Dethmersstraat	2.535	2.535	-	-
Chiel Dethmersstraat *	-	37	-	-37
Almelo Noord Oost	2.468	-	8.616	11.084
Heetveldsweg	251	58	-	193
Ary Schefferstraat	45	-	-	45
Savornin Lohmanstraat	125	3	-	121
GT Rietveldstraat	76	76	-	-
GT Rietveldstraat *	-	14	-	-14
Gravenstraat	104	104	-	-0
Gravenstraat *	-	277	-	-277
Weggeler	6.260	5.659	-	601
Subtotaal woningen	11.864	8.764	8.616	11.716
Subtotaal werklocaties en woningen	38.645	28.921	8.616	18.340
Waardering passivazijde balans				578
Totaal				18.918

Bedragen x 1.000 euro

* conform voorschriften BBV gepresenteerd op passivazijde balans, voorzieningen.

Verliesvoorzieningen grondexploitaties	Saldo 31-12- 2022	Rente toevoeging	Mutaties 2023	Saldo 31-12- 2023
Werklocaties				
Rohof	10.608	212	-27	10.792
Rhijnbeek	7.314	146	379	7.839
Bedrijvenpark Twente Noord	1.166	23	336	1.525
Subtotaal werklocaties	19.088	382	688	20.157
Woningen				
Chiel Dethmersstraat	2.522	50	-0	2.572
Almelo Noord Oost	-	-	-	-
Heetveldsweg	9	0	48	58
Ary Schefferstraat	-	-	-	-
Savornin Lohmanstraat	-	-	3	3
GT Rietveldstraat	55	1	34	90
Gravenstraat	333	7	41	381
Weggeler	5.561	111	-14	5.659
Subtotaal woningen	8.481	170	113	8.764
Totaal	27.569	551	800	28.921

Bedragen x 1.000 euro

Prognose	Boekwaarde 31-12-2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengst	Geraamd eindresultaat (eindwaarde)	Geraamd eindresultaat (contante waarde)
Werklocaties					
Rohof	10.543	1.208	523	11.228	10.792
Rhijnbeek	12.756	2.699	7.136	8.319	7.839
Bedrijvenpark Twente Noord	3.482	3.959	5.822	1.619	1.525
Subtotaal werklocaties	26.781	7.867	13.481	21.166	20.157
Woningen					
Chiel Dethmersstraat	2.535	1.323	1.234	2.624	2.572
Almelo Noord Oost	2.468	10.989	26.988	-13.531	-11.548
Heetveldsweg	251	678	870	59	58
Schefferstraat	45	588	693	-60	-58
Savornin Lohmanstraat	125	196	317	3	3
Rietveldstraat	76	474	456	94	90
Gravenstraat	104	649	356	396	381
Weggeler	6.260	2.044	2.416	5.888	5.659
Subtotaal woningen	11.864	16.941	33.331	-4.527	-2.842
Totaal boekwaarde	38.645	24.807	46.812	16.640	17.315

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.5 Uitzettingen looptijd < 1 jaar

Decentrale overheden zijn verplicht om overtollige middelen aan te houden in de schatkist van het Rijk. Een klein bedrag, gebaseerd op de begrotingsomvang, is hiervan uitgezonderd.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren verslagjaar 2023					
(1)	Drempelbedrag	6.680	6.680	6.680	6.680
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	509	752	1.084	1.364
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	6.171	5.927	5.595	5.316
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	333.983			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan 500 miljoen euro	333.983			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat 500 miljoen euro te boven gaat	-			
(1) = (4b)*2,00 + (4c)*0,002 met een minimum van 1 mln. euro	Drempelbedrag 2,00%	6.680	6.680	6.680	6.680
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	45.773	68.450	99.751	125.482
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	509	752	1.084	1.364

Bedragen x 1.000 euro

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen	31-12-2022	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	7.353	2.646
Subtotaal vorderingen op openbare lichamen	7.353	2.646
Kasgeldleningen openbare lichamen	37.000	49.000
Subtotaal verstrekte kasgeldleningen openbare lichamen	37.000	49.000
Rekening courant schatkistbankieren	5.339	19.137
Subtotaal uitzettingen in de Rijks schatkist	5.339	19.137
Rekening courant GBT	2.487	3.321
Rekening courant SVN	1.709	3.229
Subtotaal rekening courant niet-financiële instellingen	4.196	6.550
Vordering bijstand	9.434	8.603
Af: voorziening vordering bijstand	-6.907	-6.069
Overige vorderingen	4.371	3.535
Af: voorziening overige vorderingen	-1.941	-1.412
Subtotaal overige vorderingen	4.957	4.657
Totaal	58.845	81.990

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.6 Overlopende activa

In onderstaand overzicht worden de nog te ontvangen bedragen per begin en einde boekjaar weergegeven.

Overlopende activa	31-12-2022	31-12-2023
Nog te ontvangen voorschotbedragen		
Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	1.891	3.335
Subtotaal nog te ontvangen voorschotbedragen	1.891	3.335
Overige te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen		
Cogas dividend	1.161	2.302
Liquidatiesaldo voormalig Soweco	4.237	-
Belastingen btw/bcf/vpb	13.236	15.069
Vooruitbetaalde bedragen	1.310	1.032
Verhaalbare kosten *	736	-
Overige nog te ontvangen bedragen	2.230	1.937
Subtotaal overige te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	22.910	20.340
Totaal overlopende activa	24.801	23.675

Bedragen x 1.000 euro

* Betreft kosten die de gemeente heeft gemaakt en die in het kader van faciliterend grondbeleid op basis van een overeenkomst kunnen worden verhaald op derden.

Nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	31-12-2022	Toevoeging	Ontvangen bedragen	31-12-2023
EU				
CEF Twentekanaal	243	918	6	1.155
Subtotaal EU	243	918	6	1.155
Rijk				
Ministerie BUIG vangnetregeling	119	-	-	119
Ministerie inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	239	-	239	-
Ministerie particuliere opvang vluchtelingen	500	-	500	-
Subtotaal Rijk	858	-	739	119
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Provincie educatie duurzaam veilig 2021	35	63	98	-
Provincie stationsomgeving	300	80	-	380
Provincie duurzaam veilig 2021	59	-	59	-
Provincie F35 Aalderinkssingel-Nieuwstraat	375	-215	-	160
Provincie flexpool 2022	5	-	-	5
Provincie cultuurmakelaars	16	12	-	28
Provincie fietspad brug van rechteren limpurgsingel	-	85	-	85
Provincie hospitaalweg	-	87	-	87
Provincie kentekenherkenning	-	32	-	32
Provincie mobiliteit	-	638	-	638
Provincie versnellen sleutelprojecten Gemeente Almelo	-	65	59	6
Provincie Almelo binnenstad +	-	23	-	23
Provincie intensivering energiecontroles Almelo	-	4	-	4
Provincie Twentekanaal	-	600	-	600
Provincie HR Holstlaan/Ambachtstraat	-	13	-	13
Subtotaal overige Nederlandse overheidslichamen	790	1.487	216	2.061
Totaal nog te ontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	1.891	2.405	961	3.335

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.7 Eigen vermogen

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de mutaties van de diverse reserves. Voor een nadere toelichting op de resultaatbestemming wordt verwezen naar hoofdstuk 1.2.3 Resultaatbestemmingen.

Verloopoverzicht reserves	31-12- 2022	Stortin g	Ottrekkin g	Vrijva l	31-12- 2023	Doel van reserve
Algemene reserve						
Algemene reserve	34.217	10.337			44.554	Buffer om mogelijke (toekomstige) verliezen te kunnen dekken.
Subtotaal algemene reserve	34.217	10.337			44.554	
Bestemmingsreserves						
Overlopende werken	10.615	17.262	13.301		14.575	Dekking van meerjarige incidentele projecten.
Gebiedsgerichte aanpak	3.356	344	80		3.620	Dekking voor gebiedsgerichte aanpak grondwaterverontreiniging en.
Co-financiering	430		5		425	Dekking van de gemeentelijke co-financiering bij projecten.
Centrumgemeentetaken bw en mo	6.655	6.564	4.019		9.200	Dekking voor toekomstige uitgaven beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
Stadsontwikkeling	10.060	12.028	1.890		20.197	Dekking voor uitgaven t.b.v. stadsontwikkeling.
Sociaal domein	4.000				4.000	Dekking voor toekomstige tekorten binnen sociaal domein.
Opvang vluchtelingen		5.155			5.155	Dekking van toekomstige kosten voor het realiseren van (vervangende) opvang van vluchtelingen.
Afschrijvingslasten investering		534			534	Dekking van toekomstige afschrijvingslasten.
Subtotaal bestemmingsreserves	35.115	41.886	19.295		57.706	
Resultaatbestemming						
Voorgaand jaar	26.593	28.123	-1.530			Gerealiseerd resultaat voorgaand boekjaar
Dit jaar		18.256			18.256	Gerealiseerd resultaat huidig boekjaar
Subtotaal resultaatbestemming	26.593	-9.867	-1.530	0	18.256	
Totaal reserves	95.925	42.356	17.765	0	120.516	

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.8 Voorzieningen

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de mutaties van de diverse voorzieningen.

Verloopoverzicht voorzieningen	31-12-2022	Storting	Onttrekking	Vrijval	31-12-2023	Doel van voorziening
Verplichtingen, verliezen en risico's						
Verwacht verlies grondexploitaties	531	47			578	Dekking verwacht verlies grondexploitaties.
Nog uit te voeren werken grondexploitaties	1.609		209	1	1.400	Dekking van nakomende kosten van afgesloten grondexploitaties.
Wethouderspensioen	311			239	72	Dekking voor toekomstige pensioenverplichtingen wethouders.
Bovenwettelijk verlof / verlofsparen	588	638			1.226	Dekking voor eventuele toekomstige verplichtingen uit hoofde van bovenwettelijk verlof / verlofsparen
Subtotaal verplichtingen	3.039	684	209	239	3.275	
Toekomstige vervangingsinvesteringen						
Riolering vervanging	5.642	6.251	3.171		8.722	Dekking voor toekomstige vervangingsinvesteringen.
Subtotaal toekomstige vervangingsinvesteringen	5.642	6.251	3.171		8.722	
Middelen van derden waarvan bestemming gebonden is						
Riolering egalisatie	5.698		420		5.278	Dekking voor egalisatie van rioleringskosten.
Afval egalisatie	2.756	320	22		3.054	Dekking voor egalisatie van kosten afvalinzameling.
Sociale recherche	296			296		Dekking van exploitatie lasten samenwerkingsverband Sociale Recherche Twente.
Subtotaal middelen van derden waarvan bestemming gebonden is	8.750	320	441	296	8.333	
Totaal voorzieningen	17.431	7.255	3.821	535	20.329	

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.9 Vaste schuld looptijd > 1 jaar

De vaste schulden per 31-12-2023 bedragen 182,070 miljoen euro. De hierover betaalde rentelast in 2023 bedroeg 2,571 miljoen euro.

Onder de langlopende schulden zijn schulden met een kortlopend karakter opgenomen van 18,182 miljoen euro.

4.1.3.10 Overlopende passiva

Op deze balanspost worden de vooruit ontvangen en nog te betalen bedragen verantwoord.

Overlopende passiva	31-12-2022	31-12-2023
Verplichtingen	17.844	19.760
Vooruitontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	13.419	17.428
Overige vooruitontvangen bedragen*	948	827
Totaal overlopende passiva	32.211	38.015

Bedragen x 1.000 euro

* Hiervan heeft 439.000 euro betrekking op ontvangen exploitatiebijdragen i.h.k.v. faciliterend grondbeleid.

Vooruitontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	31-12-2022	Ontvangen bedragen	Bestedingen of terug betalingen	31-12-2023
Het Rijk				
Besluit bijstandverlening zelfstandigen	999	602	999	602
Regionaal Meldpunt Coördinatie	200	951	1.060	91
Ministerie extra verkeersveiligheid	20	-	-	20
Ministerie huisvesting kwetsbare groepen	68	-	-	68
Ministerie hulp gedupeerden toeslagen	164	31	19	176
Ministerie hulp gedupeerden toeslagen kwijtschelding	-	10	-	10
Ministerie geluidsanering b-lijst woningen	93	-	5	88
Ministerie onderwijs achterstanden beleid	1.858	-	124	1.734
Ministerie tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	76	-	76	-
Ministerie inhalen Covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	250	15	235
Ministerie huisvesting aandachtsgroepen opvang dak- en thuislozen	80	-	-	80
Ministerie huisvesting aandachtsgroepen woonwagendplaatsen	60	-	-	60
Ministerie regeling ventilatie in scholen	209	-	209	-
Ministerie impuls jongerencultuur 2023-2024	-	295	-	295
Ministerie aanpak energiearmoede	957	-	514	443
Ministerie aanpak energiearmoede	1.268	-	-	1.268
Ministerie aanpak energiearmoede	-	1.059	-	1.059
Ministerie proeftuinen programma aardgasvrije wijken	4.226	-	94	4.132
Ministerie bodem historische spoedopgaven	268	-	-	268
Ministerie intelligente verkeersregelinstallaties	257	-	257	-
Ministerie controle coronatoegangsbewijzen	240	-	240	-
Ministerie wet inburgering	413	758	424	747

Ministerie tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	253	-	177	76
Ministerie tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo)	601	744	491	854
Ministerie sportakkoord en leefstijlinterventies	52	-	52	-
Ministerie stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	309	-	-	309
Ministerie onderwijsroute	43	297	89	251
Ministerie buitenproportionele uitgaven, diffuus verspreid lood en pfas	-	140	-	140
Ministerie lokale aanpak isolatie	-	2.327	-	2.327
Ministerie startbouwimpuls	-	1.166	-	1.166
Ministerie versterking sport en bewegen breed	-	559	541	18
Ministerie versterking sport en bewegen breed	-	407	375	32
Ministerie versterking sport en bewegen breed	-	521	505	16
Ministerie onderwijsachterstandenbeleid	-	4.040	3.717	323
Ministerie lokale bibliotheekvoorzieningen	-	220	-	220
Ministerie actieplan wapens en jongeren	-	54	22	32
Subtotaal Het Rijk	12.714	14.431	10.005	17.140
Overige Nederlandse overheidslichamen				
Provincie verbindende natuur	68	-	23	45
Provincie Almelo binnenstad+	378	-	378	-
Provincie motoriekroute Almelo	9	-	9	-
Provincie kentekenherkenning Almelo	98	-	98	-
Provincie HR Holstlaan/Ambachtstraat	75	-	75	-
Provincie intensivering energiecontroles Almelo	32	-	32	-
Provincie duurzaam veilig infra	45	-	45	-
Provincie programma verkeersveiligheid 2023	-	142	139	3
Provincie tina-5 talking traffic	-	144	134	10
Provincie inclusieve energietransitie Almelo	-	180	17	163
Thuiswonenden met dementie	-	67	-	67
Subtotaal Overige Nederlandse overheidslichamen	705	533	950	288
Totaal vooruitontvangen voorschotbedragen overheidslichamen	13.419	14.964	10.955	17.428

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.11 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

Belangrijke financiële verplichtingen				
Leverancier	Jaarbedrag	Contractwaarde	Afloopdatum	Omschrijving
Accres Exploitatie BV	551	551	31-12-2024	Huur en Beheer Wijkcentra
Asito BV	436	727	31-8-2025	Schoonmaak
RJ Security BV	799	979	1-4-2025	Beveiliging

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.12 Borg- en garantstellingen

Onderstaand een overzicht van de gewaarborgde leningen aan verenigingen en stichtingen, hypothecaire garanties woningbezit particulieren en leningen in het kader van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

Gewaarborgde geldlening geldnemer	Doel	Hoofd som lening	Borg stelling	Restant hoofdsom per 1-1- 2023	Restant hoofdsom per 31-12- 2023	Restant waarborg per 1-1- 2023	Restant waarborg per 31-12- 2023
S.D.V.V.	Uitbreiden schietaccommodatie	125	100%	25	21	25	21
't Brook	Aanleg 2 tennisbanen Bornerbroek	90	100%	14	9	14	9
MHC Almelo	Nieuwbouw clubgebouw en kleedkamers	500	50%	50	0	25	0
ASV '57	Nieuwbouw clubgebouw	125	50%	25	13	13	6
CVV Oranje Nassau	Nieuwbouw clubgebouw	225	50%	120	105	60	53
St. SOCA	SBO De Welle gebouwen verduurzamen	225	100%	191	180	191	180
St. 't Hinsenveld	MHC waterveld hockeyveld-led oefenveld	500	50%	375	333	188	167
St. Natuurhus	Paviljoen voor een doe- park	160	100%	128	117	128	117
CVV Oranje Nassau	Sportpark Ossenkoppelerhoek verduurzaming en energiebesparing	100	100%	93	87	93	87
Sportaccommodaties Almelo B.V.	Bouwkundig sportpark en gymlokalen	300	100%	165	150	165	150
St. Zorgaccent	Bouw dependance SEZ- terrein	1.644	100%	1.409	1.175	1.409	1.175
St Stadion Heracles	Nieuwbouw stadion Heracles	4.538	100%	1.047	873	1.047	873
St. Dimence groep	Verbouw/uitbreiding accommodaties	135	100%	58	39	58	39
St. Dimence groep	Nieuw-/verbouw accommodatie	545	100%	327	309	327	309
Stichting 't Hinsenveld en MHC	2 sportvelden aanleggen	1.350	100%	1.328	1.238	1.328	1.238
Garantie geldleningen woningstichtingen	Leningen Waarborgfonds Sociale Woningbouw		0%	445.397	420.397	420.872	393.722
Garantie geldleningen particulieren hypotheek	Hypothecaire garanties inzake eigen woning bezit		100%	1.783	716	1.783	716
				452.535	425.762	427.726	398.862

Bedragen x 1.000 euro

4.1.3.13 EMU saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de gemeente op transactiebasis in een bepaalde periode. Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar met reële transacties meer geld uitgegeven is dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld overgehouden is.

EMU-saldo

Omschrijving	JVW 2023	BEGR 2024	MJR 2025	MJR 2026	MJR 2027
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	24.591	-4.419	-4.128	16.031	15.644
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	12.357	40.750	15.548	7.187	5.013
3 Mutatie voorzieningen	2.898	-1.745	-1.745	-2.276	-1.745
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-7.634	-3.851	-5.125	-2.226	1.601
5. Boekwinst/verlies bij de verkoop van materiele vaste activa	2.953	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	19.813	-43.063	-16.296	8.794	7.285

Bedragen x 1.000 euro

Het EMU-saldo 2023 is positief. Dit betekent dat de gemeente via reële transacties netto meer geld heeft binnengekregen dan heeft uitgegeven.

4.1.3.14 Gebeurtenissen na balansdatum

Alle ten tijde van het opmaken van de jaarrekening beschikbare informatie omtrent de feitelijke situatie per balansdatum is bij het opmaken van de jaarrekening in aanmerking genomen en verwerkt. Er hebben zich na het opmaken van de jaarrekening geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

4.2 Baten en lasten

4.2.1 Overzicht baten en lasten

Lasten	Begroting 2023	Wijziging 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	N/V
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	3.967	1.789	5.755	5.441	-314	V
0.2 Burgerzaken	2.163	324	2.487	2.459	-28	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4.812	3.089	7.901	6.606	-1.295	V
0.4 Overhead	35.443	7.143	42.586	42.348	-238	V
0.5 Treasury	-1.012	602	-410	977	1.386	N
0.61 OZB woningen	808	3	812	889	77	N
0.62 OZB niet-woningen	92	9	100	120	20	N
0.63 Parkeerbelasting	43	-144	-101	37	138	N
0.64 Belastingen overig	202	58	259	271	11	N
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-	-	0	13	13	N
0.8 Overige baten en lasten	6.637	-5.908	729	155	-575	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	100	-	100	60	-40	V
0 Bestuur en ondersteuning	53.255	6.964	60.219	59.376	-843	

1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.837	-	5.837	5.851	13	N
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.224	456	2.680	2.135	-544	V
1 Veiligheid	8.062	456	8.517	7.986	-531	

2 Verkeer en vervoer						
2.1 Verkeer en vervoer	11.719	364	12.083	11.819	-264	V
2.2 Parkeren	2.474	-	2.474	2.431	-43	V
2.3 Recreatieve havens	87	-	87	97	10	N
2.4 Economische havens en waterwegen	218	-8	210	220	10	N
2.5 Openbaar vervoer	-	-	0	0	0	N
2 Verkeer en vervoer	14.498	356	14.854	14.567	-287	

3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	1.276	475	1.751	1.486	-266	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	13.631	1.631	15.262	2.779	-12.483	V
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	538	-50	488	421	-66	V
3.4 Economische promotie	867	80	947	753	-193	V
3 Economie	16.312	2.136	18.448	5.439	-13.009	

4 Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	455	-10	445	455	10	N
4.2 Onderwijshuisvesting	4.426	-405	4.021	3.820	-201	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.710	4.112	7.822	8.186	364	N

4 Onderwijs	8.591	3.697	12.288	12.460	172
--------------------	--------------	--------------	---------------	---------------	------------

5 Sport, cultuur en recreatie					
5.1 Sportbeleid en activering	4.045	1.858	5.903	5.613	-290 V
5.2 Sportaccommodaties	1.152	-107	1.044	1.071	26 N
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.127	436	4.563	3.696	-867 V
5.4 Musea	46	-	46	52	7 N
5.5 Cultureel erfgoed	51	-	51	57	6 N
5.6 Media	2.094	493	2.587	2.363	-224 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.514	-490	7.023	7.175	152 N
5 Sport, cultuur en recreatie	19.028	2.189	21.218	20.027	-1.190

6 Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.302	10.339	18.641	15.710	-2.932 V
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.046	125	5.171	5.171	0 V
6.3 Inkomensregelingen	50.276	12.521	62.797	60.886	-1.911 V
6.4 WSW en beschut werk	13.015	354	13.369	13.393	24 N
6.5 Arbeidsparticipatie	5.039	684	5.724	5.254	-469 V
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	3.842	478	4.320	5.564	1.244 N
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	8.572	244	8.816	9.157	341 N
6.71b Begeleiding (Wmo)	12.271	-90	12.181	9.737	-2.444 V
6.71c Dagbesteding (Wmo)	2.129	597	2.726	4.847	2.121 N
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	1.558	-	1.558	1.173	-384 V
6.72a Jeugdhulp begeleiding	12.540	2.227	14.768	7.145	-7.622 V
6.72b Jeugdhulp behandeling	464	-90	374	7.504	7.130 N
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	464	-134	330	1.828	1.498 N
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.874	631	2.505	1.527	-978 V
6.73a Pleegzorg	2.290	38	2.328	2.662	334 N
6.73b Gezinsgericht	-	-	0	1.176	1.176 N
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	7.434	-126	7.308	9.304	1.996 N
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	7.267	-459	6.808	3.340	-3.468 V
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	0	6.597	6.597 N
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	0	855	855 N
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	10.391	-18	10.373	8.701	-1.671 V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	3.728	1.266	4.993	4.827	-166 V
6.82a Jeugdbescherming	8.495	-343	8.152	4.514	-3.638 V
6.82b Jeugdreclassering	1.723	-	1.723	209	-1.513 V
6 Sociaal domein	166.720	28.244	194.964	191.083	-3.881

7 Volksgezondheid en milieu					
7.1 Volksgezondheid	3.274	934	4.208	3.671	-537 V
7.2 Riolerings	10.196	-25	10.171	9.722	-448 V
7.3 Afval	7.761	-292	7.470	6.936	-533 V

7.4 Milieubeheer	2.982	2.931	5.913	4.361	-1.552	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	441	-	441	453	12	N
7 Volksgezondheid en milieu	24.653	3.549	28.203	25.144	-3.059	

8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw						
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.495	7	1.502	1.580	78	N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	10.726	3.903	14.630	-527	-15.156	V
8.3 Wonen en bouwen	7.575	3.246	10.821	6.778	-4.044	V
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	19.796	7.157	26.953	7.831	-19.121	

Totaal lasten	330.917	54.747	385.663	343.914	-41.749	V
----------------------	----------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------

Bedragen x 1.000 euro

Baten	Begroting 2023	Wijziging 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	N/V
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	-	-	0	-414	-414	V
0.2 Burgerzaken	-740	-300	-1.040	-1.194	-154	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-5.018	-5.123	-10.141	-10.409	-268	V
0.4 Overhead	-4.094	-2.530	-6.624	-6.987	-363	V
0.5 Treasury	-2.730	-4.776	-7.506	-7.549	-43	V
0.61 OZB woningen	-10.874	-60	-10.934	-10.812	121	N
0.62 OZB niet-woningen	-14.382	-890	-15.272	-15.564	-292	V
0.63 Parkeerbelasting	-1.694	-17	-1.711	-1.975	-264	V
0.64 Belastingen overig	-230	10	-220	-380	-161	V
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-200.994	-12.343	-213.338	-213.623	-285	V
0.8 Overige baten en lasten	-276	-	-276	-276	0	N
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	0	0	0	N
0 Bestuur en ondersteuning	-241.033	-26.029	-267.062	-269.183	-2.121	

1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-	0	0	0	N
1.2 Openbare orde en veiligheid	-45	-68	-113	-98	15	N
1 Veiligheid	-45	-68	-113	-98	15	

2 Verkeer en vervoer						
2.1 Verkeer en vervoer	-654	6	-648	-701	-53	V
2.2 Parkeren	-48	-	-48	-56	-8	V
2.3 Recreatieve havens	-15	-	-15	-11	4	N
2.4 Economische havens en waterwegen	-169	-	-169	-175	-6	V
2.5 Openbaar vervoer	-	-	0	0	0	N
2 Verkeer en vervoer	-886	6	-880	-943	-63	

3 Economie					
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	0	0	0 N
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-14.482	-1.308	-15.790	-1.803	13.988 N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-235	-	-235	-195	39 N
3.4 Economische promotie	-459	-230	-689	-677	12 N
3 Economie	-15.176	-1.538	-16.714	-2.675	14.039

4 Onderwijs					
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	0	-16	-16 V
4.2 Onderwijshuisvesting	-	-	0	-8	-8 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-681	-4.112	-4.793	-4.931	-137 V
4 Onderwijs	-681	-4.112	-4.793	-4.955	-162

5 Sport, cultuur en recreatie					
5.1 Sportbeleid en activering	-	-1.609	-1.609	-1.687	-78 V
5.2 Sportaccommodaties	-217	-10	-227	-230	-3 V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-605	-605	-98	507 N
5.4 Musea	-	-108	-108	-90	18 N
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	0	0	0 N
5.6 Media	-	-291	-291	-71	220 N
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-100	-100	-90	10 N
5 Sport, cultuur en recreatie	-217	-2.723	-2.940	-2.267	674

6 Sociaal domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-40	-14.388	-14.428	-14.217	212 N
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-	-	0	-9	-9 V
6.3 Inkomensregelingen	-37.558	-5.139	-42.697	-43.111	-414 V
6.4 WSW en beschut werk	-	-706	-706	-1.269	-563 V
6.5 Arbeidsparticipatie	-	-	0	-1	-1 V
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	-	-	0	-1	-1 V
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	-950	-	-950	-810	140 N
6.71b Begeleiding (Wmo)	-	-	0	-3	-3 V
6.71c Dagbesteding (Wmo)	-	-	0	0	0 N
6.71d Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	-	0	-5	-5 V
6.72a Jeugdhulp begeleiding	-	-	0	-57	-57 V
6.72b Jeugdhulp behandeling	-	-	0	0	0 N
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	-	-	0	0	0 N
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	3	-	3	0	-3 V
6.73a Pleegzorg	-	-	0	0	0 N
6.73b Gezinsgericht	-	-	0	0	0 N
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	-	-	0	0	0 N
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-	-	0	0	0 N
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	0	0	0 N

6.74c Gesloten plaatsing	-	-	0	0	0	N
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	-690	-	-690	-76	614	N
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	-	-	0	0	0	N
6.82a Jeugdbescherming	-6	-	-6	0	6	N
6.82b Jeugdreclassering	-6	-	-6	0	6	N
6 Sociaal domein	-39.247	-20.233	-59.480	-59.559	-79	

7 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	-	-528	-528	-513	16	N
7.2 Riolering	-12.936	-	-12.936	-12.362	574	N
7.3 Afval	-10.347	389	-9.958	-9.296	662	N
7.4 Milieubeheer	-	-2.718	-2.718	-1.999	719	N
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-442	-	-442	-422	20	N
7 Volksgezondheid en milieu	-23.725	-2.858	-26.583	-24.592	1.992	

8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw						
8.1 Ruimte en leefomgeving	-343	-	-343	-234	109	N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-10.598	-3.685	-14.283	-208	14.075	N
8.3 Wonen en bouwen	-2.032	-1.065	-3.097	-3.793	-696	V
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	-12.972	-4.750	-17.723	-4.235	13.488	

Totaal baten	-333.983	-62.305	-396.288	-368.506	27.782	N
---------------------	-----------------	----------------	-----------------	-----------------	---------------	----------

Bedragen x 1.000 euro

Saldo	Begroting 2023	Wijziging 2023	Begroting na wijziging 2023	Werkelijk 2023	Verschil 2023	N/V
0 Bestuur en ondersteuning						
0.1 Bestuur	3.966	1.789	5.755	5.027	-729	V
0.2 Burgerzaken	1.423	24	1.447	1.266	-182	V
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-206	-2.035	-2.241	-3.803	-1.562	V
0.4 Overhead	31.349	4.613	35.962	35.361	-601	V
0.5 Treasury	-3.742	-4.174	-7.916	-6.572	1.344	N
0.61 OZB woningen	-10.065	-57	-10.122	-9.924	199	N
0.62 OZB niet-woningen	-14.291	-881	-15.172	-15.444	-272	V
0.63 Parkeerbelasting	-1.650	-161	-1.812	-1.937	-126	V
0.64 Belastingen overig	-28	68	40	-110	-149	V
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-200.994	-12.343	-213.338	-213.610	-272	V
0.8 Overige baten en lasten	6.361	-5.908	453	-121	-575	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	100	-	100	60	-40	V
0 Bestuur en ondersteuning	-187.777	-19.065	-206.843	-209.807	-2.964	

1 Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	5.837	-	5.837	5.851	13	N

1.2 Openbare orde en veiligheid	2.179	388	2.567	2.038	-529	V
1 Veiligheid	8.016	388	8.404	7.888	-516	

2 Verkeer en vervoer						
2.1 Verkeer en vervoer	11.065	370	11.435	11.118	-317	V
2.2 Parkeren	2.426	-	2.426	2.376	-51	V
2.3 Recreatieve havens	72	-	72	86	14	N
2.4 Economische havens en waterwegen	49	-8	41	45	4	N
2.5 Openbaar vervoer	-	-	0	0	0	N
2 Verkeer en vervoer	13.612	361	13.974	13.624	-350	

3 Economie						
3.1 Economische ontwikkeling	1.276	475	1.751	1.486	-266	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-851	323	-528	976	1.505	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	303	-50	253	226	-27	V
3.4 Economische promotie	408	-150	258	76	-181	V
3 Economie	1.136	598	1.734	2.764	1.031	

4 Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	455	-10	445	439	-7	V
4.2 Onderwijshuisvesting	4.426	-405	4.021	3.812	-209	V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3.028	-	3.028	3.255	226	N
4 Onderwijs	7.910	-415	7.495	7.505	11	

5 Sport, cultuur en recreatie						
5.1 Sportbeleid en activering	4.045	249	4.294	3.925	-369	V
5.2 Sportaccommodaties	935	-118	817	841	23	N
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4.127	-169	3.958	3.598	-360	V
5.4 Musea	46	-108	-62	-38	25	N
5.5 Cultureel erfgoed	51	-	51	57	6	N
5.6 Media	2.094	202	2.296	2.292	-4	V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.514	-590	6.923	7.085	162	N
5 Sport, cultuur en recreatie	18.812	-534	18.278	17.761	-517	

6 Sociaal domein						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	8.262	-4.049	4.213	1.493	-2.720	V
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	5.046	125	5.171	5.162	-9	V
6.3 Inkomensregelingen	12.718	7.382	20.100	17.776	-2.325	V
6.4 WSW en beschut werk	13.015	-352	12.663	12.124	-539	V
6.5 Arbeidsparticipatie	5.039	684	5.724	5.253	-471	V
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	3.842	478	4.320	5.563	1.243	N
6.71a Hulp bij het huishouden (Wmo)	7.622	244	7.866	8.347	481	N
6.71b Begeleiding (Wmo)	12.271	-90	12.181	9.734	-2.447	V
6.71c Dagbesteding (Wmo)	2.129	597	2.726	4.847	2.121	N
6.71d Overige maatwerkarrangementen	1.558	-	1.558	1.169	-389	V

(Wmo)						
6.72a Jeugdhulp begeleiding	12.540	2.227	14.768	7.088	-7.680	V
6.72b Jeugdhulp behandeling	464	-90	374	7.504	7.130	N
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	464	-134	330	1.828	1.498	N
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.877	631	2.508	1.527	-981	V
6.73a Pleegzorg	2.290	38	2.328	2.662	334	N
6.73b Gezinsgericht	-	-	0	1.176	1.176	N
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	7.434	-126	7.308	9.304	1.996	N
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	7.267	-459	6.808	3.340	-3.468	V
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-	-	0	6.597	6.597	N
6.74c Gesloten plaatsing	-	-	0	855	855	N
6.81a Beschermd wonen (Wmo)	9.701	-18	9.683	8.625	-1.058	V
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	3.728	1.266	4.993	4.827	-166	V
6.82a Jeugdbescherming	8.489	-343	8.146	4.514	-3.632	V
6.82b Jeugdreclassering	1.717	-	1.717	209	-1.508	V
6 Sociaal domein	127.473	8.011	135.484	131.524	-3.960	

7 Volksgezondheid en milieu						
7.1 Volksgezondheid	3.274	406	3.680	3.159	-521	V
7.2 Riolerig	-2.741	-25	-2.766	-2.640	126	N
7.3 Afval	-2.586	97	-2.489	-2.360	129	N
7.4 Milieubeheer	2.982	213	3.195	2.362	-833	V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1	-	-1	31	32	N
7 Volksgezondheid en milieu	928	691	1.619	552	-1.067	

8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw						
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.152	7	1.159	1.346	187	N
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	129	218	347	-735	-1.081	V
8.3 Wonen en bouwen	5.543	2.181	7.724	2.985	-4.739	V
8 Volkshuisvesting-ro-stedelijke vernieuw	6.823	2.407	9.230	3.597	-5.634	

Totaal saldo	-3.066	-7.559	-10.625	-24.591	-13.967	V
---------------------	---------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------

Bedragen x 1.000 euro

Reserves	Begroting	Wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
	2023	2023	2023	2023	2023 N/V
Stortingen reserves	4.917	19.560	24.478	24.101	-377 V
Onttrekkingen reserves	-2.489	-27.180	-29.669	-17.765	11.904 N
Totaal reserves	2.429	-7.620	-5.191	6.336	11.526 N

Bedragen x 1.000 euro

Gerealiseerd resultaat	Begroting	Wijziging	Begroting na wijziging	Werkelijk	Verschil
	2023	2023	2023	2023	2023 N/V
Gerealiseerd resultaat	-637	-15.178	-15.816	-18.256	-2.440 V

Bedragen x 1.000 euro

4.2.2 Incidentele baten en lasten

In de onderstaande tabel worden de incidentele baten en lasten benoemd. Dit overzicht geeft inzicht in het structurele evenwicht van de jaarverantwoording. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. In het overzicht worden de belangrijkste incidentele posten benoemd, die van materiële invloed zijn op het structurele resultaat.

Bij incidentele posten gaat het vaak om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten. Structurele baten en lasten zijn posten die in beginsel jaarlijks in de begroting en jaarrekening zijn opgenomen. Voor structurele baten en lasten geldt dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd zijn opgenomen. De hoogte van de structurele baten en lasten kan overigens jaarlijks fluctueren. Dit betekent dat het gepresenteerde structurele resultaat alleen geldt voor het verantwoordingsjaar en niet noodzakelijk ook voor latere jaren.

Incidentele baten en lasten per hoofdtaakveld	Taakveld	Omschrijving		V/N
Gerealiseerd resultaat			-18.256	V
<i>Waarvan incidentele baten en lasten</i>				
0 Bestuur en ondersteuning				
	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Verkoopresultaat vastgoed	-2.514	V
	0.4 Overhead	Implementatie nieuw financieel systeem	396	N
	0.5 Treasury	Aanvullend dividend Cogas	-2.281	V
	0.10 Mutaties reserves	Storting reserve opvang vluchtelingen	2.000	N
6 Sociaal domein	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Saldo opvang vluchtelingen Oekraïne	-4.956	V
	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Saldo crisisnoodopvang asielzoekers	-1.144	V
Totaal incidentele baten en lasten			-8.499	V
Structureel resultaat			-9.757	V

Bedragen x 1.000 euro

Het gerealiseerde resultaat is 18,3 miljoen euro voordelig. Wanneer het gerealiseerde resultaat wordt gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten van 10,4 miljoen euro voordelig komt het structurele resultaat uit op een voordeel van afgerond 7,8 miljoen euro.

Hieronder worden de belangrijkste incidentele posten toegelicht.

0 Bestuur en ondersteuning - Verkoopresultaat vastgoed

In 2023 zijn er incidentele verkoopresultaten gerealiseerd. Het betreft het netto verkoopresultaat na verrekening van eventuele boekwaarden en kosten.

0 Bestuur en ondersteuning - Implementatie nieuw financieel systeem

Per 1 januari 2025 vervalt de support van het huidige financiële systeem. In 2023 zijn er kosten gemaakt voor de implementatie van het nieuwe financiële systeem.

0 Bestuur en ondersteuning - Dividend Cogas

De dividendontvangst van Cogas wordt als incidenteel aangemerkt omdat het een extra uitkering betreft (bonusdividend of een éénmalige extra uitkering).

6 Sociaal domein - Saldo opvang Oekraïne / crisisnoodopvang asielzoekers

De gemeente Almelo heeft nagenoeg direct na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne actie ondernomen om opvang te organiseren voor vluchtelingen uit dit land. Daarnaast organiseert gemeente Almelo crisisnoodopvang voor asielzoekers. Het Rijk vergoedt de kosten op basis van een normbedrag per gerealiseerde opvangplek. Het verschil tussen het normbedrag en de daadwerkelijke kosten mogen gemeenten houden. Hiervan is in 2023 bij tussentijdse rapportages reeds 2,0 miljoen euro gestort in de hiervoor ingestelde reserve opvang vluchtelingen.

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R Indicator: A16/07	Aard controle R Indicator: A16/08	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: A16/10		
			€ 0	€ 252.420	€ 10.166.865	€ 18.945.510		
FI N	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) Aard controle R Indicator: B2/01	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) Aard controle D2 Indicator: B2/03	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	Normbedrag en voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 Aard controle n.v.t. Indicator: B2/06
			45	179	9	16	Ja	Ja
			Wijziging keuze per (2023/2024)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten		
			Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/08	Aard controle R Indicator: B2/09	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/10		
			N.V.T.	Nee				
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
					Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
					<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
					<i>Indicator: B2/11</i>	<i>Indicator: B2/12</i>	<i>Indicator: B2/13</i>	<i>Indicator: B2/14</i>	<i>Indicator: B2/15</i>	<i>Indicator: B2/16</i>
					€ 13.082	€ 29.745			€ 5.754	€ 5.754
					Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
					Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtraject en en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
					Keuze normbedragen	Keuze normbedrage n	Keuze normbedrag en	Keuze normbedrage n	Keuze normbedragen	Keuze normbedrag en
					<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
					<i>Indicator: B2/17</i>	<i>Indicator: B2/18</i>	<i>Indicator: B2/19</i>	<i>Indicator: B2/20</i>	<i>Indicator: B2/21</i>	<i>Indicator: B2/22</i>
					€ 5.700	€ 56.620	€ 31.212	€ 55.488	€ 16.155	€ 16.155
					Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	

V er st re k ke r		Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
						Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling		
						Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen			
						Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
						Indicator: B2/23	Indicator: B2/24	Indicator: B2/25	Indicator: B2/26	Indicator: B2/27		
						€ 0	€ 120.000	€ 0	€ 0	€ 71.903		
B Z K	C31		Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen		Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
						Aard controle R	Aard controlen n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
						Indicator: C31/01	Indicator: C31/02	Indicator: C31/03	Indicator: C31/04	Indicator: C31/05		
						€ 0	€ 0	€ 0		Nee		

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			1 SUVIS21-01100889 Erasmus sk nz 68	Ja				
			2 SUVIS21-01100900 Erasmus sk nz 119	Ja				
			3 SUVIS21-01736130 Alma	Ja				
			4 SUVIS21-203064731 De Brug	Ja				
B Z K	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.
			Indicator: C55/01	Indicator: C55/02	Indicator: C55/03	Indicator: C55/04	Indicator: C55/05	Indicator: C55/06
			377	€ 21.313	€ 21.313	0	€ 0	€ 0

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verm	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: C55/07</i>	<i>Indicator: C55/08</i>	<i>Indicator: C55/09</i>			
			508	€ 493.011	€ 511.348			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbe sparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparen de maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuuris olatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbe sparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/ energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energiereken ing verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: C55/10</i>	<i>Indicator: C55/11</i>	<i>Indicator: C55/12</i>	<i>Indicator: C55/13</i>	<i>Indicator: C55/14</i>	<i>Indicator: C55/15</i>

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			1.885	1.508	373	0	508	0
B Z K	C56	Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2022	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: C56/01	Indicator: C56/02	Indicator: C56/03	Indicator: C56/04	Indicator: C56/05	Indicator: C56/06
		1	RHA2021-02365648	Herontwikkeling opvang voor dak- en thuislozen	€ 0	€ 0	0	0
		2	RHA2021-02337717	Realisatie 12 woonwagenaanplaatsen in Almelo	€ 0	€ 0	4	0
			Kopie Projectnaam	Opbrengsten jaar T	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T)	Opgevoerde kostenactiviteit en zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: C56/07	Indicator: C56/08	Indicator: C56/09	Indicator: C56/10	Indicator: C56/11	Indicator: C56/12
		1 Herontwikkeling opvang voor dak- en thuislozen	€ 0	€ 0	Nee	Ja	Ja	
		2 Realisatie 12 woonwagendplaatsen in Almelo	€ 0	€ 0	Nee	Ja	Ja	
		Eindverantwoording (Ja/Nee)	Zijn binnen twee jaar na de datum van toekenning van de uitkering onomkeerbare stappen gezet?					
		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
		Indicator: C56/13	Indicator: C56/14					
		Nee	Ja					
B Z K	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Aard controle R	Aard controle n.v.t.					
		Indicator: C62/01	Indicator: C62/02					
		€ 2.194	Nee					

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
B Z K	C72	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij- readygemaakt e bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten
		Gemeenten	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle D2	Aard controle D2	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.
			Indicator: C72/01	Indicator: C72/02	Indicator: C72/03	Indicator: C72/04	Indicator: C72/05	Indicator: C72/06
			€ 94.302	€ 151.946	0	0	Ja	
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t.						
		Indicator: C72/07						
		Nee						
B Z K	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 71.428	€ 0	1	171	12	
B Z K	C94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T)	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]	Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...], eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en	Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen
			Aard controle n.v.t. Indicator: C94/01	Aard controle R Indicator: C94/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C94/03	Aard controle R Indicator: C94/04	Aard controle R Indicator: C94/05	Aard controle R Indicator: C94/06
		1	LA/23-03441183	€ 0	0	0	0	€ 0

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling	Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinig ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: C94/07</i>	<i>Indicator: C94/08</i>	<i>Indicator: C94/09</i>	<i>Indicator: C94/10</i>		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
B Z K	C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: C105/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: C105/04</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: C105/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: C105/06</i>
		1	2023-0000698543	0	Ja	0	Ja	€ 0

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: C210B/01	Indicator: C210B/02	Indicator: C210B/03	Indicator: C210B/04	Indicator: C210B/05	Indicator: C210B/06
		1 030004 Provincie Overijssel		€ 171.450	€ 106.450	6	38	Ja
O C W	D8	Onderwijsachterst andenbeleid 2023- 2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsgorgan en van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelz alen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	
			€ 2.421.039	€ 869.894	€ 425.816	€ 0	€ 1.858.273	
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinf ormatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsacht erstandenbelei d	Hieronder per regel één gemeente(co de) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoord ingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsacht erstandenbelei d			
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag		
		Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R			

V er st re k ke r	Uit er in gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. Indicator: D14/06	Aard controle R Indicator: D14/07	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09		
O C W	D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) Aard controle R Indicator: D19/01 € 177.160	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen(t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: D19/02 € 302.220	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D19/03 Ja			
O C W	D21	Specifieke uitkering Impuls Jongerencultuur	Naam instelling of samenwerkingsverband Aard controle n.v.t. Indicator: D21/01 1 Kaliber Kunstenschool	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerking verband Aard controle R Indicator: D21/02 € 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband Aard controle n.v.t. Indicator: D21/03 € 310.000	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: D21/04 Nee	Eventuele toelichting Aard controle n.v.t. Indicator: D21/05	
O C W	D22	Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheelde peuters	Besteding (jaar T) Aard controle R	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t.			

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
		1	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06	
			060141 Gemeente Almelo	IENW/BSK-2022/261992	€ 94.354	€ 94.354	€ 188.708	€ 188.708	
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09				
			060141 Gemeente Almelo	IENW/BSK-2022/261992	Nee				
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13			
			060141 Gemeente Almelo	IENW/BSK-2022/261992	Ontharden en vergroenen openbare ruimte, afkoppelen hemelwater en infiltratievoorziening boven- en ondergronds	Ja			
I e n W	E83		Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie Jaar T-1 per project ivm SiSa tussen medeoverheden (Jaar T-1)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project	

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. Indicator: E83/01	Aard controle R Indicator: E83/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/03	Aard controle R Indicator: E83/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/05	
		1 IENW/BSK-2022/225806	€ 0	Ja	€ 0	€ 0		
		Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld	Project afgerond (Ja/Nee)			
		Aard controle n.v.t. Indicator: E83/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E83/09			
		1 IENW/BSK-2022/225806	Ja		Nee			
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t. Indicator: E83/10						
		Nee						
I e n W	E84	Regeling stimuleringsverkeersveiligheid maatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) Aard controle R	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Aard controle n.v.t.	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) Aard controle R	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) Aard controle n.v.t.		

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: E84/01	Indicator: E84/02	Indicator: E84/03	Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveili gheids- maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.		
			Indicator: E84/05	Indicator: E84/06	Indicator: E84/07	Indicator: E84/08		
		1	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h aantal in Stuks	Nee	0			
		2	331 Drempel aantal in Stuks	Nee	0			
		3	334 Aanleg van een uitritconstructie van zijstraten GOW naar 30 km/uur- zone aantal in Stuks	Nee	0			
		4	342 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom aantal in Stuks	Nee	0			
Ie n W	E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelin stallaties	Aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstallaties in (jaar T)	Cumulatief aantal geïnstalleerde intelligente verkeersinstall aties (t/m jaar T)	Totale besteding aan het project (jaar T)	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T)	Eindverantwoor ding (Ja/Nee)	

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. Indicator: E97/01	Aard controle R Indicator: E97/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/03	Aard controle R Indicator: E97/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/05	
		1 IENW/BSK-2023/310347	€ 0	Ja	€ 0	€ 0		
		Kopie projectnaam / nummer	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan.	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld	Project afgerond (Ja/Nee)			
		Aard controle n.v.t. Indicator: E97/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E97/09			
		1 IENW/BSK-2023/310347	Ja		Nee			
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t. Indicator: E97/10						
		Nee						
Ie n W	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikkingnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Aard controle R Indicator: E104/02	Aard controle R Indicator: E104/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06
		1	IENW/BSK-2023/393167		€ 0	€ 0	0	0
			Kopie beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Cumulatieve aantal woningen opgeleverd (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Cumulatieve aantal betaalbare woningen opgeleverd (t/m jaar T) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Eindverantwoording (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10		
		1	IENW/BSK-2023/393167	0	0	Nee		
			Naam infrastructurale voorziening Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructurale voorziening Geldt alleen voor SiSa 2023 of SiSa 2024 Aard controle R Indicator: E104/12	Totale besteding (jaar T) per infrastructurale voorziening Aard controle R Indicator: E104/13	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructurale voorziening Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Infrastructurale voorziening afgerond? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15	
		1	parkeeroplossing nabij station		€ 0	€ 0	Nee	
E Z K	F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F28/01</i> € 976.659	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F28/02</i> € 189.789	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F28/03</i> € 0	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: F28/04</i> € 1.166.448	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: F28/05</i> € 116.646	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: F28/06</i> € 116.646
		Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: F28/07</i> Nee						
S Z W	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/01</i> € 37.669.111	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/02</i> € 901.437	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/03</i> € 1.201.465	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/04</i> € 32.208	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/05</i> € 195.600	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/06</i> € 8.889

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvang toeslagaffaire
					Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werken en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
					<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G2/12</i>
					€ 374.579	€ 45.556	€ 0	€ 2.878.926	€ 18.255	€ 6.601
					Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
					Gemeente					

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 3.022	Ja				
S Z W	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekkin g)_gemeentedeel 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoeksk osten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 259.720	€ 27.499	€ 80.908	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstre kking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderh oud en kapitaalverstr ekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstre kking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
S Z W	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) gemeentedeel 2023 Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G4/06</i>

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 17.127	€ 437.386	€ 23.476
				2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 8.907	€ 96.436	€ 6.857
				3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 16.443	€ 98.703	€ 4.969
				4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 1.332	€ 22.903	€ 1.266
				5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 3.042	€ 9.856	€ 244
				6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 46.851	€ 665.284	€ 36.812
					Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverzekering (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
						Gemeente	Gemeente	Gemeente		
						Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.		
						Indicator: G4/07	Indicator: G4/08	Indicator: G4/09	Indicator: G4/10	
				1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
				2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
				3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
				4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
								Ja		

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0		Ja	
				6	Totaal	0	0	N.v.t.		
					Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstreking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
					Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	
					Indicator: G4/11	Indicator: G4/12	Indicator: G4/13	Indicator: G4/14	Indicator: G4/15	
				1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
				2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
				3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
				4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
				5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
				6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangt oeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangt oeslagaffaire	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangt oeslagaffaire		
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/17	Gemeente Aard controle D2 Indicator: G4/18	Gemeente Aard controle R Indicator: G4/19		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	0	0	0		
SZ W	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZ W	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2023 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/01 € 88.590	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/02 € 0	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/03 € 0	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente Aard controle R Indicator: G13/04 € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja	
V W S	H4	Regeling specifieke uitkering stimuleringsport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Aard controle R Indicator: H4/01 € 1.921.240	Totale werkelijke berekende subsidie Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02 € 1.376.934				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is Aard controle n.v.t.
			Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
			Indicator: H4/03	Indicator: H4/04	Indicator: H4/05	Indicator: H4/06	Indicator: H4/07	Indicator: H4/08
		1 OZ Nieuwbouw	€ 527.679	€ 527.679	€ 527.679	€ 0	€ 0	
		2 OZ Renovatie	€ 295.417	€ 295.417	€ 295.417	€ 0	€ 0	
		3 OZ Onderhoud	€ 39.433	€ 39.433	€ 39.433	€ 0	€ 0	
		4 RZ Beheer en exploitatie	€ 83.604	€ 83.604	€ 0	€ 83.604	€ 0	
		5 BTW Mengpercentage	€ 66.019	€ 66.019	€ 0	€ 0	€ 66.019	
		6 Sportbedrijf	€ 364.782	€ 364.782	€ 0	€ 0	€ 364.782	
V W S	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
			Indicator: H8/01	Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
		1 1030647-1014747	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 44.000
		2 1056894-1035507	€ 170.285	€ 170.285	€ 0	€ 0	€ 0	€ 170.285
		3 1042284	€ 75.433	€ 75.433	€ 0	€ 52.518	€ 0	€ 71.075
		4						
		Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
		Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.					
		Indicator: H8/07	Indicator: H8/08					
		1 1030647-1014747	Ja					

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
				14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 12.414	€ 12.414	€ 0	€ 12.414	Ja
				15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 44.192	€ 47.340	€ 0	€ 47.340	Ja
					Kopie naam onderdeel	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?				
					Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.				
					Indicator: H30/07	Indicator: H30/08				
				1	Lokaal Sportakkoord	N.v.t.				
				2	Brede regeling combinatiefuncties	N.v.t.				
				3	Terugdringen Gezondheidsachter standen	N.v.t.				
				4	Kansrijke Start	N.v.t.				
				5	Mentale Gezondheid	N.v.t.				
				6	Aanpak overgewicht en obesitas	N.v.t.				
				7	Valpreventie	N.v.t.				
				8	Leefomgeving	N.v.t.				
				9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematie k	N.v.t.				
				10	Versterken sociale basis	N.v.t.				
				11	Mantelzorg	N.v.t.				

V er st re k ke r	Uit er in gs code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
		12 Eén tegen eenzaamheid	N.v.t.					
		13 Welzijn op recept	N.v.t.					
		14 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	N.v.t.					
		15 Coördinatiekosten regionale aanpak	N.v.t.					
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		Aard controle n.v.t. Indicator: H30/09						
		Nee						
V W S	H31	Regeling Specifieke uitkering noodfonds energie amateursportveren igingen	Beschikking nummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/02	Aard controle R Indicator: H31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H31/05	
			SPUKNEAS230143	€ 44.033	€ 44.033	Ja		
V W S	H32	Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden	Beschikking nummer / kenmerk	Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen			
				Automatisch berekend	Automatisch berekend			

V er st re k ke r	Uitk erin gs code	Specifieke uitkering	Juridische grondslag	Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
					Aard controle n.v.t. Indicator: H32/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/03			
					MEOZ23136	€ 1.050.245	€ 712.839			
					Naam zwembad	Totale verlening per zwembad (jaar T)	Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)	Toelichting	
					Aard controle n.v.t. Indicator: H32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/05	Aard controle R Indicator: H32/06	Aard controle D1 Indicator: H32/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H32/08	
				1	Het Sportpark	€ 1.050.245	€ 712.839	Ja		

4.3.2 Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente

Verantwoording gemeente Almelo over 1 januari tot en met 31 december 2023

Ontwikkelagenda Netwerkstad Twente

Project	Kenmerk	Project afgerond / verlening eind- s- beschikking ng Ontwikk el Agenda	In king opgeno men subsidie voor dit project	Beste ed tlv bijdra ge KVO in 2023 cf baten / laste n stelse l)	Beste ed tlv e nte in (cf baten/ lasten- stelsel) stelse l)	Beste ed tlv ge partn ers in 2023 (cf baten/ lasten- stelsel) stelse l)	Cumula tief bestee d tlv bijdra ge KVO tm 2023 (cf baten/ lasten- stelsel) stelse l)	Cumula tief bestee d tlv bijdra ge KVO tm 2023 (cf baten/ lasten- stelsel) stelse l)	Cumu la-tief be- steed tlv bijdra ge partn ers t/m 2023 (cf baten / lasten- stelse l)	Geplan eind- datum project	Optio ne-le toe- lichtin g op één van de voor- gaand e kolom -men
	Aard controle	D1	D1	R	R	R	R	R	R	D1	D1
01 - Stations- gebied Almelo	1500024 793	ja	1.900.00 0	79.63 1	20.949	0	1.900.0 00	2.276.4 49	0	31-12- 2023	nvt

Bedragen x 1 euro

4.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Met de "Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen Publieke en Semipublieke Sector (WNT) dient de beloning van de topfunctionarissen in de jaarrekening openbaar te worden gemaakt. Als topfunctionarissen worden bij de gemeente in het kader van de WNT aangemerkt de gemeentesecretaris en raadsgriffier. Het bezoldigingsmaximum voor topfunctionarissen van de gemeente is in 2023 223.000 euro. In 2022 was dit 216.000 euro.

Gegevens 2023	J. Dijkstra	F.W. van Ardenne	J.W. Scherpenzeel	C.M. Steenbergen
Functiegegevens	Algemeen directeur / gemeentesecretaris	Algemeen directeur / gemeentesecretaris	Raadsgriffier / Adviseur	Adviseur 1
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/9 - 31/12	1/1-31/8	1/1-31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja	ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	43.433	115.089	105.167	107.545
Beloningen betaalbaar op termijn	6.345	15.022	17.060	17.596
<i>Subtotaal</i>	<i>49.778</i>	<i>130.111</i>	<i>122.227</i>	<i>125.141</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	74.537	148.463	223.000	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2023	49.778	130.111	122.227	125.141

Bedragen x 1 euro

Gegevens 2023	F.W. van Ardenne
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Algemeen directeur / gemeentesecretaris
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2023
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Individueel toepasselijke maximum	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging	75.000

dienstverband	
Waarvan betaald in 2023	75.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0,0
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Bedragen x 1 euro

Gegevens 2022	F.W. van Ardenne	J.W. Scherpenzeel	C.M. Steenberghe
Functiegegevens	Algemeen directeur / gemeente-secretaris	Raadsgriffier / Adviseur	Raadsgriffier / Adviseur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/5-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband 2022 (in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	137.818	68.207	103.648
Beloningen betaalbaar op termijn	22.533	12.692	18.212
<i>Subtotaal</i>	<i>160.351</i>	<i>80.899</i>	<i>121.860</i>
Individueel WNT maximum 2022	216.000	144.986	216.000
Totaal bezoldiging 2022	160.351	80.899	121.860

Bedragen x 1 euro

1 Functionaris wordt aangemerkt als topfunctionaris tot uiterlijk 6-7-2025 in verband met eerdere functie als raadsgriffier

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT (Wet openbaarmaking uit publiek middelen gefinancierde topinkomens) of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Ook zijn in 2023 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

4.5 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderinggrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 19 december 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op 11,04 mln euro.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie ondernomen wordt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

C. Bijlagen

5 Bijlagen

5.1 Kredietenverslag

In de begroting 2020 is voor het eerst een Meerjaren Investeringsplan (MIP) opgenomen. De in het investeringsplan opgenomen kredieten zijn in de tussentijdse rapportages waar nodig geactualiseerd. In het kredietenverslag van de jaarrekening wordt de voortgang, c.q. stand van zaken met betrekking tot de lopende investeringen vanaf 2020 weergegeven.

Kredieten zijn jaaroverstijgend. De daadwerkelijke uitgaven op investeringskredieten kunnen gedurende één of meerdere jaren plaatsvinden. Uit het kredietenverslag blijkt dat in totaal voor ongeveer 21,8 miljoen euro aan investeringskredieten kan worden afgesloten. Na afsluiting van deze kredieten blijft er in totaal nog voor 125,1 miljoen euro aan kredieten open staan, met een resterende bestedingsruimte van 94,2 miljoen euro. Op deze kredieten kunnen nog uitgaven plaatsvinden. Waar nodig worden deze kredieten bijgesteld in de tussentijdse rapportages van 2024.

Een geactualiseerde doorrekening van de kapitaallasten wordt zoals te doen gebruikelijk meegenomen in de voorjaarsrapportage 2024 en in de begroting 2025.

Af te sluiten kredieten

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Informatisering en automatisering								
Hardware	B	2021	40	35	5	40	-	
Hardware	B	2022	461	225	241	466	5	N
Software	B	2022	15	-	9	9	-6	V
Hardware	B	2023	80	-	111	111	31	N
<i>Totaal Informatisering en automatisering</i>			596	260	366	626	30	N
Gronden en gebouwen								
Luctor et Emergo, natuurgasveld	B	2020	30		34	34	4	N
Apollolaan 1, Eninver	B	2021	118	74	27	101	-17	V
Cesar Franckstraat 1d	B	2021	41	-		-	-41	V
Elisabethhof, Hof 88	B	2021	100	-	42	42	-58	V
Hagenborgh, Stadserf P2	B	2021	229	208	17	225	-4	V
Haven Zuidzijde 30	B	2021	94	28	54	82	-12	V
Jan Tooropstraat 34, de Driehoek	B	2021	-	-		-	-	
Leemhorst 5, sporthal	B	2021	144	78	24	102	-42	V
Stadhuisplein 2a Parkeergarage								
Stadsbaken	B	2021	359	334	1	335	-24	V
Willem de Clercqstraat 23a	B	2021	28	11		11	-17	V
Winkelsteeg 82, Oosterborgh	B	2021	42	17		17	-25	V
Grond vm brandweerkazerne Almelo Zuid	A	2021	180	17		17	-163	V
Pand vm brandweerkazerne Almelo Zuid	A	2021	171	17		17	-154	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Sporthallen	B	2022	94	3	75	78	-16	V
Stadionlaan 60, sporthal	B	2022	55	26	35	61	6	N
Sluiskade NZ 126, sportpark	B	2022	173	35	17	52	-121	V
Haven Zuidzijde 30, stadhuis	B	2022	194	44	150	194	-	
Sportpark	B	2022	55	-	50	50	-5	V
Burcht 4	A	2022	75	28	43	71	-4	V
Stadhuis hybride werken	A	2022	400	-	402	402	2	N
Grond vm brandweerkazerne Almelo Noord	A	2022	185	185	-	185	-	
Pand vm brandweerkazerne Almelo Noord	A	2022	224	140	-	140	-84	V
Aankoop pand Haven NZ 37	A	2023	485	-	485	485	-	
Aankoop grond Haven NZ 37	A	2023	355	-	355	355	-	
Aankoop pand Grotestraat 62	A	2023	275	-	284	284	9	N
Aankoop grond Grotestraat 62	A	2023	550	-	550	550	-	
Pand Schelfhorstweg	B	2023	-	-	91	91	91	N
Ondergrond pand Schelfhorstweg	B	2023	-	-	45	45	45	N
Agrarische grond Schelfhorstweg	B	2023	-	-	40	40	40	N
<i>Totaal Gronden en gebouwen</i>			<i>4.656</i>	<i>1.245</i>	<i>2.821</i>	<i>4.066</i>	<i>-590</i>	<i>V</i>
Kleine kapitaalwerken								
Investeringsruimte	B	2023	200	-	-	-	-200	V
<i>Totaal kleine kapitaalwerken</i>			<i>200</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-200</i>	<i>V</i>
Hoofdtakveld Bestuur en Ondersteuning								
			5.452	1.505	3.187	4.692	-760	V
Verharding/wegen								
Bruglaan Aadorp	B	2020	75	10	26	36	-39	V
Kerkhofsweg	B	2020	50	50	-	50	-	
Largas H.R. Holstlaan	B	2021	500	500		500	-	
Witvoetenstraat en Gravenstraat	B	2021	159	109	61	170	11	N
Witvoetenstraat en Gravenstraat bijdragen	B	2021	-109	-42	-50	-92	17	N
Stadsentree Wierdensestraat	B	2021	18	-	18	18	-	
H.R. Holstlaan (ontsluitingsweg Kees Smit)	B	2021	100	100	-	100	-	
Schuilburgsingel (uitvoeringsfase)	B	2022	400	395	5	400	-	
000 - Kerkhofsweg	B	2023	100	-	92	92	-8	V
Brugstraat - fietspad H. Dunantstr-Sluiskade NZ	B	2023	156	103	63	166	10	N
Largas H.R. Holstlaan	B	2023	223	79	135	214	-9	V
Schuilburgsingel (uitvoeringsfase)	B	2023	63	-	63	63	-	

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Fietspad Van Rechteren Limpurgsingel	B	2023	43	-	63	63	20	N
F35 - Wierdensestraat	B	2023	35	-	22	22	-13	V
<i>Totaal Verharding/wegen</i>			<i>1.813</i>	<i>1.304</i>	<i>498</i>	<i>1.802</i>	<i>-11</i>	<i>V</i>
Investeringsimpuls infrastructuur								
Brugstraat - fietspad H. Dunantstr-Sluiskade NZ	A	2021	575	575	-	575	-	
Brugstraat - fietspad H. Dunantstr-Sluiskade NZ subsidie	A	2021	-336	-336	-	-336	-	
Bijstelling H.R. Holstlaan (Stins Nijenrode)	A	2021	1.475	1.475	-	1.475	-	
Bijstelling H.R. Holstlaan (Stins Nijenrode) subsidie 2020	A	2021	125	125	-	125	-	
Bijstelling H.R. Holstlaan (Stins Nijenrode) subsidie	A	2021	-1.325	-1.325	-	-1.325	-	
Fietspad Van Rechteren Limpurgsingel	A	2021	564	425	139	564	-	
Fietspad Van Rechteren Limpurgsingel subsidie	A	2021	-210	-170	-40	-210	-	
Fietsoversteek toerit Sluiskade ZZ	A	2021	60	-	60	60	-	
Fietsoversteek toerit Sluiskade ZZ subsidie	A	2021	-45	-	-45	-45	-	
Plateau Hofkampstraat	A	2021	50	80	-	80	30	N
Plateau Hofkampstraat subsidie	A	2021	-38	-64	-	-64	-26	V
Plateau Bornerbroeksestraat - Nijreesweg	A	2021	54	54	-	54	-	
Plateau Bornerbroeksestraat - Nijreesweg subsidie	A	2021	-41	-41	-	-41	-	
Diverse kleine verkeerskundige aanpassingen	A	2021	63	70	-	70	7	N
Fietspad Aalderinkssingel	A	2021	169	240	-	240	71	N
Fietspad Aalderinkssingel subsidie			-	-78	-	-78	-78	V
Fietspad Hofstraat	A	2021	90	90	-	90	-	
Diverse kleine verkeerskundige aanpassingen	A	2022	12	13	-	13	1	N
Hofkampstraat 30 km		2022	25	-	35	35	10	N
652 - Kleine verkeersprojecten 2023	A	2023	79	0	79	79	-	
<i>Totaal Investeringsimpuls infrastructuur</i>			<i>1.346</i>	<i>1.133</i>	<i>228</i>	<i>1.361</i>	<i>15</i>	<i>N</i>
Openbare verlichting								
Stadsentree Wierdensestraat	B	2022	15	-	15	15	-	
<i>Totaal Openbare verlichting</i>			<i>15</i>	<i>-</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>-</i>	
Verkeersregelinstallaties								
Diverse VRI's	B	2020	497	497	-	497	-	
Detectie op afstand	B	2020	73	73	-	73	-	

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
VRI H.R. Holstlaan-Largas	B	2020	150	150	-	150	-	
Diverse VRI's	B	2021	1.062	1.062	-	1.062	-	
Subsidie	B	2021	-478	-478	-	-478	-	
Investeringsruimte	B	2021	135	135	-	135	-	
Diverse VRI's	B	2022	1.257	560	697	1.257	-	
Subsidie Tina 5	B	2022	-500	-243	-257	-500	-	
Investeringsruimte	B	2023	618	-	-	-	-618	V
<i>Totaal Verkeersregelinstallaties</i>			<i>2.814</i>	<i>1.756</i>	<i>440</i>	<i>2.196</i>	<i>-618</i>	<i>V</i>
(Civiele) Kunstwerken								
Brug Plesmanweg	B	2020	280	212	-	212	-68	V
Brug Hanzelaan	B	2021	115	63	-	63	-52	V
Eilandbrug	B	2021	400	361	14	375	-25	V
617 - Brug BB017 Willem de Clercqstraat 2023	B	2023	68	-	79	79	11	N
618 - Brug BB057 Hagenborgh 2023	B	2023	86	-	84	84	-2	V
000 - Brug Grotestraat zuid	B	2023	332	-	332	332	-	
<i>Totaal (Civiele) Kunstwerken</i>			<i>1.281</i>	<i>636</i>	<i>509</i>	<i>1.145</i>	<i>-136</i>	<i>V</i>
Parkeren								
Kentekenherkenningscamera's parkeergarages	B	2021	80	80	-	80	-	
<i>Totaal Parkeren</i>			<i>80</i>	<i>80</i>	<i>-</i>	<i>80</i>	<i>-</i>	
Overig								
Parkeergelegenheid Twentepoort Oost	A	2022	41	29	-	29	-12	V
<i>Totaal Overig</i>			<i>41</i>	<i>29</i>	<i>-</i>	<i>29</i>	<i>-12</i>	<i>V</i>
Hoofdtakveld Verkeer en Vervoer			7.390	4.938	1.690	6.628	-762	V
Onderwijshuisvesting								
Speciaal onderwijs	B	2021	1.500	1.125	375	1.500	-	
<i>Totaal Onderwijshuisvesting</i>			<i>1.500</i>	<i>1.125</i>	<i>375</i>	<i>1.500</i>	<i>-</i>	
Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS)								
Verbetering binnenklimaat diverse VO scholen	B	2021	353	289	64	353	-	
Bijdrage SISA	B	2021	-353	-289	-64	-353	-	
<i>Totaal Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS)</i>			<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Hoofdtakveld Onderwijs			1.500	1.125	375	1.500	-	
Openbaar groen								
Kruispunt Bleskolk / Plesmanweg	B	2020	130	87	-	87	-43	V
Kluppelshuizenweg	B	2022	77	9	68	77	-	
IGOP 2022 - nazorg	B	2022	15	-	12	12	-3	V
Vervangen / herplanten bomen (voorbereiding)	B	2022	270	210	91	301	31	N
Largas - H.R. Holstlaan	B	2022	60	60		60	-	
584 - Boomwortelopgroei 2023	B	2023	75	-	78	78	3	N
149 - OBA 4 Kroosstraat	B	2023	27	-	27	27	-	
000 - Deldensestraat grondwater	B	2023	10	-	10	10	-	
000 - Kruising H.R. Holstlaan-Nijreessingel (opwaardering middenberm)	B	2023	115	-	115	115	-	
000 - Kluppelshuizenweg	B	2023	50	-	50	50	-	
<i>Totaal openbaar groen</i>			<i>829</i>	<i>366</i>	<i>451</i>	<i>817</i>	<i>-12</i>	<i>V</i>
Sport								
Kantplanken kunstgrasvelden	B	2022	157	137	20	157	-	
Luctor et Emergo kunstgrasveld	B	2022	363	360	-	360	-3	V
AVC Heracles kunstgrasveld	B	2022	363	-	392	392	29	N
AVC Heracles kunstgrasveld	B	2022	397	-	387	387	-10	V
AVC Heracles parkeerplekken	B	2022	172	6	145	151	-21	V
AVC Heracles natuurgrasveld	B	2022	81	-	92	92	11	N
Luctor et Emergo oefenveldverlichting	B	2022	20	21	-	21	1	N
AVC Heracles oefenveldverlichting	B	2022	20	-	20	20	-	
<i>Totaal Sport</i>			<i>1.573</i>	<i>524</i>	<i>1.056</i>	<i>1.580</i>	<i>7</i>	<i>N</i>
Tractie								
Vervoermiddelen	B	2021	29	29	-	29	-	
Vervoermiddelen	B	2022	61	-	69	69	8	N
Tractoren	B	2022	151	-	151	151	-	
Aanbouwwerktuigen	B	2023	85	-	86	86	1	N
Tractoren	B	2023	116	-	116	116	-	
<i>Totaal Tractie</i>			<i>442</i>	<i>29</i>	<i>422</i>	<i>451</i>	<i>9</i>	<i>N</i>
Tractie sport								
Tractoren	B	2020	47	-	47	47	-	
Vervoermiddelen	B	2022	46	-	47	47	1	N
Tractoren	B	2022	40	22	-	22	-18	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
<i>Totaal Tractie sport</i>			133	22	94	116	-17	V
Hoofdtakveld Sport, cultuur en recreatie			2.977	941	2.023	2.964	-13	V
Riolering (vervanging)								
Relining 2021	B	2021	1.220	329	718	1.047	-173	V
Duikers	B	2022	20	15	3	18	-2	V
Bbv en gemalen	B	2022	300	192	103	295	-5	V
Drukriool	B	2022	200	186	9	195	-5	V
Stadsentree Wierdensestraat	B	2022	86	-	86	86	-	
684 - IGOP 2023 - Voorbereiding IGOP 2024	B	2023	15	-	15	15	-	
000 - Installatie rechtbank	B	2023	50	-	41	41	-9	V
000 - Besturing	B	2023	100	-	111	111	11	N
050 - Kerkhofweg	B	2023	282	-	282	282	-	
OBA 4 - Kroosstraat en omgeving	B	2023	306	-	306	306	-	
Klinkersleuven	B	2023	150	-	150	150	-	
<i>Totaal Riolering (Vervanging)</i>			2.729	722	1.824	2.546	-183	V
Riolering (uitbreiding)								
IJsselstraat grondwater	B	2020	225	365	-144	221	-4	V
Ambachtstraat	B	2020	200	19	5	24	-176	V
Afkoppelen De Heemde	B	2021	9	-	-	-	-9	V
Zorgplicht grondwater	B	2021	8	-	-	-	-8	V
Kolken vervangen	B	2021	50	-	-	-	-50	V
Rozenstraat grondwater	B	2021	35	-	-	-	-35	V
Schuilburgsingel	B	2022	100	100		100	-	
Roskamstraat verbetermaatregelen	B	2022	50	-	-	-	-50	V
Deldensestraat verbetermaatregelen	B	2022	100	-	100	100	-	
Hemelwaterafvoer afkoppelen	B	2022	100	79	7	86	-14	V
OBA 4 - Kroosstraat en omgeving	B	2022	260	-	273	273	13	N
OBA 3 - grondwater	B	2022	35	-	-	-	-35	V
OBA 4 - Rozenstraat en omgeving	B	2022	50	-	-	-	-50	V
Deldensestraat grondwater	B	2022	65	-	70	70	5	N
Stadsentree Wierdensestraat	B	2022	204		204	204	-	
000 - IJsselstraat grondwater	B	2023	159	-	150	150	-9	V
149 - OBA 4 Kroosstraat grondwater	B	2023	150	-	150	150	-	
<i>Totaal Riolering (uitbreiding)</i>			1.800	563	815	1.378	-422	V
Hoofdtakveld Volksgezondheid en			4.529	1.285	2.639	3.924	-605	V

Project/krediet milieu	A/B Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Totaal Af te sluiten kredieten		21.848	9.794	9.914	19.708	-2.140	V

Bedragen x 1.000 euro

Kredietenverslag 2023

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Informatisering en automatisering								
Software	B	2020	76	29	4	33	-43	V
Hardware	B	2021	40	35	5	40	-	
Software	B	2021	93	-	14	14	-79	V
Hardware	B	2022	481	225	241	466	-15	V
Software	B	2022	77	10	33	43	-34	V
Centrale objecten registratie	B	2022	111	-		-	-111	V
Project datagedreven werken	B	2022	150	8	116	124	-26	V
ICT faciliteiten nieuwe raad	B	2022	125	94		94	-31	V
Informatiebeveiliging risicogedreven	A	2022	50	-		-	-50	V
Securityprogramma	A	2022	120	-	110	110	-10	V
Hardware	B	2023	849	-	382	382	-467	V
Software	B	2023	102	-	53	53	-49	V
Project datagedreven werken	A	2023	100	-		-	-100	V
Audiovisuele middelen raadszaal	A	2023	350	-	25	25	-325	V
<i>Totaal Informatisering en automatisering</i>			<i>2.724</i>	<i>401</i>	<i>983</i>	<i>1.384</i>	<i>-1.340</i>	<i>V</i>
Gronden en gebouwen								
Luctor et Emergo, natuurgrasveld	B	2020	30		34	34	4	N
Apollolaan 1, Eninver	B	2021	118	74	27	101	-17	V
Cesar Franckstraat 1d	B	2021	41	-		-	-41	V
Elisabethhof, Hof 88	B	2021	100	-	42	42	-58	V
Hagenborgh, Stadserf P2	B	2021	229	208	17	225	-4	V
Haven Zuidzijde 30	B	2021	94	28	54	82	-12	V
Jan Tooropstraat 34, de Driehoek	B	2021	-	-		-	-	
Leemhorst 5, sporthal	B	2021	144	78	24	102	-42	V
Oranje Nassau	B	2021	28	-		-	-28	V
Stadhuisplein 2a Parkeergarage								
Stadsbaken	B	2021	359	334	1	335	-24	V
Willem de Clercqstraat 23a	B	2021	28	11		11	-17	V
Winkelsteeg 82, Oosterborgh	B	2021	42	17		17	-25	V
Grond vm brandweerkazerne Almelo Zuid	A	2021	180	17		17	-163	V
Pand vm brandweerkazerne Almelo Zuid	A	2021	171	17		17	-154	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Gymlokalen	B	2022	122	30	10	40	-82	V
Sporthallen	B	2022	94	3	75	78	-16	V
Stadionlaan 60, sporthal	B	2022	55	26	35	61	6	N
Sluiskade NZ 126, sportpark	B	2022	173	35	17	52	-121	V
Cultuur-/welzijnsaccommodaties	B	2022	112	-	10	10	-102	V
Clematisstraat 2	B	2022	100	-	9	9	-91	V
Apollolaan 1, MFA eninver	B	2022	149	-	-	-	-149	V
Elisabethhof 2-10, Hof '88	B	2022	350	84	34	118	-232	V
Haven Zuidzijde 30, stadhuis	B	2022	194	44	150	194	-	
Locaties medewerkers	B	2022	61	-	45	45	-16	V
Parkeren	B	2022	145	20	18	38	-107	V
Monumenten	B	2022	120	37	26	63	-57	V
Overige locaties	B	2022	125	45	3	48	-77	V
Sportpark	B	2022	55	-	50	50	-5	V
Centralisatie huisvesting uitvoering Fysiek	A	2022	19.602	95	111	206	-19.396	V
Stadhuisplein 2a led verlichting								
Stadsbaken	B	2022	220	52	114	166	-54	V
Burcht 4	A	2022	75	28	43	71	-4	V
Stadhuis hybride werken	A	2022	400	-	402	402	2	N
Grond vm brandweerkazerne Almelo Noord	A	2022	185	185	-	185	-	
Pand vm brandweerkazerne Almelo Noord	A	2022	224	140	-	140	-84	V
Gymlokalen	B	2023	72	-	3	3	-69	V
Sporthallen	B	2023	228	-	153	153	-75	V
Stadionlaan 60, sporthal	B	2023	299	-	111	111	-188	V
Sluiskade NZ 126, sportpark	B	2023	104	-	6	6	-98	V
Cultuur-/welzijnsaccommodaties	B	2023	346	-	58	58	-288	V
Cesar Franckstraat 1b	B	2023	21	-	-	-	-21	V
Haven Zuidzijde 30, stadhuis	B	2023	241	-	-	-	-241	V
Parkeren	B	2023	468	-	123	123	-345	V
Monumenten	B	2023	116	-	2	2	-114	V
Overige locaties	B	2023	34	-	-	-	-34	V
Sportpark	B	2023	172	-	60	60	-112	V
Aankoop pand Haven NZ 37	A	2023	485	-	485	485	-	
Aankoop grond Haven NZ 37	A	2023	355	-	355	355	-	
Aankoop pand Grotestraat 62	A	2023	275	-	284	284	9	N
Aankoop grond Grotestraat 62	A	2023	550	-	550	550	-	
Verbouw pand Grotestraat 62	A	2023	433	-	-	-	-433	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Installaties pand Grotestraat 62	A	2023	101	-	-	-	-101	V
Pand Schelfhorstweg	B	2023	-	-	91	91	91	N
Ondergrond pand Schelfhorstweg	B	2023	-	-	45	45	45	N
Agrarische grond Schelfhorstweg	B	2023	-	-	40	40	40	N
<i>Totaal Gronden en gebouwen</i>			<i>28.425</i>	<i>1.608</i>	<i>3.717</i>	<i>5.325</i>	<i>-23.100</i>	<i>V</i>
Kleine kapitaalwerken								
Investeringsruimte	B	2023	200	-	-	-	-200	V
<i>Totaal kleine kapitaalwerken</i>			<i>200</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-200</i>	<i>V</i>
Overig								
Sportcomplex sportpark Almelo Raad-6559/7511	A	2021	33.324	425	2.838	3.263	-30.061	V
Bijdrage SPUK stimulering sport	A	2023	-5.276	-29	-449	-478	4.798	N
<i>Totaal overig</i>			<i>28.048</i>	<i>396</i>	<i>2.389</i>	<i>2.785</i>	<i>-25.263</i>	<i>V</i>
Hoofdtakveld Bestuur en Ondersteuning			59.397	2.405	7.089	9.494	-49.903	V
Verharding/wegen								
Bruglaan Aadorp	B	2020	75	10	26	36	-39	V
Christoffelstraat - Deldensestraat	B	2020	88	-	-	-	-88	V
Hospitaalweg, Laan van Kortrijk, Verl. Sportlaan	B	2020	50	50	-	50	-	
Kerkhofsweg	B	2020	50	50	-	50	-	
Kolthofsingel fase 3 en 4	B	2020	300	300	-	300	-	
Plesmanweg nazorg	B	2020	40	-	-	-	-40	V
Rumerslanden (Canadahof)	B	2020	235	235	-	235	-	
Schelfhorstweg	B	2020	75	-	-	-	-75	V
Christoffelstraat - Deldensestraat	B	2021	115	-	-	-	-115	V
F35 - Aalderinkssingel - Nieuwstraat	B	2021	600	600	-	600	-	
H.R. Holstlaan (ontsluitingsweg Kees Smit)	B	2021	100	100	-	100	-	
Hospitaalweg, L. v Kortrijk en Verl. Sportlaan	B	2021	600	288	69	357	-243	V
Largas H.R. Holstlaan	B	2021	500	500	-	500	-	
Rumerslanden (Henk Höftenstraat)	B	2021	260	41	-	41	-219	V
Vriezenveenseweg - Almelseweg	B	2021	75	44	-44	-	-75	V
Witvoetenstraat en Gravenstraat	B	2021	159	109	61	170	11	N
Witvoetenstraat en Gravenstraat bijdragen	B	2021	-109	-42	-50	-92	17	N
Investeringsruimte	B	2021	172	-	-	-	-172	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Stadsentree Wierdensestraat	B	2021	18	-	18	18	-	
F35 - Alderinkssingel - Nieuwstraat (voorbereiding)	B	2022	75	-	-	-	-75	V
H.R. Holstlaan Nijreessingel tot A35 (voorbereiding)	B	2022	120	203	-	203	83	N
Laan van Kortrijk (voorbereiding)	B	2022	25	-	-	-	-25	V
Ootmarsumsestraat - Markgraven	B	2022	15	-	-	-	-15	V
Onvoorzien	B	2022	5	-	-	-	-5	V
Rumerslanden (voorbereiding)	B	2022	48	-	-	-	-48	V
Schuilenburgsingel (uitvoeringsfase)	B	2022	400	395	5	400	-	
Verbeteren wegbermen (uitvoeringsfase)	B	2022	350	258	54	312	-38	V
Vriezenveenseweg/Almeloseweg (voorbereiding)	B	2022	15	-	15	15	-	
Aadorps verharding	B	2022	150	121	1	122	-28	V
132 - Almeloseweg	B	2023	600	-	483	483	-117	V
778 - Bornsestraat Bornerbroek - reconstructie	B	2023	15	-	47	47	32	N
779 - Breesegge - omvorming naar beton	B	2023	15	-	3	3	-12	V
772 - De Wheer - reconstructie	B	2023	59	-	10	10	-49	V
782 - Exoolaan - reconstructie	B	2023	15	-	3	3	-12	V
784 - Gijsbert Karel van Hogendorpstraat - reconstructie	B	2023	10	-	17	17	7	N
792 - GOA 2023 - Aadijk	B	2023	400	-	-	-	-400	V
803 - GOA 2023 - Bronweg	B	2023	16	-	-	-	-16	V
203 - GOA 2023 - Ootmarsumsestraat/Markgraven	B	2023	250	-	117	117	-133	V
339 - H.R. Holstlaan (Nijreessingel - A35)	B	2023	800	-	800	800	-	
785 - Herman Kruidlerlaan - reconstructie	B	2023	10	-	5	5	-5	V
416 - Kruispunt VR Limpurgsingel - Hofstraat	B	2023	400	-	1	1	-399	V
776 - Reconstructie Lisztstraat, Brucknerstraat, Mahlerstraat	B	2023	50	-	-	-	-50	V
12 - Rumerslanden 2016-2025	B	2023	210	-	-	-	-210	V
788 - Rutger Jan Schimmelpenninckstraat - reconstructie	B	2023	20	-	24	24	4	N
789 - Sluiskade Zuidzijde - reconstructie	B	2023	10	-	-	-	-10	V
649 - Verbeteren wegbermen 2023	B	2023	350	-	174	174	-176	V
722 - Deldensestraat	B	2023	92	-	84	84	-8	V
000 - Voetpad Vriezeveenseweg-Bleskolsingel	B	2023	100	-	-	-	-100	V
000 - Kerkhofsweg	B	2023	100	-	100	100	-	

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
791 - Soeteman	B	2023	294	-	-	-	-294	V
Brugstraat - fietspad H. Dunantstr-Sluiskade NZ	B	2023	156	103	63	166	10	N
Largas H.R. Holstlaan	B	2023	223	79	135	214	-9	V
Schuilenburgsingel (uitvoeringsfase)	B	2023	63	-	63	63	-	
Fietspad Van Rechteren Limpurgsingel	B	2023	43	-	63	63	20	N
F35 - Wierdensestraat	B	2023	35	-	22	22	-13	V
Investeringsruimte	B	2023	1	-	-	-	-1	V
<i>Totaal Verharding/wegen</i>			<i>8.943</i>	<i>3.444</i>	<i>2.369</i>	<i>5.813</i>	<i>-3.130</i>	<i>V</i>
Investeringsimpuls infrastructuur								
Aalderinksingel tot Nieuwstraat	A	2021	1.525	555	453	1.008	-517	V
Aalderinksingel tot Nieuwstraat subsidie	A	2021	-1.220	-924	215	-709	511	N
Brugstraat - fietspad H. Dunantstr-Sluiskade NZ	A	2021	575	575	-	575	-	
Brugstraat - fietspad H. Dunantstr-Sluiskade NZ subsidie	A	2021	-336	-336	-	-336	-	
Ambachtstraat kruispunt aanpassen (huidige vestiging Kees Smit)	A	2021	200	-	176	176	-24	V
Ambachtstraat kruispunt aanpassen subsidie	A	2021	-100	-	-88	-88	12	N
Bijstelling H.R. Holstlaan (Stins Nijenrode)	A	2021	1.475	1.475	-	1.475	-	
Bijstelling H.R. Holstlaan (Stins Nijenrode) subsidie 2020	A	2021	125	125	-	125	-	
Bijstelling H.R. Holstlaan (Stins Nijenrode) subsidie	A	2021	-1.325	-1.325	-	-1.325	-	
Fietspad Van Rechteren Limpurgsingel	A	2021	564	425	139	564	-	
Fietspad Van Rechteren Limpurgsingel subsidie	A	2021	-210	-170	-40	-210	-	
Fietsoversteek toerit Sluiskade ZZ	A	2021	60	-	60	60	-	
Fietsoversteek toerit Sluiskade ZZ subsidie	A	2021	-45	-	-45	-45	-	
Plateau Hofkampstraat	A	2021	50	80	-	80	30	N
Plateau Hofkampstraat subsidie	A	2021	-38	-64	-	-64	-26	V
Plateau Bornerbroeksestraat - Nijreesweg	A	2021	54	54	-	54	-	
Plateau Bornerbroeksestraat - Nijreesweg subsidie	A	2021	-41	-41	-	-41	-	
Diverse kleine verkeerskundige aanpassingen	A	2021	63	70	-	70	7	N
Fietspad Aalderinksingel	A	2021	169	240	-	240	71	N
Fietspad Aalderinksingel subsidie			-	-78	-	-78	-78	V
Fietspad Hofstraat	A	2021	90	90	-	90	-	
Hospitaalweg	A	2021	100	100		100	-	
Investeringsruimte	A	2021	675	-	-	-	-675	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
H.R. Holstlaan /Kleine Bunder - langzaam verkeer ongelijkvloers	A	2022	6.050	-	657	657	-5.393	V
Subsidie	A	2022	-3.025	-	-	-	3.025	N
Kleine Bunder - Bornerbroeksestraat - reconstructie	A	2022	500	-	-	-	-500	V
Bijdrage provincie	A	2022	-250	-	-	-	250	N
Diverse kleine verkeerskundige aanpassingen	A	2022	12	13	-	13	1	N
Hofkampstraat 30 km		2022	25	-	35	35	10	N
						-	-	
367 - F35 - Schoolstraat - Gemeentegrens Borne	A	2023	5.101	-	11	11	-5.090	V
367 - Subsidie	A	2023	-4.040	-	-	-	4.040	N
652 - Kleine verkeersprojecten 2023	A	2023	79	-	79	79	-	
718 - Financiële ruimte 2023	A	2023	97	-	-	-	-97	V
<i>Totaal investeringsimpuls infrastructuur</i>			<i>6.959</i>	<i>864</i>	<i>1.652</i>	<i>2.516</i>	<i>-4.443</i>	<i>V</i>
Openbare verlichting								
Verledden openbare verlichting RAAD-5523	A	2020	3.707	2.161	653	2.814	-893	V
Stadsentree Wierdensestraat	B	2022	15	-	15	15	-	
492 - Openbare verlichting - diverse vervangingen 2023	B	2023	273	-	149	149	-124	V
000 - Openbare verlichting - div. vervang. centrum 2023	B	2023	240	-	77	77	-163	V
000 - Kruising H.R. Holstlaan-Nijreessingel (opwaardering middenberm)	B	2023	120	-	120	120	-	
<i>Totaal Openbare verlichting</i>			<i>4.355</i>	<i>2.161</i>	<i>1.014</i>	<i>3.175</i>	<i>-1.180</i>	<i>V</i>
Verkeersregelinstallaties								
Diverse VRI's	B	2020	497	497	-	497	-	
Detectie op afstand	B	2020	73	73	-	73	-	
VRI H.R. Holstlaan-Largas	B	2020	150	150	-	150	-	
Diverse VRI's	B	2021	1.062	1.062	-	1.062	-	
Subsidie	B	2021	-478	-478	-	-478	-	
Investeringsruimte	B	2021	135	135	-	135	-	
Diverse VRI's	B	2022	1.257	560	697	1.257	-	
Subsidie Tina 5	B	2022	-500	-243	-257	-500	-	

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Investeringsruimte	B	2023	618	-	-	-	-618	V
Investeringsruimte	B	2023	1.649	-	745	745	-904	V
Subsidie Tina 5 provincie	B	2023	-835	-	-134	-134	701	N
Subsidie EU conductor	B	2023	-33	-	-6	-6	27	N
<i>Totaal Verkeersregelinstallaties</i>			<i>3.595</i>	<i>1.756</i>	<i>1.045</i>	<i>2.801</i>	<i>-794</i>	<i>V</i>
(Civiele) Kunstwerken								
Brug Plesmanweg	B	2020	280	212	-	212	-68	V
Brug Hanzelaan	B	2021	115	63	-	63	-52	V
Eilandbrug	B	2021	400	361	14	375	-25	V
Kademuur t.h.v. Tuinstraat	B	2021	125	-	125	125	-	
Nieuwe Sligtestraat	B	2021	235	-	-	-	-235	V
Investeringsruimte	B	2021	12	-	-	-	-12	V
Beschoeiingen herstellen (voorbereiding)	B	2022	19	-	-	-	-19	V
Brug Schokland (voorbereiding)	B	2022	60	5	9	14	-46	V
Brug Vriezebrug (voorbereiding)	B	2022	12	-	-	-	-12	V
F35 - Aalderinkssingel - Nieuwstraat (voorbereiding)	B	2022	30	-	-	-	-30	V
Oevers De Aa (voorbereiding)	B	2022	23	-	-	-	-23	V
Tunnel Leemslagenweg (voorbereiding)	B	2022	12	-	-	-	-12	V
Geluidsscherm B. Raveslootsingel	B	2022	50	40	2	42	-8	V
617 - Brug BB017 Willem de Clercqstraat 2023	B	2023	68	-	79	79	11	N
601 - Brug BB026 Schokland	B	2023	500	-	67	67	-433	V
618 - Brug BB057 Hagenborgh 2023	B	2023	86	-	84	84	-2	V
619 - Brug BB071 Viaduct V. R. Limpurgingel - Kanaal Almelo-NH	B	2023	50	-	-	-	-50	V
629 - Vervangen beschoeiingen 2023	B	2023	195	-	-	-	-195	V
000 - Fietsbrug Eilandbrug	B	2023	55	-	28	28	-27	V
000 - Brug Grotestraat zuid	B	2023	332	-	332	332	-	
Investeringsruimte	B	2023	219	-	-	-	-219	V
<i>Totaal (Civiele) Kunstwerken</i>			<i>2.878</i>	<i>681</i>	<i>740</i>	<i>1.421</i>	<i>-1.457</i>	<i>V</i>
Verbreding Almelo-Nordhornkanaal								
investeringen 2022 bruggen	A	2022	65	-	-	-	-65	V
investeringen 2022 aanleg steigers	A	2022	75	-	-	-	-75	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
investerings 2023 bruggen	A	2023	1.080	-	-	-	-1.080	V
investerings 2023 aanleg steigers	A	2023	75	-	-	-	-75	V
<i>Totaal verbreding Almelo-Nordhornkanaal</i>			1.295	-	-	-	-1.295	V
Havens en waterwegen								
Investeringsruimte	B	2021	49	-	-	-	-49	V
Investeringsruimte	B	2022	49	-	2	2	-47	V
Investeringsruimte	B	2023	49	-	-	-	-49	V
<i>Totaal havens en waterwegen</i>			147	-	2	2	-145	V
Parkeren								
Kentekenherkenningscamera's parkeergarages	B	2021	80	80	-	80	-	
<i>Totaal Parkeren</i>			80	80	-	80	-	
Overig								
Ondergronds brengen hoogspanningslijn RAAD-6078	A	2021	100	41	-41	-	-100	V
Verruiming binnenhavens Twentekanaal RAAD-5327	A	2021	4.300	405	3.796	4.201	-99	V
Subsidie CEF	A	2021	-1.200	-282	-918	-1.200	-	
Bijdrage Provincie	A	2023	-600	-	-600	-600	-	
Parkeergelegenheid Twentepoort Oost	A	2022	41	29	0	29	-12	V
Stadsentree Wierdensestraat (RAAD-7346)	A	2022	1.827	382	1.054	1.436	-391	V
Subsidie Provincie	A	2022	-638	-	-638	-638	-	
Subsidie Provincie	A	2022	-23	-23	-	-23	-	
Subsidie Rijk	A	2022	-115	-	-94	-94	21	N
Subsidie Provincie	A	2022	-116	-116	-	-116	-	
Bijdrage overig	A	2022	-65	-65	-	-65	-	
Herinrichting Grotestraat Noord	A	2023	1.700	125	122	247	-1.453	V
Subsidie herinrichting Grotestraat Noord	A	2023	-500	-31	-216	-247	253	N
<i>Totaal Overig</i>			4.711	465	2.465	2.930	-1.781	V
Hoofdtakveld Verkeer en Vervoer			32.963	9.451	9.287	18.738	-14.225	V
Onderwijshuisvesting								

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Voortgezet onderwijs	B	2020	2.798	-	-	-	-2.798	V
Investeringsruimte	B	2020	750	-	-	-	-750	V
Speciaal onderwijs	B	2021	1.500	1.125	375	1.500	-	
Voortgezet onderwijs	B	2021	4.000	4.000	-	4.000	-	
Primair onderwijs	B	2022	445	80	-	80	-365	V
Speciaal onderwijs	B	2022	2.000	3	-	3	-1.997	V
Voortgezet onderwijs	B	2022	2.000	1.700	-	1.700	-300	V
Primair onderwijs	B	2023	1.000	-	-	-	-1.000	V
Speciaal onderwijs	B	2023	3.500	-	-	-	-3.500	V
Voortgezet onderwijs	B	2023	2.658	-	1.656	1.656	-1.002	V
Bewegingsonderwijs	B	2023	1.000	-	1	1	-999	V
<i>Totaal Onderwijshuisvesting</i>			<i>21.651</i>	<i>6.908</i>	<i>2.032</i>	<i>8.940</i>	<i>-12.711</i>	<i>V</i>
Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS)								
Verbetering binnenklimaat diverse VO scholen	B	2021	353	289	64	353	-	
Verbetering binnenklimaat diverse VO scholen	B	2021	560	558		558	-2	V
Bijdrage SISA	B	2021	-353	-289	-64	-353	-	
Bijdrage SISA	B	2021	-560	-558		-558	2	N
Verbetering binnenklimaat diverse VO scholen	B	2022	144	-	144	144	-	
Bijdrage SISA	B	2022	-144	-	-144	-144	-	
<i>Totaal Specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS)</i>			<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	
Hoofdtakveld Onderwijs			21.651	6.908	2.032	8.940	-12.711	V
Openbaar groen en bomen								
Kruispunt Bleskolk / Plesmanweg	B	2020	130	87	-	87	-43	V
Aalderinkshoek	B	2021	100	-	-	-	-100	V
Schelfhorst	B	2021	150	-	-	-	-150	V
Sluitersveld	B	2021	25	-	-	-	-25	V
Bijdrage projecten (voorbereiding)	B	2022	6	-	-	-	-6	V
Planmatig onderhoud wegbermen (voorbereiding)	B	2022	8	-	-	-	-8	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Voorbereiden groen algemeen (voorbereiding)	B	2022	8	-	-	-	-8	V
Kluppelshuizenweg	B	2022	77	9	68	77	-	
Boomwortelgroei (voorbereiding)	B	2022	11	-	-	-	-11	V
H.R. Holstlaan Nijreessingel tot A35 (voorbereiding)	B	2022	2	-	-	-	-2	V
IGOP 2022 - communicatie	B	2022	1	-	-	-	-1	V
IGOP 2022 - nazorg	B	2022	15	-	12	12	-3	V
Meulenbeldlaan (voorbereiding)	B	2022	-	-	-	-	-	
OBA 4 - Kroosstraat en omgeving (voorbereiding)	B	2022	5	-	5	5	-	
OBA 4 - Rozenstraat en omgeving (voorbereiding)	B	2022	6	-	-	-	-6	V
Onvoorzien	B	2022	7	-	-	-	-7	V
Rumerslanden (voorbereiding)	B	2022	4	-	-	-	-4	V
Vervangen / herplanten bomen (voorbereiding)	B	2022	270	210	91	301	31	N
Largas - H.R. Holstlaan	B	2022	60	60		60	-	
Jachtvalk	B	2022	48	7		7	-41	V
Kerkhofsweg	B	2022	12	12		12	-	
W.C. de Gors	B	2022	65	1	10	11	-54	V
710 - IGOP 2023 - Reservering groen IGOP	B	2023	135	-	-	-	-135	V
764 - Planmatig onderhoud wegbermen 2023	B	2023	50	-	-	-	-50	V
697 - Vervangen/herplanten groen 2023	B	2023	165	-	128	128	-37	V
701 - Voorbereiding groen algemeen 2023	B	2023	-	-	-	-	-	
132 - Almeloseweg	B	2023	20	-	-	-	-20	V
584 - Boomwortelopgroei 2023	B	2023	75	-	78	78	3	N
203 - GOA 2023 - Ootmarsumsestraat/Markgraven	B	2023	25	-	-	-	-25	V
410 - GOA 2023 - Wierdensestraat Fase 2	B	2023	25	-	-	-	-25	V
339 - H.R. Holstlaan (Nijreessingel - A35)	B	2023	50	-	-	-	-50	V
497 - IGOP 2023 - Communicatie	B	2023	10	-	-	-	-10	V
500 - IGOP 2023 - Nazorg 2022	B	2023	15	-	-	-	-15	V
393 - Meulenbeldlaan bomen	B	2023	-	-	-	-	-	
456 - Molenkampspark 2023	B	2023	50	-	-	-	-50	V
012 - Rumerslanden 2016-2025	B	2023	20	-	-	-	-20	V
590 - Vervangen/herplanten bomen 2023	B	2023	125	-	36	36	-89	V
000 - Groen en bomen inboet	B	2023	91	-	68	68	-23	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
000 - Geboorte- en herdenkingsbos	B	2023	25	-	22	22	-3	V
000 - Speel- en beweegbos Aadorp	B	2023	75	-	5	5	-70	V
000 - Begraafplaats Aadorp revitalisering	B	2023	60	-	49	49	-11	V
000 - Begraafplaats Groenedael bomen	B	2023	100	-	-	-	-100	V
149 - OBA 4 Kroosstraat	B	2023	27	-	27	27	-	
000 - Deldensestraat grondwater	B	2023	10	-	10	10	-	
000 - Kruising H.R. Holstlaan-Nijreessingel (opwaardering middenberm)	B	2023	115	-	115	115	-	
000 - Acacia/-Beukenlaan	B	2023	25	-	-	-	-25	V
000 - Soeteman	B	2023	125	-	47	47	-78	V
000 - Groene Waterstad	B	2023	1.450	-	2	2	-1.448	V
000 - Kluppelshuizenweg	B	2023	50	-	50	50	-	
<i>Totaal openbaar groen</i>			<i>3.928</i>	<i>386</i>	<i>823</i>	<i>1.209</i>	<i>-2.719</i>	<i>V</i>
Speeltoestellen/beweegplekken								
Speeltoestellen	B	2021	345	301	44	345	-	
Beweegplekken	B	2021	264	239	25	264	-	
Bijdrage subsidie	B	2021	-9	-	-9	-9	-	
Speeltoestellen	B	2022	375	-	261	261	-114	V
Beweegplekken	B	2022	300	-	13	13	-287	V
Speeltoestellen	B	2023	392	-	27	27	-365	V
<i>Totaal speeltoestellen/beweegplekken</i>			<i>1.667</i>	<i>540</i>	<i>361</i>	<i>901</i>	<i>-766</i>	<i>V</i>
Sport								
Kantplanken kunstgrasvelden	B	2022	157	137	20	157	-	
Luctor et Emergo kunstgrasveld	B	2022	363	360	-	360	-3	V
AVC Heracles kunstgrasveld	B	2022	363	-	392	392	29	N
AVC Heracles kunstgrasveld	B	2022	397	-	387	387	-10	V
AVC Heracles parkeerplekken	B	2022	172	6	145	151	-21	V
AVC Heracles natuurgrasveld	B	2022	81	-	92	92	11	N
Luctor et Emergo oefenveldverlichting	B	2022	20	21	-	21	1	N
AVC Heracles oefenveldverlichting	B	2022	20	-	20	20	-	
ATV Luctor et Emergo oefenveldverlichting	B	2023	39	-	-	-	-39	V
Sportcomplex Ossenkoppelerhoek kunstgrasveld	A	2023	704	-	133	133	-571	V
Sportcomplex Ossenkoppelerhoek kunstgrasveld bijdrage SPUK	A	2023	-107	-	-23	-23	84	N

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Sportcomplex Ossenkoppelerhoek kunstgrasveld	A	2023	704	-	-	-	-704	V
Sportcomplex Ossenkoppelerhoek kunstgrasveld bijdrage SPUK	A	2023	-107	-	-	-	107	N
Sportcomplex Ossenkoppelerhoek natuurgrasveld	A	2023	87	-	-	-	-87	V
Sportcomplex Ossenkoppelerhoek kleedkamers/materialenhok	A	2023	531	-	-	-	-531	V
Sportcomplex Ossenkoppelerhoek kleedkamers/materialenhok bijdrage SPUK	A	2023	-81	-	-	-	81	N
Sportcomplex Ossenkoppelerhoek infrastructurele aanpassingen	A	2023	1.045	-	140	140	-905	V
<i>Totaal sport</i>			<i>4.388</i>	<i>524</i>	<i>1.306</i>	<i>1.830</i>	<i>-2.558</i>	<i>V</i>
Tractie								
Vervoermiddelen	B	2020	210	-	-	-	-210	V
Vervoermiddelen	B	2021	510	29	-	29	-481	V
Tractoren	B	2021	295	191	-	191	-104	V
Vervoermiddelen	B	2022	282	88	69	157	-125	V
Tractoren	B	2022	151	-	151	151	-	
Investeringsruimte	B	2023	443	-	-	-	-443	V
Tractoren	B	2023	116	-	116	116	-	
Vervoermiddelen	B	2023	47	-	-	-	-47	V
Aanbouwwerktuigen	B	2023	85	-	86	86	1	N
Tractie Reinigingstaken	B	2023	1.100	-	-	-	-1.100	V
<i>Totaal Tractie</i>			<i>3.239</i>	<i>308</i>	<i>422</i>	<i>730</i>	<i>-2.509</i>	<i>V</i>
Tractie sport								
Tractoren	B	2020	47	-	47	47	-	
Vervoermiddelen	B	2022	46	-	47	47	1	N
Tractoren	B	2022	40	22	-	22	-18	V
Tractoren	B	2023	170	-	-	-	-170	V
Machines	B	2023	22	-	-	-	-22	V
<i>Totaal Tractie sport</i>			<i>325</i>	<i>22</i>	<i>94</i>	<i>116</i>	<i>-209</i>	<i>V</i>
Hoofdtakveld Sport, cultuur en recreatie			13.547	1.780	3.006	4.786	-8.761	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Riolering (vervanging)								
Christoffelstraat-Deldensestraat	B	2020	1.090	942	-	942	-148	V
OBA 4 - Kroosstraat en omgeving	B	2021	275	275	-	275	-	
Relining 2021	B	2021	1.220	329	718	1.047	-173	V
Rozenstraat	B	2021	20	-	-	-	-20	V
Rumerslanden (Henk Höftenstraat)	B	2021	520	238	66	304	-216	V
Investeringsruimte	B	2021	395	-	-	-	-395	V
OBA 4 - Kroosstraat en omgeving	B	2022	235	-	235	235	-	
Relining	B	2022	800	21	266	287	-513	V
Rumerslanden	B	2022	640	-	-	-	-640	V
Sluitersveld - visievorming	B	2022	10	-	-	-	-10	V
IGOP onvoorzien	B	2022	267	-	-	-	-267	V
Investeringsruimte	B	2022	176	-	-	-	-176	V
Duikers	B	2022	20	15	3	18	-2	V
Bbv en gemalen	B	2022	300	192	103	295	-5	V
Drukriool	B	2022	200	186	9	195	-5	V
Stadsentree Wierdensestraat	B	2022	86	-	86	86	-	
500 - IGOP 2023 - Nazorg 2022	B	2023	15	-	-	-	-15	V
320 - IGOP 2023 - Onvoorzien Blauw	B	2023	300	-	-	-	-300	V
684 - IGOP 2023 - Voorbereiding IGOP 2024	B	2023	15	-	15	15	-	
485 - Kolken vervangen 2023	B	2023	150	-	108	108	-42	V
714 - Relining diversen 2023	B	2023	2.284	-	-	-	-2.284	V
746 - Rioolvervanging Goedhart- en Aalbersehof	B	2023	700	-	-	-	-700	V
12 - Rumerslanden 2016-2025	B	2023	420	-	-	-	-420	V
856 - Vervangen voorzieningen gemalen 2023	B	2023	522	-	265	265	-257	V
860 - Vervangen voorzieningen pompunits 2023	B	2023	95	-	-	-	-95	V
864 - Vervanging persleidingen 2023	B	2023	75	-	75	75	-	
000 - Installatie rechtbank	B	2023	50	-	41	41	-9	V
000 - Installatie Bornerbroek	B	2023	175	-	15	15	-160	V
000 - Besturing	B	2023	100	-	111	111	11	N
000 - Tunnel Schuilenburgsingel	B	2023	60	-	32	32	-28	V
050 - Kerkhofweg	B	2023	282	-	282	282	-	
OBA 4 - Kroosstraat en omgeving	B	2023	306	-	306	306	-	
Klinkersleuven	B	2023	150	-	150	150	-	

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Herinrichting Grotestraat Noord	B	2023	420	-	270	270	-150	V
Investeringsruimte - nader te invullen	B	2023	704	-	-	-	-704	V
<i>Totaal Riolering (vervanging)</i>			<i>13.077</i>	<i>2.198</i>	<i>3.156</i>	<i>5.354</i>	<i>-7.723</i>	<i>V</i>
Riolering (uitbreiding)								
OBA 4 - Kroosstraat - Steffensweg	B	2020	655	756	-101	655	-	
IJsselstraat grondwater	B	2020	225	365	-144	221	-4	V
Ambachtstraat	B	2020	200	19	5	24	-176	V
Afkoppelen De Heemde	B	2021	9	-	-	-	-9	V
Zorgplicht grondwater	B	2021	8	-	-	-	-8	V
H.R. Holstlaan	B	2021	540	540	-	540	-	
Kolken vervangen	B	2021	50	-	-	-	-50	V
Rozenstraat grondwater	B	2021	35	-	-	-	-35	V
Schuilenburgsingel	B	2022	100	100		100	-	
Tunnel Wierdensestraat	B	2022	100	3	88	91	-9	V
Roskamstraat verbetermaatregelen	B	2022	50	-	-	-	-50	V
Deldensestraat verbetermaatregelen	B	2022	100	-	100	100	-	
Klimaatlocaties verbetermaatregelen	B	2022	450	-	224	224	-226	V
Hemelwaterafvoer afkoppelen	B	2022	100	79	7	86	-14	V
OBA 4 - Kroosstraat en omgeving	B	2022	260	-	273	273	13	N
OBA 3 - grondwater	B	2022	35	-	-	-	-35	V
OBA 4 - Rozenstraat en omgeving	B	2022	50	-	-	-	-50	V
Deldensestraat grondwater	B	2022	65	-	70	70	5	N
Stadsentree Wierdensestraat	B	2022	204		204	204	-	
597 - Verbeteren HWA Roskamstraat	B	2023	150	-	-	-	-150	V
000 - IJsselstraat grondwater	B	2023	159	-	150	150	-9	V
149 - OBA 4 Kroosstraat grondwater	B	2023	150	-	150	150	-	
847 - OBA 3 Hofkampbuurt zuid	B	2023	400	-	18	18	-382	V
Investeringsruimte	B	2023	850	-	-	-	-850	V
<i>Totaal Riolering (uitbreiding)</i>			<i>4.945</i>	<i>1.862</i>	<i>1.044</i>	<i>2.906</i>	<i>-2.039</i>	<i>V</i>
Afval								
Ondergrondse afvalcontainers	B	2022	130		-	-	-130	V
<i>Totaal afval</i>			<i>130</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-130</i>	<i>V</i>
Hoofdtakveld Volksgezondheid en milieu			18.152	4.060	4.200	8.260	-9.892	V

Project/krediet	A/B	Startjaar	Totaal krediet*	Realisatie tm 2022	Realisatie 2023	Totaal realisatie	Restant krediet	N/V
Overige								
Voormalig Huize Alexandra	A	2021	765	80	124	204	-561	V
Parkbuurt voorbereiding (RAAD-7520)	A	2023	500	-	230	230	-270	V
<i>Totaal overige</i>			<i>1.265</i>	<i>80</i>	<i>354</i>	<i>434</i>	<i>-831</i>	<i>V</i>
Hoofdtakveld RO en stedelijke ontwikkeling								
			1.265	80	354	434	-831	V
Totaal Kredieten			146.975	24.684	25.968	50.652	-96.323	V

Bedragen x 1.000 euro

5.2 Wijzigingen in gedelegeerde en gemandateerde bevoegdheden

Samenvatting

In 2022 is door de raad een delegatiebesluit genomen ([RAAD-7286](#)) ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1-1-2024. In 2023 zijn er geen separate delegatiebesluiten geweest. Wel is het register gewijzigd met het vaststellen van de programmabegroting voor 2024. In 2023 is het mandaatregister geactualiseerd. Het meest actuele delegatieregister is terug te vinden in de bijlage bij de programmabegroting 2024.

Inleiding

De gemeenteraad van Almelo besloot op 2 december 2014 dat een geactualiseerd delegatieregister jaarlijks bij de programmabegroting moet worden vastgesteld. In deze jaarverantwoording rapporteren we over eventuele wijzigingen in gedelegeerde en gemandateerde bevoegdheden die in 2023 hebben plaatsgevonden. Dat is in overeenstemming met de informatie in onze raadsbrief van 26 januari 2016 ([RAAD-3456](#))

Aanpassing van het delegatieregister in 2023

Het delegatieregister dat bij de programmabegroting 2024 is vastgesteld, is ten opzichte van het delegatieregister dat bij de programmabegroting 2023 is vastgesteld, gewijzigd. Dit i.v.m. de inwerkingtreding van de Wet open overheid (Woo) ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De omschrijving van de bevoegdheid is hiervoor in het register aangepast evenals de juridische grondslag.

Ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet is in 2022 reeds besloten om het wijzigen en uitwerken van het omgevingsplan in bepaalde gevallen te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders ([BW-9363](#) en [RAAD-7286](#)). Het delegeren is mogelijk op grond van de Omgevingswet omdat de raad een kaderstellende rol heeft en het college een uitvoerende. Het delegeren van het vaststellen van delen van het omgevingsplan sluit hierop aan. Omdat dit besluit pas in werking is getreden bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1-1-2024) is het bij de vaststelling van de programmabegroting voor 2024 nog niet in het register verwerkt. Dit wordt meegenomen bij de vaststelling van de programmabegroting voor 2025.

Wijzigingen van de gemandateerde bevoegdheden in 2023

In het *mandaatregister* zijn de mandaten, volmachten en machtigingen opgenomen die op permanente grondslag door de burgemeester en het college zijn verleend. Het is ook mogelijk om in een afzonderlijk geval een mandaat te verlenen. Deze (incidentele) mandaten zijn niet in het register opgenomen. Het mandaatregister is toegankelijk via intranet en internet.

Op 19 september 2023 heeft het college het mandaatregister geactualiseerd. Vervolgens heeft het college dit register op 27 februari 2024 gewijzigd vastgesteld, met name vanwege de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Het meest actuele register betreft document INT-90950 en is te raadplegen via de link: [Gemeentebld 2024, 101218 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officiëlebekendmakingen.nl\)](#). Het mandaatregister wordt in het najaar van 2024 opnieuw geactualiseerd.

5.3 Controleverklaring